

Bundel van de Commissie Bestuur en Sociaal van 7 april 2020

- 1 Opening
- 2 Spreekgelegenheid voor het publiek *)
 - Inspreektekst - SP Berkelland - Grote zorgen over hoe de gemeente Berkelland omgaat met de maatschappelijke gevolgen van het coronavirus
 - Reactie van SP Berkelland op inspreektekst over maatschappelijke gevolgen van het coronavirus
- 3 Vaststellen agenda
- 4 Toezeggingenlijst
 - Toezeggingen commissie Bestuur en Sociaal tm 14-01-2020
- 5 Voorbereiding en rapportage vanuit de gemeenschappelijke regelingen
- 5.a Sociale Dienst Oost Achterhoek Agenda AB-vergadering 26 maart 2020
 - SDOA - Agenda AB 26 maart 2020
 - Bijlage 1 - Verslag AB d.d. 19-12-2019
- 5.b Achterhoek Raad Agenda 30 maart 2020 en verslag 9 december 2019
 - Achterhoek Raad - Uitnodiging en agenda 30 maart 2020
 - Achterhoek Raad - Beknopt verslag 9 december 2019
 - Memo aan Achterhoek Raad m.b.t. motie Behoud 2 ziekenhuizen 30 maart 2020
- 6 Mededelingen van het college in het kader van de actieve informatieplicht
- 7 Voorstel besprekstuk / Rekenkameronderzoek 'Quickscan naar de kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Berkelland'
 - Dossier 2226 voorblad
 - Voorstel en besluit - Quickscan Rekenkamercommissie Kwaliteit van raadsvoorstellen
 - Bijlage 1 - Rekenkamercommissie Berkelland Quickscan Kwaliteit van raadsvoorstellen
 - Bijlage 2 - Infographic Berkelland
 - Bijlage 3 - Rekenkamercommissie Checklist Raadsvoorstellen (NB er volgt nog een versie in een betere opmaak)
 - Bijlage 4 - Rekenkamercommissie - Brief aan gemeenteraad beantwoording technische vraag
- 8 Voorstel besprekstuk / Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020
 - Spreektijd 5 minuten*
 - Dossier 2196 voorblad
 - Voorstel en besluit
 - Bijlage 1 - Was wordt tabel Verordening Wmo 2017_2020
 - Bijlage 2 - Antwoord op technische vraag
 - Antwoord op technische vraag - Raadsbrief toezegging commissie sociaal 7 april
 - Bijlage 1 - Beantwoording techn (aanvullende) vraag
 - Bijlage 2 - Tarieflijsten Wmo en Jeugdhulp SDA 2019-2020
 - Bijlage 3 - Tarieven in formele zorg
 - Bijlage 4 - Tariefopbouw informele zorg
 - Bijlage 5 - Ondersteuningsplan - budgetplan
 - Bijlage 6a - Uitspraak eigen kracht Jw
 - Bijlage 6b - Opinie eigen kracht JeugdJw (002)
 - Bijlage 7 - Financieel Besluit 2020
 - Bijlage 8 - Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2020 (1)
 - Bijlage 8a - Normenkader huishoudelijke ondersteuning juni 2019 bureau HHM
- 9 Rondvraag
- 10 Sluiting

Beste raadslid,

Het coronavirus heeft in Nederland en wereldwijd grote maatschappelijke, sociale en economische gevolgen. Het leven staat volledig op zijn kop. En wat bespreekt de gemeente Berkelland in haar eerste commissievergadering? O.a. een rapport van de rekenkamer over de *'kwaliteit van raadsvoorstellen'*.

Niks over hoe de gemeente bijvoorbeeld de voedselbank kan ondersteunen, wat ze kan doen om sportverenigingen te helpen, wat ze kan doen voor minima en anderen die getroffen worden door de maatschappelijke, sociale en economische gevolgen van het coronavirus.

De SP Berkelland heeft dan ook de volgende vragen:

- De voedselbank Oost-Achterhoek kan nu gelukkig nog wekelijks haar werk doen. Hoe gaat de gemeente garanderen dat de voedselbank dat kan blijven doen?
- De eerste berichten over sportverenigingen die in de problemen komen stonden afgelopen week in de krant. Hoe gaat de gemeente deze en andere verenigingen die mogelijk nog in de problemen komen helpen?
- In Den Haag en omgeving zijn scholen het contact kwijt met honderden leerlingen. Hoe is de situatie in Berkelland? En wat gaat de gemeente doen om te voorkomen dat kwetsbare leerlingen uit beeld raken of verder achterstand oplopen?

Ook zullen er mensen, verenigingen en organisaties zijn die nog niet direct, maar mogelijk in de toekomst geconfronteerd worden met de gevolgen van het coronavirus. Het gaat dus niet alleen om actie vandaag, maar het vraagt blijvend aandacht voor de maatschappelijke, sociale en economische gevolgen.

Hopelijk komt uw raadsfracties zelf nog met voorstellen.

SP Berkelland zou het wel weten!!

Met vriendelijke groet,

namens SP Berkelland

Marcel Nijhof

Organisatiesecretaris SP Berkelland

Beste raadslid,

Zondag hebben wij u via de mail een brief gestuurd met enkele vragen. Ondanks dat de mail aan u als raadslid gericht was heeft burgemeester van Oostrum vandaag uitgebreid gereageerd op de brief van de SP. Uit zijn reactie (of dat wat de krant er van heeft gemaakt) lijkt het of de SP kritiek heeft op uw functioneren als raad. Dat zullen wij in deze crisistijd niet doen. De brief is bedoeld om onze zorgen uit te spreken en we hebben dat gekoppeld aan een paar concrete vragen.

Door burgemeester van Oostrum wordt aangegeven dat u als raad op de hoogte bent van de acties die het college in gang heeft gezet. Dat is goed om te horen, maar ook juist in een crisistijd als deze zou het goed zijn dat die informatie in alle openbaarheid gedeeld wordt. Niet alleen op verzoek van de SP, maar voor alle inwoners in Berkelland.

Ik hoop met deze mail meer uitleg te hebben gegeven bij de bedoeling van onze brief en ik hoop dat u deze mail nog ziet voor de commissie vergadering vanavond.

Nb. door de griffie was aangeboden dat gebruik gemaakt kon worden van het spreekrecht op een digitale manier. Van dat aanbod hebben we geen gebruik gemaakt omdat we dachten dat onze brief en bedoelingen voldoende helder waren.

Met vriendelijke groet,
namens SP Berkelland

Marcel Nijhof

Organisatiesecretaris SP Berkelland
tel. 06-52801392

Commissie Bestuur en Sociaal

Toezeggingen t/m 14-01-2020

Volg-nr.	Omschrijving toezegging	Datum toezegging	Team	Streefdatum gereed	Datum gereed
1.	Maken en verspreiden papieren versie van de sociale kaart	11-06-2019	Team Opdrachtgever schap (EW)	Zodra digitale versie gereed is	Eerste kwartaal 2020
2.	Jaarlijkse evaluatie Regionaal Beweeg en Sport akkoord	21-05-2019	Team Opdrachtgever schap (EW)	1 ^e kwartaal 2021	
3.	Inspanning op doorontwikkeling bestuursrapportage SDOA: meer relevantie voor gemeenten (doelen, successen), niet alleen boekhoudkundig.	03-12-2019	Team Opdrachtgever Schap (EW)	Nov/dec 2020, waarschijnlijk eerder	

Groenlo, 12 maart 2020

Geachte mevrouw/heer,

Hierbij nodig ik u uit voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Sociale Dienst Oost Achterhoek. Deze vindt plaats in het gebouw van de Sociale Dienst aan de Kevelderstraat 1 te Groenlo op **donderdag 26 maart 2020 van 09.00 tot 10.00 uur**.

De agenda is als volgt samengesteld:

1. Opening door de voorzitter;
2. Toelichting van de heer R.H. Gosselink van Stolwijk Kelderman op het accountantsverslag en de Managementletter 2019 (*mondeling*); De jaarstukken 2019 worden inhoudelijk besproken in het Dagelijks Bestuur;
3. Ter vaststelling: conceptverslag vergadering Algemeen Bestuur d.d. 19 december 2019;
4. Ingekomen;
5. Formalisering schriftelijke ronde januari 2020:
 - a. Werkgeverschap nieuw Beschut Werk: oprichting Besloten Vennootschap
6. Ter vaststelling: Actualisatie klachtenprocedure;
7. Ter vaststelling: Financiële verordening Sociale Dienst Oost Achterhoek 2020 en Treasurystatuut Sociale Dienst Oost Achterhoek 2020;
8. Rondvraag;
9. Sluiting.

Met vriendelijke groet,

T.A. Beijer
Directeur Sociale Dienst Oost Achterhoek

Sociale Dienst Oost Achterhoek

Verslag

Titel verslag: Vergadering Algemeen Bestuur (AB)

Verslag d.d.: 19 december 2019

Locatie: Gebouw Sociale Dienst Oost Achterhoek

Aanwezig: de heren G.J. Teselink (wethouder van Berkelland), J.B.M. Hoenderboom (wethouder van Oost Gelre), K.J.M. Bensen (wethouder van Oost Gelre), D.W. Aalderink (wethouder van Winterswijk), T.A. Beijer (directeur van de Sociale Dienst en secretaris), T. Hemelman (controllant van de Sociale Dienst), de dames M.H.H. van Haaren (wethouder van Berkelland) en M. Vos (strategisch beleidsmedewerker van de Sociale Dienst).

Afwezig: mevrouw E.S.F. Schepers-Janssen (wethouder van Winterswijk)

Auteur: L. Krabbenborg

1. Opening door de voorzitter

De heer Hoenderboom opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Op de publieke tribune hebben de heer B. ten Dolle en mevrouw E. Voshart van de Ondernemingsraad van de Sociale Dienst zitting genomen.

Aan het eind van de vergadering wordt een onderwerp besloten besproken.

2. Ter vaststelling: Aandachtspunten accountant jaarrekeningcontrole 2019

Bij de bespreking van dit punt is de heer R. Gosselink van accountantskantoor Stolwijk Kelderman aanwezig.

De gemeente Winterswijk heeft het doel van het aanhouden en de hoogte van de reserve(s) als aandachtspunt meegegeven. Dit onderwerp is ook besproken in het kader van het risicomanagement van de Sociale Dienst.

Het AB besluit de accountant als aandachtspunt 'Het doel van het aanhouden en de hoogte van de reserve(s) mee te geven voor de jaarrekeningcontrole 2019.

De heer Gosselink geeft aan dat hij dit advies zal meenemen.

3. 1 verordening Sociaal Domein

Henk van Deutekom, projectleider geeft uitvoering aan de collegebesluiten om te komen tot 1 verordening voor het Sociaal Domein voor de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk. In de verordening staat de inwoner centraal.

De aftrap heeft plaatsgevonden tijdens een inspiratiebijeenkomst op 9 december. In januari worden er voor de raden van de gemeentes afzonderlijke themabijeenkomsten georganiseerd. Om praktische redenen is er niet voor gekozen om maatschappelijke organisaties een rol te geven.

Als uitgangspunt worden de huidige verordeningen genomen, waar nodig zullen verbeteringen worden aangebracht. De verordening leidt niet tot meer kosten, de regeling moet ervoor zorgen dat het voor de inwoner gemakkelijker wordt. De focus ligt op eigen kracht en verantwoordelijkheid. Maatwerk zal niet altijd leiden tot toekenning van een aanvraag.

In de verordening is ruimte voor lokale verschillen. Het is mogelijk dat de regeling in het begin leidt tot meerkosten, maar toekomstige kosten zullen worden verminderd.

Gebruikers van de verordening in gemeenten die inmiddels zijn overgegaan tot 1 verordening zijn enthousiast. De verwachting is dat de juridische kwaliteit omhooggaat. Na 1½ jaar gebruik van de verordening zijn er nog geen zaken voor de rechter gebracht.

Henk merkt op dat hij geen cijfers kan overleggen met betrekking tot klanttevredenheid. Hij vraagt in Kampen na of zij een klanttevredenheidsonderzoek hebben gehouden.

Het AB vraagt de ontwikkelingen te monitoren, waarbij met name gelet moet worden op volumestijgingen.

De verordening zal voor de zomervakantie worden geagendeerd voor de raden. Uitstel van een raadsbesluit tot oktober is mogelijk. De beoogde ingangsdatum is 1 januari 2021.

4. Ter vaststelling: Conceptverslag vergadering Algemeen Bestuur d.d. 16 oktober 2019;

Het verslag wordt vastgesteld.

Ad.3: Op 18 december heeft Djopzz de handtekening gezet voor de uitvoering van het werkgeverschap Nieuw beschut tot 1 april 2020. De ABU-Cao wordt gehanteerd. Ook na 1 april wordt deze cao gehanteerd.

Er zal een advies worden gevraagd met betrekking tot de conceptoprichtingsstatuten. De notaris heeft een aantal keuzes opgenomen, waarop een besluit moet worden genomen. Daarna zal het onderwerp Nieuw Beschut worden geagendeerd voor een AB-vergadering.

Actiepuntenlijst: Er heeft afstemming plaatsgevonden met de Belastingdienst over de marktconformiteit gelieerde ondernemingen. Dit onderdeel is opgenomen in het advies met betrekking tot de vennootschapsbelasting.

a. Ter kennisneming: Nota "Samen aan het stuur; één uitvoeringsorganisatie voor werk en inkomen in het Sociaal Domein.

Naar aanleiding van het verzoek tot wijziging van het besluit in de vergadering van 16 oktober jl. stelt het AB het als volgt gewijzigde besluit vast:

Het AB stemt in met model 2 uit het Radarrapport en met het collegevoorstel voor implementatie 'Samen aan het stuur', één uitvoeringsorganisatie voor werk en inkomen in het Sociaal Domein'.

5. Ingekomen: Brief provincie Gelderland: Toezichtvorm 2020

Het Algemeen Bestuur neemt de brief van de provincie Gelderland voor kennisgeving aan.

6. Ter vaststelling: Eerste bestuursrapportage 2019 Sociale Dienst Oost Achterhoek

Aan de gemeenten is om een zienswijze gevraagd met betrekking tot de Eerste Bestuursrapportage. De gemeente Winterswijk heeft geen zienswijze uitgebracht. De zienswijzen van de gemeenten Berkelland en Oost Gelre zijn opgenomen in het voorstel.

De heer Teselink merkt op dat de raad heeft aangegeven de stukken tijdig te willen ontvangen, zodat ze volledig geïnformeerd wordt. De heer Hemelman geeft aan dat er een controlemoment wordt ingebouwd of de stukken zijn geagendeerd voor de colleges.

Het AB besluit de Eerste bestuursrapportage 2019 voor kennisgeving aan te nemen en kennis te nemen van de brieven aan de colleges met betrekking tot de opgetreden fout in de Eerste bestuursrapportage 2019. Tevens besluit het AB de zienswijze van de gemeenten mee te wegen in de besluitvorming tot de begrotingswijzigingen en in te stemmen met de tweede begrotingswijziging 2019 en de eerste begrotingswijziging 2020.

7. Rondvraag

De heer Hemelman merkt op dat het AB moet besluiten de bestemmingsreserve te laten vrijvallen voor het eind van het jaar. De Sociale Dienst heeft een aantal bestemmingsreserves, waaronder het advies van de vennootschapsbelasting. Het advies is afgerond en hij wil graag de bestemmingsreserve van € 50.000 laten vrijvallen. Als het AB hiermee instemt, kan dit in het jaarverslag worden meegenomen.

Het AB besluit de bestemmingsreserve voor het advies van de vennootschapsbelasting ad. € 50.000 te laten vrijvallen.

De heer Ten Dolle geeft aan dat de OR van de Sociale Dienst begin januari een brief zal sturen met betrekking tot de koers. Daarnaast starten zij begin januari met een platform, waarin 2 OR leden van de drie gemeenten, 1 van Werkbaan Oost en SDOA zitting nemen.

De voorzitter dankt de OR voor dit initiatief.

De voorzitter geeft aan dat het een vruchtbaar jaar is geweest, waarin grote besluiten zijn genomen. In 2021 volgt nog een aantal grote besluiten. De vergaderingen vinden in goede harmonie plaats en hij geeft aan te hopen, dat de leden elkaar in de toekomst vasthouden.

8. Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.

Besloten deel van de vergadering

De heer Aalderink deelt mede dat de Stadsbank problemen heeft met de bewindvoering. De rechtbank Almelo heeft een brief gezonden, waarin zij aangeeft dat noodzakelijke stukken om bewindvoering uit te voeren niet tijdig zijn aangeleverd en dat heeft tot gevolg dat de Rechtbank het toekennen van bewind in eerste instantie heeft opgeschort tot 27 maart 2020. De Stadsbank heeft e.e.a. toegelicht bij de Rechtbank en aangegeven welke maatregelen zij heeft genomen. Dit heeft ertoe geleid dat de opschorting nu van kracht is tot 1 maart. Tweeëneenhalf jaar geleden zijn er maatregelen genomen om te voorkomen dat zoiets opnieuw zou gebeuren. Helaas is het weer gebeurd.

Op 18 december is er een ingelaste DB-vergadering geweest. Het DB heeft een aantal besluiten genomen, die verder uitgewerkt moeten worden om te voorkomen, dat dit in de toekomst vaker gebeurt. Ook is er een communicatiestrategie bepaald. De AB leden van de Stadsbank worden geïnformeerd en door de Stadsbank wordt nagedacht hoe de raden te informeren, mede gelet hoe een en ander zal vallen in de pers.

Voor de lopende bewindvoeringszaken heeft het besluit geen gevolgen. Nieuwe gevallen zullen tot 1 maart niet worden toegewezen aan de Stadsbank. Het DB van de Sociale Dienst heeft eerder aangegeven – gelet op de kosten – de bewindvoering het liefst onder te brengen bij de Stadsbank.

De drie gemeenten vallen onder de Rechtbank in Zutphen, maar deze volgt de Rechtbank Almelo. De Sociale Dienst heeft vooral klanten met een zware schuldenproblematiek (gemiddeld € 40.000) ondergebracht bij de Stadsbank.

De heer Aalderink vraagt om dit voorlopig stil te houden, in afwachting van de communicatiestrategie, die wordt uitgewerkt.

**Uitnodiging en agenda Achterhoek Raad
Maandag 30 maart 2020, 19.30-22.00 uur
DRU Cultuurfabriek, Hutteweg 24 Ulf (Rabobankzaal)**

Doetinchem, 9 maart 2020

Geachte leden van de Achterhoek Raad,

U wordt van harte uitgenodigd voor de vergadering van de Achterhoek Raad op maandag 30 maart a.s. om 19.30 uur in de DRU Cultuurfabriek in Ulf. Onderstaand treft u de agenda aan. De bijbehorende stukken sturen wij naar uw griffie en zij zullen zorgdragen voor plaatsing op uw lokale raadsinformatiesysteem.

Agenda

- 1. Opening, vaststelling agenda en mededelingen**
- 2. Voorstel 'Onderzoek en doorontwikkeling 2de fase N18' (bijlage 2.1)**
(Ter bespreking en ter besluitvorming)
- 3. Evaluatiepunten / onderzoeksopdracht regionale samenwerking (bijlage 3.1)**
(Ter bespreking)
- 4. Concept beknopt verslag d.d. 09/12/2019 (bijlage 4.1)**
(Ter bespreking en ter besluitvorming)
- 5. Stand van zaken moties (bijlage 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5.)**
Toelichting door de Achterhoek Board op Motie "Achterhoek Alumni" (mondeling), Motie "Onderzoek snelle fietsverbindingen" (schriftelijk), Motie "Behoud 2 volwaardige Ziekenhuizen in de Achterhoek" (mondeling en bijgevoegd zijn de schriftelijke vragen van CDA Winterswijk en de antwoorden)
(Ter bespreking)

PAUZE

- 6. Lobbystrategie**
Presentatie door mw. M. Koster, Boardlid en O. van Dijk, Portefeuillehouder Lobby Regio Achterhoek
(Ter informatie)
- 7. Concept begroting Regio 2021**
Presentatie door dhr. O. van Dijk, Portefeuillehouder Financiën Regio Achterhoek
(Ter informatie)
- 8. Achterhoek Monitor**
Presentatie door dhr. W. Buunk, Boardlid
(Ter informatie)
- 9. Regio Deal, stand van zaken projecten (bijlage 9.1, 9.2)**
Beantwoording vragen door de Achterhoek Board
(Ter informatie)
- 10. Vragenronde**
- 11. Afsluiting**

De vergadering van de Achterhoek Raad is vanaf 19.30 uur online te volgen via www.8rhk.nl.
Mocht u vragen hebben, neem dan s.v.p. contact op met griffier Birkitta Kortjes via 06 – 49 32 4000.

Ik zie uit naar een interessante avond en ontmoet u graag 30 maart a.s. in de DRU.

Met vriendelijke groeten,

Mark Boumans
Voorzitter Achterhoek Raad

Beknopt verslag Achterhoek Raad

Datum: 9 december 2019

Presentielijst Achterhoek Raad: zie bijlage

De vergadering is terug te kijken via de livestream op www.8rhk.nl / Achterhoek Raad

	Agendapunt	Inhoud	Status / Besluit / Stemming
1.	Opening, vaststelling agenda en mededelingen	➤ De agenda wordt vastgesteld. ➤ Er zijn wisselingen geweest in de Achterhoek Raad; nieuwe leden worden welkom geheten. ➤ Terugblik op vergadering d.d. 23 september 2019. Door de voorzitter, de Agendacommissie en door de werkgroep 'Werkwijze' is, in aanwezigheid van een vertegenwoordiging vanuit de Achterhoek Board en vanuit het Algemeen Bestuur, de vorige vergadering geëvalueerd. Hieruit zijn diverse aanbevelingen voortgekomen. De leden van de Achterhoek Raad zijn in de gelegenheid gesteld hun mening te delen of aanvullingen te geven. Zichtbare aanpassingen zijn o.a. de nieuwe zaalindeling, de andere opzet m.b.t. contact tussen de Achterhoek Raad en de Thematafels en de aangepaste volgorde van de agendapunten; inhoud voorop. ➤ Voorafgaand aan de vergadering konden leden en plaatsvervangers van de Achterhoek Raad in gesprek gaan met vertegenwoordigers van de Thematafels, de Achterhoek Board en de Achterban. Hier is goed gebruik van gemaakt. ➤ Input voor de nieuwe website van Achterhoek Ambassadeurs kan nog worden aangeleverd bij Isabel van Veen; i.van.veen@8rhk.nl ➤ Op 22 januari brengen Gelderse Statenleden een bezoek aan de Achterhoek; zij bezoeken Zelhem i.h.k.v. het thema Wonen en Baak in het kader van o.a. Smart Industry. ➤ Op 28 januari 2020 vindt van 15.30 – 17.30 uur in De Steck, Doetinchem de presentatie plaats van het onderzoek dat 4 studenten hebben gedaan naar opgroeien in de Achterhoek: welke betekenis heeft binding aan plaats of streek voor het behoud / aantrekken van hoger opgeleide jongeren? Leden en plaatsvervangers Achterhoek Raad (AR) zijn van harte welkom. Aanmelden kan via de mail: achterhoeksecretariaat@8rhk.nl.	
2.	Vaststelling Uitvoeringsplan 2020	1ste termijn Sprekers vanuit de Achterhoek Raad waren dhr. Leemreize (CDA-fractie AR), dhr. Engels (D66-fractie AR), dhr. Wijers (VVD-fractie AR), dhr. Voogt (GroenLinks-fractie AR), dhr. Holtman (CU/SGP-fractie AR), de heer Ten Pas (PvdA-fractie AR), dhr. Schieven (Lokaal Belang Oude IJsselstreek), dhr. Morsink (Ondernemend Berkelland), dhr. Tannemaat (Winterswijk's Belang).	

		De sprekers gaven aan positief te zijn over het voorliggende concept Uitvoeringsplan 2020; men ziet een goede koers en duidelijke, logische speerpunten die voortvloeien uit de Achterhoek Visie 2030. Een smarte formulering van de plannen blijft van essentieel belang. Het Uitvoeringsplan mag niet te veel lijken op een visie maar moet leiden tot concrete acties en er moet helderheid zijn over de uitvoering. Het Uitvoeringsplan had nog wat ambitieuzer gemogen. Er werd verder onder andere aandacht gevraagd voor de volgende zaken: <u>Thematafel Smart Werken & Industrie:</u> ➤ Concurrerende stagevergoedingen (SmarHub) ➤ Oplossingen voor het huisvestingsprobleem ➤ Op welke bedrijven zetten we echt in? ➤ Focus op arbeidsproductiviteit ➤ Aandacht voor aantrekkingskracht van onze regio ➤ Samenwerking met de Thematafel Onderwijs en Arbeidsmarkt kan beter <u>Thematafel Wonen en Vastgoed:</u> ➤ Op korte termijn stappen zetten; projectaanvraag wordt verwacht ➤ Veel focus op transformeren en flex wonen is goed ➤ Aandacht voor toename aantallen sociale huurwoningen en laag houden huur ➤ Wat is de status van de nieuwbouwplannen <u>Thematafel Onderwijs & Arbeidsmarkt</u> ➤ Vernieuwing; hoe gaan de projecten het verschil maken? ➤ Het vinden en binden van voldoende personeel ➤ Samenwerking met de Thematafel Smart Werken & Industrie kan beter <u>Thematafel Mobiliteit & Bereikbaarheid</u> ➤ Uitvoering geven aan het door de Achterhoek Raad aangenomen Amendement over de N18 en aandacht voor de voortgang prominent op de agenda zetten. Beter delen wat de stand van zaken is m.b.t. de lobby voor de N18. In maart 2020 helder maken wat de status is. ➤ Te weinig focus op de fiets	
--	--	---	--

		<u>Thematafel Circulaire Economie en Energietransitie</u> ➤ Goede stappen gezet t.b.v. de Regionale Energie Strategie (RES) ➤ Het is goed concrete projectaanvragen te doen ➤ Grote uitdagingen m.b.t. leefbaarheid en klimaat ➤ Verbinding zoeken met Smart Werken ➤ Meer aandacht voor projecten buiten de landbouwsector <u>Thematafel De Gezondste Regio</u> ➤ Het Achterhoeks Beweeg- en Sportakkoord meer promoten ➤ Helder maken wat dit akkoord oplevert ➤ Link tussen het landelijke en het regionale Preventie-akkoord ➤ Inzet op slimme zorg ➤ Actief betrekken van de inwoners <u>De volgende moties werden ingediend</u> - 2019-M2, "Achterhoek Alumni" door de D66-fractie Achterhoek, mede ondertekend door diverse partijen - 2019-M3, "Onderzoek snelle fietsverbindingen" door Lokaal Belang Oude IJsselstreek, mede ondertekend door diverse partijen - 2019-M4, "Behoud 2 volwaardige Ziekenhuizen Achterhoek" door de CDA-fractie Achterhoek, mede ondertekend door diverse partijen. Verzocht werd in de toekomst de moties eerder te verspreiden onder leden van de Achterhoek Raad zodat men nog tijd heeft deze te bespreken in de eigen fractie. Reactie op 1ste termijn Achterhoek Raad door de Thematafels en de Achterhoek Board: <u>Thematafel 'De Gezondste Regio', door dhr. Jaspers</u> - De voortgang wordt gemonitord. December 2020 worden de eerste gegevens verwacht en gedeeld. - Inzet op behoud van goede zorg hoewel de zorg-infrastructuur wel gaat veranderen. - Goede zorg is niet gebonden aan gebouwen. - Het regionaal Preventieakkoord sluit aan bij het landelijk akkoord. - Niet de financiën moeten leidend zijn maar de zorg.	
--	--	--	--

		<u>Thematafel Circulaire Economie en Energietransitie, door dhr. Langeveld</u> - Status RES: op dit moment wordt er een inventarisatie gemaakt en er wordt een vergelijking gemaakt met andere regio's. - De voortgangsnotitie wordt deze week naar de gemeenteraden gestuurd. In 2020 wil men hier uitvoering aan geven en begin 2021 wordt de uitgewerkte strategie verwacht. - De RES maakt geen onderdeel uit van de Regiodeal en levert in dat kader dus ook geen projecten aan. <u>Boardlid mw. Birkenhäger, linking pin naar de Thematafel Wonen & Vastgoed</u> - Jongeren tot 23 jaar krijgen voorrang op woningen - Bij de monitoring worden zaken expliciet zichtbaar gemaakt - De woningcorporatie levert maatwerk en vraagt al minder huur dan mag - Status nieuwbouw: de kwaliteitscriteria zijn vastgesteld door de Raden, het voorstel ligt nu bij Gedeputeerde Staten. Na positieve besluitvorming kunnen woningen worden toegevoegd. Er liggen al voldoende voorstellen en er zal nog meer op stoom komen. <u>Boardlid dhr. Tappel, linking pin naar de Thematafel Smart Werken en Industrie</u> - Huisvesting stagiairs en trainees: er zijn meerdere 'short stay'- initiatieven (o.a. in Doetinchem en Ruurlo) en dat is goed want bedrijven zitten hierop te wachten. Verwacht wordt dat dit een succes wordt voor de initiatiefnemers maar dat het de bedrijven ook veel meerwaarde op gaat leveren. <u>Boardlid mw. Koster reageert namens de gehele Board op de inbreng van de AR in de 1ste termijn</u> - Het glas is meer dan halfvol wordt geconstateerd; de Board gaat graag voor een vol glas - Hartelijk dank voor de steun aan het uitvoeringsplan - Compliment aan de Thematafels die veel werk hebben verzet - De koppeling met de Achterhoek Visie 2030 wordt door de AR herkend - De AR wil dat de plannen nog ambitieuzer worden - Er is al een constante stroom aan plannen op gang gekomen vanuit de Tafels en dat is goed. - De Regiodeal-middelen kunnen op een goede manier worden ingezet - De Uitvoeringsagenda reikt veel verder dan de Regiodeal. - De AR vraagt om een verdere concretisering van de plannen; met name op het gebied van gezondheid, mobiliteit en duurzaamheid mag het scherper. De Board pakt die uitdaging op. - De AR vraagt aandacht voor de integraliteit van de activiteiten van de Thematafels. De Board vindt dit ook belangrijk en zet hier nog verder op in.	
--	--	---	--

		<u>Boardlid dhr. Buunk, linking pin naar de Thematafel Smart Werken en Innovatie</u> - De AR vraagt om meer verbinding tussen de Techniek / Maakindustrie en de agro-sector. Hier wordt al aan gewerkt, o.a. door afstemming tussen de 3 innovatiecentra / netwerken. Het is goed dit verder te ontwikkelen. <u>Boardlid dhr. Buunk, linking pin naar de Thematafel Onderwijs en Arbeidsmarkt en reactie op motie "Achterhoek Alumni":</u> - De DOE-agenda voegt focus toe; er gaan diverse systemen achter schuil, dit moet leiden tot een betere matching - Vooral gericht op 4 kansrijke sectoren: techniek, bouw, maakindustrie en zorg - Er is extra aandacht voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. - Er wordt gewerkt aan een gericht onderwijs-aanbod - Betere matching vacatures - Motie; de oproep spreekt de Board zeer aan. Het gaat om een belangrijke aandachtsgroep. Er wordt al aan een dergelijk idee gewerkt i.s.m. de thematafel Smart Werken en Innovatie, ook in het kader van SmarHub. Een onderzoek doen is dus niet meer nodig. Via de Thematafels zal worden gerapporteerd over de voortgang. De Board wil de motie graag omarmen met inachtneming van de bovenstaande opmerkingen. <u>Boardlid dhr. Kok, linking pin Thematafel Mobiliteit en Bereikbaarheid en reactie op motie "Onderzoek naar snelle fietsverbindingen"</u> - De AR mist uitvoering Amendement A/N18. Hier is echter volop aandacht voor. Het onderzoek loopt en de verwachting is het advies in maart 2020 te kunnen delen. Dan wordt ook een plan van aanpak besproken. De A/N18 heeft ook in het Uitvoeringsplan topprioriteit. - Motie: de Board is het eens met de motie. De fietsverbindingen zijn wel degelijke onderdeel van de Mobiliteitsagenda en komen ook terug in het MaaS-project. Als de AR de fiets als speerpunt wil, zou er ook een speerpunt moeten worden weggehaald. Oproep om op 30 maart met zijn allen op de fiets naar de volgende vergadering te komen. <u>Boardlid mw. Van Haaren, linking pin Thematafel De Gezondste Regio en reactie op motie "Behoud 2 volwaardige Ziekenhuizen Achterhoek"</u> Rob Jaspers heeft ook al gesproken namens de Thematafel en gereageerd op de vragen en de voorliggende motie. De Board wordt gevoed door de Thematafels.	
--	--	---	--

		Motie: - Er ligt een breed gedragen motie voor. - De Board begrijpt de onzekerheid of er wel goede en bereikbare zorg blijft - Preventie en zorginnovatie zijn de pijlers van de Achterhoek Visie 2030 - Met elkaar wordt gewerkt aan de transformatie van het zorg-landschap - Vaker ziektes voorkomen en dus minder ziekenhuiszorg nodig - Santiz heeft gezegd dat er de komende 5 jaar twee volwaardige ziekenhuizen behouden blijven in de Achterhoek en die tijd moet worden gebruikt om met elkaar tot te komen tot een lange termijnvisie. Hoe kunnen we goede en bereikbare zorg in de Achterhoek voor de toekomst garanderen. Hierover moeten we met elkaar nadenken. Reactie op de punten genoemd in de motie: Punt 1: De komende 5 jaar verandert er nog niets en moet met elkaar worden nagedacht over de toekomst Punt 2: Goede, kwalitatieve en bereikbare zorg in de Achterhoek is al de inzet van de Board. In 2030 zal er een nieuwe zorginfrastructuur zijn. Punt 3: Dit doet de Board al en zal ze blijven doen o.a. via de Thematafel waarin al veel partijen vertegenwoordigd zijn Punt 4: De Board kan geen lange termijn visie afdwingen bij Santiz maar ze is en blijft wel volop in gesprek om met elkaar een visie te ontwikkelen. Punt 5: Positieve campagne: als de transformatie goed verloopt en de Achterhoek zich blijft profileren als Gezondste Regio, dan zijn we heel aantrekkelijk voor zorgpersoneel. De Board weet te weinig van de datum 1 februari 2020 om daar duiding aan te kunnen geven. Tweede termijn Achterhoek Raad en Achterhoek Board In de tweede termijn gaven de indieners aan de moties ongewijzigd te willen handhaven. Diverse sprekers gaven een stemverklaring en spraken uit of ze wel of niet voor een motie zouden stemmen. Sprekers vanuit de Achterhoek Raad in de 2de termijn waren: dhr. Pelgrom (GBB Bronckhorst), dhr. Leemreize (CDA-fractie AR), dhr. Engels (D66-fractie AR), dhr. Wijers (VVD-fractie AR), dhr. Ebbers (CU/SGP-fractie AR), mw. Tuit (SP Oude IJsselstreek), dhr. Van der Pas (PvdA-fractie AR), dhr. Schieven (Lokaal Belang Oude IJsselstreek), dhr. Tannemaat (Winterswijk's Belang). Vanuit de Board werd nog gereageerd door mw. Koster die oproept om als jong en oud samen de schouders eronder te zetten. En Boardlid mw. Van Haaren gaf aan dat het belangrijk is vanuit de volksvertegenwoordigende rol, de roep van de inwoners voor het behoud van 2 ziekenhuizen als een heel helder signaal te zien. De Board gaat zich inzetten om een hele goede gezondheidszorg te houden in de Achterhoek en de motie wordt daarin zeker betrokken.	
--	--	--	--

		Besluitvorming / Stemming Er hebben zich 9 partijen van de in het totaal 49 partijen afgemeld met een totaal aantal zetels van 27 van de 166. 139 stemmen konden dus in het totaal worden uitgebracht. ➤ <u>Concept Uitvoeringsplan 2020</u>; met algemene stemmen aangenomen en dus vastgesteld. ➤ <u>Motie 2019-M2 "Achterhoek Alumni"</u>; met algemene stemmen aangenomen. ➤ <u>Motie 2019-M3 "Onderzoek snelle fietsverbindingen"</u>; Tegen stemden de CDA-fractie Achterhoek (47 zetels) en de Partij voor Lokaal Maatwerk Doetinchem (1 zetel). 48 Stemmen tegen en 91 stemmen voor. De motie is aangenomen. ➤ <u>Motie 2019-M4, "Behoud 2 volwaardige Ziekenhuizen in de Achterhoek"</u>: Tegen stemden Gemeentebelangen Doetinchem (2 zetels), Gemeentebelangen Bronckhorst (6 zetels), Partij voor Lokaal Maatwerk Doetinchem (1 zetel). 9 Stemmen tegen en 130 stemmen voor. De motie is aangenomen	Het Uitvoeringsplan 2020 is met algemene stemmen aangenomen. Moties 2019-M2, 2019-M3 en 2019-M4 zijn aangenomen.
3.	Regiodeal	Boardlid dhr. Kok geeft een korte presentatie over de inhoud van de Regiodeal en de stand van zaken. Er zijn al 15 projecten goedgekeurd door de Thematafels en de Board. Het Rijk heeft 'ondermijning' als verplicht onderdeel opgelegd.	
4.	Vaststelling beknopt verslag vergadering d.d. 23/09/19	Het verslag wordt vastgesteld en de lopende acties zijn besproken. Dhr. Diersen vraagt naar de stand van zaken m.b.t. de Commissie Grens. AB-lid dhr. Bengevoord heeft onlangs gesproken met vertegenwoordigers uit Twente. Hij zegt toe nog voor Kerst een datumprikker uit te sturen voor het plannen van een overleg.	Het verslag is vastgesteld. Er volgt een afspraak m.b.t. de cie. Grens.
5.	Vragenronde	Hiervan is geen gebruik gemaakt.	
6.	Afsluiting	De volgende vergadering vindt plaats op maandag 30 maart 2020 om 19.30 uur. Wellicht vindt er weer een voorprogramma plaats. Hierover wordt tijdig gecommuniceerd. De voorzitter dankt eenieder voor zijn inbreng en sluit de vergadering.	

Vastgesteld d.d.:

Voor akkoord:

.....
Mevrouw B. Kortés
Griffier

.....
De heer M. Boumans
Voorzitter

30 maart 2020

Aan de leden van de Achterhoek Raad,

Zoals toegezegd ontvangt u bij deze een terugkoppeling op de motie 'Behoud 2 volwaardige ziekenhuizen Achterhoek' (aangenomen door een meerderheid van de Achterhoek Raad op 9 december 2019) waarin de Achterhoek Raad de Achterhoek Board verzoekt om:

1. zich in te zetten voor het behoud van 2 volwaardige ziekenhuizen in de Achterhoek, inclusief verloskundige zorg/gynaecologie en klinische kindergeneeskunde
2. zich in te zetten voor goede, kwalitatieve en bereikbare zorg in heel de Achterhoek
3. in gesprek te gaan met de raad van bestuur van Santiz, zorgverzekeraars, HZOA, HZOIJ, Cliëntenraad, Medische staven, verloskundigen en andere zorgpartijen
4. een lange termijn visie af te dwingen om de steeds terugkerende onrust te stoppen
5. een positieve campagne te starten om zorgpersoneel, artsen en verpleegkundigen te behouden en aan te trekken voor de Achterhoek .

De motie hebben we als Achterhoek Board opgepakt in nauwe afstemming met de thematafel De Gezondste Regio. Aan uw oproep -om ons in te zetten voor het behoud van 2 volwaardige ziekenhuizen en ons in te zetten voor goede en bereikbare zorg voor heel de Achterhoek- hebben we op diverse manieren gehoor gegeven.

Antwoorden op onderdelen 1 tot en met 4 van de motie

In onze rol als 8RHK-ambassadeurs verbinden we en versterken we elkaar. We faciliteren het gesprek over en de visie op de toekomst; ook over de zorg in de Achterhoek. De betrokken partijen in de thematafel De Gezondste Regio hebben in 2019 hun visie verwoord in de Achterhoek Visie 2030 die door uw Raad is aangenomen: *'Er heeft in 2030 een verschuiving plaatsgevonden naar slimmere zorg en het voorkomen van ziekten.'*

Als Achterhoek Board en thematafel De Gezondste Regio geven we ondermeer antwoord op de opdracht van de Achterhoek Raad door:

a. het opstellen van een regiobeeld

De afgelopen maanden hebben betrokken partijen van de Gezondste Regio, onder regie van Menzis, een regiobeeld Achterhoek gemaakt en vastgesteld. Dit regiobeeld beschrijft de huidige situatie in de zorg en de uitdagingen voor de toekomst. Binnenkort wordt dit regiobeeld online gepubliceerd.

b. het opstellen van een regiovisie zorg en gezondheid

Op basis van dit gedeelde regiobeeld ontwikkelt de thematafel De Gezondste Regio, onder verantwoordelijkheid van de Achterhoek Board, een gezamenlijke regiovisie op zorg en gezondheid in de Achterhoek. Deze regiovisie geeft weer wat nodig is om bereikbare en goede zorg voor alle Achterhoekers beschikbaar te houden en hoe we gezamenlijk bouwen aan een duurzaam zorglandschap voor de Achterhoek (waarvan de ziekenhuiszorg

onderdeel is). Een eerste concept van de regiovisie wordt besproken op de thematafel De Gezondste Regio van 16 april 2020.

c. het instellen van een regiogroep ziekenhuiszorg

Santiz neemt het initiatief tot het vormen van een regiogroep ziekenhuiszorg, bestaande uit betrokken partijen, onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. Deze regiogroep gaat onderling in gesprek over de best mogelijke ziekenhuiszorg in de Achterhoek. In een open en transparant proces worden de mogelijke scenario's voor de ziekenhuiszorg in de Achterhoek uitgewerkt. De scenario's baseren zich op het gedeelde regiobeeld en vormen een verdere verdieping van de regiovisie op zorg en gezondheid. Vanuit de thematafel De Gezondste Regio zal de voorzitter de heer Jaspers, deelnemen aan deze regiogroep ziekenhuiszorg. Zodat er ook terugkoppeling kan plaatsvinden over de voortgang van dit proces richting Achterhoek Board en thematafel De Gezondste Regio.

Gesprekken Achterhoek Board

Behalve bovengenoemde stappen, heeft de Achterhoek Board veel gesprekken gevoerd met verschillende stakeholders en leden van de thematafel De Gezondste Regio.

Bij alle gesprekspartners is er vanuit de Board op aangedrongen dat vertrouwen en draagvlak in de regio van groot belang zijn bij alle stappen die gezet gaan worden. Ook is vanuit de Board aangegeven dat het bij het samenstellen van de regiogroep ziekenhuiszorg belangrijk is, dat er een brede vertegenwoordiging gezocht wordt en dat het proces transparant is voor de betrokken partijen.

Gesprekken buiten de Achterhoek Board en thematafel De Gezondste Regio zijn gevoerd door mevrouw Van Haaren en de heer Jansen, beiden lid van de Achterhoek Board en als linking pin verbonden aan de thematafel De Gezondste Regio. Zij hebben deze gesprekken gevoerd in de periode januari tot en met maart 2020 met:

- Bestuurder a.i. van Santiz (heer Bomers) en Raad van Toezicht (heren Flierman en Jaspers en mevrouw Idema);
- Nieuwe bestuurder a.i. van Santiz (heer De Folter);
- Stichting Behoud SKB (heren Mensink, Joldersma en Wilschut);
- Burgerinitiatief Gezond Oost Gelderland (heren Wubbels en Ten Have);
- Twee regionale Verloskundige Samenwerkingsverbanden (dames Schatorje en Bolte);
- Bestuurder van Menzis (heer Wenselaar) en manager zorginkoop (mevrouw Van de Lans).

Er is eveneens contact gelegd met het Medisch Specialistisch Coöperatief Achterhoek (medische vakraad) verbonden aan Santiz. Het bestuur van dit Coöperatief ziet zichzelf echter op dit moment niet als gesprekspartner voor de Achterhoek Board.

Met de cliëntenraad van de Santiz volgt een afspraak, zodra persoonlijk contact weer mogelijk is (i.v.m. de coronacrisis).

Uit al deze gesprekken kunnen we de conclusie trekken dat er veel betrokkenheid is van alle partijen op het thema ziekenhuiszorg in de Achterhoek. Alle partijen willen bijdragen – ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid – tot een gedragen en gezamenlijk plan. Voor geen enkele partij is het eindplaatje bij voorbaat duidelijk. Er zal gewerkt moeten worden aan onderling vertrouwen en gedeelde uitgangspunten. Daarom is het proces van de thematafel De Gezondste Regio – het vormen van een gezamenlijke regiovisie waar ziekenhuiszorg onderdeel van uitmaakt – belangrijk en ondersteunend voor de regiogroep die zich bezighoudt met de uitwerking van de ziekenhuiszorg.

We realiseren ons dat we een groot deel van de regie van de uitwerking van de Achterhoekse visie op zorg en gezondheid kwijtraken, als we de regie verliezen op goede ziekenhuiszorg. Omdat ziekenhuiszorg een onlosmakelijk onderdeel is van het totale zorglandschap.

Als het gaat om besluiten rondom bedrijfsvoering van individuele organisaties, zoals bijvoorbeeld het ziekenhuis, gaan wij daar als Achterhoek Board niet over; dit is aan het bestuur van de betreffende organisatie.

U mag er echter op rekenen dat we als Achterhoek Board alles zullen doen om vanuit onze gezamenlijke verantwoordelijkheid de ziekenhuiszorg in de Achterhoek voor alle inwoners zo goed mogelijk bereikbaar en van goede kwaliteit te laten zijn.

Als Achterhoek Board en thematafel De Gezondste Regio zetten we ons daarom volop in om het proces op de juiste manier te ondersteunen en te stroomlijnen. Dit blijven we concreet doen door het faciliteren van het gesprek over en de visie op de toekomst zoals hiervoor omschreven.

Antwoord op onderdeel 5 van de motie

In de motie staat een specifieke oproep voor het starten van een positieve campagne voor zorgpersoneel (onderdeel 5). Ons antwoord hierop is als volgt:

Een van de andere thematafels, is Onderwijs en Arbeidsmarkt. Deze thematafel richt zich met haar werkwijze m.n. op de sectoren Zorg en Techniek. In de samenwerking tussen onderwijs en intramurale zorgorganisaties worden landelijke sectormiddelen ingezet in de zorg. Als platform in de Achterhoek voor huidige en toekomstige medewerkers in de zorg zijn

www.ontdekdezorgachterhoek.nl en www.zorgvoordeachterhoek.nl opgezet door zorgaanbieders en de Werkgeversvereniging Zorg en Welzijn. Dit sluit aan bij de landelijke campagne 'Ik zorg'. Ook worden er regelmatig bijeenkomsten georganiseerd waar iedereen die geïnteresseerd is in werken en/of leren in de zorg welkom is.

De thematafel Onderwijs en Arbeidsmarkt onderzoekt welke andere aanvullende acties/programma's effectief en aanvullend kunnen zijn om personeel in de Achterhoek te behouden en aan te trekken. Uiteraard vindt hierover voortdurend afstemming plaats met de thematafel De Gezondste Regio.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
De Achterhoek Board

Commissie Bestuur en Sociaal

Dossiernummer	2226
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 april 2020
Agendapunt	7
Omschrijving	Voorstel bespreekstuk / Rekenkameronderzoek 'Quickscan naar de kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Berkelland'

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur en Sociaal	7 april 2020

Zaaknummer : 6152

Raadsvergadering : 14 april 2020

Onderwerp : Rekenkameronderzoek 'Quickscan naar de Kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Berkelland'

Presidiumvergadering : 18 maart 2020

Portefeuillehouder : Presidium

Steller : J.A. Bannink

tel: : 0545-250 805

Te nemen besluit:

1. Kennis te nemen van het rekenkameronderzoek 'Quickscan naar de kwaliteit van de raadsvoorstellen in de gemeente Berkelland'.
2. De conclusies uit het rekenkameronderzoek te onderschrijven en de aanbevelingen uit het onderzoek over te nemen.
3. Waardering uit te spreken aan het college voor de verbeterslag die is geslagen ten aanzien van de kwaliteit van de raadsvoorstellen en het college te verzoeken om de verbetering voort te zetten door conform het rekenkameronderzoek:
 - a. De rubriek "alternatieven" toe te voegen aan het raadsvoorstel en de rubriek "context" op te nemen in de toelichting van het raadsvoorstel;
 - b. De rubrieken "argumentatie", "financiën" en "kanttekeningen en risico's" beter in te vullen;
 - c. De kwaliteit van de raadsvoorstellen nog beter te bewaken;
4. Het college te verzoeken om de raad uiterlijk december 2020 te informeren over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het derde beslispunt.
5. Het presidium te verzoeken om uitvoering te geven aan de vierde aanbeveling uit het rekenkameronderzoek over de raadsverantwoordelijkheid ten aanzien van de kwaliteitsbewaking van raadsvoorstellen en de raad uiterlijk december 2020 over de aanpak te informeren.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

De Rekenkamercommissie Berkelland heeft onderzoek gedaan naar de kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Berkelland. Door conform het voorstel te besluiten worden de conclusies uit het rapport onderschreven en wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen die door de Rekenkamercommissie zijn gedaan. Ook wordt de uitvoering van de aanbevelingen gemonitord en wordt de raad daarover geïnformeerd.

Argumentatie:

- 1.1 De Rekenkamercommissie Berkelland heeft onderzoek gedaan naar de kwaliteit van raadsvoorstellen in Berkelland. Het onderzoeksrapport is toegezonden aan de raad. Daarvan kan de raad kennisnemen.
- 2.1 De conclusies en aanbevelingen zijn uitvloeisel van grondig onderzoek. Uit het onderzoek blijkt dat:
 - De kwaliteit van raadsvoorstellen in Berkelland voldoende is, maar dat er nog wel verbetering mogelijk is;
 - Raadsleden minder tevreden zijn over de kwaliteit van raadsvoorstellen dan ambtenaren;
 - Het verplichte sjabloon voldoet, maar in de praktijk enkele beperkingen heeft;
 - Het proces van schrijven van een raadsvoorstel niet formeel vastligt, maar dat er wel een informele werkwijze is;
 - De aanbevelingen uit het rekenkamerrapport van 2015 grotendeels uitgevoerd zijn.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering

Afhandelingsvoorstel voor raad:

0 hamerstuk

0 besprekstuk

0 anders, nl

Raadsvergadering

0 zonder hoofdelijke stemming

0 met algemene stemmen

0 stemmen voor, stemmen tegen

0 aangenomen

0 verworpen

0

Om deze punten te verbeteren is door de Rekenkamercommissie een aantal aanbevelingen gedaan:

- Draag het college op twee extra rubrieken toe te voegen: alternatieven en context;
- Draag het college op de rubrieken argumentatie, financiën en kanttekeningen en risico's beter in te vullen;
- Draag het college op om de kwaliteit van raadsvoorstellen nog beter te bewaken;
- Raad neem zelf ook verantwoordelijkheid om de kwaliteit van raadsvoorstellen te bewaken.

Het rapport is voor ambtelijk en bestuurlijk hoor en wederhoor aangeboden. Het resultaat van het ambtelijk hoor en wederhoor heeft geleid tot enkele aanpassingen in de tekst. De bestuurlijke reactie alsook het nawoord zijn opgenomen in het rapport dat nu voorligt.

- 3.1 Om uitvoering te geven aan de aanbevelingen dient u dit aan het college te verzoeken.
- 4.1 Om zicht op de uitvoering van de aanbevelingen te houden wordt u voorgesteld om u door het college te laten informeren over de wijze waarop hij uitvoering geeft aan uw opdracht. Met het stellen van de termijn is rekening gehouden met het zomerreces en de ruimte voor een gedachtewisseling raad-college.
- 5.1 Het rekenkameronderzoek doet ook aanbevelingen aan uw raad zelf. Wij kunnen dit voor u uitwerken en u daar dit jaar nog over informeren.

Kanttekeningen en risico's

Naar aanleiding van de bestuurlijke reactie verzoekt u, in afwijking van de aanbevelingen, het college om de rubriek context niet toe te voegen aan het raadsvoorstel, maar aan de toelichting behorende bij het raadsvoorstel.

Financiën

De kosten van het onderzoek zijn ten laste gekomen van het budget van de Rekenkamercommissie. Het uitbreiden van het raadsvoorstel heeft mogelijk impact op de ambtelijke capaciteit. Ook kan het uitwerken van meerdere alternatieven meer capaciteit of kosten met zich meebrengen. Dit dient zal dan terugkomen in het voorstel zelf.

Communicatie

Het onderzoek is te vinden op de webpagina van de Rekenkamercommissie (www.gemeenteberkelland.nl > raad en commissies > Rekenkamercommissie). Verdere communicatie over het onderzoek zal vanuit de Rekenkamercommissie niet plaatsvinden. Als u een besluit neemt zal dit uiteraard op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt worden.

VN-verdrag Handicap

N.v.t.

Initiatief, participatie en rol gemeente

Het initiatief voor het rekenkameronderzoek ligt bij de Rekenkamercommissie Berkelland. Ter voorbereiding op de keuze voor een onderzoeksonderwerp heeft de Rekenkamercommissie o.a. gesproken met de fracties, Auditcommissie, in commissieverband, burgemeester, griffier, gemeentesecretaris en ambtelijk contactpersoon.

Planning en evaluatie

Een evaluatie, over een aantal jaren, van de doorwerking van de aanbevelingen maakt geen onderdeel uit van het raadsbesluit. Onderdeel van de vierde aanbeveling uit het rapport is een jaarlijkse sessie met een afvaardiging over de kwaliteit van raad en college. Het college wordt de ruimte gelaten om eventueel zelf over te gaan tot een evaluatie van de kwaliteit van raadsvoorstellen.

Namens het presidium,

de griffier,

de burgemeester,

J.A. Bannink

drs. J.H.A. van Oostrum

Raadsvergadering : 14 april 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelet op artikel 185 van de Gemeentewet;

gelezen het voorstel van het presidium van 18 maart 2020;

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van het rekenkameronderzoek 'Quickscan naar de kwaliteit van de raadsvoorstellen in de gemeente Berkelland'.
2. De conclusies uit het rekenkameronderzoek te onderschrijven en de aanbevelingen uit het onderzoek over te nemen.
3. Waardering uit te spreken aan het college voor de verbeterslag die is geslagen ten aanzien van de kwaliteit van de raadsvoorstellen en het college te verzoeken om de verbetering voort te zetten door conform het rekenkameronderzoek:
 - a. De rubriek "alternatieven" toe te voegen aan het raadsvoorstel en de rubriek "context" op te nemen in de toelichting van het raadsvoorstel;
 - b. De rubrieken "argumentatie", "financiën" en "kanttekeningen en risico's" beter in te vullen;
 - c. De kwaliteit van de raadsvoorstellen nog beter te bewaken;
4. Het college te verzoeken om de raad uiterlijk december 2020 te informeren over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het derde beslispunt.
5. Het presidium te verzoeken om uitvoering te geven aan de vierde aanbeveling uit het rekenkameronderzoek over de raadsverantwoordelijkheid ten aanzien van de kwaliteitsbewaking van raadsvoorstellen en de raad uiterlijk december 2020 over de aanpak te informeren.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
14 april 2020

de griffier,

de voorzitter,

Quickscan
naar de kwaliteit van
RAADSVOORSTELLEN
in de gemeente Berkelland

12 maart 2020

Inhoudsopgave

1 - Inleiding	4
1.1 Aanleiding van dit onderzoek	4
1.2 Centrale vraag in het onderzoek	4
1.3 Aanpak en reikwijdte van het onderzoek	5
1.4 Normenkader voor dit onderzoek	5
1.5 Leeswijzer	6
2 - Samenvatting met conclusies en aanbevelingen	7
2.1 Samenvatting met conclusies van het onderzoek	7
2.2 Aanbevelingen	9
3 - Bestuurlijke reactie	11
4 - Nawoord	12
5 - Wettelijke basis, kwaliteitscriteria en de praktijk van raadsvoorstellen	13
5.1 Gemeentewet	13
5.2 Gemeentelijke verordeningen	13
5.3 Andere gemeentelijke criteria: het sjabloon	13
5.4 Doorwerking rekenkameronderzoek raadsvoorstellen (2015) in Berkelland	16
5.5 Bevindingen	17
6 - Het proces van raadsvoorstellen en perceptie over de kwaliteit	18
6.1 Proces van het opstellen en agenderen van een raadsvoorstel	18
6.2 Training voor het schrijven van een raadsvoorstel	19
6.3 Perceptie van de kwaliteit van raadsvoorstellen in Berkelland	20
6.4 Bevindingen	21
7 - Raadsvoorstellen toetsen op kwaliteitscriteria	22
7.1 Formele kwaliteit van raadsvoorstellen	22
7.2 De zakelijke kwaliteit van de geselecteerde raadsvoorstellen	23
7.4 Bevindingen en totaalscore raadsvoorstellen	24
8 - Zes raadsvoorstellen nader onderzocht	26
8.1 Raadsvoorstel: Regio Achterhoek	26
8.2 Raadsvoorstel: Concept veiligheidsstrategie en het meerjarenbeleidsplan politie	28
8.3 Raadsvoorstel: Wendbaar woonbeleid	29
8.4 Raadsvoorstel: Villa Smits	30
8.5 Raadsvoorstel: Onderwijshuisvesting	31
8.6 Raadsvoorstel: Lokaal inclusie agenda	33
8.7 Bevindingen	34

Bijlage 1 - Xential en toelichtende tekst	35
Bijlage 2 – Selectiecriteria raadsvoorstellen door de rekenkamercommissie	36
Bijlage 3 – Bronnen	37
Bijlage 4 - Raadsvoorstellen onderzocht	38
Bijlage 5 - Uitgewerkt normenkader	39

Voorwoord

De Rekenkamercommissie Berkelland heeft een onderzoek gedaan naar de kwaliteit van raadsvoorstellen. De gemeenteraad stelt de kaders voor het beleid vast. In de praktijk betekent dit meestal, dat het college voorstellen ter besluitvorming aan de raad voorlegt. Later kan de raad deze kaders gebruiken om het college bij de uitvoering te kunnen controleren. De raadsvoorstellen moeten de raad in staat stellen een goede afweging te maken op het betreffende dossier, een helder besluit hierover te nemen en om de controlerende functie te kunnen vervullen.

Het onderzoek komt voort uit de wens van verschillende fracties. In oktober 2018 en april 2019 sprak de rekenkamercommissie met alle fracties. Enkele fracties stelden toen voor om de kwaliteit van raadsvoorstellen te onderzoeken. Dit voorstel kreeg later in de commissie op 11 juni 2019 de meeste steun in de commissie Sociaal. De kwaliteit van raadsvoorstellen is ook in 2015 door vorige rekenkamercommissie onderzocht en vormt ook daardoor de basis opnieuw een onderzoek te doen.

De centrale vraag in het onderzoek luidt: *is de kwaliteit van de raadsvoorstellen zodanig dat ze ondersteunend zijn voor de raadsleden om hun kaderstellende en controlerende rol goed te kunnen vervullen?*

Voor dit onderzoek heeft de commissie om een objectief oordeel te kunnen vormen van de kwaliteit van raadsvoorstellen gebruik gemaakt van eerder toegepaste criteria uit andere onderzoeken en de Beoordelingskaart van de Nederlandse vereniging van Raadsleden. Met dit normenkader is nagegaan of een raadsvoorstel navolgbaar, leesbaar en volledig is.

In dit onderzoek is gekozen voor het analyseren van zeventien raadsvoorstellen uit de periode 1 januari 2018 tot 1 juli 2019. Waar uit het onderzoek verbeterpunten naar voren komen, brengt de rekenkamercommissie deze onder de aandacht van de raad. Hiermee wordt de kaderstellende en controlerende rol van de raad ondersteund.

Het onderzoek is gestart in juli 2019 en geëindigd met de afronding van de conceptnota van bevindingen in oktober 2019. De conceptnota van bevindingen is aangeboden voor ambtelijk hoor en wederhoor. Doel was om de door de rekenkamercommissie gerapporteerde gegevens te verifiëren, zodat zeker is dat in de nota van bevindingen geen onjuistheden staan vermeld. Het resultaat van het ambtelijk hoor en wederhoor heeft geleid tot enkele aanpassingen in de tekst. De uiteindelijke nota van bevindingen heeft geleid tot een definitief rapport waarin ook de conclusies en aanbevelingen zijn opgenomen. Deze nota is voorgelegd aan het college voor een bestuurlijke reactie. Het college heeft hierop gereageerd. Deze reactie is opgenomen in het rapport en voorzien van een nawoord van de rekenkamercommissie.

De rekenkamercommissie heeft bij het onderzoek alle mogelijke medewerking van betrokkenen ondervonden. De rekenkamercommissie wil van de gelegenheid gebruik maken om een ieder die aan de totstandkoming van dit onderzoeksrapport een bijdrage heeft geleverd en daarvoor te bedanken.

Namens de Rekenkamercommissie Berkelland,

William van Deursen, voorzitter

André de Boer, lid

Anne-Linde Oldenhof, lid

Marina Stel, secretaris

Borculo, 12 maart 2020

1 - Inleiding

1.1 Aanleiding van dit onderzoek

In oktober 2018 en april 2019 sprak de rekenkamercommissie met alle raadsfracties. Enkele fracties stelden toen voor om de kwaliteit van raadsvoorstellen te onderzoeken. Dit voorstel kreeg de meeste steun. De kwaliteit van raadsvoorstellen is ook in 2015 onderzocht. Het huidige onderzoek gaat daarom ook na of de aanbevelingen uit 2015 zijn opgevolgd. Het onderzoek in 2015 keek naar de procedure, de overzichtelijkheid, de leesbaarheid en de volledigheid van raadsvoorstellen. Het college stelt onder meer het beleid voor aan de gemeenteraad in de vorm van een raadsvoorstel. De raad stelt dat beleid vast. Met een raadsvoorstel kan een raad: zorgvuldig kiezen, kaders stellen en het college controleren. Om een politiek en maatschappelijk afgewogen besluit te nemen, heeft de raad dus een bruikbaar raadsvoorstel nodig. Zonder een goed raadsvoorstel kan de raad zijn werk niet doen en is er een risico dat de raad een verkeerde beslissing neemt. Dat kan vergaande politieke, sociale en financiële gevolgen hebben. Een leesbaar raadsvoorstel heeft nog een ander doel. De politiek verantwoordt zich hiermee aan de samenleving. Kortom, met een raadsvoorstel communiceren college, raad en samenleving met elkaar. Zo komen in een raadsvoorstel drie taken van de raad samen: kaders stellen, controleren en het volk vertegenwoordigen.

1.2 Centrale vraag in het onderzoek

In dit onderzoek van de rekenkamercommissie Berkelland is de centrale vraag:

Is de kwaliteit van de raadsvoorstellen zodanig dat ze ondersteunend zijn voor de raadsleden om hun kaderstellende en controlerende rol goed te kunnen vervullen?

Naast deze centrale vraag stelt de commissie de volgende deelvragen:

1. Aan welke criteria moet een raadsvoorstel voldoen, zodat de raad goed onderbouwde besluiten kan nemen?
2. Voldoen de raadsvoorstellen in Berkelland aan deze criteria?
3. Hoe let de organisatie op de kwaliteit van de voorstellen in het beleidsproces dat tot een raadsvoorstel leidt?
4. Borgt het beleidsproces dat eerdere en toekomstige besluitvorming wordt meegenomen in het raadsvoorstel?
5. Welke rol heeft de griffie in het bewaken van de kwaliteit van de raadsvoorstellen in dit proces?
6. Hoe werken de aanbevelingen van het onderzoek uit 2015 door in de kwaliteit van de raadsvoorstellen?
7. Wat vinden raadsleden van de kwaliteit van de raadsvoorstellen en op welke punten willen zij verbetering?

1.3 Aanpak en reikwijdte van het onderzoek

Dit onderzoek beoordeelt de kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Berkelland. Daarom zijn eerst de criteria opgesteld waar een raadsvoorstel aan moet voldoen. In het jargon van onderzoekers: *een normenkader*. Uit de voorstellen die de raad tussen januari 2018 en juni 2019 kreeg, koos de rekenkamercommissie 15 voorstellen. De rekenkamercommissie probeerde een afgewogen keuze te maken.¹ Ambtenaren hebben ook twee voorstellen aangedragen, die in hun ogen een voorbeeld zijn van een geslaagd raadsvoorstel. Deze zijn in het onderzoek meegenomen om een nog completer beeld te krijgen. Alle 17 voorstellen zijn met de criteria uit het normenkader getoetst door de onderzoekers. De rekenkamercommissie koos uit de 17 voorstellen zes voorstellen uit voor een nader onderzoek. Dit nader onderzoek bestond uit een interview met de schrijver van het voorstel. Ook zijn de programmamanagers, de griffier, fractievoorzitters, de gemeentesecretaris en het hele college geïnterviewd. Tot slot is de behandeling in raad en commissie teruggekeken. Een lijst met alle onderzochte documenten en de functies van de geïnterviewde personen staat in bijlage 3. De rekenkamercommissie heeft het onderzoek uit laten voeren door mevrouw E. Fogl en de heer F. Haven van de Rekenkameronderzoekers Friesland.

1.4 Normenkader voor dit onderzoek

Dit onderzoek beoordeelt raadsvoorstellen op basis van criteria, het *normenkader*. Die baseerde de rekenkamercommissie op de interne criteria die het college opstelde, maar die de raad nooit heeft vastgesteld. En daarnaast gebruikte de rekenkamercommissie criteria uit andere onderzoeken en de *Beoordelingskaart*². Met dit normenkader is nagegaan of een raadsvoorstel navolgbaar, leesbaar en volledig is. Of een raadsvoorstel wel klopt en de goede informatie geeft is niet onderzocht. De rekenkamercommissie stelde dit normenkader vast:

¹ Zie bijlage 2 voor de criteria waarmee de rekenkamercommissie de raadsvoorstellen selecteerde. Zie bijlage 4 voor een volledige lijst van alle geselecteerde en onderzochte raadsvoorstellen.

² De Nederlandse vereniging van Raadsleden ondersteunt raadsleden in hun werk en heeft op de eigen website een hoofdstuk "Hoe beoordeel je een raadsvoorstel?" waar een "Beoordelingskaart voor raadsvoorstellen" in is opgenomen. Naast een handig hulpmiddel, geeft deze kaart ook criteria waaraan een raadsvoorstel kan voldoen.

Normen voor kwaliteit van de raadsvoorstellen

I Formele kwaliteit	1. Het gemeentelijk sjabloon is toegepast 2. Het raadsvoorstel is op zichzelf staand leesbaar 3. Het voorstel heeft geen open einde 4. Het voorstel verwijst naar bijlagen en geeft reden voor toevoeging aan (indien bijlage substantiële omvang wordt een samenvatting toegevoegd) en andere beleidsdocumenten waar nodig 5. Het voorstel beschrijft toepasselijke wet- en regelgeving, indien wordt afgeweken van modelverordeningen wordt dit gemotiveerd. Bij nieuwe verordeningen/regels zit een was-woord lijst 6. Als bestaand beleid wordt gewijzigd is een evaluatie bijgevoegd
II Zakelijke kwaliteit	1. De inhoud is consistent en logisch opgebouwd 2. De context is duidelijk. Het voorstel bevat een overzicht van de voorgeschiedenis, aanleiding en eerdere raadsbesluiten/ beleidsstukken over dit onderwerp 3. Het voorstel gaat in op de beoogde gevolgen en/ of effecten van het voorstel 4. Het voorstel legt een verband tussen doel, middelen en activiteiten 5. De voorgestelde beslissingen worden onderbouwd met feiten en argumenten, en op welke beslispen de argumenten betrekking hebben, zodat de raad weet waar ze "ja"/ "nee" op zegt 6. Alternatieven/ scenario's en de gevolgen daarvan zijn uitgewerkt 7. Hoe inwoners en belanghebbenden zijn betrokken, staat beschreven in een afzonderlijke paragraaf 8. Het voorstel heeft een vervolprocedure en planning wanneer het voorstel zal zijn uitgevoerd of eindigt en eventuele toekomstige besluitvorming die al is voorzien wordt beschreven 9. Benodigde financiën (incidenteel of structureel) en andere middelen staan beschreven in een aparte paragraaf 10. Het voorstel heeft een risicoparagraaf en of kanttekeningen 11. Het voorstel noemt de raakvlakken met andere beleidsterreinen en/ of de afstemming met andere afdelingen (integraal)
III Taalkwaliteit	1. Het voorstel is in heldere taal geschreven, maximaal B2 2. Het voorstel heeft een duidelijke inleiding 3. Vaktermen en afkortingen zijn uitgelegd 4. Het voorstel is niet langer dan nodig, geeft hoofdlijnen en belangrijkste informatie weer 5. Het voorstel begint met een bondige samenvatting

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de conclusies en aanbevelingen. In hoofdstuk 3 staat welke landelijke en welke lokale regels van toepassing zijn op raadsvoorstellen. Hoe een voorstel in Berkelland op wordt gesteld, staat in hoofdstuk 4. Ook beschrijft dit hoofdstuk wat de geïnterviewden van de kwaliteit van de voorstellen vinden. In hoofdstuk 5 staat de score van de 17 raadsvoorstellen. De zes nader onderzochte voorstellen staan in hoofdstuk 6. In bijlage 5 staat de beantwoording van de centrale vraag en deelvragen uit paragraaf 1.3.

2 - Samenvatting met conclusies en aanbevelingen

Dit hoofdstuk is een samenvatting van het rapport door conclusies te trekken. Daarna volgen aanbevelingen voor de gemeenteraad van Berkelland.

2.1 Samenvatting met conclusies van het onderzoek

De gemeenteraad neemt besluiten aan de hand van raadsvoorstellen waarin het te nemen besluit wordt toegelicht. Een raadsvoorstel is een communicatiemiddel tussen het college en de gemeenteraad. Raadsvoorstellen stellen de raad in staat om zijn kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Mist het voorstel een overzicht van risico's en financiën, of ontbreekt de argumentatie van het raadsbesluit, dan belemmert dat de raad bij het nemen van een afgewogen beslissing. Naast raadsleden moeten ook inwoners voorstellen kunnen begrijpen. In dit onderzoek heeft de Rekenkamercommissie 17 raadsvoorstellen beoordeeld op de kwaliteit om de besluitvorming te ondersteunen. Hiervoor werd een lijst met criteria op grond van eerdere publicaties over dit onderwerp samengesteld. Deze beoordeling heeft drie delen:

1. Formele kwaliteit (o.a. toepassing van het gemeentelijke sjabloon).
2. Zakelijke kwaliteit (o.a. argumentatie die aansluit op het besluit en een inzichtelijk financiële onderbouwing).
3. Taalkwaliteit (met name een toegankelijke tekst).

De commissie selecteerde uit 136 raadsvoorstellen, 17 raadsvoorstellen die tussen januari 2018 tot juni 2019 in de raad werden besproken, gespreid over alle beleidsterreinen. Deze 17 voorstellen zijn met de criteria³ beoordeeld en daarna zijn zes raadsvoorstellen nader onderzocht.

De hoofdvraag van het onderzoek: “Is de kwaliteit van de raadsvoorstellen zodanig dat ze ondersteunend zijn voor raadsleden om hun kaderstellende en controlerende rol goed te kunnen vervullen?” De kwaliteit van de raadsvoorstellen bevindt zich tussen voldoende en goed. Daarmee kan de hoofdvraag worden beantwoord met ‘ja’ de kwaliteit is voldoende tot goed om de raadsleden in hun kaderstellende en controlerende rol te ondersteunen. Dat neemt niet weg dat er nog een aantal belangrijke mogelijkheden zijn voor verbetering. De mogelijkheden voor verbetering zijn belangrijk omdat het gaat over rubrieken in het sjabloon die raadsleden belangrijk vinden om tot een goede afweging te komen bij het nemen van een besluit over het raadsvoorstel. De verbeteringsmogelijkheden zijn opgenomen op basis van de conclusies in de aanbevelingen. Hieronder de conclusies:

1 - De kwaliteit van raadsvoorstellen in Berkelland is voldoende, maar verbetering is nog wel mogelijk

Op een schaal van 1 tot 5 is de gemiddelde score van de 17 onderzochte raadsvoorstellen 3,4. De voorstellen scoren tussen 2,7 en 4,4. Dit stemt overeen met de gemiddelde mening van de geraadpleegde raadsleden. Voorstellen scoren goed op de onderdelen “logische en consistente opbouw” en “toepassen van het gemeentelijk sjabloon”. Daarnaast beschrijven de raadsvoorstellen het doel van het voorstel en de bijbehorende activiteiten inzichtelijk. De lengte van de voorstellen was beknopt. Minder goed scoren voorstellen op “Alternatieven zijn uitgewerkt” en “De context van het voorstel is duidelijk”. Beginnende raadsleden onderschrijven deze laatste twee punten.

³ zie paragraaf 1.3

Ze vinden te weinig houvast in de voorstellen over wat in het verleden is gebeurd. Voorgaand beleid, moties en raadsbesluiten kennen ze vaak niet. De geïnterviewden gaven aan dat alternatieven bijna altijd ontbreken. Een punt dat veel aandacht krijgt van ambtenaren en college is de onderbouwing van het besluit, toch scoort dit onderdeel niet erg hoog en vanuit de raad is de vraag of dit niet beter kan.

2 - Raadsleden zijn minder tevreden over de kwaliteit van raadsvoorstellen dan ambtenaren

De mening van de geraadpleegde raadsleden loopt uiteen van overwegend negatief tot positief. Deze geraadpleegde raadsleden missen alternatieve beleidskeuzes en de context van de beleidshistorie in de voorstellen. Ambtenaren zijn tevreden over de kwaliteit van de door hen geschreven voorstellen. Verder bleek dat ambtenaren en raadsleden na 2012 niet hebben overlegd over mogelijke verbeteringen en hoe de kwaliteit wordt beleefd.

3 - Het verplichte gemeentelijke sjabloon voldoet, maar heeft in de praktijk enkele beperkingen

De gemeente Berkelland gebruikt voor elk raadsvoorstel een verplicht sjabloon. Ambtenaren gebruiken hiervoor een computerprogramma *Xential* dat hen ondersteunt. Wel bleek dat de uitleg in *Xential* kort is of ontbreekt. Bij de onderzochte raadsvoorstellen bleken de rubrieken “argumentatie”, “risico” en financiën niet altijd volledig ingevuld. Ook is het dictum niet altijd helder over de relatie tussen argument en besluit. Wanneer een schrijver van een voorstel “N.v.t.” kiest, blijft vaak onduidelijk waarom het in de ogen van de opsteller niet van toepassing is. Verder wordt het kopje “VN-Handicap” door *Xential* niet afgedrukt als de opsteller “N.v.t.” kiest.

4 - Het proces van schrijven van een raadsvoorstel ligt niet formeel vast, maar er is wel een informele werkwijze

De werkafspraken over de totstandkoming van raadsvoorstellen zijn niet vastgelegd, maar uit het onderzoek blijkt dat er volop duidelijkheid is over wie er wanneer handelt en wie er verantwoordelijkheid neemt voor de kwaliteit van het raadsvoorstel. In het Reglement van orde van de gemeenteraad staan geen criteria over de gewenste kwaliteit van de raadsvoorstellen. Verder heeft het presidium in de onderzochte periode geen raadsvoorstellen teruggestuurd vanwege tekortkomingen in de kwaliteit.

5 - De aanbevelingen uit het rekenkamerrapport van 2015 zijn grotendeels uitgevoerd

In 2015 onderzocht de voormalige rekenkamercommissie de kwaliteit van de raadsvoorstellen ook al. Ondanks het feit dat de gemeenteraad de aanbevelingen uit dit onderzoek niet heeft aangenomen, zijn de aanbevelingen hieruit grotendeels uitgevoerd en is er inspanning verricht door de gemeentelijke organisatie om de kwaliteit van de raadsvoorstellen te verhogen. Raadsvoorstellen zijn zelfstandig leesbaar geworden en in de organisatie gebruiken ambtenaren elkaars goede voorbeelden, geholpen door de programmamanagers. Een termijn-agenda is nog niet ingevoerd en ook een gesprek tussen raadsleden en ambtenaren over de kwaliteit van raadsvoorstellen vond nog niet plaats. Ook het verplichte sjabloon is sinds 2012 niet geëvalueerd door de ambtelijke organisatie, ondanks het feit dat hierover in het rekenkamerrapport opmerkingen zijn gemaakt. De gemeente probeert de leesbaarheid van de voorstellen te vergroten. Hiervoor organiseert de gemeente voor nieuwe medewerkers een cursus heldere taal. Het is de bedoeling dat in 2020 ambtenaren zich kunnen opgeven voor een interne cursus over het schrijven van een raadsvoorstel.

2.2 Aanbevelingen

Op basis van het onderzoek komt de rekenkamercommissie tot de volgende vier aanbevelingen voor de gemeenteraad:

1 - Draag het college op twee extra rubrieken toe te voegen: “alternatieven” en “context”

Met Informatie over alternatieve beleidskeuzes met onderbouwing en de gevolgen van deze alternatieven kunnen raadsleden beter een afgewogen keuze maken. Een raadsvoorstel bevat dan zowel voor- als tegenargumenten. Informatie over de context en beleidshistorie stelt raadsleden in staat om te weten hoe het voorstel zich verhoudt tot eerder genomen beslissingen.

2 - Draag het college op de rubrieken: argumentatie, financiën en kanttekeningen en risico's beter in te vullen

De rubrieken “argumentatie”, “financiën” en “kanttekeningen en risico's” kunnen beter worden benut om de raad van informatie over het voorgenomen besluit te informeren. Als deze drie rubrieken beter worden benut, dan zijn de afwegingen van het college beter te volgen. Verder dient *Xential* zodanig te worden aangepast dat de rubriek “VN-handicap” ook afgedrukt wordt in het voorstel als de schrijver “N.v.t.” kiest. Ook kan aandacht gegeven worden aan een korte uitleg waarom bij een rubriek is gekozen voor “N.v.t.”.

3 - Draag het college op om de kwaliteit van raadsvoorstellen nog beter te bewaken

Met meer uitgewerkte helpteksten in *Xential* kunnen de rubrieken beter en meer eenduidig worden ingevuld. Benut daarbij de toetsende taak van de programmamanagers bij de kwaliteit van de raadsvoorstellen. Toets de taalkwaliteit aan het geadviseerde B1 niveau, om de begrijpelijkheid zoveel mogelijk te bevorderen voor zowel raadsleden als ook voor inwoners van Berkelland. Incorporeer in het introductieprogramma van nieuwe medewerkers een sessie waarbij specifiek aandacht wordt gegeven aan de punten uit de aanbeveling 1 t/m 3. Houdt een dergelijke sessie regelmatig (bijv. 1 keer per jaar) met het bestaande personeel. Haal hierdoor ervaringen op met het werken met het sjabloon door de ambtenaren, m.a.w. maak een continu verbeterproces van de kwaliteit van de raadsvoorstellen. Het is aan te bevelen om het informele proces van het schrijven van een raadsvoorstel te formaliseren en zoveel mogelijk te automatiseren.

Een idee is om door de raad jaarlijks te laten bepalen welke raadsvoorstellen dat jaar het beste was (dit aan de hand van enkele nog te bepalen criteria). Je geeft daarmee de stellers een pluim en is zo een mooi voorbeeld naar anderen toe.

4 - Raad neem zelf ook verantwoordelijkheid om de kwaliteit van raadsvoorstellen te bewaken

Presidium en raad agendeer geen raadsvoorstel wanneer het voorstel onvoldoende kwaliteit heeft. Maak de tekortkomingen in het raadsvoorstel concreet richting de bestuurlijke en ambtelijke organisatie en voer daar een constructieve dialoog over. Eventueel zou de griffie ook een rol kunnen spelen. Neem de kwaliteit van raadsvoorstellen op in het Reglement van orde. Organiseer voorlopig minimaal eenmaal per jaar een sessie met een afvaardiging van raad en college over de kwaliteit van raadsvoorstellen. Leidraad hierbij kan zijn dit rekenkameronderzoek. Betrek vanuit hun rol de programmamanagers daarbij. De programmamanagers hebben namelijk inzicht in de kwaliteit(sbewaking) van de voorstellen.

Een extra handreiking:

Naar aanleiding van dit onderzoek hebben de onderzoekers samen met de rekenkamercommissie een beoordelingskaart, een soort checklist, opgesteld om in één oogopslag snel te kunnen bepalen waaraan een raadsvoorstel moet voldoen. Per rubriek uit het raadsvoorstel zijn twee beknopt omschreven aandachtspunten opgenomen. Deze kaart is in eerste instantie bedoeld voor raadsleden, maar is ook voor de stellers en beoordelaars een handig instrument om te gebruiken.

3 - Bestuurlijke reactie

T: 0545-250 250

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Rekenkamercommissie Berkelland

p/a gemeente Berkelland

Zaaknummer : 1234

Onderwerp : Bestuurlijk wederhoor onderzoek kwaliteit raadsvoorstellen Berkelland

Uw brief van : 30 januari 2020

Uw kenmerk : 250833

Verzonden : 12 MRT 2020

Geachte commissie

Op 30 januari heeft u ons de rapportage over uw onderzoek naar de kwaliteit van raadsvoorstellen gestuurd. Graag maken wij gebruik van de geboden gelegenheid om een reactie te geven.

Wij zijn blij met de score 'voldoende tot goed' en uw verbeter suggesties

We hebben namelijk de afgelopen jaren ons best gedaan om de kwaliteit van de raadsvoorstellen te verbeteren. U constateert gelukkig ook dat we daar stappen in hebben gemaakt.

Maar het kan altijd beter. En wij onderschrijven dan ook uw conclusies en aanbevelingen.

Uw criteria en de checklist zullen wij gebruiken voor de toetsing en de instructie aan medewerkers om de kwaliteit nog verder te verbeteren.

U vraagt meer aandacht voor de context en de alternatieven

Het klopt dat er nog weinig aandacht is voor alternatieve beleidskeuzes en de gevolgen daarvan.

Het opnemen van een extra kopje in het sjabloon kan helpen om daar meer invulling aan te geven.

Ook wat ons betreft mag er meer aandacht zijn voor de context van het voorstel, zoals achtergronden en eerdere besluitvorming. Wij vinden uw oplossing (het toevoegen van een extra kopje) echter niet nodig. De context hoort thuis in de toelichting.

We houden graag een vinger aan de pols met de gemeenteraad

Een van uw constatering is dat vanaf 2012 geen raadsvoorstellen zijn teruggestuurd. En ook dat er geen gesprekken hebben plaatsgevonden tussen raad(sleden) en organisatie over hoe de kwaliteit wordt beleefd en mogelijke verbeteringen. Nu uw onderzoek er ligt, kan dat een mooie leidraad zijn om in de toekomst wél regelmatig een gesprek te voeren.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

Kopie aan:
- Archief

Gemeente Berkelland, Postbus 200, 7270 HA BORCULO T: 0545-250 250 E: info@gemeenteberkelland.nl
www.gemeenteberkelland.nl, Bank Nederlandse Gemeenten: IBAN: NL35BNGH0285112600 BIC: BNGHNL2G

4 - Nawoord

Aan het college van de gemeente Berkelland

Uw kenmerk	:	Doorkiesnummer	:	0545 250 801
Uw brief van	:	Datum	:	12 maart 2020
Ons kenmerk	:	e-mail	:	
Onderwerp	:	Quickscan Kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Berkelland		

Geacht college,

Wij bedanken het college voor zijn bestuurlijke reactie en hebben met belangstelling kennis hiervan genomen. Wij zijn verheugd dat het college zich kan vinden in onze conclusies en aanbevelingen en dat de criteria en checklist gebruikt gaan worden om de kwaliteit nog verder te verbeteren.

Meer aandacht voor de context en alternatieven

Bij de aanbeveling “context van het raadsvoorstel” constateren we net als het college dat er meer aandacht mag zijn voor onder andere de achtergronden en eerdere besluitvorming in het voorstel. Of de context in een extra kopje in het voorstel of in de toelichting bij het voorstel een standaard plek moet krijgen is wat betreft de Rekenkamercommissie aan de raad. Wij kunnen ons voorstellen dat de raad in de commissie- of raadsbehandeling van dit rapport zich hierover uitspreekt. Wij willen de raad meegeven, dat door het inzichtelijk te krijgen wat er in het verleden aan besluitvorming is geweest over het betreffende onderwerp, meer houvast ontstaat over het voorstel.

Leidraad voor een regelmatig gesprek

Tot slot zijn wij content dat het college het onderzoek als leidraad ziet voor een regelmatig gesprek over de kwaliteit van de raadsvoorstellen. Dit zodat ook in de toekomst de kwaliteit van de raadsvoorstellen een punt van aandacht blijft.

Wij hebben bij het onderzoek alle mogelijke medewerking van betrokkenen ondervonden. Wij willen daarom dan ook van de gelegenheid gebruik maken om een ieder die aan de totstandkoming van dit onderzoeksrapport een bijdrage heeft geleverd en daarvoor te bedanken.

Met vriendelijke groet
namens de Rekenkamercommissie Berkelland,

William van Deursen BLS MPM MBM
Voorzitter

5 - Wettelijke basis, kwaliteitscriteria en de praktijk van raadsvoorstellen

In dit hoofdstuk staan de landelijke, de gemeentelijke en de interne regels over de kwaliteit van raadsvoorstellen. In paragraaf 3.4 staan de aanbevelingen uit het eerdere onderzoek dat de commissie in 2015 uitvoerde. Nagegaan is wat met de gemeente Berkelland met deze aanbevelingen heeft gedaan.

5.1 Gemeentewet

De Gemeentewet schrijft voor dat “het college in ieder geval bevoegd is beslissingen van de raad voor te bereiden”.⁴ Hier vloeit uit voort dat het college de raad een raadsvoorstel kan aanbieden. Regels voor de vorm van een raadsvoorstel staan niet in de Gemeentewet. Er staat slechts: “De raad regelt op welke wijze een voorstel voor een verordening wordt ingediend en behandeld.”⁵ Elke gemeente is vrij een eigen, passende vorm te kiezen. De gemeenteraad heeft een eigen bevoegdheid: “Een lid van de raad kan een voorstel voor een verordening of een ander voorstel ter behandeling in de raad indienen.”⁶ De praktijk bij veel gemeenten is dat het college de meeste raadsvoorstellen opstelt. Soms stelt het presidium met hulp van de griffie een voorstel op. Hierom is de kwaliteit van raadsvoorstellen vooral een zaak van het college.

5.2 Gemeentelijke verordeningen

De gemeenteraad heeft in zijn eigen Reglement van orde 2018 geen criteria opgenomen over de gewenste kwaliteit van raadsvoorstellen. In zijn reglement kan een raad wel criteria opnemen. Sommige gemeenten nemen een artikel op waarin staat dat het presidium een raadsvoorstel terug kan sturen naar het college, omdat ze het voorstel (nog) niet “besluitrijp” acht.⁷ De gemeente Berkelland heeft geen andere verordeningen waarin de kwaliteit van raadsvoorstellen is geregeld.

5.3 Andere gemeentelijke criteria: het sjabloon

In de Gemeentewet en gemeentelijke verordeningen staan dus geen criteria voor de kwaliteit van raadsvoorstellen, maar in de gemeentelijke organisatie hanteert Berkelland wel criteria. Deze zijn opgesteld door een *raadswerkgroep* in 2012. In deze werkgroep zaten zeven raads- en commissieleden, de griffier, de loco-griffier en een ambtenaar die de organisatie vertegenwoordigde. De werkgroep vergaderde tweemaal, op 26 januari⁸ en 7 maart 2012. De raadswerkgroep stelde voor om met een sjabloon te werken. Hiermee ging het presidium op 11 september 2012 akkoord. Sinds december 2012 gebruikt de gemeente Berkelland dit sjabloon. De werkgroep schreef dat voorstellen *kort, bondig en zelfstandig leesbaar* moeten zijn. Niet alleen de raadsleden, maar ook inwoners, instellingen, bedrijven en pers moeten een raadsvoorstel kunnen begrijpen. Om de kwaliteit van de voorstellen te verbeteren stelde de werkgroep daarom voor:

- Raadsvoorstellen moeten beknopt, duidelijker en met minder lange tekst en lang zinnen.
- Het taalgebruik in het raadsvoorstel kan eenvoudiger, al is jargon niet altijd te voorkomen.
- Bij- en hoofdzaken moeten worden gescheiden en niet relevante zaken horen niet in het Raadsvoorstel.
- Raadsvoorstellen moeten periodiek worden geëvalueerd, om van te leren.

⁴ Gemeentewet, artikel 160, lid 1b.

⁵ Gemeentewet, artikel 147a, lid 2.

⁶ Gemeentewet, artikel 147a, lid 1.

⁷ Zie artikel 8: <https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Actueel/Haaren/CVDR421331.html>

⁸ eerste oriënterende bijeenkomst werkgroep verbetering raadsvoorstellen, aanpassing format raadsvoorstellen

De werkgroep stelde een sjabloon voor met een vaste indeling voor ieder raadsvoorstel. De beslispunten in het voorstel moeten zo concreet mogelijk in een paar regels worden opgeschreven. De beslispunten worden genummerd. En bij de argumenten moeten die nummers “1-op-1” terugkomen. Zo kan de lezer per beslispunt direct de bijbehorende argumenten vinden. Op dit moment gebruikt Berkelland dit sjabloon nog steeds. Het huidige sjabloon wijkt op enkele punten af van het voorstel van de raads werkgroep:

	Sjabloon in 2019	Voorstel sjabloon 2012
1	Te nemen besluit	Voorgenomen besluit
2		Context (max. half A4), waar haakt het voorstel aan? Is het gebaseerd op de begroting of is het nieuw beleid? Zijn er relevante beleidsstukken?
3	Waarom dit voorstel en wat is het effect?	effect (wat realiseer je?) met optie tot illustratie
4	Argumentatie	argumentatie: een regel argument en maximaal vier regels toelichting. Dit is de kern van het voorstel
5	Kantttekeningen/ risico's	kantttekening: SWOT ⁹
6	Financiën	financiële paragraaf
7	Communicatie (in- en extern)	informatie en communicatie, gaat ook om inspraak en evaluatie planning
8	Initiatief, participatie en rol gemeente	
9	Plannen en evaluatie	

Opvalt dat het onderdeel (“kopje”) ‘Context’ niet over is genomen in het sjabloon. Bij het kopje kantttekeningen is de SWOT-analyse niet overgenomen. Uit het onderzoek bleek niet waarom dit zo is. Verder zijn de aanbevelingen van de werkgroep wel overgenomen. Om opstellers van raadsvoorstellen te ondersteunen biedt de gemeente het computerprogramma Xential¹⁰ aan. Dit systeem dwingt uniform werken af en geeft ter ondersteuning van de schrijver per onderdeel een toelichting. In bijlage 1 staan afbeeldingen van Xential.

Het blijkt dat bij de kopjes “argumenten” en “kantttekeningen en risico's” geen toelichting voor de schrijver staat. Bij de andere kopjes is de toelichting erg kort. De gemeente Lelystad¹¹ werkt ook met Xential, maar daar is de omschrijving in het systeem veel langer en staat ook bij elk onderdeel een uitleg.

⁹ SWOT: strengths, weaknesses, opportunities & threats in Nederlands: sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen

¹⁰ Xential is een computerprogramma voor documentcreatie, <https://www.xential.nl>

¹¹ <https://www.lelystad.nl/Docs/Rekenkamer/Onderzoeken-oud/2012-Raadsvoorstellen-nota-van-bevindingen.pdf> p54

Door duidelijke uitleg is voor de opstellers minder ruimte voor een eigen interpretatie. In de interviews bleek dat enkele schrijvers het best lastig vinden om bij elk kopje iets in te vullen. Omdat een raadsvoorstel ook een toelichting heeft, vonden sommigen het lastig informatie niet dubbel op te nemen. Ook is de term argumenten niet voor iedereen eenduidig. Uit het onderzoek bleek dat het kopje “argumenten” verschillend is ingevuld. Dit is een van de twee onderdelen waarbij Xential geen ondersteunende toelichting geeft. Gezien het belang van argumenten voor een beslissing valt dit op.

Eind 2016 nam de raad een voorstel aan om een nieuw kopje aan het sjabloon toe te voegen: “VN-verdrag Handicap”. Uit het onderzoek bleek dat het kopje echter niet afgedrukt wordt in alle raadsvoorstellen als de gebruiker “N.v.t.” kiest. Bij de andere kopjes drukt Xential bij een keuze voor “N.v.t.” het kopje wel af. Zo ziet de lezer dat hieraan wel is gedacht. Bij het kopje “VN-verdrag Handicap” is dat dus niet zo en wordt het onderdeel niet afgedrukt in het raadsvoorstel. Dit lijkt een omissie van het systeem. Uit de interviews bleek dat medewerkers vooral positieve ervaringen hebben met het sjabloon. Verreweg de meeste geïnterviewden vinden Xential een behulpzaam systeem om raadsvoorstellen mee op te stellen.

Kanttekeningen bij Xential zetten schrijvers bij het omzetten van regionale voorstellen naar een raadsvoorstel naar het sjabloon van de gemeente. Berkelland neemt deel aan nogal wat regionale samenwerkingsverbanden, zoals gemeenschappelijk regelingen. Het komt voor dat onderdelen die in Berkelland verplicht zijn, in het regionale voorstel ontbreken. En vrijwel altijd is het veel werk, om zo’n voorstel dan om te zetten. Enkele geïnterviewden gaven ook nog als kritiek dat het onderdeel “argumenten” soms lastig is in te vullen. Het besluit heeft betrekking op een gewijzigde wettelijke taak of is een jaarlijkse verplichting in de wet en dan komt bij het kopje “argument” alleen de vermelding door de wettelijke plicht. Raadsleden vinden dat alle belangrijke punten in het sjabloon staan, op twee na:

1. Raadsleden missen de context en de handel(historie) van een voorstel: welke besluiten gingen aan dit voorstel vooraf? Welk beleid werd al eerder vastgesteld? Nu zoeken sommige raadsleden zelf deze context op, maar met wisselend succes, zo bleek uit de gesprekken. Opvalt dat in het voorstel van de raadswerkgroep dit punt van de context wel stond. Daarbij ging nog de tekst dat “*Context (max. half A4), waar haakt het voorstel aan?*
Is het gebaseerd op de begroting of is het nieuw beleid? Zijn er relevante beleidsstukken?”. Dit bleken ook vragen waarmee enkele raadsleden zaten.

The screenshot shows the 'Voorbeeldscherm Xential' (Example screen Xential). The interface is in Dutch and includes the following elements:

- Header:** 'xential' logo, 'BET-IT DOCUMENTATIE', and a user profile icon labeled 'Ingelogd als'.
- Navigation:** A sidebar with icons for home, help, and document management.
- Main Content Area:**
 - Doel en effect van het voorstel** (Format raadsvoorstel): A section with a question mark icon.
 - Waarom dit voorstel en wat is het effect**: A section with a question mark icon and a sub-header 'Wat is de aanleiding (bijv. verzoek buurt, wetswijziging of motie) en wat moet er bereikt worden (kort, bondig en meetbaar)'. Below this is a large text input field.
 - Argumentatie**: A section with a sub-header 'Nummering bij besluiten aanhouden bij Argumentatie'. Below this is a large text input field.
 - Kanttekeningen en risico's**: A section with a sub-header. Below this is a large text input field.

2. Een ander punt dat raadsleden onder de aandacht brachten en ook in andere interviews naar voren kwam, was het gebrek aan alternatieven in een raadsvoorstel. Het kan lijken dat een raadsvoorstel maar een mogelijke keuze heeft, terwijl denkbaar is dat bij aanvang van de oplossing van het probleem meerdere alternatieven zijn afgewogen. Die ontbreken nu in het voorstel.

Intern hanteert de gemeente de “Schrijfwijzer gemeente Berkelland 2015” met de uitgangspunten hoe een stuk kan worden geschreven “op een manier die past bij onze kernwaarden”. De schrijfwijzer is volgens geïnterviewden de leidraad voor alle stukken van de gemeente en voor alle betrokkenen van de gemeente. Hiernaast krijgen schrijvers van voorstellen de taalcursus “helder schrijven”. Uit de interviews bleek dat als ongeschreven richtlijn “bondig” geldt en daarmee wordt bedoeld: een voorstel is maximaal twee A4 lang.

5.4 Doorwerking rekenkameronderzoek raadsvoorstellen (2015) in Berkelland

In 2015 onderzocht de gezamenlijke rekenkamercommissie voor de gemeenten Berkelland, Bronckhorst, Lochem en Montferland de kwaliteit van raadsvoorstellen. Het rapport hierover is door de raad niet besproken en voor kennisgeving aangenomen in de vergadering van 12 april 2016. De raad nam de aanbevelingen niet over in een raadsbesluit. Voor dit onderzoek is voor de volledigheid nagegaan of de aanbevelingen worden uitgevoerd. In jargon van onderzoekers: *doorwerking*. Dit is aan de hand van documenten en interviews bekeken. Ondanks dat de aanbevelingen niet zijn overgenomen door de raad, blijkt dat ze alle vier inmiddels deels of zelfs geheel door de gemeente uit worden gevoerd. Het blijkt dat de aanbevelingen uit het onderzoek van 2015 vrijwel allemaal toetsbaar, meetbaar en actueel waren. In de tabel hieronder staan de vier aanbevelingen opgesomd. Nagegaan is of de aanbevelingen toegevoegde waarde hadden en of ze zijn opgevolgd in de dagelijkse praktijk:

Doorwerking rekenkameronderzoek 2015

Hadden de aanbevelingen toegevoegde waarde?

Aanbeveling

1234

Toetsbaar

Meetbaar

Actueel

Gericht aan

C

C

C

C

C=College

Hoe is de doorwerking van de aanbevelingen?

1

2

3

4

Breng meer uniformiteit aan in de wijze waarop het sjabloon wordt toegepast en geef daarbij nadere invulling aan de control-aspecten. Overweeg het gebruik van een termijnagenda.

Zorg voor raadsvoorstellen die zelfstandig leesbaar zijn en geef aandacht aan de geconstateerde tekortkomingen wat betreft overzichtelijkheid en volledigheid.

Maak gebruik van elkaars goede voorbeelden, altijd geplaatst in de eigen context. In het rapport staan een aantal voorbeelden.

Overweeg een sessie te houden met de raadsleden en de opstellers van raadsvoorstellen over wat bedoeld wordt met de verschillende onderdelen van een raadsvoorstel en wat men er graag wel of niet in zou hebben.

Geheel

Deels

Geen

Bron: Gemeente Berkelland, bewerking RKOF.

Door het gebruik van Xential en de controle door programmamanagers is het gebruik van het sjabloon uniform. Uit het onderzoek bleek dat Berkelland nog niet met een termijnagenda werkt, maar nadenkt over een variant hierop: *de bestuursproductieagenda*. Raadsvoorstellen blijken vrijwel altijd zelfstandig leesbaar. De derde aanbeveling voeren de programmamanagers uit die de redactie en inhoud van voorstellen scherper controleren.

Minder ervaren medewerkers kunnen in het proces een beroep doen op hun ervaring. Bij de vierde aanbeveling bleek dat na 2012 een gesprek tussen raadsleden en ambtenaren over de kwaliteit van raadsvoorstellen nog niet plaats vond.

5.5 Bevindingen

Bevindingen uit hoofdstuk 3

1. In het Reglement van orde 2018¹² van de gemeenteraad van Berkelland staan geen criteria over de gewenste kwaliteit van raadsvoorstellen.
2. De gemeente Berkelland heeft een sjabloon voor het invullen van een raadsvoorstel met een toelichting voor de opstellers in Xential. De toelichting hierin is kort of ontbreekt. Voor de prominente kopjes “beslissing” en “argumenten” ontbreekt elke toelichting in Xential.
3. In het sjabloon ontbreken twee kopjes “context” en “alternatieven”. Beide punten zijn genoemd in het voorstel uit raadswerkgroep van 2012.
4. In 2015 onderzocht de rekenkamercommissie de kwaliteit van de raadsvoorstellen. De aanbevelingen uit het rapport voor Berkelland zijn voor de helft uitgevoerd en voor de andere helft deels uitgevoerd.
5. Het kopje “VN-Handicap” wordt door Xential niet afgedrukt als de schrijver “N.v.t.” kiest.

¹²

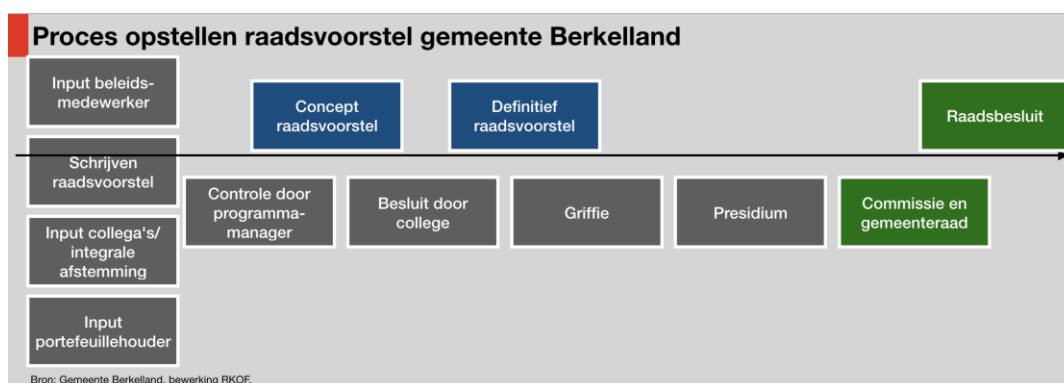
https://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Berkelland/CVDR630247/CVDR630247_1.html

6 - Het proces van raadsvoorstellen en perceptie over de kwaliteit

In het vorige hoofdstuk staan de landelijke en gemeentelijke regels. Ook zijn interne eisen over het gebruik van het verplichte sjabloon en het rekenkameronderzoek uit 2015 hierover uitgelegd. In dit hoofdstuk staat een beschrijving van het proces van het opstellen van een raadsvoorstel en de beleving van de kwaliteit hiervan door de betrokkenen.

6.1 Proces van het opstellen en agenderen van een raadsvoorstel

Een raadsvoorstel volgt een vrij omvangrijk proces voordat het op de agenda van de gemeenteraad staat. Dit proces staat niet op papier beschreven en is door de geïnterviewden uiteengezet. In een schema:

Het proces van een raadsvoorstel start bij een medewerker die een besluit van de gemeenteraad nodig heeft voor het uitvoeren van zijn taken. De medewerker vraagt alle betrokken om inbreng voor en op het stuk. Ook overlegt hij of zij met de financieel en juridische consultants. De beleidsmedewerker stemt het conceptvoorstel af met de portefeuillehouder en de programmamanager. In de gesprekken geven de **portefeuillehouders** aan kritisch te zijn en regelmatig voorstellen terug te sturen voor aanpassingen. De verbeterpunten die portefeuillehouders meegeven zijn dat de uitleg te summier is of de argumenten te onduidelijk zijn.

De medewerker legt het definitieve voorstel voor aan de **programmamanager**, die het inhoudelijk en formeel toetst. De programmamanager is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het voorstel en controleert of het voorstel aan de formele en inhoudelijke eisen voldoet. Of het voorgestelde besluit afdoende onderbouwd is met argumenten krijgt extra aandacht. Het laten aansluiten van het besluit en de argumenten blijkt lastig, zo vertelden meerdere mensen. Ook het taalgebruik wordt getoetst. Zo nodig stuurt de programmamanager het voorstel terug ter verbetering. Uit het onderzoek bleek dat “vrijwel geen enkel voorstel in één keer goed is”. De programmamanagers verklaren dit uit het aantal nieuwe medewerkers die Berkelland in dienst kreeg. De geïnterviewde medewerkers ervaren kritiek als opbouwend. Niet altijd hebben de programmamanagers voldoende tijd om elk raadsvoorstel grondig genoeg te controleren en “glijt een voorstel er door”.

Tot slot beoordeelt het college het raadsvoorstel. Ook het college kan een raadsvoorstel terugsturen ter verbetering. In de onderzochte periode is dat enkele malen gebeurd. De **gemeentesecretaris** is als eerste adviseur van het college verantwoordelijk voor raadsvoorstellen. Maar dat is geen inhoudelijke taak, die ligt bij de programmamanagers.

Hierna gaat het raadsvoorstel naar de **griffie** die het agendeert in de vergadering van het presidium. Tot voor enkele jaren geleden controleerde zij de globale inhoud van een voorstel, de volledigheid van de bijgevoegde stukken en de redactie van het besluit. De griffie controleert nu niet alle raadsvoorstellen meer inhoudelijk vanwege het aanlevermoment van de raadsvoorstellen voor het presidium. Dat is vaak een dag voordat de presidiumagenda wordt verzonden. Dat is te kort om alle voorstellen inhoudelijk te beoordelen. De griffie ziet de laatste vijf jaar een constante verbetering van de kwaliteit van de raadsvoorstellen. Tegenwoordig is op voorstellen weinig aan te merken, hooguit vergeet men wel eens een bijlage. De griffie let wel op een ander onderdeel: het raadsbesluit: *het dictum*. Dit is het besluit dat de raad neemt en die de juridische basis is voor de uitvoering. De griffie controleert daarom ieder dictum op duidelijkheid.

Het **presidium** agendeert het raadsvoorstel het raadsvoorstel in een commissie- of raadsvergadering. In theorie kan het presidium een voorstel terugsturen, maar dat gebeurt in de praktijk nooit. Ook kan de commissie besluiten dat het voorstel nog niet rijp is voor agendering in de raad. Maar ook dat gebeurde niet in de onderzochte periode. In de interviews bleek dat het de bedoeling is dit hele voorgaande proces in de komende jaren te automatiseren in het nieuwe *zaaksysteem*.

Sinds mei 2019 overleggen programmamanagers, concern opdrachtgevers en de griffie iedere drie maanden. In dit overleg zou ook de kwaliteit van raadsvoorstellen besproken kunnen worden. In het halve jaar dat binnen de onderzoeksperiode valt, gebeurde dat nog niet.

6.2 Training voor het schrijven van een raadsvoorstel

Uit het onderzoek bleek dat het college wil dat teksten goed leesbaar zijn. Hiervoor maakte de gemeente in 2015 een *Schrijfwijzer* waarin staat hoe dat moet met tips zoals:

- Maximaal 12 woorden per zin.
- Schrijf actief.
- Verwijs altijd naar de bijlagen die meegestuurd worden.
- Vermijd afkortingen.
- Verdiep je in de situatie van de lezer.

De schrijfwijzer geeft geen instructies of tips voor raadsvoorstellen.

De gemeente kent ook het *Teamplan Bestuursondersteuning*. In dit team zitten de programmamanagers, een medewerker van het bestuurssecretariaat en communicatieadviseurs. In het plan staat over raadsvoorstellen één zin: “collega’s leren hoe college-/ raadsvoorstellen beter kunnen.”¹³ Het is de bedoeling van het team om vanuit het sjabloon duidelijk te maken wat je onder welk kopje moet schrijven en waarom. Aan het einde van de onderzoeksperiode was het team hiermee nog niet gestart. De bedoeling is in 2020 te beginnen.

Naast deze training kunnen medewerkers zich laten trainen in *Heldere Taal* door het bureau Loo van Eck. Nieuwe medewerkers krijgen daarnaast *training-on-the-job* door de programmamanagers over het schrijven van een raadsvoorstel. De meeste geïnterviewde opstellers van raadsvoorstellen kreeg geen specifieke opleiding.

¹³ Team Bestuursondersteuning 2019-A3 Digitaal jaarplan (6) (AO PL HR JS)

In het onderzoek bleek dat niet iedereen op de hoogte is van het bestaan de verschillende cursussen over schrijven. Het volgen van de cursus *Heldere Taal* is aan de ambtenaar zelf en is geen verplicht onderdeel van een interne opleiding. De cursus voor taalkwaliteit is verplicht voor *nieuwe* medewerkers maar deze interne cursus is voor andere medewerkers vrijblijvend.

6.3 Perceptie van de kwaliteit van raadsvoorstellen in Berkelland

Uit de interviews bleek dat de beleving van de kwaliteit van raadsvoorstellen onderling varieert. De **ambtenaren** en het **college** vinden dat een voorstel “beknopt, in begrijpelijke taal opgesteld en zelfstandig leesbaar” moet zijn. Een raadsvoorstel heeft zonodig een toelichting en/of bijlagen. Sommigen legden de lat hoger: “in 30 seconden moet de essentie te lezen zijn” en “maximaal 2 pagina’s”. Geen van de onderzochte 17 voorstellen voldoet aan deze twee eisen. Het college en ambtenaren beoordelen de kwaliteit van raadsvoorstellen hoog. Medewerkers geven een cijfer: 8,5. Raadsleden geven lagere cijfers. Dat wekte verbazing.

Ook **raadsleden** hebben een beeld hoe een raadsvoorstel er uit moet zien: “zelfstandig leesbaar”, “met voldoende achtergrond informatie voorhanden”, “wat de raad hierover eerder besloot staat beschreven”, en “zonder de toelichting zijn de voorstellen te begrijpen”. Een raadsbesluit gaat de archieven in, daarom is het dictum het belangrijk en het raadsvoorstel moet naar dat besluit toewerken. De geïnterviewde raadsleden¹⁴ geven cijfers tussen de 5 en 8. Gemiddeld een 7.

Het verschil in perceptie van de kwaliteit heeft twee oorzaken. Eerst omdat raadsleden enkele andere punten belangrijk vinden dan het college. Verder beoordelen ze de kwaliteit van de onderdelen anders. Alle fracties zijn tevreden met het huidige sjabloon, dat vinden ze handig en duidelijk. De verbeterpunten zitten in ontbrekende kopjes en de kwaliteit en leesbaarheid van het invullen van het sjabloon.

Raadsleden maakten in de gesprekken opmerkingen over het sjabloon. Dit is niet de mening van de raad, maar van een aantal individuele raadsleden:

Ontbrekende informatie/ kopjes:

1. Voor nieuwe raadsleden zijn raadsvoorstellen soms lastig te volgen omdat de context en de achtergrond niet staan beschreven. Ook missen ze voorgaande beleidsnotities. Die toevoegen of samenvatten helpt.
2. De raad krijgt (te) veel informatie in de bijlagen waarvan een korte samenvatting in het voorstel zelf ontbreekt.
3. In het voorstel ontbreekt een beschrijving van de gevolgen als de raad “nee” zegt tegen een voorstel.
4. In de voorstellen ontbreken alternatieven en mogelijke scenario’s.
5. Het Nederlands in voorstellen is soms onvoldoende, slordig en bevat fouten.

Invullen van de kopjes:

6. De tekst bij “argumentatie” is soms lastig te volgen en dekt de besluiten onvoldoende.
7. Bij “kanttekeningen en risico’s” staat vaak “N.v.y” zonder nadere toelichting.

¹⁴ Op drie na waren alle fracties vertegenwoordigd op de bijeenkomst van 30 september met de rekenkamercommissie en de onderzoekers. Drie fracties die verhinderd waren hebben via de mail of telefonisch hun inbreng gegeven.

8. Bij “financiën” is niet altijd helder of de gemeente beleidsruimte heeft of dat het Rijk iets voorschrijft. Dit speelt met name bij het sociaal domein.
9. Bij “financiën” ontbreekt soms de dekking, zodat de raad zijn budgetrecht niet kan uitoefenen.
10. Bij het kopje “effect” zijn de beleidsdoelen zelden *Smart* geformuleerd.

De beleving van de raad en het college/organisatie verschilt. In de raad zijn overigens enkele fracties het geheel eens met de beoordeling van het college/organisatie. Dus ook binnen de raad is een verschil in perceptie. Wel bleek uit het onderzoek dat het verschil in perceptie van de kwaliteit niet over en weer bekend is. Op dit moment is er geen overleg waarop dit onderwerp aan de orde komt.

6.4 Bevindingen

Bevindingen uit hoofdstuk 4

6. De gemeente Berkelland heeft een vaste, maar niet op schrift gestelde procedure voor het maken van een raadsvoorstel. De griffie en de gemeentesecretaris hebben een beperkte taak bij de kwaliteit van een raadsvoorstel.
7. Programmamanagers hebben een toetsende taak bij de kwaliteit van de raadsvoorstellen.
8. De gemeente Berkelland vindt het belangrijk dat teksten goed leesbaar zijn in heldere taal. De cursus van een extern bureau voor taalkwaliteit is verplicht voor *nieuwe* medewerkers maar deze interne cursus is voor andere medewerkers vrijblijvend.
9. De interne cursus Raadsvoorstellen schrijven komt in 2020.
10. Begrijpelijkheid van raadsvoorstellen moet ook worden gezien vanuit de inwoner van Berkelland, zo stellen een aantal geïnterviewden.
11. De percepties van de kwaliteit van raadsvoorstellen is behoorlijk verschillend. Raadsleden geven de voorstellen een 7 waarbij opgemerkt dat de score een grote variatie heeft van een 5 tot en 8. Ambtenaren geven de voorstellen daarentegen een 8,5. Nieuwe raadsleden zijn wat minder tevreden over de kwaliteit.
12. Uit het onderzoek blijkt dat het college en de raad voor een groot deel dezelfde eisen stellen aan een “goed” raadsvoorstel.
13. Raadsvoorstellen zijn de afgelopen periode niet onafhankelijk op kwaliteit geëvalueerd. Dit was wel een advies van de raadswerkgroep uit 2012.
14. Alle fracties zijn tevreden met het huidige sjabloon, dat vinden ze handig en duidelijk.
15. In het sjabloon worden twee kopjes “context” en “alternatieven” door raadsleden gemist. Daarnaast vinden raadsleden dat de invulling van de “kopjes”: “kanttekeningen en risico’s”, “financiën” en “argumenten” verbetering behoeven. Ook is er behoefte aan duidelijk inzicht in welk deel van het beleid beïnvloedbaar is door de gemeente en welk deel niet. Tot slot vragen raadsleden inzicht in alternatieve scenario's bij voorstellen.

7 - Raadsvoorstellen toetsen op kwaliteitscriteria

In dit hoofdstuk worden zeventien raadsvoorstellen getoetst op de criteria uit paragraaf 1.4. Van elk voorstel is voor de categorieën formele kwaliteit, zakelijke kwaliteit en taalkwaliteit een score gegeven, zoals beschreven in paragraaf 1.3. De score is op een vijfpuntsschaal:

Betekenis	
1	Onvoldoende
2	Matig
3	Voldoende
4	Goed
5	Zeer goed

De beoordeling van de raadsvoorstellen gaat niet over de juistheid van het raadsvoorstel of de volledigheid van de informatie.

7.1 Formele kwaliteit van raadsvoorstellen

De totaalscore voor formele kwaliteit van de raadsvoorstellen in Berkelland is 4,0. Dat is goed. Het laagste scoorde “Het voorstel beschrijft toepasselijke wet- en regelgeving”. In interviews kwam dit punt nauwelijks naar voren. Daarna komt “Als bestaand beleid wordt gewijzigd is een evaluatie bijgevoegd”. Deze score stemt overeen met de bevindingen uit de interviews waar enkele ambtenaren vertelden dat de achtergrond en evaluatie van nieuw beleid vaak is onderbelicht. Als we de scores voor alle raadsvoorstellen per categorie uitrekenen ontstaat dit beeld:

De overige punten scoren tussen de 4 en 5. De rekenkamercommissie merkt daarnaast op dat niet altijd een overzicht is opgenomen van de bijlagen en dat de verwijzing van de bijlagen niet altijd consequent is. Het feit dat het gemeentelijke sjabloon zeer goed is toegepast en dat er geen open einde in de voorstellen zitten is voor de rekenkamercommissie een positief punt.

7.2 De zakelijke kwaliteit van de geselecteerde raadsvoorstellen

De totaalscore voor formele kwaliteit is 3,3. Dat valt precies tussen een “voldoende” en “goed”, oftewel “ruim voldoende”. Het laagst scoorde het onderdeel “Alternatieven/ scenario’s en de gevolgen daarvan zijn uitgewerkt”, maar ook de “context is duidelijk” scoort een krappe voldoende:

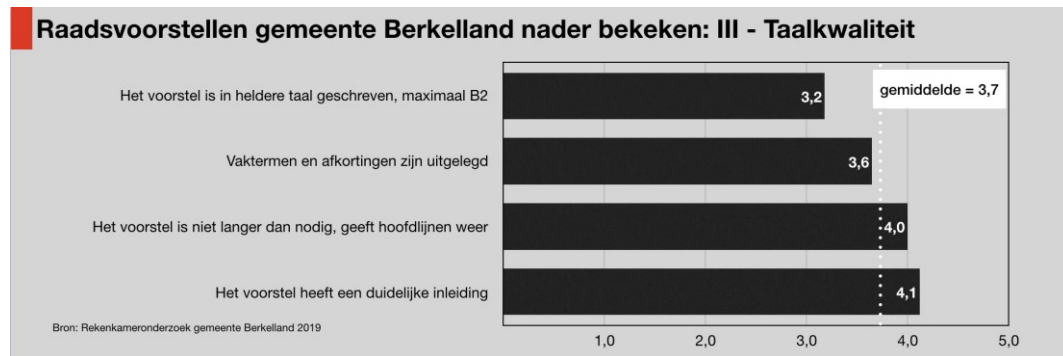
De lage score voor alternatieven en context strookt met de opmerkingen uit interviews. Vooral nieuwe raadsleden doen veel moeite de achtergronden van de raadsvoorstellen te achterhalen. Dat is logisch gezien de beperkte informatie in de voorstellen over de historie en eventuele voorgaande besluiten van de raad. In alle onderzochte raadsvoorstellen kreeg de raad steeds één keuze voorgelegd. Ja of nee. Een opsomming van keuzes die waren afgefallen of de raad een hele keuze voorhouden kwam niet voor. In interviews en gesprekken bleek in dit onderzoek dat hieraan wel behoefte is. Daar komt bij dat het moeilijk is voor te stellen dat het college niet over meerdere opties heeft gesproken en daar één van uitkoos, aldus enkele geïnterviewden. De rekenkamercommissie vindt het positief dat de voorstellen consistent zijn opgebouwd en dat vaak een verband tussen doelen, middelen en activiteiten wordt beschreven.

7.3 De taalkwaliteit van de raadsvoorstellen

De gemiddelde score is hier totaal een 3,7. Het laagst scoort de heldere taal en afkortingen. Een raadsvoorstel moet voor een gemiddelde inwoner te begrijpen zijn. Uitgaand van de meetlat van het Europees Referentiekader¹⁵ is dat taalniveau B1 of B2. Bijna iedereen in Nederland begrijpt teksten op taalniveau B1 (ongeveer Mavo/VMBO-niveau). Ook mensen voor die hogere taalniveaus gemakkelijk aankunnen, leest het taalniveau B1 of B2 prettiger. Gemiddeld lukte dat dus niet in raadsvoorstellen. Dat hangt ook samen met het gebruik van jargon en afkortingen. Wanneer die worden gebruikt stijgt de moeilijkheid van een tekst al vlug. Eenvoudig en bondig schrijven is een kunst. De filosoof Pascal schreef daarom al eens “*Ik schrijf je een lange brief, want ik heb geen tijd voor een korte.*”. Uit het onderzoek bleek overigens niet dat opstellers van raadsvoorstellen verplicht werden hun tekst te toetsen op leesbaarheid.

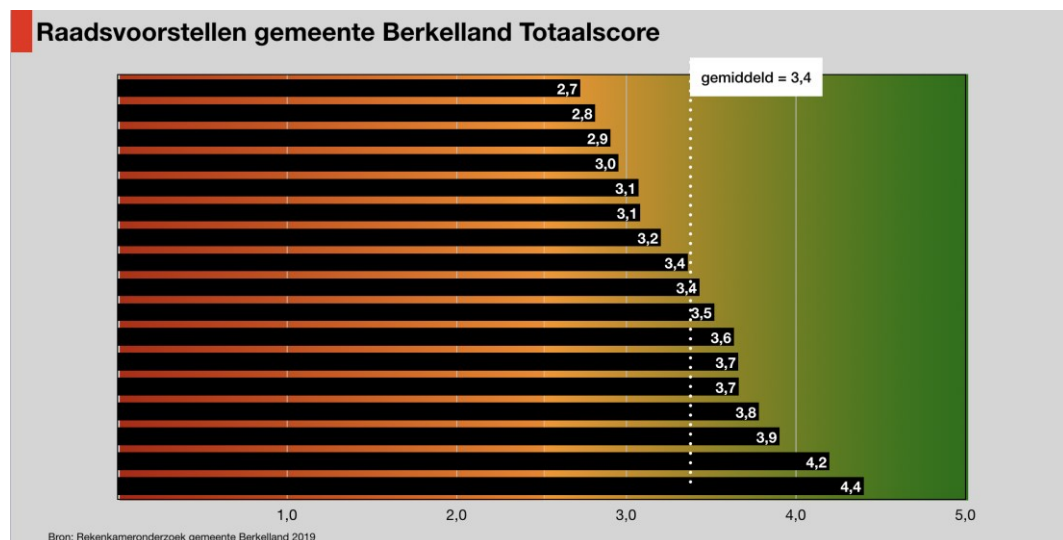
¹⁵ Taalniveaus lopen van het laagste niveau A1 tot het hoogste niveau C2. Iemand met taalniveau A1 begrijpt woorden of namen die vertrouwd zijn en heel eenvoudige zinnen. C2 is het taalniveau van hoogopgeleide mensen. Ze begrijpen zowel concrete als abstracte teksten. Of ze vol staan met jargon of metaforen maakt daarbij niet uit.

Hiervoor zijn hulpprogramma's beschikbaar die teksten op leesbaarheid controleren en suggesties aandragen voor verbeteringen.

7.4 Bevindingen en totaalscore raadsvoorstellen

Van alle zeventien raadsvoorstellen is ook een totaalscore berekend. En het gemiddelde hiervan is een 3,4. Tussen een “voldoende” en “goed”. Het cijfer sluit aan bij het cijfer dat de raadsleden gemiddeld aan de kwaliteit gaven.

De variatie tussen de onderzochte raadsvoorstellen ligt tussen een 2,7 en een 4,4. Het gemiddelde cijfer van alle zeventien raadsvoorstellen komt uit op een 3,4. Tien van de zeventien voorstellen zijn bovengemiddeld. Drie voorstellen scoren onder de 3,0.

Bevindingen uit hoofdstuk 5

16. De score van de kwaliteit van de 17 onderzochte raadsvoorstellen afgezet tegen het normenkader uit paragraaf 1.4 zit tussen de 2.7 en de 4.4.
17. De raadsvoorstellen scoren ruim voldoende bij: consistent en logisch opgebouwd en het toepassen van het sjabloon. ook is inzichtelijk wat het doel is van het voorstel met de bijbehorende activiteiten. De lengte van de voorstellen was ook zeer goed.
18. De leesbaarheid van de voorstellen loopt uiteen van C1, C2 tot B2. De Schrijfwijzer adviseert B1.
19. Raadsleden blijken de achtergrond van een voorstel en een evaluatie het meest te missen.
20. Niet altijd is de lezers van voorstellen duidelijk wat gebeurt wanneer de raad niet met een voorstel instemt en welke alternatieve keuzes mogelijk zijn.
21. De financiën en risico's scoorden maar net voldoende terwijl uit de gesprekken blijkt dat raadsleden dit een belangrijk item vinden.

8 - Zes raadsvoorstellen nader onderzocht

Dit laatste hoofdstuk gaat over de zes raadsvoorstellen die de rekenkamercommissie uitkoos voor nader onderzoek. De rekenkamercommissie koos uit elk domein en van meerdere portefeuillehouders raadsvoorstellen. Hoofdstuk 5 ging in op het *normenkader*, dit hoofdstuk belicht meer aspecten. Hiervoor zijn de opstellers geïnterviewd. Uit de kwalitatieve analyse van de zes raadsvoorstellen kwam een aantal duidelijke aandachtspunten naar voren. In de gesprekken met de opstellers is hierop doorgevraagd. Bijvoorbeeld: waarom bepaalde zaken weinig of veel aandacht in het voorstel kregen. Verder wordt het dictum naast het raadsvoorstel gelegd. Ook is de behandeling van het raadsvoorstel in de commissie en raadsvergadering teruggekeken. Van deze voorstellen is nagegaan hoe lang er over werd gesproken in de raad. Ook of naast politieke vragen, ook technische vragen werden gesteld over het raadsvoorstel. Speciaal is gelet op opmerkingen van raadsleden over de kwaliteit van het voorstel. Dat kan positief of negatief zijn. Elk voorstel staat in een aparte paragraaf.

8.1 Raadsvoorstel: Regio Achterhoek

Op 10 januari 2018¹⁶ sprak de commissie 30 minuten over het voorstel. Er zijn veel vragen over het amendement en de communicatie uit de Regio. Niet over de kwaliteit van het voorstel. Op 7 februari 2018 staan stukken uit de Regio op de agenda maar daarover zijn geen vragen. Daarna is het stuk op 6 juni 2018 in commissie Bestuur en Ruimte besproken. In drie kwartier sprak de raad inhoudelijk over het voorstel. Maar ook waren vragen en bedenkingen over de kwaliteit van het stuk. En op 12 juni 2018 sprak de raad een klein half uur over dit voorstel. Het voorstel werd unaniem overgenomen. Opmerkingen die over de kwaliteit van het raadsvoorstel gingen waren:

1. Dat na twee jaar de nieuwe werkwijze zal worden geëvalueerd beoordelen raadsleden positief.
2. De raad wil dat het college een brief bij voorstel aan de regio doet waarin staat dat de gemeente Berkelland een ander standpunt in kan nemen over lokale zaken.
3. Het doel van het raadsvoorstel is niet alle raadsleden duidelijk, en de doelen die er in staan zijn niet meetbaar. Het doel blijkt in bijlage 3 te staan, niet in het raadsvoorstel.
4. De financiële afspraken staan niet duidelijk genoeg in het raadsvoorstel verwoord.
5. Sommige fracties vinden dat niet helder vermeld staat dat alle zeggenschap bij de raad blijft en dat mondelinge inlichtingen hierover ontoereikend zijn.

¹⁶ Buiten de onderzoeksperiode van dit rekenkamercommissie onderzoek is het stuk in 2017 op 1 november en 6 december 2017 in de commissie bestuur en ruimte besproken en op 19 december 2017 in de raad.

Het raadsvoorstel is een kernachtig stuk met een heldere en logische opbouw. Het voorstel bestaat uit drie pagina's, zonder het dictum en het heeft een uitgebreide toelichting op het raadsvoorstel. De belangrijkste boodschap voor de raad is duidelijk in het stuk opgenomen: instemmen met de wijziging van de regeling waarvan de aanpassingen helder beschreven staan.

Op de financiële aspecten gaat het voorstel nauwelijks in. In de tekst staat:

“Van de gemeenten wordt een extra inwonerbijdrage gevraagd van €2, van de Provincie wordt eveneens een bijdrage van €2 per inwoner gevraagd. De berekeningen in het document ‘De Achterhoek werkt door 2.0’ en het begrotingsonderdeel ‘wat mag het kosten’ betreffen structurele bedragen voor een heel boekjaar.”

Waarvoor structureel “een extra inwonerbijdrage gevraagd van €2” blijft ongespecificeerd. Wel noemt het stuk uitbreiding van de formatie, maar een onderbouwing hiervan ontbreekt. Hoewel de totale kosten voor de gemeente per jaar wel voorhanden zijn, staan die niet in het voorstel. In het voorstel staat wel wat jargon en onverklaarde afkortingen. Uit het onderzoek blijkt dat raadsvoorstellen uit de regio of een gemeenschappelijke regeling de opsteller gehouden is aan een reeds goedgekeurde tekst. Die tekst omzetten naar het verplichte sjabloon van Berkelland kost (veel) tijd en vraagt creativiteit omdat de opbouw van het sjabloon niet 1-op-1 gelijk hoeft te zijn aan de goedgekeurde tekst.

Bij dit voorstel geldt verder dat raadsleden tijdens extra bijeenkomsten informatie kregen en daar vragen stelden. De context en de geschiedenis is in die bijeenkomsten aan de orde gekomen. De regio krijgt minder taken en wordt voornamelijk alleen lobbyorganisatie. De raad van Berkelland heeft veel vragen gesteld over de geplande wijziging in de regeling en daarvoor is ook het juridische advies gevraagd.

Dictum raadsvoorstel - het te nemen besluit:	
1	Instemmen met voorgestelde doorontwikkeling van de regionale samenwerking zoals geformuleerd in Bijlage 1.
2	Hiertoe instemmen met de voorgestelde wijzigingen van de samenwerkingsregeling, resulterend in de Samenwerkingsregeling Regio Achterhoek (24e wijziging).
3	Het college toestemming geven om ook in te stemmen met de 24e wijziging van de Samenwerkingsregeling Achterhoek.
4	Geen zienswijzen inbrengen ten aanzien van de gewijzigde begroting 2018 en de 1ste begrotingswijziging 2018. De vaststelling door het algemeen bestuur vindt plaats op 11 juli 2018.
5	De secretaris directeur van de Regio Achterhoek opdracht geven tot het laten uitvoeren van een onafhankelijke evaluatie van de nieuwe werkwijze, 2 jaar nadat deze formeel van start gaat.

De raad kan het met de voorgestelde beslispunten eens of oneens zijn. De onderdelen in het dictum zijn helder geformuleerd. Bij punt 5 van het dictum ontbreekt een datum wanneer de raad de evaluatie krijgt. Die datum zou dan ook op de lange-termijn agenda gezet kunnen worden.

8.2 Raadsvoorstel: Concept veiligheidsstrategie en het meerjarenbeleidsplan politie

Concept veiligheidsstrategie en het meerjaren beleidsplan politie

Commissie: 2 april 2019
Gemeenteraad: 16 april 2019

Gesprekstijd: 36 minuten

Aantal pagina's: 3
Aantal bijlagen: 6

Vragen over inhoud: 5

Voor: 26
Tegen: 0

3,1**Score op normenkader onderzoek**

Bron: Rekenkameronderzoek gemeente Berckeland 2019

Het raadsvoorstel is in de vergadering van de commissie Sociaal besproken en als hamerstuk geagendeerd in de raadsvergadering. Over het stuk stelden raadsleden zeven technische vragen. De vragen die raadsleden ter verduidelijking van het voorstel stelden, zijn:

1. Hoe burgers over cybercrime worden geïnformeerd.
2. Document staat veraf van de dagelijkse praktijk van agenten.
3. Hoe wordt de lokale prioriteiten meegenomen, SMART doelen ontbreken.
4. Financiële onderbouwing wordt gemist en financiële paragraaf is onduidelijk.
5. De trapsgewijze verhoging van de bijdrage aan veiligheidsstrategie 2019-2023 is wat onduidelijk, omdat de tweede verhoging niet meer nodig is.

Het stuk is drie bladzijden lang, zonder het dictum en heeft geen toelichting. Net als het vorige voorstel is ook dit voorstel geschreven vanuit een afgesproken, regionale tekst. Het stuk bevat vrijwel geen achtergrond van beleid en een overzicht van voorgaande besluiten. Een korte opsomming daarvan maakt het voorstel wellicht wat begrijpelijker voor raadsleden die deze kennis missen.

In het voorstel staat een samenvatting van de bijlagen en de aanleiding van het voorstel wordt uitgelegd. Dit bevordert de leesbaarheid. Door echter wel weer veel jargon te gebruiken, daalt de leesbaarheid. De financiële gevolgen staan per inwoner en voor de gemeente in totaal in het voorstel. Dat de nieuwe bedragen in de Kadernota terugkomen, verheldert. In het onderzoek bleek meermaals dat de 'Argumentatie' in een voorstel naadloos op het 'Besluit' aan moet sluiten. In dit raadsvoorstel staat als argumentatie: *“ Alvorens het Meerjarenbeleidsplan politie en de Veiligheidsstrategie kunnen worden vastgesteld, dient conform artikel 38b, lid 2 Politiewet de gemeenteraad gehoord te worden ”*. In het dictum staat:

Dictum raadsvoorstel - het te nemen besluit:	
1	instemmen met de concept veiligheidsstrategie 2019-2023 en het meerjarenbeleidsplan politie 2019-2023.
2	Instemmen met een verhoging van de bijdrage voor RIEC ON in 2019 van 8 cent per inwoner. De bijdrage wordt nu 23 cent per inwoner.
3	Instemmen met een verhoging van de bijdrage voor het RIEC ON vanaf 2020 met 7 cent per inwoner. De bijdrage wordt dan 30 cent per inwoner.

De rekenkamercommissie constateert dat de causaliteit tussen het geciteerde argument en raadsbesluit onvolledig is en niet naadloos op elkaar aansluit. Het eerste punt van het dictum is duidelijk. Voor het tweede en derde punt ontbreekt het totaalbedrag. Bij dit voorstel wijkt de periode die in het dictum staat (2019-2023) af van de periode in de bijlage (2019-2022). In 2022 zou dit tot onduidelijkheid over het precieze besluit kunnen leiden.

8.3 Raadsvoorstel: Wendbaar woonbeleid

Wendbaar Woonbeleid

	Commissie: 10 januari 2018 Gemeenteraad: 23 januari 2018		Gesprekstijd: 33 minuten 17 minuten
	Aantal pagina's: 4 Aantal bijlagen: 4		Vragen over inhoud: 4
	Voor: 26 Tegen: 0		Score op normenkader onderzoek

Bron: Rekenkameronderzoek gemeente Berckeland 2019

In de commissie voorafgaand aan de raadsvergadering is het voorstel in 33 minuten besproken. In de vergadering van de raad is het voorstel 'Wendbaar woonbeleid' besproken in een dik kwartier. De vragen van de raad over de kwaliteit in de commissie op 10 januari en in de raad op 23 januari:

1. Er is een enkele vraag over onduidelijk taalgebruik en de toelichting is niet helemaal helder.
2. Er is een vraag over het ontbreken van een samenvatting.
3. Wat gebeurt er als het draagvlak zoals in het besluit is opgenomen onder punt 2 niet wordt gerealiseerd.
4. De cijfers en het sloopfonds in het stuk zijn niet voor alle partijen eenduidig en goed toegelicht.

Het voorstel op zich is anderhalve pagina, een pagina voor het raadsbesluit en nog een pagina met een toelichting. De motie die aanleiding was voor dit raadsvoorstel staat met de datum in het voorstel. Verder is een planning gegeven waarin de raad ziet hoe het college hen informeert, zoals bijvoorbeeld over het verhuisonderzoek. Een van de argumenten in het voorstel: "*We zijn continue bezig ons woonbeleid door te ontwikkelen. Het plan van aanpak wendbaar woonbeleid is daarin de volgende stap die rekening houdt met de motie M17-06. Essentie is dat er gelijktijdig ingezet wordt op 'verminderen' en 'transformatie'. Ze gaan hand in hand. Zonder vermindering van de verouderde woningbouwplannen is er geen ruimte voor de transformatieopgave van bestaande woningen, leegstaande winkelcentra en belangrijke vastgoed in de komende periode*" lijkt meer op een inleiding op het onderwerp dan een argumentatie dat tot een bepaald besluit leidt. Verder staat nogal wat jargon in het stuk, dat niet altijd wordt uitgelegd. Kanttekeningen en risico's ontbreken in het voorstel. Ook staat niet in het stuk waarom die ontbreken. Gezien het onderwerp opmerkelijk, woonbeleid is omgeven met belangen en veel regels. De financiële paragraaf is beperkt tot het noemen van twee bedragen: € 50.000 in 2018 en € 100.000 in 2019 maar zonder een specificatie waaraan het geld zal worden uitgegeven. Ook ontbreken concrete doelen wat met het geld bereikt moet worden.

In het raadsbesluit staat:

Dictum raadsvoorstel - het te nemen besluit:	
1	Het plan van aanpak "Ruimte voor kwaliteit, onderweg naar wendbaar woonbeleid" vaststellen.
2	Voor het plan van aanpak regionaal draagvlak zoeken.

Het eerste besluit is duidelijk: het bijgevoegde plan uitvoeren. Het tweede besluit oogt minder helder. Niet omschreven is wanneer voldoende draagvlak is gevonden en wanneer die periode voorbij is. Bij de argumentatie staat wel een datum. Maar die staat dus niet in het besluit.

8.4 Raadsvoorstel: Villa Smits

Villa Smits

Commissie: 5 september 2018
Raad: 18 september 2018

Gesprekstijd: 20 minuten
59 minuten

Aantal pagina's: 3
Aantal bijlagen: 7

Vragen over inhoud: 4

Voor: 26
Tegen: 0

3,5 **Score op normenkader**
onderzoek

Bron: Rekenkameronderzoek gemeente Berkelland 2019

In de commissie voorafgaand aan de raadsbehandeling is het stuk in 20 minuten besproken. De raad sprak een uur over de verkoop van een gemeentelijke villa in Eibergen. In de commissie op 5 september en de raad op 18 september zijn de volgende kwalitatieve punten aan de orde geweest:

1. Er is een vraag over een onduidelijke zin.
2. De aanvullende informatie is beperkt.
3. Onduidelijkheid in hoeverre de toezegging hard is over het uitvoeren van activiteiten in de Villa door de koper. Wat zijn de garanties voor inactiviteit?
4. Bij de intentieovereenkomst is de rol van de gemeente niet duidelijk.

Het voorstel van anderhalve pagina. Het raadsbesluit is kort en duidelijk, een toelichting is niet gemaakt. In het stuk staat als aanleiding: "Wij zijn voornemens Villa Smits te verkopen. Met Nywerv B.V. is overeenstemming bereikt over de verkoop van Villa Smits. Er is inmiddels een intentieovereenkomst gesloten met deze partij. Indien de gemeenteraad instemt met de voorgenomen vervreemding zal een koopovereenkomst tussen partijen worden gesloten. Het effect is dat er een nieuwe gebruiker komt in Villa Smits en het pand weer een nieuwe functie krijgt." De geschiedenis en context van de verkoop (waarom wil de gemeente er van af?) ontbreken. Omdat de verkoop zich over meer dan tien jaar uitstrekt, was die achtergrond voor sommige raadsleden wellicht welkom. Niet alle raadsleden zitten al zo lang in de raad. Financieel staat alleen de prijs genoemd, maar zonder een verklaring van de hoogte van het bedrag - dat op het oog met € 175.000 laag lijkt. Ook ontbreekt wat gebeurt als de koper de afgesproken datum van verbouwing niet haalt. Het aantal bijlagen is fors, maar bij ruimtelijke ordening is dat niet ongebruikelijk. Het stuk is helder geschreven, zonder toevlucht te zoeken tot afkortingen en jargon.

Het raadsbesluit is:

Dictum raadsvoorstel - het te nemen besluit:	
1	Geen wensen en bedenkingen inbrengen met betrekking tot de verkoop van Villa Smits aan Nywerv B.V.

Het besluit is concreet omdat de raad precies weet wat er aan de raad wordt gevraagd bij de verkoop van de Villa.

8.5 Raadsvoorstel: Onderwijshuisvesting

Onderwijshuisvesting

Commissie: 11 maart 2019
Raad: 19 maart 2019

Gesprekstijd: 1 uur en 30 minuten
1 uur en 45 minuten

Aantal pagina's: 9
Aantal bijlagen: 11

Vragen over inhoud: 8

Voor: 17
Tegen: 9

2,7 **Score op normenkader onderzoek**

Bron: Rekenkameronderzoek gemeente Berkelland 2019

Van de zes nader onderzochte raadsvoorstellen debatteerde de raad verreweg het langst over dit voorstel. In de vergadering van de commissie op 11 maart duurde dat anderhalf uur. De wethouder beantwoordde 23 vragen. Enkele fracties stellen voor het raadsvoorstel niet in de vergadering van de raad een week later al te bespreken. Ze vroegen of het stuk aan kon worden gevuld met de door de wethouder toegezegde informatie en antwoorden op schriftelijke vragen. Hiervoor was echter geen meerderheid. De vragen die raadsleden over de kwaliteit stelden:

1. Kosten en budgetten zijn niet duidelijk vermeld.
2. Sommige fracties zijn tevreden met het stuk. Andere zijn teleurgesteld in de kwaliteit. Eén fractie kreeg een verduidelijkende mail. Discussie ontstaat of de hele raad die mail moest krijgen.
3. Het voorstel is niet aangevuld met de toezeggingen van de wethouder en de antwoorden op de schriftelijke vragen. Hiermee is het stuk vanwege de omvangrijke aanvullende informatie incompleet. De raad stelt vragen over de wijze van financiering van de Kindcentra en de rol hierin van de raad.
4. Het aandeel in de financiering door de schoolbesturen is niet duidelijk vermeld.
5. Duurzaamheid en energieneutraliteit is niet volledig in het voorstel opgenomen.
6. Eén van de fracties vindt dat de kaderstellende en controlerende taak van de raad onvoldoende in het voorstel staat.
7. Een fractie geeft aan dat het voorliggende raadsvoorstel afwijkt van een eerder raadsbesluit van 24 januari 2017. Dit was niet in het raadsbesluit opgenomen.

Raadsleden van de oppositie stemden tegen. Een coalitiepartij stemde voor, maar “met zorgen”. Het voorstel is zo nog wel aangenomen. Het voorstel is drie-en-halve pagina lang en heeft een toelichting. De argumenten onderbouwen het besluit. Het vrij lange onderdeel financiën is niet concreet en niet helder. Ofschoon bij ‘communicatie’ staat dat schoolbesturen geïnformeerd zullen worden, is bij ‘initiatief en rol gemeente’ niets ingevuld. Ook geen uitleg waarom de besturen niet betrokken zijn. De planning in het stuk is gedetailleerd en informatief.

Zoals ook uit de raadsbehandeling bleek, verwacht het stuk de raadsleden op sommige punten. Zo ontbreekt in de inleiding uitleg waarom *Kindcentra* nodig zijn. In het voorstel en de bijlagen staan uitgangspunten over “normbedragen, duurzaamheidsmaatregelen, voorfinancieren kindcentra en het beschikbaar stellen van geld voor vervolgstappen” die niet eenvoudig zijn te begrijpen. De raadsleden stelden dan ook erg veel schriftelijke vragen en hieruit blijkt dat het raadsvoorstel niet zelfstandig leesbaar was. Het college geeft antwoord door informatie te verstrekken over de schouw, het onderscheid van een kindcentra met voorfinanciering en een kindcentra zonder voorfinanciering. Het verraste de rekenkamercommissie dat het raadsvoorstel niet is aangepast met deze verduidelijkingen voor de behandeling in de vergadering van de gemeenteraad. Dit had de behandeling in de raad wellicht kunnen bespoedigen.

Het dictum van het besluit is:

Dictum raadsvoorstel - het te nemen besluit:	
1	Vaststellen van onderstaande drie uitgangspunten over onderwijshuisvesting: A. volgen van en werken met normbedragen per m2 voor de (ver)nieuwbouw van schoolgebouwen zoals voorgesteld door de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG). De hoogte van dit normbedrag ligt in 2019 op 1.851 euro per m2. B. Ernaar streven de duurzaamheidsmaatregelen in schoolgebouwen naar een zo hoog mogelijk niveau te brengen, richting de norm ‘energieneutraal gebouw (ENG)’ tenzij energieneutraliteit realiseren op ander wijze kostenefficiënter is. Hiervoor worden zonodig extra financiën vrijgemaakt. Een eventueel (extra) exploitatievoordeel voor schoolbesturen als gevolg van deze extra duurzaamheidsmaatregelen vloeit in principe terug naar de gemeente. C. Bouwen van Kindcentra mogelijk maken door de oppervlakte voor gebruik door de kinderopvang voor te financieren.
2	Beschikbaar stellen van 75.000 vanuit de reserve onderwijshuisvesting om vervolgstappen te kunnen zetten voor het opstellen van een integraal huisvestingsplan.

Het dictum is niet helder over de uitgangspunten voor het integraal huisvestingsplan: punt 1.a noemt het VNG-bedrag dat in 2019 geldt, maar noemt geen bedrag. Ook de zin: *“Een eventueel (extra) exploitatievoordeel voor schoolbesturen als gevolg van deze extra duurzaamheidsmaatregelen vloeit in principe terug naar de gemeente”* kan duidelijker door uit te leggen wat met “in principe” is bedoeld. Bij 1.c staat niet wie het betaalt. Kortom, deze passage in het dictum is niet duidelijk over de financiële consequenties van het besluit. Punt 2 is duidelijk, maar hier ontbreekt de datum van oplevering van het plan.

8.6 Raadsvoorstel: Lokaal inclusie agenda

Lokaal inclusie agenda

	Commissie: 6 februari 2018 Raad: 20 februari 2018		Gesprekstijd: 16 minuten
	Aantal pagina's: 5 Aantal bijlagen: 1		Vragen over inhoud: 1
	Voor: 26 Tegen: 0	4,4	Score op normenkader onderzoek

Bron: Rekenkameronderzoek gemeente Berkelland 2019

Het voorstel werd in een klein kwartier besproken. Over de kwaliteit werd opgemerkt:

1. De fracties zijn tevreden met het stuk en er zijn geen vragen over onduidelijkheden.

Het voorstel is twee-en-halve pagina lang en heeft een toelichting. Het stuk is zonder bijlagen te lezen, logisch opgebouwd, heeft een samenvatting en een plan van aanpak. De evaluatie is genoemd en staat met datum gepland. Bij het kopje communicatie is helder aangegeven welke groepen inwoners betrokken worden en ook op welke manier. Bij het kopje financiën staat een bedrag van € 75.000 voor 2018 en € 150.000 voor 2019. In het raadsvoorstel is niet opgenomen welke activiteiten en welke doelen met die middelen worden gerealiseerd, dit staat in de bijlage. Het sjabloon voor raadsvoorstellen is in 2016 uitgebreid met een nieuw kopje "VN-verdrag". Het besluit luidt:

Dictum raadsvoorstel - het te nemen besluit:

- 1 De Lokaal Inclusie Agenda Berkelland 2018-2019 vast te stellen.

Het te nemen besluit is kort en helder opgesteld.

8.7 Bevindingen

Bevindingen uit hoofdstuk 6

22. De gemeenteraad Berkelland heeft de zes raadsvoorstellen heel verschillend behandeld van snel in circa 16 minuten tot langdurig in drie uur en een kwartier.
23. Bij de zes raadvoorstellen worden tijdens de behandeling de volgende verbetervoorstellen genoemd: voorstel meer schrijven naar de dagelijkse praktijk, financiële onderbouwing kan duidelijker, taalgebruik kan begrijpelijker en er zijn vragen over de aanvullende informatie. Raadsleden vragen waarom die niet in een nieuw aangepast voorstel is opgenomen, zodat in de toekomst de besluitvorming eenvoudig kan worden teruggevonden.
24. Verbetermogelijkheden bij de nadere analyse: “*N.v.t.*” wordt gebruikt en in sommige gevallen was een toelichting wenselijk. *Financiën* kunnen vaak beter in het stuk worden toegelicht. De *relatie tussen het besluit en de argumentatie* is niet altijd duidelijk. En het ontbreekt in sommige voorstellen aan context en eerdere besluiten over het onderwerp van het raadsvoorstel.
25. Bij de zes onderzochte raadsvoorstellen zijn ook kwalitatief goede voorbeelden aanwezig, zoals bijvoorbeeld planning van te nemen besluiten in de toekomst, doelgroepen en betrokken worden beschreven. Maar ook zijn er goede voorbeelden van een helder dictum en een duidelijk geschreven voorstel.

Bijlage 1 - Xential en toelichtende tekst

xential

Ingelogd als

Gegevens raadsvoorstel

Format raadsvoorstel

Zaaknummer
Onder welk zaaknummer wordt het document opgeslagen? Is er geen zaaknummer, dan kan een zaaknummer aangevraagd worden via zaak@gemeentebekeland.nl

Onderwerp
Graag schrijven in de "wij" vorm en niet in de "ik" vorm

Wie is de portefeuillehouder ?

☐ H.J. Bosman
☐ M. van der Neut
☐ G.J. Teselink
☐ J.H.A. van Oostrum
☐ M.H.H. van Haaren-Koopman

Te nemen besluit

Datum raadsvergadering

		september							2019						
		ma	di	wo	do	vr	za	zo							
35		26	27	28	29	30	31	1							
36		2	3	4	5	6	7	8							
37		9	10	11	12	13	14	15							
38		16	17	18	19	20	21	22							
39		23	24	25	26	27	28	29							
40		30	1	2	3	4	5	6							

Vandaag

xential

Ingelogd als

Raadsbesluit

Format raadsvoorstel

Van welke datum is het B&W voorstel ?

12 september 2019 x
12 september 2019

Raadsbesluit

Op welke datum is het Raadsbesluit genomen ?

12 september 2019
12 september 2019

xential

Ingelogd als

Doel en effect van het voorstel

Format raadsvoorstel

Waarom dit voorstel en wat is het effect
Wat is de aanleiding (bijv. verzoek buurt, wetswijziging of motie) en wat moet er bereikt worden (kort, bondig en meetbaar)

Argumentatie
Nummering bij besluiten aanhouden bij Argumentatie

Kantttekeningen en risico's

xential

Ingelogd als

Toelichting raadsvoorstel

Format raadsvoorstel

Toelichting
Details en technische informatie, voorgeschiedenis, onderliggende zaken, illustraties, casus, links naar filmpjes op youtube, uitwerking evaluatieopzet, uitwerking BOB procedure

Onderwerpen onderverdelen.
Kort/Zakelijk houden.

Financiën
Denk aan bijvoorbeeld dekking, kosten/baten, subsidie, financiële gevolgen, najaarsnota, enz.)

Voldaan aan VN verdrag
Voldoet het voorstel aan het VN verdrag voor de rechten van de mensen met een beperking.
Zie toelichting formats op intranet.

☐ Ja
☐ Nee
☐ NVT

Communicatie
Wanneer en voor wie

Overleg vooraf met de communicatie adviseur

Initiatief, participatie en rol gemeente
Wie heeft initiatief genomen en wie is de eigenaar; hoe is de participatie verlopen; hoe wordt de rol van de gemeente ingevuld.

Planning en evaluatie
Tijdsplan inclusief evaluatieopzet; evaluatieopzet uitwerken in toelichting.

Bijlage 2 – Selectiecriteria raadsvoorstellen door de rekenkamercommissie

Voor het onderzoek selecteerde de rekenkamercommissie 15 voorstellen uit de periode 2018 - juni 2019, onderzoek van alle 136 raadsvoorstellen in deze periode is voor een *quick scan* niet uitvoerbaar. Van deze 15 voorstellen zijn zes voorstellen nader onderzocht. De criteria die de commissie aanhield waren:

1. Raadsvoorstellen uit de periode januari 2018 – juli 2019: 136 raadsvoorstellen, raadsvoorstellen die betrekking hebben op benoemingen zijn buiten beschouwing gelaten.
2. Vervolgens zijn de raadsvoorstellen gerangschikt naar de drie bij de gemeente Berkelland bekende beleidsterreinen/domeinen en portefeuilles. Te weten:
 - a. Bestuurlijk (en financieel) van aard:
 - b. Ruimtelijk van aard
 - c. Sociaal (maatschappelijk) van aard
3. Uit deze indeling zijn voor deze 3 domeinen een 25 raadsvoorstellen naar aard, beleidsproces en portefeuillehouder geselecteerd:
 - a. Bestuurlijk: 7
 - b. Ruimtelijk: 11
 - c. Sociaal: 7
4. Uit de 25 voorgeselecteerde raadsvoorstellen zijn vijftien geselecteerd. Om tot vijftien raadsvoorstellen te komen zijn voor elk domein vijf voorstellen nodig. Van deze vijftien worden zes diepgaand/ uitgebreid onderzocht. Twee per beleidsterrein diepgaand en drie minder diepgaand.
5. Raadsvoorstellen zijn op de raadsagenda ondergebracht naar besprekstuk en hamerstuk. Besprekstukken hebben de voorkeur omdat een discussie kan gaan over inhoud en vorm. Een hamerstuk kan getuigen van een goed opgesteld voorstel en om die reden zijn er ook per beleidsterrein minimaal een hamerstuk toegevoegd.

Bijlage 3 – Bronnen

Geïnterviewden

Ter verdieping van dit onderzoek zijn interviews gehouden. De gespreksverslagen van deze interviews zijn ter verificatie aan de gesprekspartners voorgelegd en geaccordeerd. De verslagen dienen als achtergrondinformatie voor de Nota van Bevindingen. De lijst van geïnterviewde personen is bekend bij de rekenkamercommissie.

Het college
De gemeentesecretaris
Zes ambtenaren die de voorstellen schreven
Vier programmamanagers
De griffier
Raadsleden in een groepsgesprek
Raadsleden per telefoon

Bronnen de gemeente Berkelland

Schermprent Xential (sjabloon), augustus 2019
Reglement van Orde, Berkelland 2019
Schrijfwijzer Berkelland, september 2015
Teamplan Team bestuursondersteuning 2019
A3 Digitaal jaarplan
Bestuurlijk wederhoor van het rekenkameronderzoek naar de kwaliteit van de raadsvoorstellen, 18 december 2015
B&W besluit over RKC onderzoek naar kwaliteit raadsvoorstellen, 19 januari 2016

Raadsvoorstel rapport rekenkamercommissie kwaliteit raadsvoorstellen 12 april 2016
Brief van de ambtelijke organisatie
Verslagen en memo raadswerkgroep 2012, 26 januari 2012 en 7 maart 2012

Overige bronnen

Gemeentewet
Reglement van orde gemeenteraad gemeente Haaren
Website Xential geraadpleegd 5 november 2019
Rekenkamer Lelystad onderzoek Raadsvoorstellen 2012
Nederlandse vereniging raadsleden, beoordelingskaart

Bijlage 4 - Raadsvoorstellen onderzocht

Zes raadsvoorstellen diepgaand onderzocht

1. Doorontwikkeling samenwerking Regio Achterhoek “De Achterhoek werkt door 2.0”
2. Concept Veiligheidsstrategie 2019-2023 en meerjarenbeleidsplan politie 2019-2023
3. Verkoop Villa Smits
4. Plan van Aanpak wendbaar woonbeleid
5. Onderwijshuisvesting
6. Lokaal Inclusie Agenda (Plan van Aanpak)

Zeventien raadsvoorstellen gescoord op de normen

1. Wijziging gemeenschappelijke regeling Sociale Dienst Oost Achterhoek
2. Aankoop aandelen Twence
3. Jaarstukken 2018 gemeente Berkelland
4. Update Ontwikkelagenda ruimtelijke leefomgeving
5. Ambitiedocument Omgevingswet Berkelland
6. Buitengebied Diepenheimseweg 29 Neede 2019
7. Welzijnsraad
8. Beleidskader en uitvoeringsprogramma sociaal domein en financiële onderbouwing
9. Beleidskader Muziek-, Kunst- en Cultuuronderwijs in Berkelland
10. Doorontwikkeling samenwerking Regio Achterhoek “De Achterhoek werkt door 2.0”
11. Concept Veiligheidsstrategie 2019-2023 en meerjarenbeleidsplan politie 2019-2023
12. Verkoop Villa Smits
13. Plan van Aanpak wendbaar woonbeleid
14. Onderwijshuisvesting
15. Lokaal Inclusie Agenda (Plan van Aanpak)
16. EXTRA: Water
17. EXTRA: Energie

Bijlage 5 - Uitgewerkt normenkader

		1	2	3	4	5	Toelichting
Formeel	Het gemeentelijk sjabloon is toegepast	Niet gebruikt.	Gebruikt maar minder dan de helft ingevuld	Gebruikt en tegen de 75% is ingevuld	Gebruikt en tegen de 90% ingevuld	Gebruikt en alles ingevuld	Sjabloon kent geen overbodige onderdelen. Als "n.v.t." gebruikt is, volgt een toelichting waarom.
	Het raadsvoorstel is op zichzelf staand leesbaar	Vrijwel elk onderdeel verwijst naar een bijlage.	De lezer moet meer dan vijf / veel bijlagen raadplegen	De lezer moet twee / beperkt aantal bijlagen raadplegen	De lezer moet een bijlage raadplegen	De tekst is volledig zonder bijlage.	Niet ieder raadslid kan alle bijlagen lezen. De strekking moet volledig in de tekst staan.
	Het voorstel heeft geen open einde	Het voorstel heeft vier of meer (veel) open eindes	Het voorstel heeft drie (een aantal) open eindes	Het voorstel heeft twee (beperkt) open eindes	De tekst heeft nog een open einde	Alle voorstellen zijn volledig.	Een 'open einde' laat aan het einde van het voorstel zaken te raden over.
	Het voorstel verwijst naar bijlagen en geeft reden voor toevoeging aan (indien bijlage substantiële omvang wordt een samenvatting toegevoegd) en andere beleidsdocumenten waar nodig	Van geen enkele bijlage is een samenvatting	Van de bijlage ontbreken meer dan vier (veel) samenvattingen	Van de bijlage ontbreken twee of drie (beperkt aantal) samenvattingen	Van de bijlagen ontbreekt een samenvatting	De bijlage staan kort samengevat in het voorstel.	Bijlage staan vaak op zichzelf en vereisen leestijd. Verwijzing zonder samenvatting van de strekking kost extra leestijd en eist een uitstapje van het raadsvoorstel.
	Het voorstel beschrijft toepasselijke wet- en regelgeving, indien wordt afgeweken van modelverordeningen wordt dit gemotiveerd. Bij nieuwe verordeningen/regels is een was-woord lijst toegevoegd	Alles ontbreekt	Alles ontbreekt maar uitgelegd wordt waarom	Twee van de drie ontbreken	Van de drie elementen ontbreekt er eentje	Alle regelgeving is beschreven. Afwijkingen worden gemotiveerd en benoemd. Was/woord-lijst aanwezig (mag als bijlage).	Lezing van het voorstel met deze drie elementen voorkomt dat raadsleden zelf controleren moeten.
	Als bestaand beleid wordt gewijzigd is een evaluatie bijgevoegd	Geen evaluatie en geen uitleg.	Het voorstel legt uit waarom een evaluatie ontbreekt.	Het voorstel bevat een summier omschrijving van de resultaten.	Het voorstel geeft een evaluatie. Maar geen duiding.	Een evaluatie en duiding van de resultaten staat in de tekst.	Raadsvoorstellen gaan soms uit van bestaand beleid en dan is uitleg waarom beleid verandert met een overzicht van bereikte resultaten voor een raadslid handig.
Zakelijk	De inhoud is consistent en logisch opgebouwd	De tekst toont geen samenhang.	Het voorstel bestaat uit losse elementen die elkaar herhalen of tegenspreken.	Het voorstel bestaat uit losse onderdelen die elkaar niet herhalen of tegenspreken.	Het voorstel is logisch opgebouwd maar toont herhaling of mist verbanden	Het stuk loopt feilloos.	Consistent betekent samenhangend en een logische opbouw betekent dat het voorstel zo op is gebouwd dat het een vanzelfsprekend uit het voorgaande volgt.
	De context is duidelijk. Het voorstel bevat een overzicht van de voorgeschiedenis, aanleiding en eerdere raadsbesluiten/ beleidsstukken over dit onderwerp	Geen historie, geen uitleg.	Alles ontbreekt maar met algemene uitleg waarom.	Van vorig beleid, raadsbesluiten en aanleiding ontbreken twee.	Van vorig beleid, raadsbesluiten en aanleiding ontbreekt er eentje.	Kort en duidelijk zijn alle voorgaande stappen in het onderwerp toegelicht.	Raadsleden kennen niet altijd de voorgeschiedenis en die opzoeken kost tijd en haalt de lezer uit het verhaal. Een leesbare chronologie helpt dan.
	Het voorstel gaat in op de beoogde gevolgen en/ of effecten van het voorstel	Doel ontbreekt	Van het rijtje SMART ontbreken vier onderdelen.	Van het rijtje SMART ontbreken drie onderdelen.	Van het rijtje SMART ontbreken een of twee onderdelen.	Doel is specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgeboden. (SMART)	Een voorstel heeft een doel. Zonder doel is in het Fries synoniem voor 'zinloos'.
	Het voorstel legt een verband tussen doel, middelen en activiteiten	Ontbreekt.	Ontbreekt maar uitgelegd wordt waarom.	Een verband tussen middelen en activiteiten, maar zonder het doel.	Verbanden tussen middel, doel en activiteit is tekst maar zonder aantallen.	Alle verbanden worden gelegd en van getallen voorzien.	Veel voorstellen kosten geld of inzet van mensen en andere middelen. Het verband hiervan met een doel kan het raadslid een baten/lasten-afweging maken.
	De voorgestelde beslissingen worden onderbouwd met feiten en argumenten, en op welke beslispunten de argumenten betrekking hebben, zodat de raad weet waar ze "ja" / "nee" op zegt	Argumenten ontbreken,	Het voorstel noemt een enkel argument.	Sommige argumenten ontbreken.	De argumenten zijn deels niet onderbouwd met feiten.	Elke beslissing is met controleerbare feiten in argumenten onderbouwd.	Voorstellen hebben vaak meerdere deelbesluiten. Elk besluit onderbouwt het college met een argument dat duidelijk is en zonodig onderbouwd met feiten.
	Alternatieven/ scenario's en de gevolgen daarvan zijn uitgewerkt	Geen alternatieven..	Het stuk noemt een enkel alternatief zonder gevolg.	Het stuk noemt meerdere alternatieven maar zonder gevolgen.	Een enkel alternatief met uitgewerkte gevolgen staat in het voorstel.	Met gevolgen uitgewerkte alternatieven staan in het voorstel.	Voorstellen kunnen naast de gewenste richting alternatieven geven waardoor de gevolgen van een 'nee' duidelijk worden.
	Hoe inwoners en belanghebbenden zijn betrokken, staat beschreven in een afzonderlijke alinea paragraaf	Geen vermelding.	Niet betrokken, maar met uitleg	Enkele groepen of inwoners zijn betrokken, maar sommigen ook niet.	De wijze waarop bewoners betrokken zijn maar geen inhoudelijke informatie.	Een helder stuk over de wijze waarop inwoners zijn betrokken en wat daaruit kwam.	Nogal wat voorstellen hebben gevolgen voor inwoners en als die zijn betrokken, informeert dat raadsleden.
	Het voorstel heeft een vervolgprocedure en planning wanneer het voorstel zal zijn uitgevoerd of eindigt en eventuele toekomstige besluitvorming die al is voorzien wordt beschreven	Geen vermelding.	Geen vermelding, maar uitgelegd waarom.		Een korte planning zonder uitleg van de gevolgen.	De vervolgprocedure en een planning met data is aanwezig.	Als een besluit is genomen volgen vaak nog meerdere stappen voordat uitvoering een feit is. Een kort overzicht daarvan helpt raadsleden.
	Benodigde financiën (incidenteel of structureel) en andere middelen staan beschreven in een aparte paragraaf	Geen vermelding.	Geen vermelding, maar uitgelegd waarom.	Vermelding van de kosten. Zonder dekking. Geen verschil incidenteel of structureel.	Vermelding van incidentele en structurele kosten.	Vermelding van incidentele en structurele kosten. Tevens een overzicht van baten en andere middelen.	Om een voorstel te kunnen uitvoeren moeten financiële consequenties vooraf duidelijk zijn.
	Het voorstel heeft een risicoparagraaf en of kanttekeningen	Geen vermelding.	Geen vermelding, maar uitgelegd waarom.	Globale uitwerking van risico's.	Risico's staan uitgewerkt en gevolgen daarvan staan erbij.	Risico's staan uitgewerkt en gevolgen daarvan staan erbij. Andere kanttekeningen staan ook in het voorstel.	Risico's benoemen kan voor een raadslid de blik op het besluit veranderen. Niet iedereen kent namelijk zelf alle risico's.
	Het voorstel noemt de raakvlakken met andere beleidsterreinen en/ of de afstemming met andere afdelingen (integraal)	Geen vermelding.	Geen vermelding, maar uitgelegd waarom.	Beleidssterreinen worden genoemd.	Afstemming met andere beleidsterreinen wordt uitgelegd.	Het voorstel is vanuit alle betrokken beleidsterreinen opgesteld (integraal)	Voorstellen kunnen gevolgen hebben buiten het gezichtsveld van het onderwerp zonder dat raadsleden dat weten. Dit kan ongelukken voorkomen maar ook beter beleid aanmoedigen.
Taal	Het voorstel is in heldere taal geschreven, maximaal B2	C2	C1			B2	Hiervoor gebruiken we www.accessibility.nl
	Het voorstel heeft een duidelijke inleiding	Geen inleiding.	Een enkele zin ter inleiding.	een beperkte maar niet compleet duidelijke inleiding		Een inleiding.	Voor de schrijver van wal steekt met het eigenlijke voorstel is een korte beschrijving van wat de lezer voorgeschoteld krijgt, vereist.
	Vaktermen en afkortingen zijn uitgelegd	Geen uitleg.	Vijf keer ontbreekt uitleg van jargon of afkortingen.	Drie keer ontbreekt uitleg van jargon of afkortingen.	Alle afkortingen en jargon zijn uitgelegd.	Alle afkortingen zijn uitgelegd en jargon ontbreekt.	Hoe vaak een afkorting ook gebruikt wordt, de eerste keer in elke tekst is uitleg nodig. Dit geldt ook voor jargon of vaktaal. Beter is jargon te vermijden.
	Het voorstel is niet langer dan nodig, geeft hoofdlijnen en belangrijkste informatie weer	Herhalingen en overbodige tekst komen meermaals voor.	De hoofdlijnen ontbreken.	d hoofdlijn staat erin maar is niet concreet	Geen overbodige tekst.	Geen herhalingen. Geen overbodige tekst. Alles staat in het voorstel.	Te lang en te kort vermijden is een kunst, maar het vermijden van herhaling en overbodige tekst is het beste begin.
	Het voorstel begint met een bondige samenvatting	Geen samenvatting.	Geen samenvatting, summier uitleg.	De samenvatting is te lang en herhaalt hele zinnen in de tekst.	De samenvatting is lang en maar herhaalt geen hele zinnen uit de tekst.	Kort, bondig en informatief.	Wie niet het hele stuk leest moet na de samenvatting toch genoeg weten.

ONDERZOEK

17 raadsvoorstellen beoordeeld met checklist

6 raadsvoorstellen nader beoordeeld met interviews

CRITERIA

- ✓ **formele kwaliteit** (o.a. toepassing van het gemeentelijke sjabloon)
- ✓ **zakelijke kwaliteit** (o.a. argumentatie die aansluit op het besluit en een inzichtelijk financiële onderbouwing)
- ✓ **taalkwaliteit** (met name een toegankelijke tekst)

HOOFDVRAAG:

"Is de kwaliteit van de raadsvoorstellen zodanig dat ze ondersteunend zijn voor raadsleden om hun kaderstellende en controlerende rol goed te kunnen vervullen?"

CONCLUSIES

De kwaliteit van raadsvoorstellen in Berkelland is voldoende, maar verbetering is nog wel mogelijk

Raadsleden zijn minder tevreden over de kwaliteit van raadsvoorstellen dan ambtenaren

Het verplichte gemeentelijke sjabloon voldoet, maar heeft in de praktijk enkele beperkingen

Het proces van schrijven van een raadsvoorstel ligt niet vast, maar er is wel een informele werkwijze.

De aanbevelingen uit het rekenkamerrapport van 2015 zijn grotendeels uitgevoerd

AAN WELKE VERBETERINGEN DENKEN WE?

Draag het college op aandacht aan het sjabloon te blijven geven

Draag het college op de twee extra rubrieken toe te voegen: "alternatieven" en "context"

Draag het college op om de kwaliteit van raadsvoorstellen nog beter te bewaken

Raad neem zelf ook verantwoordelijkheid om de kwaliteit van raadsvoorstellen te bewaken

CHECKLIST

Taal

Sjabloon

Voorgesteld besluit

Waarom dit besluit

Alternatieven

Context

Argumentatie

Kantttekeningen & Risico's

Financiën

Communicatie

Participatie & Gemeente

VN-Verdrag Handicap

Planning & Evaluatie

Bijlagen

RAADSVOORSTELLEN

Helder geschreven met weinig jargon en afkortingen?

Het voorstel is zonder bijlagen te lezen en voldoende voor meningsvorming?

Bevat het voorstel een helder besluit met beslispunten?

Maakt het voorstel duidelijk wat de aanleiding is?

Bevat het voorstel ook de belangrijkste alternatieven?

Staan in het voorstel de voorgeschiedenis en relevante eerdere besluiten?

Staat bij elk beslispunt de onderbouwing met argumenten genoemd?

Zijn de belangrijkste personele, juridische of financiële risico's inzichtelijk?

Staan de nodige incidentele en structurele financiële middelen in het voorstel?

Is vermeld hoe de belanghebbenden en raad geïnformeerd worden over het besluit?

Is helder hoe en wanneer welke belanghebbenden worden betrokken?

Staat in het voorstel of en hoe het VN-verdrag invloed heeft op het besluit?

Staan vervolgstappen met een datum genoemd?

Zijn de bijlage in het voorstel opgesomd?

CHECKLIST

Taal

Sjabloon

Voorgesteld besluit

Waarom dit besluit

Alternatieven

Context

Argumentatie

Kantttekeningen & Risico's

Financiën

Communicatie

Participatie & Gemeente

VN-Verdrag Handicap

Planning & Evaluatie

Bijlagen

RAADSVOORSTELLEN

Beknopt geschreven, met een samenvatting van de bijlagen?

Alle kopjes uit het sjabloon zijn ingevuld en zo niet, uitgelegd waarom?

Is het besluit of de beslispunten te amenderen ?

Maakt het voorstel duidelijk welke effecten en doelen het beoogd?

Staan bij de alternatieven de voor- en tegenargumenten?

En is de relatie met ander beleid gelegd?

Staan per beslispunt de feiten die de argumentatie onderbouwen?

Staan tegenargumenten of kanttekeningen genoemd?

Is duidelijk welke begrotingspost de kosten dekt en wat de gevolgen hiervan zijn?

Staat genoemd wat de gemeente moet doen als het besluit wordt aangenomen?

Staat een evaluatie in het voorstel met datum?

Aan de raad van de gemeente Berkelland

Uw kenmerk	:	Doorkiesnummer	:	0545 250 801
Uw brief van	:	Datum	:	8 april 2020
Ons kenmerk	:	e-mail	:	M.Stel@gemeenteberkelland.nl
Onderwerp	:	Technische vraag inzake Quickscan Kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Berkelland		

Geachte raad,

In de vergadering van de commissie Bestuur en Sociaal van dinsdag 7 april jl. is bij de behandeling van het Rekenkameronderzoek 'Quickscan naar de kwaliteit van raadsvoorstellen in de gemeente Berkelland' door mevrouw W.A. Wormgoor van de fractie van de PvdA een aantal vragen aan de Rekenkamercommissie gesteld. Haar vraag luidde: "Vooral is gekeken naar wat er aan moeilijke woorden wordt gebruikt. Minder is gekeken naar context. Sluiten argumenten op elkaar aan. Zijn het geldige argumenten in de context. Is er nu werkelijk genoeg context gegeven voor iedereen om een voorstel te begrijpen."

We beantwoorden deze vragen als volgt. In de beoordeling van de onderzochte zeventien raadsvoorstellen is gekeken naar de al dan niet aanwezige context en de mate waarin de argumenten aansluiten bij het raadsvoorstel. Of argumenten ook geldig zijn in de context, is in het onderzoek niet nagegaan. Dat kan alleen met grondige inhoudelijke kennis van ieder van de zeventien onderwerpen. Dat gaat voorbij aan de aard van een Quickscan. In het rapport staat daarover op pagina 3: "Of een raadsvoorstel wel klopt en de goede informatie geeft is niet onderzocht."

Voorts wil de Rekenkamercommissie het volgende onder uw aandacht berengen. De resultaten van het onderzoek en met name de gedane aanbevelingen wil de Rekenkamercommissie graag met de ambtelijke organisatie delen. Enerzijds om de strekking van de aanbevelingen te verduidelijken en toe te lichten. Anderzijds om te zorgen voor een optimale doorwerking van de aanbevelingen. We stellen voor om in overleg met de burgemeester met de gemeentesecretaris en de programmanagers op een geschikt moment hierover van gedachten wisselen.

Tijdens de vergadering is door de Rekenkamercommissie meegedeeld dat de checklist ook in een fysieke uitgave aan raadsleden en andere betrokkenen zal worden uitgereikt. Deze checklist zal u t.z.t. worden van ons via de griffie ontvangen.

Met vriendelijke groet
namens de Rekenkamercommissie Berkelland,

André de Boer
Coördinator Quickscan kwaliteit raadsvoorstellen

Commissie Bestuur en Sociaal

Dossiernummer	2196
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	7 april 2020
Agendapunt	8
Omschrijving	Voorstel bespreekstuk / Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Bestuur en Sociaal	7 april 2020

Zaaknummer : 4244

Raadsvergadering : 17 maart 2020

Onderwerp : Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

Collegevergadering : 11 februari 2020

Portefeuillehouder : M.H.H. van Haaren-Koopman

Steller : I. Elling tel: : 0545-250 250

Te nemen besluit:

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 vaststellen en in werking laten treden per 1 april 2020.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

Uw raad is op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 verplicht een verordening vast te stellen.

Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en actuele jurisprudentie is de verordening (Maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017) geactualiseerd. De nieuwe verordening (Maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020) voldoet met deze aanpassingen aan de wet- en regelgeving. Het totale overzicht leest u in de was/wordt tabel.

Onlangs is het (regionale) traject 'één verordening sociaal domein' gestart. De verordening sociaal domein (nieuwe verordening voor Maatschappelijke ondersteuning, Jeugd- en Participatiewet) wordt naar verwachting in september van dit jaar ter vaststelling aan uw gemeenteraad aangeboden.

Argumentatie:

1.1 Door de verordening vast te stellen borgt uw raad rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor inwoners die een beroep doen op maatschappelijke ondersteuning.

Op 1 januari 2020 is het Abonnementstarief ingegaan. Dat betekent dat Wmo-cliënten één bijdrage (á €19) per maand betalen, ongeacht het aantal voorzieningen dat zij van de gemeente ontvangen.

Daarnaast zijn gemeenten gerechtigd om voor algemene voorzieningen (bijvoorbeeld inloopvoorzieningen of een scootmobielpool) een bijdrage te vragen, mits deze worden benoemd in de verordening; in Berkelland zijn deze er niet. Algemene voorzieningen met een duurzame hulpverleningsrelatie vallen onder het abonnementstarief. In de gemeente Berkelland valt de Mantelzorgregeling onder het abonnementstarief en wordt benoemd in de verordening.

Voor de maatwerkvoorziening Collectief vervoer geldt een uitzondering; deze valt niet onder het abonnementstarief mits (de bijdrage daarvoor) wordt benoemd in de verordening wat we bij deze doen.

Ter verduidelijking is een aantal onderwerpen in de verordening vastgelegd, geconcretiseerd

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering

Afhandelingsvoorstel voor raad:

0 hamerstuk
0 besprekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering

0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen
0

en/of toegelicht. Hiermee is de verordening voor inwoners begrijpelijker. Het betreft dan het Bewustkeuzegesprek bij een persoonsgebonden budget, de termijn waarbinnen een persoonsgebonden budget moet worden ingezet, het onderscheid tussen en de toelichting op formele en informele ondersteuning, de onderbouwing van de persoonsgebonden budget tarieven en de onafhankelijke cliëntondersteuning.

1.2 Door deze nieuwe verordening vast te stellen vervangt u de oude verordening die niet meer voldeed aan jurisprudentie.

Als gevolg van uitspraken van de Centrale raad voor Beroep over het hanteren van normen en kaders en het vastleggen daarvan, nemen we in de beschikking de omvang (ureninzet) van de geïndiceerde ondersteuning op.

Ook is de omschrijving van 'algemeen gebruikelijke voorzieningen' aangescherpt door het toevoegen van het criterium 'betaalbaar voor mensen met een minimuminkomen' (ipv 'niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten').

1.3 Door deze nieuwe verordening vast te stellen loopt uw Raad vooruit bij de verwachte wetswijziging ten aanzien van resultaatgericht beschikken.

Met de invoering van de Wmo 2015 zijn gemeenten breed verantwoordelijk geworden voor de maatschappelijke ondersteuning aan mensen die hierop aangewezen zijn. De wetgever heeft bewust gekozen beleidsruimte aan gemeenten te laten. In Berkelland wordt die ruimte aangewend om te beschikken op resultaat bij hulp bij het huishouden.

De minister van VWS is voornemens om een wetswijziging door te voeren, waarbij de bestaande uitvoeringspraktijk van het resultaatgericht werken wordt verankerd in de Wmo 2015. Aangezien de gemeente Berkelland reeds werkt met een Ondersteuningsplan – waarin de afspraken staan die tussen cliënt en aanbieder worden gemaakt, met andere woorden, het resultaat dat moet worden bereikt – nemen we het Ondersteuningsplan op in de Verordening. Het ondersteuningsplan is waar nodig onderdeel van de beschikking.

Kanttekeningen en risico's

Na vaststellen van de verordening in uw Raad treedt deze in werking per 1 april 2020. Het risico gedurende de eerste 3 maanden van 2020 beperkt zich tot het niet kunnen innen van de eigen bijdrage (á max. € 57), wanneer een individuele cliënt bezwaar/beroep zou aantekenen. Aangezien de huidige eigen bijdrage meestal hoger is, verwachten we geen bezwaren. Cliëntondersteuning wordt in 2020 verder ontwikkeld.

Financiën

In de begroting en perspectiefnota hebben we u reeds geïnformeerd over de waarschijnlijke gevolgen van het abonnementstarief:

- Door een verwachte toename in het aantal Wmo-voorzieningen stijgen de lasten met naar schatting € 300.000.
- De baten eigen bijdrage voor zorg in natura nemen naar verwachting af met € 325.000.

VN-verdrag rechten van mensen met een beperking

Op 14 juli 2016 bekrachtigde Nederland het "VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap". Dit verdrag legt in 50 artikelen de rechten van mensen met een beperking vast.

Het Gehandicaptenplatform Berkelland, net zoals andere belangenorganisaties, is geconsulteerd bij de totstandkoming van de verordening in 2016 en ondersteunt de destijds voorgestelde wijzigingen in de verordening. De aanpassingen nu betreffen alleen technische aanpassingen als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en actuele jurisprudentie.

Communicatie

Om rechtsgeldig te zijn publiceren we de verordening op <https://decentrale.regelgeving.overheid.nl>. Communicatie over de nieuwe verordening vindt verder plaats via de gebruikelijke kanalen (website, Berkelbericht etc.).

Initiatief, participatie en rol gemeente

Uw Raad is bevoegd tot het vaststellen van de verordening maatschappelijke ondersteuning. De Welzijnsraad is geïnformeerd over de aanpassingen in de verordening per 1 april 2020 als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en actuele jurisprudentie. De Welzijnsraad wordt opnieuw betrokken bij de totstandkoming van Eén verordening Sociaal Domein.

Planning en evaluatie

In 2020 ontwikkelt de gemeente Berkelland één verordening Sociaal Domein (voor de Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Participatiewet). Op 9 december 2019 is hiervoor het startsein gegeven met de inspiratiebijeenkomst 'Anders denken, anders werken'. Naar verwachting wordt in september van dit jaar de verordening sociaal domein ter vaststelling aan uw gemeenteraad aangeboden.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,

de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Bijlage:

1. Raadsbesluit Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020
2. Was-wordt tabel Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

Raadsvergadering : 17 maart 2020

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11 februari 2020;

gelet op de artikelen 2.1.3, 2.1.4, eerste, tweede, derde en zevende lid, 2.1.5, eerste lid, 2.1.6, 2.3.6, vierde lid, en 2.6.6, eerste lid, van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;

overwegende dat:

- inwoners een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven;
- van inwoners verwacht mag worden dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan;
- inwoners die zelf, dan wel samen met personen in hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie, een beroep moeten kunnen doen op ondersteuning door de gemeente, zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen;
- het noodzakelijk is om regels vast te stellen ter uitvoering van het beleidsplan als bedoeld in artikel 2.1.2 van de wet met betrekking tot de ondersteuning bij de versterking van de zelfredzaamheid en participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psychosociale problemen, beschermd wonen en opvang, en dat het noodzakelijk is om de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan het realiseren van een inclusieve samenleving;

b e s l u i t :

vast te stellen de:

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

Hoofdstuk 1: Begrippen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. aanvraagformulier: een formulier waarmee een maatwerkvoorziening kan worden aangevraagd.
 - b. algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en betaalbaar is voor mensen met een minimuminkomen;
 - c. bewustkeuzegesprek: gesprek met inwoner over beheer van een persoonsgebonden budget
 - d. bijdrage in de kosten: bijdrage als bedoeld in artikelen 2.1.4, en 2.1.4a van de wet;

- e. hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft en
 - in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven; dan wel
 - zal staan ingeschreven; dan wel
 - het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven.
 - f. hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
 - g. ingezetene: inwoner die hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland;
 - h. Inwoner: cliënt in de zin van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 die hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland
 - i. keukentafelgesprek: een gesprek, in begrijpelijke woorden, in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
 - j. leefeenheid: de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten die duurzaam gemeenschappelijk een woning bewonen en gezamenlijk een huishouden voeren;
 - k. melding: kenbaar maken van de hulpvraag aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet;
 - l. ondersteuningsplan: In het ondersteuningsplan worden de resultaten, doelen en frequenties vastgelegd, die tussen inwoner en zorgaanbieder worden besproken.
 - m. onderzoek: een onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet;
 - n. persoonlijk plan: plan waarin de inwoner de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a tot en met g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen;
 - o. verslag: een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek;
 - p. verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving:
 - verplaatsingen tot 20 km van de woning van inwoner; en
 - twee puntbestemmingen binnen een straal van 20 tot 40 km van de woning van inwoner.
 - q. wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
2. Voor de toepassing van deze verordening wordt onder de overige begrippen in deze verordening verstaan hetgeen de wet, het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 en de Algemene wet bestuursrecht daaronder verstaat.

Hoofdstuk 2: Procedureregels

Artikel 2.1 Melding hulpvraag

1. Een hulpvraag kan door of namens een inwoner vormvrij bij het college worden gemeld.
2. Het college bevestigt de ontvangst van een melding en maakt binnen drie werkdagen een afspraak voor een keukentafelgesprek.
3. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de wet treft het college na de melding een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek.

Artikel 2.2 Inwonerondersteuning en 24 uren-lijn

1. Het college zorgt ervoor dat inwoners een beroep kunnen doen op gratis onafhankelijke cliëntondersteuning.
2. Het college zorgt ervoor dat voor inwoners op ieder moment van de dag telefonisch of elektronisch anoniem een luisterend oor en advies beschikbaar is, waarbij het belang van de inwoner uitgangspunt is.

3. Het college wijst de inwoner en zijn mantelzorger voorafgaand aan het onderzoek, bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet, op de mogelijkheid gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning en op het feit dat op ieder moment van de dag telefonisch anoniem een luisterend oor en advies beschikbaar is.

Artikel 2.3 Persoonlijk plan

1. Het college informeert de inwoner over de mogelijkheid tot het indienen van een persoonlijk plan en stelt hem gedurende zeven dagen na de melding in de gelegenheid het plan te overhandigen.
2. Het college betreft het persoonlijk plan bij het onderzoek als bedoeld in artikel 2.5 van deze verordening.

Artikel 2.4 Informatie en identificatie

1. De inwoner of diens vertegenwoordiger verschaft het college de gegevens en stukken die voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
2. Bij het onderzoek, bedoeld in artikel 2.5, stelt het college de identiteit van de inwoner vast aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.

Artikel 2.5 Onderzoek

1. Een keukentafelgesprek maakt deel uit van het onderzoek. Het keukentafelgesprek wordt binnen de wettelijke termijn voor het uitvoeren van het onderzoek (zes weken na melding) gevoerd met de inwoner, of zijn vertegenwoordiger, zijn mantelzorger en/of personen uit het sociale netwerk.
2. Het college informeert de inwoner over de gang van zaken bij het keukentafelgesprek, zijn rechten en plichten en de vervolgprocedure.
3. Het college vraagt de inwoner toestemming om zijn persoonsgegevens te verwerken en vraagt toestemming voor de verwerking en verstrekking van de persoonsgegevens waarover de gemeente uit andere hoofde beschikt of die de gemeente van de zorgverzekeraar of de zorgaanbieder zou willen ontvangen en die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Wmo 2015.
4. De onderwerpen, genoemd in artikel 2.3.2, vierde lid, van de wet maken in ieder geval deel uit van het onderzoek en vormen de basis van het keukentafelgesprek als bedoeld in het eerste lid. Daarnaast wordt het persoonlijk plan betrokken bij het onderzoek.
5. Tijdens het keukentafelgesprek wordt aan de inwoner dan wel diens vertegenwoordiger medegedeeld welke mogelijkheden bestaan om te kiezen voor een persoonsgebonden budget en wat de gevolgen van die keuze zijn.
6. Indien de inwoner een PGB wenst, maakt een Bewustkeuzegesprek onderdeel uit van de procedure.
7. Het college wijst de inwoner dan wel zijn vertegenwoordiger op de mogelijkheid om een aanvraag als bedoeld in artikel 3.1 in te dienen.
8. Als de hulpvraag genoegzaam bekend is, kan het college in overleg met de inwoner afzien van een keukentafelgesprek.

Artikel 2.6 Verslag

1. Het college stelt na het onderzoek een verslag op en verstrekt dat, binnen 10 werkdagen na het keukentafelgesprek en binnen de wettelijke termijn voor het uitvoeren van het onderzoek (zes weken na de melding), aan de inwoner.
2. Opmerkingen of aanvullingen van de inwoner op het verslag, als bedoeld in het eerste lid, kunnen aan het verslag worden toegevoegd.

Artikel 2.7 Advisering

1. Het college is bevoegd om, rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden van de inwoner en voor zover dit van belang kan zijn voor het onderzoek, degene door of namens wie een melding of aanvraag is ingediend of als sprake is van

gebruikelijke hulp door de echtgenoot/echtgenote, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten:

- a. op te roepen in persoon te verschijnen op een door het college te bepalen plaats en tijdstip en hem te bevragen.
 - b. op een door het college te bepalen plaats en tijdstip door een of meer daartoe aangewezen deskundigen te doen bevragen en/of onderzoeken.
2. Het college kan een door hem daartoe aangewezen adviesinstantie om advies vragen indien:
- a. het een melding of aanvraag betreft van een persoon die niet eerder een voorziening heeft gehad c.q. met wie niet eerder een gesprek als bedoeld in artikel 2.5 is gevoerd.
 - b. het een melding of aanvraag betreft van een persoon die wel eerder een voorziening heeft gehad of een gesprek zoals bedoeld in artikel 2.5 heeft gevoerd, maar waarvan de medische omstandigheden zodanig zijn veranderd dat die gewijzigde omstandigheden de noodzaak van een voorziening of de soort van voorziening kunnen beïnvloeden.
 - c. het college dat overigens gewenst vindt.

Hoofdstuk 3: Aanvraag en beschikking

Artikel 3.1 Aanvraag

1. Een aanvraag voor een maatwerkvoorziening kan pas worden gedaan nadat het onderzoek is uitgevoerd, tenzij het onderzoek niet is uitgevoerd binnen zes weken na de ontvangst van de melding.
2. Een aanvraag voor een maatwerkvoorziening kan door of namens een inwoner schriftelijk bij het college worden ingediend door gebruik te maken van een door het college verstrekt aanvraagformulier.
3. Het college is bevoegd de beslistermijn als bedoeld in artikel 2.3.5, tweede lid, van de wet op te schorten in overeenstemming met artikel 4:15 Awb.
4. Na de aanvraag wordt, waar nodig, een aanbieder ingeschakeld om een ondersteuningsplan op te stellen. Na ontvangst van dit ondersteuningsplan beoordeelt het college dit plan en maakt de beschikking. Het plan wordt dan onderdeel van de beschikking.

Artikel 3.2 Toegang en besluit

1. Het college legt het besluit om wel of geen maatwerkvoorziening te verstrekken vast in een beschikking.
2. De inwoner moet het pgb binnen 3 maanden gebruiken voor het resultaat waarvoor het is verstrekt.

Artikel 3.3 Beschikking

1. In de beschikking tot verstrekking van een maatwerkvoorziening, wordt aangegeven of deze als voorziening in natura of als persoonsgebonden budget wordt verstrekt.
2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura vermeldt de beschikking in ieder geval:
 - a. welke maatwerkvoorziening verstrekt wordt en wat de omvang en het beoogde resultaat daarvan zijn;
 - b. hoe de voorziening wordt verstrekt;
 - c. de ingangsdatum en duur van de verstrekking;
 - d. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening; en
 - e. indien van toepassing: welke voorzieningen anders dan in het kader van de wet relevant zijn of kunnen zijn.
 - f. dat, waar nodig, het ondersteuningsplan onderdeel is van de beschikking
3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget vermeldt de beschikking in ieder geval:
 - a. aan welk doel het persoonsgebonden budget kan worden besteed;
 - b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het persoonsgebonden budget;
 - c. wat de hoogte van het persoonsgebonden budget is en hoe dit tot stand is gekomen;
 - d. de ingangsdatum en de duur van de verstrekking waarop het persoonsgebonden budget van toepassing is;
 - e. de wijze van verantwoording van de besteding van het persoonsgebonden budget, en
 - f. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening
 - g. de termijn van 3 maanden waarbinnen de inwoner het pgb moet besteden

Hoofdstuk 4: Beoordelen van de aanvraag

Artikel 4.1 Voorwaarden en weigeringsgronden maatwerkvoorziening

1. Het college verstrekt een maatwerkvoorziening indien er sprake is van een noodzaak tot compensatie en de inwoner niet of niet volledig in staat is tot zelfredzaamheid of participatie door gebruik te maken van:
 - a. eigen kracht en/of
 - b. gebruikelijke hulp en/of
 - c. mantelzorg en/of
 - d. hulp van andere personen uit het sociale netwerk en/of
 - e. algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of
 - f. algemene voorzieningen en/of
 - g. andere voorzieningen.
2. Het college verstrekt een maatwerkvoorziening in de vorm van opvang/beschermd wonen indien:
 - a. de inwoner problemen heeft bij het zich handhaven in de samenleving; of
 - b. de inwoner de thuissituatie heeft verlaten, al dan niet in verband met risico's voor zijn veiligheid als gevolg van huiselijk geweld; en
 - c. voor zover de inwoner deze problemen niet kan wegnemen/verminderen door gebruik te maken van:
 - i. eigen kracht en/of
 - ii. gebruikelijke hulp en/of
 - iii. mantelzorg en/of
 - iv. hulp van andere personen uit het sociale netwerk en/of
 - v. algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of
 - vi. algemene voorzieningen en/of
 - vii. andere voorzieningen.
3. Er bestaat slechts aanspraak op een maatwerkvoorziening voor zover:
 - a. de inwoner zijn hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland, tenzij:
 - i. het beschermd wonen; of
 - ii. opvang; of
 - iii. bezoekbaar maken betreft.
 - b. Voor ingezetenen van Nederland met een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning in de vorm van beschermd wonen of (maatschappelijke) opvang geldt dat zij zich melden, en de daarmee verband houdende aanvraag indienen, in de centrumgemeente Doetinchem. Het college draagt zo nodig zorg voor een zorgvuldige overdracht. Het college verstrekt de voorzieningen opvang en beschermd wonen conform het daartoe vastgesteld beleid van de centrumgemeente Doetinchem, de geldende verordening maatschappelijke ondersteuning en de daarop gebaseerde nadere regels en/of beleidsregels maatschappelijke ondersteuning van de centrumgemeente Doetinchem.
 - c. deze noodzakelijk is om de inwoner in aanvaardbare mate in staat te stellen tot zelfredzaamheid en participatie mede met het oog op het zo lang mogelijk op verantwoorde wijze in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen;
 - d. dit de goedkoopst compenserende voorziening is;
 - e. deze in overwegende mate op de inwoner gericht is;
4. Geen maatwerkvoorziening wordt verstrekt:
 - a. voor zover met betrekking tot de problematiek die in het gegeven geval aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat;
 - b. indien de voorziening voor een persoon als inwoner algemeen gebruikelijk is;
 - c. indien het een voorziening betreft die de inwoner na de melding en vóór datum van besluit heeft gerealiseerd of geaccepteerd, tenzij:
 - i. het college daarvoor schriftelijk toestemming heeft verleend; of
 - ii. de noodzaak achteraf nog kan worden vastgesteld;

- d. voor zover de aanvraag betrekking heeft op een voorziening die aan inwoner al eerder is verstrekt in het kader van enige wettelijke bepaling of regeling en de normale afschrijvingstermijn van de voorziening nog niet verstreken is, tenzij:
 - i. de eerder vergoede of verstrekte voorziening verloren is gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de inwoner zijn toe te rekenen; of
 - ii. inwoner geheel of gedeeltelijk tegemoetkomt in de veroorzaakte kosten;
- e. indien de inwoner in redelijkheid van hem te vergen mogelijkheden heeft om zelf of met hulp van anderen voor een passende oplossing te zorgen voor de beperkingen in diens zelfredzaamheid en participatie;
- f. als deze voorziening niet noodzakelijk was geweest wanneer de inwoner rekening had gehouden met de reeds bestaande beperkingen, niet verband houdende met de overgang naar een volgende levensfase.

Artikel 4.2 Voorwaarden en weigeringsgronden woonvoorzieningen

1. Een inwoner kan voor een woningaanpassing in aanmerking worden gebracht wanneer een voorziening voor verhuizing en herinrichting niet mogelijk is of niet de goedkoopst compenserende voorziening is.
2. Bij het verstrekken van een woningaanpassing:
 - a. mag niet al voorafgaand aan de beschikking een begin worden gemaakt met de uitvoering van de werkzaamheden waarop het pgb betrekking heeft, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming;
 - b. wordt door de eigenaar of huurder toegang verstrekt tot de woonruimte waar de woningaanpassing wordt aangebracht aan aangewezen personen;
 - c. wordt aan de aangewezen personen inzicht geboden in bescheiden en tekeningen, welke betrekking hebben op de woningaanpassing;
 - d. wordt aan de aangewezen personen gelegenheid geboden tot het controleren van de woningaanpassing;
 - e. verklaart de gerechtigde na de voltooiing van de werkzaamheden, maar uiterlijk binnen 6 maanden na het toekennen van het pgb aan het Voormekaar team dat de bedoelde werkzaamheden zijn voltooid conform het programma van eisen (PvE);
 - f. is de gereedmelding van de woningaanpassing tevens een verzoek om vaststelling en uitbetaling van het pgb;
 - g. gaat de gereedmelding van de woningaanpassing vergezeld van een verklaring dat bij het treffen van de voorziening is voldaan aan de voorwaarden waaronder deze is verleend, een akkoordverklaring en onder overlegging van alle rekeningen en betalingsbewijzen die betrekking hebben op de woningaanpassing.
3. Er kan een woonvoorziening getroffen worden voor het bezoekbaar maken van één woning indien de inwoner zijn hoofdverblijf heeft in een Wlz-instelling.
4. Geen woonvoorziening wordt verstrekt:
 - a. als er geen direct oorzakelijk verband is tussen de beperkingen van de inwoner en de bouwkundige of woontechnische staat van de woning, waaronder ook de toegankelijkheid van de woning;
 - b. voor zover het voorzieningen in gemeenschappelijke ruimten betreft, anders dan automatische deuropeners, hellingbanen, het verbreden van gemeenschappelijke toegangsdeuren, het aanbrengen van drempelhulpen of vlonders of het aanbrengen van een opstelplaats bij de toegangsdeur van de gemeenschappelijke ruimte, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing en inrichting.
 - c. als vraag is naar voorzieningen die bij nieuwbouw of renovatie zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kunnen worden;

- d. indien de noodzaak het gevolg is van een verhuizing waarvoor geen aanleiding bestaat op grond van beperkingen bij de zelfredzaamheid of participatie en er geen belangrijke reden voor verhuizing aanwezig is;
- e. als de inwoner niet is verhuisd naar de voor zijn of haar beperkingen op dat moment beschikbare meest geschikte woning, tenzij tevoren schriftelijk toestemming is verleend door het college;
- f. als de noodzaak tot het treffen van een voorziening het gevolg is van achterstallig onderhoud aan de woning;
- g. als de voorziening slechts strekt ter renovatie of ter aanpassing aan de eisen van de tijd;
- h. als blijkt dat de ondervonden aantoonbare beperkingen bij het normale gebruik van de woning voortvloeien uit de aard van de in de woning gebruikte materialen.
- i. ten behoeve van hotels/pensions, trekkerswoonwagens, kloosters, tweede woningen, vakantie- en recreatiewoningen, ADL-clusterwoningen en gehuurde kamers, met uitzondering van een voorziening voor verhuizing en inrichting.
- j. als de client zijn hoofdverblijf niet heeft of niet zal hebben in de woning waaraan de voorziening wordt getroffen.

Artikel 4.3 Voorwaarden vervoersvoorzieningen

- 1. Bij de te verstrekken vervoersvoorziening wordt ten aanzien van de vervoersbehoefte ten behoeve van maatschappelijke participatie uitsluitend rekening gehouden met de verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving met een omvang van maximaal 2.000 kilometer op jaarbasis.
- 2. Een voorziening voor de aanpassing van de eigen auto kan worden verstrekt indien:
 - a. het een aanpassing betreft die specifiek is bedoeld voor personen met een beperking; en
 - b. de inwoner kan aantonen dat de aan te passen auto de investering nog waard is.

Artikel 4.4 Voorwaarden overige voorzieningen

- 1. Een inwoner kan in aanmerking komen voor een rolstoelvoorziening indien deze noodzakelijk is voor het dagelijks zittend gebruik.
- 2. Een inwoner kan in aanmerking komen voor een sportvoorziening indien:
 - a. het zonder de sportvoorziening niet mogelijk is om een sport te beoefenen; en
 - b. de kosten hiervoor aanzienlijk hoger zijn dan de gebruikelijk kosten die een persoon zonder beperkingen heeft voor deze sport.

Artikel 4.5 Gebruikelijke hulp

- 1. De inwoner komt niet in aanmerking voor een maatwerkvoorziening indien tot de leefeenheid van de inwoner één of meer personen behoren die naar oordeel van het college gebruikelijke hulp kunnen verlenen.
- 2. Onder gebruikelijke hulp wordt in ieder geval verstaan:
 - a. het overnemen van of het ondersteunen bij het uitvoeren van huishoudelijke taken;
 - b. het overnemen van of het ondersteunen bij het uitvoeren van de (financiële) administratie;
 - c. het bieden van ondersteuning bij activiteiten of bezigheden die volgens algemene maatstaven tot de levenssfeer van personen van de leefeenheid behoren.
- 3. Bij het oordeel van het college of gebruikelijke hulp kan worden geleverd, wordt in ieder geval rekening gehouden met:
 - a. de aard, de omvang en de duur van de ondersteuningsbehoefte van de inwoner;
 - b. de aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de inwoner;

- c. de leeftijd en ontwikkelingsfase van inwonende kinderen;
- d. de leerbaarheid van de inwoner en/of de personen van wie gebruikelijke hulp kan worden geleverd.

Hoofdstuk 5: Persoonsgebonden budget

Artikel 5.1 Voorwaarden en weigeringsgronden persoonsgebonden budget

1. In overeenstemming met artikel 2.3.6 van de wet verstrekt het college een persoonsgebonden budget als:
 - a. de inwoner in staat is om de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen zelf in te kopen;
 - b. de inwoner zich gemotiveerd op het standpunt stelt dat hij een persoonsgebonden budget wenst;
 - c. de dienst, hulpmiddel, woningaanpassing en/of andere maatregel veilig, doeltreffend en inwonergegericht worden verstrekt.
2. In overeenstemming met artikel 2.3.6 van de wet kan het college een verzoek om een persoonsgebonden budget geheel of gedeeltelijk weigeren voor zover:
 - a. het college eerder een beslissing heeft herzien of ingetrokken vanwege:
 - i. het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid;
 - ii. het niet voldoen aan de gestelde voorwaarden;
 - iii. het niet gebruiken van de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget dan wel voor een ander doel gebruiken.
 - b. de kosten van het persoonsgebonden budget hoger zijn dan de maatwerkvoorziening in natura.

Artikel 5.2 Verplichtingen

Aan het recht op een persoonsgebonden budget zijn de volgende verplichtingen verbonden:

- a) het persoonsgebonden budget mag niet worden besteed aan een voorziening die voor de inwoner algemeen gebruikelijk wordt geacht;
- b) uit het persoonsgebonden budget mogen in ieder geval geen administratieve bemiddelingsbureaus, andere tussenpersonen of belangbehartigers worden betaald;
- c) het persoonsgebonden budget wordt binnen drie maanden na toekenning aangewend voor de bekostiging van het resultaat waarvoor de verlening heeft plaatsgevonden. Voor woningaanpassingen kan het college een langere termijn hanteren;
- d) de inwoner die is aangewezen op maatschappelijke ondersteuning besteedt het persoonsgebonden budget niet aan een persoon welke tot zijn leefeenheid behoort die feitelijk gebruikelijke hulp op zich moet nemen, maar daartoe niet in staat is wegens (dreigende) overbelasting.
- e) de inwoner aan wie een persoonsgebonden budget is toegekend voor de inkoop van diensten komt met de degene die de diensten levert een schriftelijke overeenkomst overeen, waarin ten minste afspraken zijn opgenomen over de kwaliteit en het resultaat van de maatschappelijke ondersteuning en de wijze van declareren. De inwoner maakt daarbij gebruik van de overeenkomsten die de Sociale Verzekeringsbank ter beschikking stelt.
- f) het college kan andere eisen stellen aan de in de in onderdeel e bedoelde overeenkomst, indien het persoonsgebonden budget wordt besteed aan een persoon uit het sociale netwerk van de inwoner of aan een persoon die niet als beroepskracht wordt aangemerkt.
- g) het college kan een programma van eisen vaststellen waarin in ieder geval eisen opgenomen kunnen worden waaraan een hulpmiddel, vervoersvoorziening of woningaanpassing moet voldoen.
- h) het beheer van het persoonsgebonden budget mag niet worden gedaan door dezelfde persoon die met het persoonsgebonden budget wordt ingekocht voor de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 5.3 Onderscheid formele en informele ondersteuning

1. Bij het vaststellen van de hoogte van het pgb, wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele ondersteuning.
2. Van formele ondersteuning is sprake als de ondersteuning verleend wordt door onderstaande personen, met uitzondering van bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad van de cliënt:
 - a. personen die werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staat in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en die beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken, of;
 - b. personen die aangemerkt zijn als Zelfstandige zonder personeel. Daarnaast moeten ze ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken.
3. Informele ondersteuning is:
 - a. Ondersteuning die geboden wordt door personen, al dan niet uit het sociaal netwerk, die niet voldoen aan de criteria als genoemd in lid 2;
 - b. Ondersteuning die wordt geboden door personen die voldoen aan de criteria als genoemd in lid 2, maar bloed- of aanverwanten in de 1^e of 2^e graad zijn van cliënt.

Artikel 5.4 Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget

1. De hoogte van het persoonsgebonden budget voor een zaak wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de situatie van de inwoner goedkoopst compenserende voorziening in natura en is toereikend voor de aanschaf en het onderhoud daarvan.
2. Het college kan de hoogte van het persoonsgebonden budget als bedoeld in het eerste lid vaststellen op basis van een offerte.
3. Bij de vaststelling van de hoogte van het persoonsgebonden budget voor dienstverlening wordt onderscheid gemaakt tussen:
 - a) formele ondersteuning
 - b) informele ondersteuning
4. De hoogte van het pgb voor formele ondersteuning is gebaseerd op het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura (berekend met behulp van het tariefmodel sociaal domein Achterhoek), waarbij het tarief met 15% voor overhead naar beneden is bijgesteld, tenzij op basis van het budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht.
5. De hoogte van het pgb voor informele ondersteuning voor begeleiding en logeren is bij het bestaan van een dienstbetrekking gelijk aan het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, vakantie-uren en sociale lasten, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 22 jaar of ouder met een 36-urige werkweek.
4. Het persoonsgebonden budget voor personen als bedoeld in lid 3 onder b bedraagt voor huishoudelijke hulp minimaal het wettelijk minimum loon.
5. Het persoonsgebonden budget is toereikend om maatschappelijke ondersteuning in te kunnen kopen welke voldoet aan de kwaliteitseisen als bedoeld in de wet en is in redelijkheid geschikt voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt toegekend.
6. Het college kan in het Financieel Besluit nadere regels stellen over de hoogte van het persoonsgebonden budget.

Hoofdstuk 6: Bijdrage in de kosten

Artikel 6.1 Maatwerkvoorzieningen of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen

1. Een inwoner is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura dan wel een persoonsgebonden budget, zolang de inwoner gebruik maakt van de maatwerkvoorziening in natura of gedurende de periode waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt.
2. Een inwoner is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een bij verordening aangewezen algemene voorziening zolang de inwoner van deze voorziening gebruik maakt.
3. De bij verordening aangewezen algemene voorziening is de Mantelzorgregeling.
4. De bijdrage voor maatwerkvoorzieningen of pgb en voor bij verordening aangewezen algemene voorzieningen bedraagt € 19,00 per maand.
5. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid van de wet geldt voor de maatwerkvoorziening collectief vervoer het volgende: de hoogte van de bijdrage voor de maatwerkvoorziening collectief vervoer is een jaarlijkse bijdrage, plus per rit een opstaptarief, plus het kilometertarief vermenigvuldigd met het aantal gereisde kilometers zoals benoemd in het financieel besluit. Het in de regio geldende opstaptarief + het kilometertarief worden betaald aan Zoov (op Maat), de jaarlijkse bijdrage wordt geïnd door de gemeente Berkelland.
6. De kostprijs van een:
 - a. Maatwerkvoorziening of bij verordening aangewezen algemene voorziening wordt bepaald door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder.
 - b. Maatwerkvoorziening in de vorm van een hulpmiddel of woningaanpassing wordt tevens bepaald door de wijze van beschikbaarstelling van de voorziening (bruikleen, huur of eigendom). De kostprijs is inclusief de kosten van beheer en onderhoud.
 - c. Maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb is gelijk aan de hoogte van de kosten voor die voorziening in natura.
7. De bijdragen in de kosten voor de maatwerkvoorziening dan wel een pgb voor opvang worden door het Centraal Administratie Kantoor vastgesteld en geïnd
8. Indien een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget wordt verstrekt ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige inwoner, is de bijdrage verschuldigd door:
 - a. de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is afgewezen; en
 - b. degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een inwoner.
9. Voor de volgende voorzieningen wordt geen eigen bijdrage in rekening gebracht;
 - Rolstoelen
 - Sportvoorzieningen
 - Ondersteuning bij verhuizing en (her) inrichting

Hoofdstuk 7 Toezicht en handhaving

Artikel 7.1 Bestrijding oneigenlijk gebruik, misbruik en niet-gebruik van een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget

1. Het college informeert inwoner en of hun vertegenwoordiger in begrijpelijke bewoordingen over de rechten en plichten die aan het ontvangen van een maatwerkvoorziening of pgb zijn verbonden en over de mogelijke gevolgen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de wet.
2. Het college zorgt voor een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de wet, waaronder de bestrijding van misbruik, oneigenlijk gebruik en niet-gebruik van deze wet.
3. De gemeenteraad stelt een handhavingsbeleidskader vast, waarin beleidsuitgangspunten en -prioriteiten worden aangegeven.
4. Het college stelt ter nadere uitvoering van de handhaving een handhavingsuitvoeringsplan vast met inachtneming van het gestelde in het handhavingsbeleidskader.
5. Dit handhavingsuitvoeringsplan omvat in elk geval de wijze van preventie en bestrijding van fraude, oneigenlijk gebruik en misbruik en niet-gebruik van de wet alsmede welke handhavingsinstrumenten daartoe worden ingezet en de wijze waarop deze worden toegepast.
6. Het college rapporteert periodiek aan de gemeenteraad over de uitvoering, de resultaten en de effecten op het gebied van handhaving in relatie tot de beleidsuitgangspunten en -prioriteiten zoals vastgelegd in het handhavingsbeleidskader.

Artikel 7.2 Beëindiging

Onverminderd artikel 2.3.10 van de wet kan het college een toegekende aanspraak op een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget geheel of gedeeltelijk beëindigen, indien:

- a. niet wordt voldaan aan de voorwaarden gesteld bij of krachtens de wet of de verordening;
- b. de inwoner zich niet houdt aan de verplichtingen verbonden aan het gebruik van de maatwerkvoorziening;
- c. de inwoner is overleden waarbij het persoonsgebonden budget in principe eindigt twee weken na de dag van overlijden.
- d. indien de inwoner vanwege een verhuizing geen hoofdverblijf meer heeft in de gemeente Berkelland.

Artikel 7.3 Herziening of intrekking

1. Onverminderd artikel 2.3.8 van de wet doet een inwoner aan het college desgevraagd of onvervraagd, in ieder geval binnen drie werkdagen, uit eigen beweging mededeling van alle feiten en omstandigheden, waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat deze aanleiding kunnen zijn tot een heroverweging van de beslissing als bedoeld in artikel 2.3.5 of 2.3.6 van de wet.
2. In overeenstemming met artikel 2.3.10 van de wet, kan het college een besluit intrekken of herzien wanneer het vaststelt dat:
 - a. de inwoner onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid.
 - b. de inwoner niet langer op de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget is aangewezen.
 - c. de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget niet meer toereikend is te achten.
 - d. de inwoner niet voldoet aan de aan de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget verbonden voorwaarden. de inwoner de maatwerkvoorziening of het persoonsgebonden budget niet of voor een ander doel gebruikt.

Artikel 7.4 Terugvordering

Het college kan van de inwoner en degene die daaraan opzettelijk zijn medewerking heeft verleend, geheel of gedeeltelijk de geldswaarde vorderen van de ten onrechte genoten maatwerkvoorziening of het ten onrechte genoten pgb als het college een beslissing heeft ingetrokken omdat:

- a) de inwoner onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid; en
- b) de verstrekking van de onjuiste of onvolledige gegevens door de inwoner opzettelijk heeft plaatsgevonden.

Artikel 7.5 Verrekening

Het college kan een terug te vorderen bedrag verrekenen met nog uit te keren (periodieke) betalingen op grond van de wet.

Hoofdstuk 8 Overige bepalingen

Artikel 8.1 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Het college draagt jaarlijks zorg voor een blijk van waardering voor mantelzorgers door middel van een mantelzorgwaardering en een mantelzorgverwendag.

Artikel 8.2 Klachtenregeling en medezeggenschap

1. Aanbieders dienen te beschikken over een regeling voor de afhandeling van klachten van inwoner en ten aanzien van alle maatwerkvoorzieningen.
2. Aanbieders dienen te beschikken over een regeling voor de medezeggenschap van inwoner en over voorgenomen besluiten van de aanbieder die voor de gebruikers van belang zijn ten aanzien van alle voorzieningen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van de onder lid 1 en 2 genoemde eisen door periodieke overleggen met de aanbieders en een jaarlijks inwonertevredenheidsonderzoek.

Artikel 8.3 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

1. Aanbieders zorgen voor een goede kwaliteit van voorzieningen, waaronder voldoende deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen, door:
 - a. het afstemmen van voorzieningen op de persoonlijke situatie van de inwoner;
 - b. het afstemmen van voorzieningen op andere vormen van zorg;
 - c. erop toe te zien dat beroepskrachten tijdens hun werkzaamheden in het kader van het leveren van voorzieningen handelen in overeenstemming met de professionele standaard.
2. Het college kan nadere regels stellen over verdere eisen aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.
3. Onverminderd andere handhavingsbevoegdheden ziet het college toe op de naleving van deze eisen door periodieke overleggen met de aanbieders, een jaarlijks inwonertevredenheidsonderzoek en het zo nodig in overleg met de inwoner ter plaatse controleren van de geleverde voorzieningen.

Artikel 8.4 Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

1. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren diensten, in ieder geval rekening met:
 - a. de kosten van de beroepskracht, waaronder de loonkosten en overige kosten voortvloeiend uit de toepasselijke collectieve arbeidsovereenkomst, de kosten van wettelijke verplichtingen ter zake van de arbeid en de overige kosten van wettelijke verplichtingen verbonden aan het leveren van een dienst;
 - b. redelijke overheadkosten; en
 - c. kosten voor niet productieve uren van de beroepskrachten als gevolg van verlof, ziekte, scholing, werkoverleg; en
 - d. reis en opleidingskosten; en
 - e. indexatie van de reële prijs voor het leveren van een dienst; en
 - f. overige kosten als gevolg van gemeentelijke verplichtingen voor aanbieders waaronder rapportageverplichtingen en administratieve verplichtingen.
2. Het college houdt in het belang van een goede prijs-kwaliteitverhouding bij de vaststelling van de tarieven die het hanteert voor door derden te leveren overige voorzieningen, in ieder geval rekening met:
 - a. de marktprijs van de voorziening, en
 - b. de eventuele extra taken die in verband met de voorziening van de leverancier worden gevraagd, zoals:
 - i. aanmeten, leveren en plaatsen van de voorziening;
 - ii. instructie over het gebruik van de voorziening;
 - iii. onderhoud van de voorziening, en
 - iv. verplichte deelname in bepaalde samenwerkingsverbanden.

Artikel 8.5 Meldingsregeling calamiteiten en geweld

1. Het college treft een regeling voor het melden van calamiteiten en geweldsincidenten bij de levering van een voorziening door een aanbieder en wijst een toezichthoudend ambtenaar aan.
2. Aanbieders melden iedere calamiteit en ieder geweldsincident dat zich heeft voorgedaan bij de verstrekking van een voorziening onverwijld aan de toezichthoudend ambtenaar.
3. De toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet, doet onderzoek naar de calamiteiten en geweldsincidenten en adviseert het college over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Artikel 8.6 Betrekken van ingezetenen bij het beleid

1. Het college betreft ingezetenen van de gemeente, waaronder in ieder geval inwoner en of hun vertegenwoordigers, bij de voorbereiding van het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning, overeenkomstig de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet gestelde regels met betrekking tot de wijze waarop inspraak wordt verleend.
2. Het college stelt ingezetenen vroegtijdig in de gelegenheid voorstellen voor het beleid betreffende maatschappelijke ondersteuning te doen, advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen betreffende maatschappelijke ondersteuning, en voorziet hen van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen.
3. Het college zorgt ervoor dat ingezetenen kunnen deelnemen aan periodiek overleg, waarbij zij onderwerpen voor de agenda kunnen aanmelden, en dat zij worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie en ondersteuning.
4. Het college stelt nadere regels vast ter uitvoering van het tweede en derde lid.

Hoofdstuk 9: Slotbepalingen

Artikel 9.1 Hardheidsclausule en nadere regels

1. In gevallen, de uitvoering van deze verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de inwoner afwijken van de bepalingen van deze verordening indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.
3. Het college kan nadere regels stellen over de uitvoering van deze verordening.

Artikel 9.2 Indexering

Het college kan jaarlijks de in het kader van deze verordening en het op deze verordening berustende Besluit geldende bedragen verhogen of verlagen.

Artikel 9.3 Overgangsrecht

1. Een inwoner houdt recht op een lopende voorziening verstrekt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017, totdat het college een nieuw besluit heeft genomen. Aanvragen die zijn ingediend onder de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017 en waarop nog niet is beslist worden afgehandeld krachtens de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.
2. Beslissen op bezwaarschriften tegen een besluit op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017, geschiedt op grond van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017 die ten aanzien van de betreffende zaak zijn rechtskracht behouden.
3. Van het in het eerste en tweede lid gestelde kan ten gunste van de inwoner worden afgeweken.

Artikel 9.4. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 maart 2020.
2. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017 wordt ingetrokken.
3. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 17 maart 2020

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting op de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

In zijn algemeenheid geldt dat daar waar in deze verordening 'hij' (of 'zijn') staat ook 'zij' (of 'haar') gelezen kan worden.

HOOFDSTUK 1: Begrippen

Artikel 1.1 Begripsbepalingen

Ad. b. algemeen gebruikelijke voorziening

Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de inwoner, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564).

Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de inwoner (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de inwoner ziet op het beantwoorden van de vraag of de inwoner over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad.

Een algemeen gebruikelijke voorziening:

- Is niet specifiek bedoeld voor personen met een beperking;
- daadwerkelijk beschikbaar;
- levert een passende bijdrage aan het realiseren van zelfredzaamheid of participatie en;
- kan financieel worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.

Ad. c Bewustkeuzegesprek

Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner zal moeten aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. De consulent adviseert de inwoner op basis van het gesprek wel/niet een persoonsgebonden budget te beheren.

Ad. d bijdrage in de kosten

De gemeente kan in de verordening (artikel 2.1.4 lid 1, lid 2, lid 3, lid 4 en lid 6, artikel 2.1.4a lid 1, lid 2, lid 3, lid 5 en lid 6 artikel 2.1.5 lid 1, artikel 2.1.7 en artikel 2.3.6 lid 4 van de wet):

- bepalen dat een cliënt een bijdrage in de kosten verschuldigd is voor het gebruik van een algemene voorziening, uitgezonderd cliëntondersteuning, een maatwerkvoorzieningen dan wel een persoonsgebonden budget;
- de hoogte van de bijdrage voor het gebruik van een algemene voorziening vaststellen. Hierbij kan de hoogte van de bijdrage per soort voorziening verschillen of kan een korting worden bepaald per in de verordening omschreven categorie van cliënten;
- algemene voorzieningen aanwijzen, waaronder in ieder geval die voorzieningen waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverlener, waarvoor het abonnementstarief geldt;

- bepalen op welke wijze de kostprijs wordt berekend voor algemene voorzieningen waarvoor een andere bijdrage dan het abonnementstarief geldt en voor een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget voor een hulpmiddel, een woningaanpassing of een bij algemene maatregel van bestuur omschreven maatwerkvoorziening. De bijdrage gaat de kostprijs van de voorziening niet te boven;
- bepalen dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget verschuldigd is zolang de cliënt van de voorziening gebruik maakt onderscheidenlijk gedurende de periode waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verleend;
- de hoogte van de bijdrage vaststellen van een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget;
- bepalen dat aan personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie, en vaststellen welke de toepasselijke grenzen zijn met betrekking tot de financiële draagkracht;
- bepalen onder welke voorwaarden betreffende het tarief de persoon aan wie een pgb wordt verstrekt, de ondersteuning kan inkopen van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.

Ad e. Hoofdverblijf

In de MvT staat dat 'om een maatwerkvoorziening te krijgen, moeten de ingezetene zich wenden tot het college van de gemeente waarin zij wonen'(TK 2013-2014 33 841, nr. 3, p. 126). De term 'wonen' is niet verder uitgelegd. In de MvT staat echter ook dat 'de regering hecht eraan te benadrukken dat de gemeente waar de betrokkene zich inschrijft in het Brp, op basis van dit wetsvoorstel gehouden is eventueel noodzakelijke maatschappelijke ondersteuning te verlenen" (TK 2013-2014, 33 841, nr. 3, p. 43).

Naar vaste rechtspraak van de CRvB vormen de Brp-gegevens bij de bepaling van de woonplaats echter slechts een belangrijke aanwijzing, maar ze zijn niet doorslaggevend. De vraag in welke gemeente de belanghebbende woonplaats heeft, dient beantwoord te worden aan de hand van concrete feiten en omstandigheden (CRvB 22-09-2010, nr. 09/1743 WMO en CRvB 11-12-2013, nr. 11/46 WMO). Het gaat dan om de vraag waar iemand zijn hoofdverblijf heeft.

Ad. f. Hulpvraag

De hulpvraag is de behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, lid 1 van de wet. Als iemand die behoefte heeft aan maatschappelijke ondersteuning zich tot het college wendt, is het van belang dat allereerst wordt onderzocht wat de hulpvraag van betrokkene is. Wanneer de betrokkene zich voor het eerst meldt, is in veel gevallen niet op voorhand duidelijk of en in welke vorm het college in actie moet komen. Een zorgvuldig onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2 lid 4 van de wet is noodzakelijk.

Ad. g. ingezetene

De inwoner kan als hij ingezetene is van een gemeente in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening gericht op zelfredzaamheid en participatie (artikel 1.2.1 Wmo). Om voor een maatwerkvoorziening gericht op beschermd wonen en opvang in aanmerking te komen moet de inwoner in ieder geval ingezetene van Nederland zijn, maar niet per se van de gemeente. Uit de Memorie van Toelichting volgt dat een ingezetene zich, voor een maatwerkvoorziening, moet wenden tot het college van de gemeente waar hij woont. De term 'wonen' is niet verder uitgelegd. Uit de jurisprudentie bij de Wmo 2007 (CRvB 22-09-2010, nr. 09/1743 WMO) volgt dat het gaat om de feitelijke verblijfplaats, waarbij een inschrijving in het Brp belangrijk is maar niet doorslaggevend.

Ad. i. leefeenheid

Met deze begripsbepaling wordt beoogd aan te geven dat alleen van de personen die duurzaam gezamenlijk een huishouden voeren met de inwoner gebruikelijke hulp kan worden geleverd. Of er sprake is van een commerciële relatie moet blijken uit een huur- of kostgangersovereenkomst

Ad. k. melding

Eenieder kan zich melden bij de gemeente met een hulpvraag. Door het melden maakt de inwoner de hulpvraag aan het college kenbaar. In vervolg op deze melding zal het college in samenspraak met de inwoner zo spoedig mogelijk een onderzoek (laten) instellen. Indien een ingezetene alleen informeert naar bijvoorbeeld de beschikbaarheid van een algemene voorziening of kenbaar maakt gebruik te willen maken van een algemene voorziening, is er geen aanleiding om een onderzoek in te stellen.

Ad. l. ondersteuningsplan

In het ondersteuningsplan worden de afspraken opgenomen die tussen de aanbieder en de cliënt worden gemaakt over de in te zetten ondersteuning en het resultaat daarvan. Het ondersteuningsplan is integraal onderdeel van de beschikking.

Ad. n. persoonlijk plan

In het plan kan de inwoner – al dan niet tezamen met zijn persoonlijke netwerk - de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 lid 2 onderdelen a tot en met e van de wet, en de maatschappelijke ondersteuning die door hem wordt gewenst, beschrijven. De omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2 lid 4 onderdelen a tot en met g Wmo, worden onderzocht door het college. Doordat de inwoner hieromtrent voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan kan overleggen, is het college direct bekend met de wijze waarop de inwoner zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Door de inwoner een persoonlijk plan te laten opstellen, wordt de eigen regie en de betrokkenheid van het sociale netwerk van inwoner in de Wmo versterkt.

Ad. p. Verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving

Berkelland hanteert de bovengrens 20 kilometer, waarbij voorzieningen zoals het ziekenhuis dat buiten de 20 kilometer ligt, als een puntbestemming toch net bereikbaar is. Een puntbestemming wordt op individueel niveau vastgesteld met een maximum van twee puntbestemmingen per inwoner. Andere bovenregionale bestemmingen vallen buiten de reikwijdte van de Wmo; hiervoor is Valys aangewezen.

Het aantal definities van artikel 1.1 is beperkt aangezien de wet (in artikel 1.1.1) al een flink aantal definities kent die ook bindend zijn voor deze verordening. Voor de duidelijkheid zijn een aantal belangrijke wettelijke definities hieronder weergegeven.

- *aanbieder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die jegens het college gehouden is een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening te leveren;*
- *begeleiding: activiteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie van de inwoner opdat hij zo lang mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven;*
- *inwoner: persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening of aan wie een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget is verstrekt of door of namens wie een melding is gedaan als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid;*
- *cliëntondersteuning: onafhankelijke ondersteuning met informatie, advies en algemene ondersteuning die bijdraagt aan het versterken van de zelfredzaamheid en participatie en het verkrijgen van een zo integraal mogelijke dienstverlening op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, preventieve zorg, zorg, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen;*

- *gebruikelijke hulp: hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten;*
- *maatschappelijke ondersteuning:*
 - 1°. *bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld,*
 - 2°. *ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of met chronische psychische of psycho-sociale problemen zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving,*
 - 3°. *bieden van beschermd wonen en opvang;*
- *mantelzorg: hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen, opvang, jeugdhulp, het opvoeden en opgroeien van jeugdigen en zorg en overige diensten als bedoeld in de Zorgverzekeringswet, die rechtstreeks voortvloeit uit een tussen personen bestaande sociale relatie en niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep;*
- *participatie: deelnemen aan het maatschappelijke verkeer;*
- *persoonsgebonden budget: bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, en die een inwoner van derden heeft betrokken;*
- *sociaal netwerk: personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de inwoner een sociale relatie onderhoudt;*
- *vertegenwoordiger: persoon of rechtspersoon die een inwoner vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;*
- *voorziening: algemene voorziening of maatwerkvoorziening;*
- *zelfredzaamheid: in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden.*

Ook de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) kent een aantal (definitie)bepalingen die voor deze verordening van belang zijn, zoals: 'aanvraag' (artikel 1:3, derde lid): *een verzoek van een belanghebbende om een besluit te nemen*, en 'beschikking' (artikel 1:2).

HOOFDSTUK 2: Procedureregels

Artikel 2.1 Melding hulpvraag

De inwoner doet een melding van een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning, de hulpvraag. De melding kan schriftelijk, elektronisch of telefonisch bij de Voormekaar lijn worden gedaan. Ook kan de melding persoonlijk worden gedaan bij een lid van het Voormekaar team.

In het eerste lid van artikel 2.1 is nog eens benadrukt dat de melding het middel is van een inwoner om zijn hulpvraag bij het college neer te leggen en dat deze vormvrij is. De melding kan door of namens de inwoner worden gedaan, wat betekent dat ook iemand uit de omgeving van de inwoner als vertegenwoordiger kan optreden.

In het tweede lid is voor de volledigheid nog vermeld dat het college de ontvangst bevestigt, ofschoon dit ook blijkt uit artikel 2.3.2 lid 1 van de wet. De gemeente streeft er naar om binnen drie werkdagen na ontvangst van de melding de inwoner terug te bellen voor het bevestigen van de ontvangst en het maken van een afspraak. Uit de Memorie van Toelichting blijkt bovendien dat het college het tijdstip van de melding moet registreren. Uit wet noch toelichting blijkt dat de bevestiging van de ontvangst van de melding schriftelijk moet.

Artikel 2.2 Cliëntondersteuning

De verplichtingen die in dit artikel genoemd worden, zijn ook neergelegd in de artikelen 2.2.4, lid 1 onderdeel a en 2.3.2 lid 3 van de wet. Met name het wijzen op de beschikbare cliëntondersteuning zal een specifieke plek gaan innemen in de procedure na de melding. Cliëntondersteuning is gedefinieerd in artikel 1.1.1 van de wet. De inwonerondersteuning moet gratis en onafhankelijk zijn en er kan dan ook geen bijdrage in de kosten voor worden gevraagd.

Inwoners die niet in staat zijn om voor hun eigen belangen op te komen tijdens het keukentafelgesprek, kunnen zich laten vertegenwoordigen. In de wet staat dat gemeenten gratis cliëntondersteuning moeten kunnen bieden voor inwoners tijdens het keukentafelgesprek. In de praktijk zit er in eerste instantie vaak een vertrouwenspersoon van de inwoner aan tafel tijdens het gesprek in de vorm van familie, vrienden of bureu. Voor inwoners die dit niet hebben is er cliëntondersteuning. Voor onafhankelijke cliëntondersteuning kunnen inwoners zich melden bij MEE Oost Gelderland. Het Voormekaar team kan ook ondersteuning bieden, maar is formeel gezien niet onafhankelijk.

Artikel 2.3 Persoonlijk plan

De verplichtingen voor het college die hier genoemd worden, zijn ook opgenomen in artikel 2.3.2 van de wet. Omdat het een specifieke plaats inneemt in de volgorde van de procedure, is het hier op de plaats in de procedure nogmaals ingevoegd. Doordat de inwoner voorafgaand aan het onderzoek door het college een persoonlijk plan kan overleggen, is het college direct bekend met de wijze waarop de inwoner zelf vorm wil geven aan zijn persoonlijk arrangement dat nodig is om zelfredzaam te kunnen zijn en te participeren. Hiermee komt de regie bij de inwoner te liggen.

Artikel 2.4 Informatie en identificatie

Ook voor deze bepaling geldt dat de verplichtingen al voortvloeien uit de wet, concreet de artikelen 2.3.2 lid 7 en 2.3.4 lid 1. Analooq aan artikel 4:2 Awb, dat voor de aanvraagfase van een besluit regelt dat de aanvrager de nodige gegevens moet verstrekken, is met lid 1 van artikel 2.4 geregeld dat de inwoner daartoe ook in de voorafgaande onderzoeksfase gehouden is. In de Memorie van Toelichting op artikel 2.3.4. lid 1 Wmo is beschreven welke documenten onder artikel 1 Wet op de identificatieplicht vallen, zoals bedoeld in lid 2 van artikel 2.4. Memorie van Toelichting, artikel 2.3.4. lid 1 Wmo.

Om de identiteit vast te stellen van degene die zich bij het college meldt met een hulpvraag, vraagt het college de betrokkene zich te legitimeren met een geldig identiteitsbewijs als bedoeld in de Wet op de identificatieplicht. Het kan gaan om een reisdocument als bedoeld in de Paspoortwet; dat zijn het nationaal paspoort, een diplomatiek paspoort, een dienstpaspoot, een reisdocument voor vluchtelingen, een reisdocument voor vreemdelingen en andere reisdocumenten door de Minister van Veiligheid en Justitie vast te stellen, en een reisdocument van het Europese deel van Nederland, te weten een Nederlandse identiteitskaart. Naast de genoemde documenten uit de Paspoortwet, kan een vreemdeling zich legitimeren met een document waarover hij op grond van de Vreemdelingenwet 2000 beschikt ter vaststelling van zijn identiteit, nationaliteit en verblijfsrechtelijke positie. Tot slot biedt een geldig nationaal, diplomatiek of dienstpaspoot dat is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat van de Europese Gemeenschappen of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, de mogelijkheid tot legitimatie van een betrokkene, voor zover hij de nationaliteit van die andere lidstaat bezit.

Artikel 2.5 Onderzoek

Het onderzoek vormt de kern van de procedure. De wet beschrijft in artikel 2.3.2 lid 4 de zaken die tijdens het onderzoek aan bod moeten komen. Het gesprek wordt in de wet niet expliciet genoemd, maar impliciet wordt er vanuit gegaan dat persoonlijk contact

tussen gemeente en inwoner plaatsvindt. In artikel 2.5 wordt benadrukt dat een gesprek deel uitmaakt van het onderzoek en dat het past in het stelsel van deze Wmo dat daar de omgeving van de inwoner zoveel mogelijk bij betrokken wordt.

Het college onderzoekt:

- de behoeften, persoonskenmerken en de voorkeuren van de inwoner;
- de mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp zijn zelfredzaamheid of zijn participatie te verbeteren of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
- de mogelijkheden om met mantelzorg of hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie of te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
- de behoefte aan maatregelen ter ondersteuning van de mantelzorger van de inwoner;
- de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten te komen tot verbetering van zijn zelfredzaamheid of zijn participatie, onderscheidenlijk de mogelijkheden om met gebruikmaking van een algemene voorziening te voorzien in zijn behoefte aan beschermd wonen of opvang;
- de mogelijkheden om door middel van samenwerking met zorgverzekeraars en zorgaanbieders als bedoeld in de Zorgverzekeringswet en partijen op het gebied van publieke gezondheid, jeugdhulp, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen, te komen tot een zo goed mogelijk afgestemde dienstverlening met het oog op de behoefte aan verbetering van zijn zelfredzaamheid, zijn participatie of aan beschermd wonen of opvang;
- welke bijdragen in de kosten de inwoner met toepassing van het bepaalde bij of krachtens artikel 2.1.4, verschuldigd zal zijn.

Lid 3

Tijdens het onderzoek zal de gemeente er goed aan doen betrokkene – mede met het oog op de rechten die de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) hem geeft – te wijzen op de consequentie dat voor het onderzoek en de behandeling van zijn aanvraag, maar ook voor de verlening van de toe te wijzen ondersteuning en de eventuele oplegging van eigen bijdragen persoonsgegevens over hem moeten worden verwerkt. Als dat zorgvuldig gebeurt, wordt bewerkstelligd dat betrokkene zich ervan bewust is dat zijn persoonsgegevens worden verwerkt en dat het van belang is dat deze juist zijn. Daardoor is betrokkene ook in staat om eventueel aan te geven dat hij niet instemt met de verwerking van bepaalde gegevens.

Overwegingen van proportionaliteit hebben ertoe geleid dat het college een burger direct bij melding van een ondersteuningsbehoefte wijst op de integrale werkwijze, hem verzoekt de nodige persoonsgegevens te verstrekken en hem ook toestemming vraagt voor de verwerking en verstrekking van de persoonsgegevens waarover de gemeente uit andere hoofde beschikt (persoonsgegevens die het college heeft verkregen ten behoeve van de uitvoering van de Jeugdwet, Participatiewet en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) of die de gemeente van de zorgverzekeraar of de zorgaanbieder zou willen ontvangen en die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Wmo 2015. E.e.a. overeenkomstig artikel 5.1.1. van de wet. Op deze wijze is gewaarborgd dat het college, waar relevant, voor de uitvoering van deze wet over de vereiste gegevens kan beschikken. Door de Wmo 2015 ontstaat een wettelijke basis voor de uitvoering van taken in het kader van de maatschappelijke ondersteuning en de verwerking van persoonsgegevens, waaronder bijzondere persoonsgegevens. Daarmee is de beperking van de persoonlijke levenssfeer in overeenstemming met de Grondwet bij de wet voorzien.

Geen toestemming

Weigering van ondubbelzinnige toestemming brengt met zich dat de gemeente minder goed in staat zal zijn te komen tot een integraal aanbod; het ontbreken van de gegevens

staat het toekennen van een maatwerkvoorziening niet per definitie in de weg. Het spreekt vanzelf dat het gevolg van het weigeren van toestemming kan zijn dat de maatwerkvoorziening niet of minder goed zal zijn afgestemd op andere voorzieningen die hij ontvangt. Betrokkenen zullen het college in dat geval dan ook niet daarop kunnen aanspreken.

Lid 6

Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner zal moeten aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. De consulent adviseert de inwoner op basis van het gesprek wel/niet een persoonsgebonden budget te beheren.

Artikel 2.6 Verslag

Deze bepaling is opgenomen in het belang van een zorgvuldige dossiervorming en een zorgvuldige procedure en is overeenkomstig artikel 2.3.2, vijfde lid, van de wet opgenomen.

Het eerste lid borgt dat altijd verslag wordt opgemaakt. De invulling van deze verslagplicht is vormvrij. In de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, p. 32-33) staat dat de gemeente aan de inwoner een weergave van de uitkomsten van het onderzoek verstrekt om hem in staat te stellen een aanvraag te doen voor een maatwerkvoorziening. Dat moet in beginsel schriftelijk. Een goede weergave maakt het voor de gemeente inzichtelijk om een juiste beslissing te nemen te nemen op een aanvraag en draagt bij aan een inzichtelijke communicatie met de inwoner. Uiteraard zal de weergave van de uitkomsten van het onderzoek variëren met de uitkomsten van het onderzoek. Zo zal de weergave van het onderzoek bijvoorbeeld heel beperkt kunnen zijn als de inwoner van mening is goed geholpen te zijn en de uitkomst is dat geen aanvraag van een maatwerkvoorziening noodzakelijk is. Bij meer complexe onderzoeken zal uiteraard een uitgebreidere weergave noodzakelijk zijn. Desgewenst kan de gemeente de schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek ook gebruiken als een met de inwoner overeengekomen plan (arrangement) voor het bevorderen van zijn zelfredzaamheid en participatie waarin de gemaakte afspraken en de verplichtingen die daaruit voortvloeien, zijn vastgelegd. Het is in dat geval passend dat het college en de inwoner dit plan ondertekenen. Indien een persoonlijk plan is overhandigd, wordt dit plan ook opgenomen of toegevoegd aan het verslag.

Als de inwoner aangeeft geen prijs te stellen op het ontvangen van de weergave van het onderzoeksresultaat en/of het verslag kan verzending daarvan achterwege blijven. In het kader van de zorgvuldigheid dient het college hier niet te snel vanuit te gaan. De inwoner zal ondubbelzinnig en schriftelijk moeten verklaren geen prijs te stellen op het ontvangen van de genoemde bescheiden.

De wet bepaalt in artikel 2.3.2. dat het college uiterlijk binnen zes weken na de melding een onderzoek dient uit te voeren. Het college streeft er naar het onderzoek voortvarend af te handelen en daar waar mogelijk binnen 10 werkdagen het schriftelijk verslag aan de inwoner te verstrekken

Artikel 2.7. Advisering

Het college kan extern advies inwinnen indien dat voor de beoordeling van een aanvraag nodig is.

Het is bij de adviesaanvraag van belang dat hierbij een heldere vraag of afgebakende opdracht wordt verstrekt, zodat duidelijk is voor de inwoner en de adviseur welk aanvullend onderzoek nog nodig is.

In artikel 2.3.8, derde lid, van de wet is een medewerkingsplicht opgenomen. De inwoner is verplicht aan het college desgevraagd de medewerking te verlenen die redelijkerwijs nodig is voor de uitvoering van deze wet. Bij uitnodigingen in het kader van het

onderzoek zal het college dit doen rekening houdend met de persoonlijke omstandigheden van de inwoner. Dit is overeenkomstig de huidige praktijk.

HOOFDSTUK 3: Aanvraag en beschikking

Artikel 3.1 Aanvraag

In het kader van de volgorde van de procedure herhaalt artikel 3.1 in lid 1 de wet: de aanvraag kan pas worden ingediend na het onderzoek of na het verstrijken van de zes wekentermijn. Artikel 2.3.5, lid 1 van de wet maakt duidelijk dat de aanvraag ziet op een maatwerkvoorziening. Andere oplossingen die tot tevredenheid kunnen bijdragen aan zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie kunnen zonder aanvraag en dus zonder beschikking worden ingezet.

Met dit artikel wordt ook uitgewerkt de verplichting, neergelegd in artikel 2.1.3, eerste lid en tweede lid, onder a van de wet, waarin is bepaald dat de gemeenteraad bij verordening in ieder geval bepaalt op welke wijze wordt vastgesteld of een inwoner voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt.

Waar nodig en na beoordeling door het College wordt het ondersteuningsplan van de aanbieder onderdeel van de beschikking.

Artikel 3.2 Toegang en besluit

Lid 1 en 2

Het college is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Een maatwerkvoorziening wordt altijd toegekend (of afgewezen) op basis van een beschikking. Deze beschikking is gebaseerd op het onderzoek dat na de melding heeft plaatsgevonden, de door de cliënt ingediende aanvraag en de van toepassing zijnde criteria voor de maatwerkvoorziening.

Lid 2

Deze bepaling regelt dat van een inwoner wordt verwacht dat hij/zij binnen 3 maanden de indicatie 'verzilverd' door het pgb te besteden. Dit om te voorkomen dat een indicatie verouderd en de situatie op termijn dusdanig gewijzigd is, dat eigenlijk een nieuwe beoordeling nodig is. Voldoet de cliënt niet aan deze voorwaarde, dan kan dit aanleiding zijn om de maatwerkvoorziening in te trekken. De cliënt voldoet dan niet aan de voorwaarden verbonden aan de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb (artikel 2.3.10 van de wet).

Artikel 3.3 Beschikking

De inwoner moet op basis van de beschikking die hij ontvangt de informatie krijgen die nodig is om zijn rechtspositie te bepalen en te begrijpen. Hiervoor is nodig dat de beschikking de inwoner goed en volledig informeert. In dit artikel zijn de essentialia opgenomen die in ieder geval in de beschikking moeten worden opgenomen.

HOOFDSTUK 4: Beoordelen van de aanvraag

Artikel 4.1. Criteria voor maatwerkvoorziening

In dit artikel is in lid 1 en 2 het algemene afwegingskader dat in de Wmo 2015 centraal staat nogmaals uiteengezet. De nadruk ligt, nog meer dan onder de Wmo 2007, op de eigen kracht en hulp van anderen. De maatwerkvoorziening vormt slechts het sluitstuk van de maatschappelijke ondersteuning.

In artikel 2.1.3 lid 2 onderdeel a van de wet is bepaald dat de raad bij verordening moet aangeven op basis van welke criteria het college kan vaststellen of een inwoner voor een maatwerkvoorziening voor zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang in aanmerking komt. In de memorie van toelichting op deze bepaling (TK 2013-2014, 33 841, nr. 3, blz. 134) wordt aangegeven dat het bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening op maatwerk aankomt. Gemeentelijke vrijheid is nodig omdat de behoeften van inwoners per gemeente kunnen verschillen en de sociale en fysieke infrastructuur per gemeente anders is. Ook het aanbod van algemene voorzieningen is niet in iedere gemeente gelijk. Het is daarom niet mogelijk of wenselijk dat in de verordening limitatief wordt geregeld welke maatwerkvoorzieningen zullen worden verstrekt. De gemeente moet wel aan de hand van geschikte en toepasbare criteria meer in detail en concreet nader afbakenen in welke gevallen iemand een maatwerkvoorziening kan krijgen. In dit artikel is deze verplichting uitgewerkt.

In lid 3 van dit artikel zijn een aantal voorwaarden opgenomen.

Ad. a

De inwoner moet zijn hoofdverblijf in de gemeente Berkelland hebben. In de MvT staat dat 'om een maatwerkvoorziening te krijgen, moeten de ingezetene zich wenden tot het college van de gemeente waarin zij wonen' ([TK 2013-2014 33 841, nr. 3, p. 126](#)). Als een inwoner zijn hoofdverblijf niet in de gemeente Berkelland heeft, heeft de gemeente Berkelland in beginsel geen compensatieplicht. Uitzonderingen hierop zijn het bezoeken maken van de woning (zie artikel 4.2 lid 3) en beschermd wonen en opvang (zie artikel 4.1 lid 1 onderdeel b).

Ad. b.

Onder maatschappelijke ondersteuning valt ook het bieden van Beschermd Wonen en Opvang. Voor de gemeente Berkelland treedt de gemeente Doetinchem op als 'centrumgemeente' voor Beschermd Wonen en Opvang. Middels een mandaatbesluit heeft de gemeente Doetinchem de bevoegdheid om de meldingen en bijbehorende aanvragen om Beschermd Wonen en Opvang namens de gemeente Berkelland af te handelen.

Ad. c

Hierin is bepaald dat de maatwerkvoorziening de inwoner in staat moet stellen tot zelfredzaamheid en participatie. Het begrip 'zelfredzaamheid' bevat twee elementen: het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden. Het begrip wordt gebruikt om te bepalen in hoeverre iemand zelfredzaam is. Voor de zelfredzaamheid van mensen zijn de volgende algemene dagelijkse levensverrichtingen van belang: in en uit bed komen, aan- en uitkleden, bewegen, lopen, gaan zitten en weer opstaan, lichamelijke hygiëne, toiletbezoek, eten/drinken, medicijnen innemen, ontspanning, sociaal contact. Ondersteuning met het oog op het voeren van een gestructureerd huishouden omvat bijvoorbeeld hulp bij contacten met officiële instanties, hulp bij het aanbrengen van structuur in het huishouden, hulp bij het leren om zelfstandig te wonen, hulp bij het omgaan met onverwachte gebeurtenissen die de dagelijkse structuur doorbreken of hulp bij het omgaan met geld. Bij 'participatie' gaat het om het deelnemen aan het maatschappelijke verkeer, dit wil zeggen dat iemand, ondanks zijn lichamelijke of geestelijke beperkingen, op gelijke voet met anderen in redelijke mate mensen kan ontmoeten, contacten kan

onderhouden, boodschappen kan doen en aan maatschappelijke activiteiten kan deelnemen. Daarvoor is het ook een vereiste dat de inwoner zich kan verplaatsen.

In welke mate iemand zelfredzaam moet kunnen zijn en kan participeren is niet in de wet bepaald omdat het, vanzelfsprekend, mede afhankelijk is van de individuele situatie van de inwoner. Wel bepaalt de wet dat de maatwerkvoorziening daar een passende bijdrage aan dient te leveren. Wat passend is, is strikt genomen een open norm. De verplichting om een maatwerkvoorziening te verstrekken, gaat echter niet zo ver dat de aanvrager in exact dezelfde of wellicht zelfs betere positie wordt gebracht dan waarin hij verkeerde voor hij de ondersteuning nodig had. De gevraagde ondersteuning dient in een redelijke verhouding te staan tot wat de situatie van de aanvrager was voor hij ondersteuning nodig had. In het artikel is daarom toegevoegd dat het in het algemeen om een aanvaardbaar niveau dient te gaan. Een voorbeeld daarvan is dat onder deelname aan het maatschappelijk verkeer in ieder geval 1500-2000 kilometer zich kunnen verplaatsen wordt verstaan. Dit geldt vanzelfsprekend alleen als de inwoner zijn participatieprobleem niet 'zelf of met hulp van anderen' kan oplossen. Tevens is opgenomen dat de maatwerkvoorziening wordt verleend mede met het oog op het zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen. Dit kan alleen van het college worden gevergd als dat ook op een verantwoorde wijze kan. Deze toevoeging heeft te maken met de mogelijke aanspraak die een inwoner kan hebben op toegang tot de Wet langdurige zorg (zie artikel 2.3.5, zesde lid, van de wet).

Ad. d

In dit onderdeel is bepaald dat het college kan volstaan met de goedkoopst compenserende voorziening. Voorzieningen die in het kader van deze verordening worden verstrekt dienen naar objectieve maatstaven gemeten zowel compenserend als de meest goedkope voorziening te zijn. Met nadruk wordt hierbij gesteld dat met het begrip compenserend bedoeld wordt: volgens objectieve maatstaven nog toereikend. Eigenschappen die kostenverhogend werken zonder dat zij de voorziening meer compenserend maken, zullen in principe niet voor vergoeding in aanmerking komen. Daarbij kan een overweging zijn dat de bruikbaarheid van een voorziening niet alleen door technische en functionele aspecten bepaald wordt. Tevens is het denkbaar dat een product dat duurder is dan een vergelijkbaar product, langer meegaat en dus uiteindelijk goedkoper is. Wat betreft het kwaliteitsniveau waarvan uitgegaan kan worden, moge het duidelijk zijn dat bij een verantwoord, maar ook niet meer dan dat, niveau dient te worden aangesloten. Het is uiteraard wel mogelijk een voorziening te verstrekken die duurder is dan de goedkoopst compenserende voorziening, mits de belanghebbende bereid is het prijsverschil uit eigen middelen te betalen.

Ad. e

Omdat een maatwerkvoorziening maatwerk is, spreekt het voor zich dat deze ook in overwegende mate op de individuele inwoner gericht is.

In lid 4 van zijn de algemene weigeringsgronden opgenomen. In rechtbankjurisprudentie is inmiddels herhaaldelijk bepaald dat afwijzingsgronden, wil er een beroep op kunnen worden gedaan, een grondslag in de verordening moeten hebben. Zie bijvoorbeeld Rechtbank Gelderland 8-11-2013, nr. ZUT 12/1823. Ook in het kader van rechtszekerheid is hier iets voor te zeggen: bij het ontbreken van afwijzingsgronden of het hanteren van zeer ruime afwijzingsgronden is het voor de inwoner niet mogelijk om zijn rechtspositie te bepalen of te voorzien. Bovendien is met dit artikel invulling gegeven aan de verplichting van artikel 2.1.3, tweede lid onder a van de wet, omdat is aangegeven op grond van welke criteria iemand voor een maatwerkvoorziening in aanmerking kan komen.

Ad. a

De wet kent niet een bepaling zoals die wel was opgenomen in artikel 2 van de Wmo 2007. Het is echter wel van belang om een duidelijke afbakening te hebben met andere

wetten. Vandaar dat deze bepaling in de verordening is opgenomen. Voor zover er met betrekking tot de problematiek die in het gegeven geval aanleiding geeft voor de noodzaak tot ondersteuning, een voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling bestaat, wordt er geen maatwerkvoorziening toegekend. Uit de jurisprudentie tot stand gekomen ten tijde van de Wmo 2007 volgt dat de inwoner aanspraak moet hebben op de voorziening, om te kunnen spreken van een voorliggende voorziening (CRvB 09-11-2011, nr. 11/3583 WMO en CRvB 28-09-2011, nr. 10/2587 WMO). Dat wil niet zeggen dat inwoner de voorziening daadwerkelijk moet hebben, maar dat hij daarop aanspraak heeft. Er is geen sprake van een voorliggende voorziening indien de voorziening op grond van een andere wettelijke bepaling is afgewezen (CRvB 03-08-2011, nr. 11/517 WMO) of indien vaststaat dat inwoner daarvoor niet in aanmerking komt (CRvB 19-04-2010, nr. 09/1082 WMO). Indien de voorziening op grond van een andere specifieke wettelijke regeling slechts gedeeltelijk voor vergoeding in aanmerking komt, is er sprake van een voorliggende voorziening (CRvB 22-05-2013, nr. 10/6782 WMO). De inwoner kan dan niet voor het overige gedeelte van de kosten een beroep doen op de Wmo.

Ad. b

- Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de inwoner, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564). Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de inwoner (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de inwoner ziet op het beantwoorden van de vraag of de inwoner over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen:
 - niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking;
 - daadwerkelijk beschikbaar is;
 - een passende bijdrage levert aan het realiseren van zelfredzaamheid of participatie en;
 - financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.

Ad c.

Hier wordt bedoeld op de situatie dat de inwoner zich meldt voor maatschappelijke ondersteuning en de voorziening vervolgens zelf realiseert of aanschaft, voordat het college een beslissing heeft kunnen nemen. Omdat het college dan geen mogelijkheden meer heeft de voorziening volgens het vastgestelde beleid te verstrekken, noch anderszins invloed heeft op de te verstrekken voorziening, kan in deze situatie de voorziening worden geweigerd. Door deze regeling wordt voorkomen dat een voorziening waar vroegtijdig mee is begonnen uiteindelijk niet overeenstemt met hetgeen het college als goedkoopst adequate voorziening beschouwt. Deze bepaling ziet niet op de situatie waarin de inwoner al voor de melding de voorziening heeft gerealiseerd of aangeschaft, omdat er in dat geval in het geheel geen te compenseren probleem (meer) is.

Ad. d

In dit onderdeel wordt aangegeven dat de aanvraag geweigerd kan worden als het gaat om een vergoeding of verstrekking die reeds eerder heeft plaatsgehad, terwijl het de inwoner verwijtbaar is dat het middel verloren is gegaan, bijvoorbeeld door roekeloosheid of verwijtbare onachtzaamheid, dus niet indien de inwoner geen schuld treft. Ook hier kan de eigen verantwoordelijkheid van een inwoner een rol spelen. Indien bijvoorbeeld in een woning een verstelbare keuken of een andere dure voorziening is aangebracht heeft dit gevolgen voor de te verzekeren waarde van de opstal. Dit risico dient in de opstalverzekering gedekt te worden. Indien vervolgens bij brand blijkt dat de woning

onvoldoende verzekerd is, dan kan op dat moment geen beroep op deze verordening worden gedaan.

Ad. e

Met het oog op te verlenen maatwerkvoorzieningen mag het college ook rekening houden met redelijkerwijs te vergen medewerking van de inwoner, diens huisgenoten, zijn mantelzorger of aanbieder of van anderen uit diens sociale netwerk. Op voorhand kan niet worden gesteld wanneer daarvan sprake, dat is afhankelijk van de individuele situatie. Te denken valt aan het reorganiseren van taken in het huishouden opdat geen (volledige) aanpassing van de keuken nodig is. Ook kan bijvoorbeeld worden gevergd dat de woning anders wordt ingericht of het huishouden anders wordt georganiseerd opdat geen woonvoorziening hoeft te worden verleend. Er zijn uiteraard meer voorbeelden denkbaar.

Ad. f

Het college mag een voorziening weigeren als de inwoner, gelet op zijn bekende beperkingen, de beperkingen had kunnen voorzien. Indien iemand in een rolstoel zit en verhuisd naar een woning met trappen en zonder lift, is te voorzien dat de inwoner daar beperkingen krijgt. Als er geen geschiktere woning beschikbaar was en er geen andere reden is om die woning te betrekken kan het college de voorziening dan afwijzen op de weigeringsgrond in onderdeel f.

Artikel 4.2 Voorwaarden en weigeringsgronden woonvoorzieningen

In lid 1 is het primaat van verhuizen vastgelegd. Onder het primaat van verhuizen verstaan wij dat de verlening van de voorziening van verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen. De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan (goedkoopst compenserende voorziening). Het onderzoek richt zich op de beperkingen van de inwoner, de bouw- en woontechnische kenmerken van zijn woning en alle andere voor die beoordeling relevante feiten en omstandigheden.

In lid 2 zijn de voorwaarden opgenomen die gelden voor de toekenning van een woonvoorziening. Om te bewerkstelligen dat de woningaanpassing wordt uitgevoerd conform het programma van eisen en er aldus een compenserende aanpassing wordt verstrekt is een aantal voorwaarden gesteld om het toegekende pgb ook daadwerkelijk uit te betalen. De voorwaarden moeten in de beschikking aan de ondersteuningsvrager en aan de woningeigenaar, als die niet de aanvrager is, worden bekendgemaakt en de woningeigenaar wordt in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. Het zijn immers de voorwaarden waaraan het besluit is gebonden. Deze voorwaarden spreken voor zich.

In lid 3 is bepaald dat één woning bezoekbaar gemaakt kan worden. Het bezoekbaar maken van een woning kan een maatwerkvoorziening zijn indien dit inwoner in staat stelt tot participatie, door deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en het ontmoeten van medemensen en contacten te onderhouden. Voor het bezoekbaar maken geldt een uitzondering op het vereiste van hoofdverblijf in de gemeente Berkelland. Als de inwoner in een Wlz-instelling buiten de gemeente Berkelland woont maar de woning te maken staat wel in de gemeente Berkelland, dan kan het college besluiten deze woning bezoekbaar te maken als daar aanleiding toe is.

In lid 4 zijn de specifieke weigeringsgronden opgenomen die gelden bij de toekenning van woonvoorzieningen.

Ad. a

Beperkingen bij het normale gebruik van de woning die in causaal verband staan met omgevingsfactoren kunnen onder de Wmo 2015 vallen. Soms kan echter van een

inwoner verlangd worden dat hij op eigen kracht probeert de omgevingsfactor te beïnvloeden om zo de beperking zelf op te lossen.

Ad. b

Als het college een aanvraag op grond van deze bepaling afwijst, moet het college nog wel compenseren. Het college kan dan bijvoorbeeld in plaats van een voorziening in de gemeenschappelijke ruimte een verhuiskostenvergoeding verstrekken (CRvB 10-03-2004, nr. 02/4460 WVG).

Ad. c

In geval van nieuwbouw is het mogelijk om een voorziening te weigeren indien deze zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kan worden. Om vast te stellen of een voorziening bij nieuwbouw zonder noemenswaardige meerkosten meegenomen kan worden, moet het college in ieder geval onderzoek doen naar:

- welke specifieke voorzieningen inwoner wil aanvragen en in hoeverre deze noodzakelijk zijn;
- de door inwoner geclaimde beperkingen en in hoeverre het door hem te betrekken appartement in het zorgcomplex adequaat zou zijn.

Dit heeft Rechtbank geoordeeld (Rechtbank Zutphen 21-10-2009, nr. 09/279 Wmo).

Ad d

In de volgende gevallen kan sprake zijn van een dringende reden:

- samenwoning;
- huwelijk; en
- het aanvaarden van werk elders genoemd.

De vraag is wat in dit verband onder "belangrijke reden" kan worden verstaan. Die vraag is in twee uitspraken van de CRvB aan de orde gekomen. In beide zaken werden de 3 bovenstaande voorbeelden genoemd. De CRvB legt de bepaling en de toelichting daarop zo uit dat het geen uitputtende opsomming betreft. Er zijn dus meer situaties waarin sprake kan zijn van een belangrijke reden (zie CRvB 02-03-2011, nr. 09/3698 WMO en CRvB 21-05-2012, nr. 11/5321 WMO).

Ad. e

Als het college een woonvoorziening wil afwijzen met als reden dat de inwoner niet is verhuisd naar de meest geschikte woning moet het college aannemelijk maken dat er woningen beschikbaar waren die meer geschikt zijn dan de door inwoner gekozen woning. Dit heeft Rechtbank Amsterdam onder de Wmo 2007, - met een verwijzing naar CRvB 15-04-2009, nr. 07/682 WVG -, geoordeeld (Rechtbank Amsterdam 28-07-2009, nr. AWB 08/4446 WMO).

De bewijslast kan onder omstandigheden omkeren waardoor het aan inwoner is om aan te tonen dat er ten tijde van de verhuizing niet een (meer) geschikte woning voorhanden was. Op grond van vaste rechtspraak van de CRvB (zie bijvoorbeeld de uitspraak van CRvB 13-04-2011, nrs. 09/3047 WMO e.a.) ligt het op de weg van inwoner om aan de hand van controleerbare gegevens aannemelijk te maken dat er ten tijde hier van belang geen passende woning voor hem beschikbaar was als de inwoner al is verhuisd op het moment dat hij om de woningaanpassing verzoekt.

Ad. f

Bij achterstallig onderhoud is de eigenaar verantwoordelijk voor het saneren van de woning. Huurt je inwoner de woning, dan moet hij de verhuurder aanspreken. Het college hoeft geen woonvoorziening te verstrekken als de ondervonden problemen te wijten zijn aan achterstallig onderhoud of het gevolg zijn van de omstandigheid dat de woning niet voldoet aan de geldende wettelijke eisen, tenzij:

- de inwoner goede pogingen heeft ondernomen om de gebreken door de verhuurder te laten wegnemen; en
- met het oog op de gezondheidstoestand van de inwoner is er binnen redelijkerwijs aanvaardbaar tijdsbestek geen uitzicht op opheffing van de gebreken.

Dit is door de CRvB en rechtbank Zutphen geoordeeld onder de Wmo 2007 ([CRvB 03-07-2013, nr. 11/4346 WMO](#), zie ook Rechtbank 's-Hertogenbosch 07-06-2010, nr. AWB 09/2976 WMO).

Ad. g

Deze bepaling is een uitwerking van de algemene weigeringsgrond dat geen voorziening wordt verstrekt als deze algemeen gebruikelijk is.

Ad. h

Het college hoeft de kosten van woningaanpassing niet te vergoeden, omdat de (vermeende) belemmeringen voortvloeien uit de aard van het materiaal. Dit heeft de CRvB geoordeeld (CRvB 01-10-2003, nr. 02/2285 WVG).

Ad. i

Als het college een aanvraag op grond van deze bepaling afwijst, moet het college nog wel compenseren. Het college kan dan bijvoorbeeld in plaats van een woningaanpassing een voorziening voor verhuizing verstrekken

Artikel 4.3 Voorwaarden vervoersvoorzieningen

Uit de jurisprudentie volgt dat het college mag volstaan met een voorziening waarmee een inwoner 1.500 tot 2.000 kilometer per jaar kan reizen (CRvB 29-02-2012, nr. 10/906 WMO). Deze omvang kan ook bereikt worden met meerdere vervoersvoorzieningen gezamenlijk (CRvB 06-06-2012, nr. 10/1786 WMO).

Indien de inwoner een hogere vervoersbehoefte heeft, dan is het aan de inwoner om aan de hand van concrete en verifieerbare gegevens aan te tonen dat hij een hogere vervoersbehoefte heeft. Indien de inwoner aantoont dat hij een hogere vervoersbehoefte heeft, kan het college niet volstaan met een voorziening voor 1.500 tot 2.000 kilometer (CRvB 14-11-2012, nrs. 10/6265 WMO e.a. en CRvB 29-02-2012, nr. 10/906 WMO).

Het college mag rekening houden met een afwijkende (lagere) vervoersbehoefte dan de vervoersbehoefte die volgens het gemeentelijke beleid in het algemeen aanvaardbaar wordt geacht. Het college moet dit natuurlijk wel kunnen onderbouwen (CRvB 29-02-2012, nr. 10/906 WMO).

Als een inwoner zonder autoaanpassingen langdurig geen gebruik kan maken van zijn auto en het openbaar en collectief vervoer niet voldoet, en het vervoer met de auto voor inwoner noodzakelijk is voor het behoud van zelfredzaamheid en participatie, kunnen autoaanpassingen worden vergoed. Bij autoaanpassingen wordt beoordeeld of het specifiek voor mensen met een beperking bedoelde voorzieningen betreft die meer kosten dan gebruikelijke autoaanpassingen (dus geen stuurbeheersing of cruise control). In de Wmo werd uitgegaan van een levensduur van minimaal 5 jaar van de aanpassingen; dit is in de praktijk een redelijke termijn gebleken waarop nieuwe aanpassingen kunnen worden verstrekt (uiteraard rekening houdend met de persoonskenmerken van de aanvrager op dat moment). Bij verstrekking van autoaanpassingen is het daarom redelijk om van de aanvrager te verlangen dat hij aantoont dat de aan te passen auto de investering nog waard is (dus naar verwachting nog minimaal 5 jaar mee kan).

Artikel 4.4 Voorwaarden overige voorzieningen

Dat inwoners zich in en om hun woning kunnen verplaatsen, is essentieel bij zelfredzaamheid en participatie. Dit verplaatsen kan op verschillende manieren plaatsvinden: bijvoorbeeld met een rollator, lopend met krukken, met een trippelstoel, maar ook met een rolstoel. Inwoners die voor het dagelijks verplaatsen, zijn aangewezen op een rolstoel voor gebruik langer dan een half jaar kunnen deze voorziening aanvragen bij de Wmo. Het gaat hier dan om een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik. Rolstoelen voor het zogenaamde incidenteel en kortdurend gebruik worden in principe niet verstrekt; de incidentele rolstoel is bedoeld voor verplaatsingen over langere afstanden elders, tijdens uitstapjes. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de uitleenservice en/of rolstoelpool wanneer aanwezig.

Sporten kan een belangrijk middel tot participatie zijn. Wanneer het voor de inwoner zonder sporthulpmiddel niet mogelijk is om een sport te beoefenen en de kosten hiervoor aanzienlijk hoger zijn -dan de gebruikelijke kosten die een persoon zonder beperkingen heeft voor dezelfde (of een vergelijkbare) sport, kan een sportvoorziening worden verstrekt. Dat kan een sportrolstoel zijn, maar ook een ander hulpmiddel.

Artikel 4.5 Gebruikelijke hulp

Er is geen plaats voor het verlenen van een maatwerkvoorziening indien tot de leefeenheid van de inwoner één of meer personen behoren die naar oordeel van het college gebruikelijke hulp kunnen verlenen.

Het behoort tot de verordenende bevoegdheid van de gemeenteraad te bepalen wat in ieder geval onder gebruikelijk hulp wordt verstaan. Het gaat over het overnemen van of begeleiding bij of de uitvoering van taken of activiteiten/bezigheden. Wat volgens algemene maatstaven tot de levenssfeer van personen van de leefeenheid behoort, is deels afhankelijk van het individuele geval. Maar in het kader van de eigen verantwoordelijkheid kunnen de volgende voorbeelden worden genoemd. Van echtgenoten (of daarmee gelijkgestelden) ten opzichte van elkaar mag worden verwacht dat zij elkaar bijstaan in bijvoorbeeld begeleiding bij een huisartsenbezoek, het afleggen van familiebezoekjes, het aansporen tot zelfzorg of innemen van medicatie. Ook geldt in het algemeen dat kinderen -ongeacht het hebben van beperkingen- zijn aangewezen op zorg van hun ouder(s). Er zijn vanzelfsprekend meer voorbeelden denkbaar. Zie verder onder het derde lid van dit artikel.

Bij het oordeel of gebruikelijke hulp van de betrokken huisgenoot kan worden geleverd houdt het college rekening met de in dit artikel bepaalde feiten en omstandigheden.

Bij de beoordeling of gebruikelijke hulp kan worden geleverd van huisgenoten hanteert het college een beoordelingsstructuur die gebaseerd is op de aard, de omvang en de (te verwachten) duur van de ondersteuningsbehoefte van de inwoner (onder a). Het college houdt daarbij rekening met de omstandigheden zoals genoemd onder b, c en d. Verwezen wordt naar de begripsbepalingen van gebruikelijke hulp, leefeenheid en huisgenoot van de verordening.

HOOFDSTUK 5: Persoonsgebonden budget

Artikel 5.1 Voorwaarden en weigeringsgronden persoonsgebonden budget

De voorwaarden en weigeringsgronden in dit artikel volgen direct uit artikel 2.3.6 Wmo 2015. De beoordeling of er recht bestaat op een persoonsgebonden budget is op grond van artikel 2.3.6, tweede lid, van de wet voorbehouden aan het college. De aanspraak op een persoonsgebonden budget is wettelijk bepaald voor de inwoner die dat wenst. Daarmee is echter niet zonder meer gezegd dat er ook recht bestaat op een persoonsgebonden budget. Het college beoordeelt of aan de voorwaarden wordt voldaan. Opgemerkt wordt dat het college ook nog op grond van artikel 2.3.6, vijfde lid onder b, van de wet bevoegd is het persoonsgebonden budget te weigeren.

Een aanvraag voor een pgb kan geweigerd worden voor zover de kosten van het pgb hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening (artikel 2.3.6, vijfde lid, onder a, van de wet). De situatie waarin het door de inwoner beoogde aanbod duurder is dan het aanbod van het college betekent dus niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Inwoners kunnen zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Het college kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het door het college voorgestelde aanbod. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen doordat de gemeente vanwege inkoopvoordelen maatwerkvoorzieningen al snel goedkoper zal kunnen leveren dan wanneer iemand zelf ondersteuning inkoopt met een pgb. Daarbij kan gedacht worden aan vervoers- of opvangvoorzieningen.

Artikel 5.2 Verplichtingen

In dit artikel zijn criteria opgenomen die verbonden (kunnen) zijn als het college het recht op een persoonsgebonden budget heeft vastgesteld. Deze bevoegdheid van de gemeenteraad vloeit voort uit de wettelijke opdracht van artikel 2.1.3 om criteria vast te stellen voor de door het college te nemen besluiten zonder dat de gemeenteraad treedt in de bevoegdheden van het college als bedoeld in artikel 2.3.6 van de wet.

Ad. a

Een persoonsgebonden budget mag niet worden besteed aan een voorziening die voor de inwoner als algemeen gebruikelijk wordt aangemerkt.

Ad. b

De wetgever heeft met de invoering van het trekkingsrecht nadrukkelijk de bedoeling gehad om uitbetaling van persoonsgebonden budgetten niet meer toe te staan aan bemiddelingsbureaus, andere tussenpersonen of belangbehartigers. Persoonsgebonden budgetten worden in principe door de Sociale verzekeringsbank (in opdracht van het college) uitbetaald aan derden.

Ad. c

In deze bepaling is aangegeven dat het persoonsgebonden budget binnen drie maanden na toekenning dient te zijn aangewend waarvoor het is verleend. In voorkomende gevallen kan het college gebruik maken van de bevoegdheid het toekenningsbesluit in te trekken. Voor woningaanpassingen kan een langere termijn gelden omdat het realiseren daarvan meer tijd in beslag kan nemen.

Ad. d

In geval een huisgenoot naar oordeel van het college wordt geacht gebruikelijke hulp te kunnen bieden mag het persoonsgebonden budget niet aan die huisgenoot worden besteed en uitbetaald voor geleverde of te leveren maatschappelijke ondersteuning.

Ad. e

In dit artikel wordt onder meer aangegeven dat de inwoner met degene die de diensten levert altijd een schriftelijke overeenkomst aangaat waarin de genoemde onderdelen van dit artikel in ieder geval zijn opgenomen. Deze voorwaarde is ook een concrete uitwerking van de wens van de regering om het misbruik van persoonsgebonden budgetten voorkomen.

Ad. g

Het college kan bij de toekenning van het persoonsgebonden budget een programma van eisen opstellen. In dit programma staat waaraan de voorziening of dienst moet voldoen.

Ad. h

Om belangenverstrengeling te voorkomen, mag het beheer en de uitvoering (de ondersteuning) van het persoonsgebonden budget niet door een en dezelfde persoon

worden gedaan. De beheerder moet rekening en verantwoording afleggen over de verleende zorg. De zorgverlener kan geen gewaarborgde hulp zijn als hij bekostigd wordt uit het PGB dat hij beheert.

Artikel 5.3 Onderscheid formele en informele ondersteuning

Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.). Dit is in lijn met de jurisprudentie in lid 4 t/m 8 uitgewerkt ((Rechtbank Noord-Nederland 17-03-2016, nr. 15/3672 en Rechtbank Overijssel 30-09-2016, nr. AWB 15/2591).

Voor de bepaling van het pgb-tarief wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp. Voor formele hulp geldt het hogere pgb-tarief en voor informele hulp geldt het lagere tarief op basis van het wettelijk minimumloon. Dit sluit aan bij de systematiek die binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt gehanteerd.

Van formele hulp is sprake als de hulp verleend wordt in het kader van de uitoefening van een bedrijf of beroep. De hulp wordt dan verleend door een zorgaanbieder of door een zelfstandige hulpverlener (ZZP-er). Hierop geldt één (belangrijke) uitzondering en dat is wanneer de hulpverlener een bloed- of aanverwant is in de 1e of 2e graad (o.a. ouders, broers, zussen en kinderen). Bij hulpverlening door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad, is altijd sprake van informele hulp. Ook al gaat het om een hulpverlener die voldoet aan de criteria genoemd in lid 2 van deze bepaling; dan nog geldt dat in het kader van deze verordening als informele hulp. De achtergrond daarvan is dat ook familieleden met een zorg-gerelateerd beroep of opleiding in eerste instantie een affectieve relatie hebben met de budgethouder. Dat is dan ook doorslaggevend voor het bijbehorende pgb-tarief.

Informele hulp is alle hulp die geboden wordt door bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad, of door personen die niet beroeps of bedrijfsmatig ondersteuning verlenen. In de praktijk gaat het dan meestal om personen uit het sociale netwerk.

Bloedverwanten

Bloedverwantschap ontstaat door:

- geboorte;
- afstamming van dezelfde voorvader;
- erkenning;
- gerechtelijke vaststelling van het vaderschap;
- adoptie.

Bloedverwanten zijn in de:

Eerste graad:

- (adoptie)ouders;
- (adoptie)kinderen.

Tweede graad:

- grootouders;
- kleinkinderen;
- broers en zussen.

Artikel 5.4 Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget

In dit artikel wordt gehoor gegeven aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de

memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners (formele en informele ondersteuning).

Gemeente Berkelland hanteert voor de hoogte van de persoonsgebonden budgetten als uitgangspunt de tarieven voor zorg in natura volgens het tariefmodel Sociaal Domein Achterhoek zoals opgenomen in het Inkoopdocument Individuele voorzieningen Jeugdhulp en Maatwerkvoorzieningen Wmo 2020 Acht Achterhoekse gemeenten en Hulp bij Huishouden 2020 Vijf Achterhoekse gemeenten. Het tariefmodel is opgebouwd uit verschillende kostprijselementen en voldoet aan de eisen gesteld in de “AMvB Reële Prijs”.

HOOFDSTUK 6: Bijdrage in de kosten

Artikel 6.1 Maatwerkvoorziening of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen

Lid 1

Het college vraagt een bijdrage in de kosten aan de cliënt, zolang hij gebruik maakt van de maatwerkvoorziening of het pgb.

Lid 2

De gemeente kan ook voor het gebruik van een algemene voorziening (behalve voor cliëntondersteuning) een bijdrage in de kosten van de gebruiker vragen. Als de gemeente dit wenst, dan moet dit in de verordening worden geregeld.

Lid 3

Uit de wet volgt dat het abonnementstarief verplicht is voor algemene voorzieningen waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverlener. Bij een duurzame hulpverleningsrelatie is er in belangrijke mate sprake van persoonlijke hulpverlening, is arbeid verreweg de grootste kostencomponent, is de continuïteit van de band tussen cliënt en hulpverlener belangrijk voor de ondersteuning van de cliënt en wordt er langdurig gebruik gemaakt van de voorziening. Bij de mantelzorgregeling is sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie.

Lid 4

In lid 4 is geregeld voor welke algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen het zogenaamde abonnementstarief van € 19,- per maand geldt. Voorbeelden zijn begeleiding en huishoudelijke hulp.

Het abonnementstarief is verder verplicht voor alle maatwerkvoorzieningen, met uitzondering van beschermd wonen, de maatwerkvoorziening opvang of andere bij algemene maatregel van bestuur omschreven maatwerkvoorzieningen. De bijdragen voor de maatwerkvoorzieningen beschermd wonen [en maatschappelijke opvang] worden vastgesteld conform het uitvoeringsbesluit.

Lid 5

Op grond van het uitvoeringsbesluit kan vervoer worden uitgezonderd van het abonnementstarief. Het gaat hierbij in de meeste gevallen om collectief vervoer en in enkele gevallen individueel vervoer. Het gaat niet om (mobiliteits)hulpmiddelen zoals een aangepaste fiets of een scootmobiel. Reden voor deze uitzondering is dat er bij deze vormen van vervoer per rit lage prijzen worden gevraagd en het gebruik in veel gevallen

incidenteel is. In lid 5 is daarom een afzonderlijke bepaling opgenomen over de hoogte van de bijdrage in de kosten voor het vervoer.

Lid 6

Vanaf 2020 hoeft er, vanwege de invoering van het abonnementstarief, niet meer voor alle voorzieningen gecontroleerd te worden of de bijdrage de kostprijs te boven gaat. In lid 6 is uitgelegd hoe de kostprijs tot stand komt.

Lid 7

De gemeente moet in de verordening bepalen door welke instantie de bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb wordt vastgesteld en geïnd.

Lid 8

Aan jeugdigen tot 18 jaar kan uitsluitend een bijdrage in de kosten worden opgelegd voor een woningaanpassing. Voorwaarde voor het kunnen vragen van deze bijdrage in de kosten, is dat dit door de gemeenteraad als zodanig in de verordening is bepaald.

Lid 9

Op grond van het uitvoeringsbesluit is voor rolstoelen, sportvoorzieningen en ondersteuning bij verhuizing en (her)inrichting geen bijdrage verschuldigd.

HOOFDSTUK 7: Toezicht en handhaving

Artikel 7.1 Bestrijding oneigenlijk gebruik, misbruik en niet-gebruik van een maatwerkvoorziening of persoonsgebonden budget

In de verordening moeten in ieder geval regels worden gesteld voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een maatwerkvoorziening of een pgb, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet. Daar wordt met dit artikel aan voldaan.

Artikel 7.2 Beëindiging

Er wordt gesproken van beëindiging als de inwerkingtreding van het besluit ingaat vanaf het heden of naar de toekomst toe. Beëindiging heeft dus, in tegenstelling tot een herziening/intrekking, geen terugwerkende kracht. Het artikel benoemt situaties waarin het college kan overgaan tot beëindiging van de maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget. In geval van overlijden van de inwoner is de termijn van de beëindiging van het persoonsgebonden budget bepaald.

Artikel 7.3 Herziening of intrekking

Voor de inwoner geldt een wettelijke plicht op grond van artikel 2.3.8 tot het desgevraagd of onverwijld mededeling doen van feiten of omstandigheden die van belang zijn voor de voortzetting van het recht op een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget. Het (deels) ongedaan maken van een aanspraak over een periode in het verleden, wordt herzien/intrekken genoemd. Herziening/intrekking van het bedoelde besluit is het met terugwerkende kracht opnieuw beslissen over de aanspraak over een periode in het verleden, waarbij de aanspraak afwijkend wordt vastgesteld of er in het geheel geen aanspraak heeft bestaan. Een reden om tot herziening of intrekking over te gaan heeft te maken van het verstrekken van onjuiste inlichtingen die tot een ander besluit zou hebben geleid indien de inwoner wel de juiste inlichtingen had verstrekt. Ook kan het niet of niet volledig voldoen aan de gestelde verplichtingen aan het persoonsgebonden budget leiden tot herziening of intrekking van het toekenningsbesluit.

Artikel 7.4 Terugvordering

In de wet is slechts één terugvorderingsgrond opgenomen ten aanzien van inwoners. Namelijk indien de inwoners opzettelijk onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een andere beslissing zou hebben geleid. Daarmee heeft de wetgever geen ruimte gelaten om in gevallen waarin

anderszins ten onrechte een maatwerkvoorziening wordt verleend of tot een hoog bedrag in de vorm van een persoonsgebonden budget is betaald terug te vorderen. Wel kan, naast van inwoner, ook van de persoon die opzettelijk zijn medewerking heeft verleend worden teruggevorderd.

Artikel 7.5 Verrekening

Artikel 4:93 lid 1 Awb bepaalt dat verrekening van een geldschuld met een bestaande vordering alleen mogelijk is wanneer de bevoegdheid daartoe bij wettelijk voorschrift is voorzien. In de toelichting op artikel 4:93 Awb wordt aangegeven dat verrekening slechts kan plaatsvinden indien daarvoor in bijzondere wetgeving een voorziening is getroffen. Hierin is met dit artikel voorzien.

HOOFDSTUK 8: Overige bepalingen

Artikel 8.1 Jaarlijkse waardering mantelzorgers

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.6 van de wet. Hierin is opgenomen dat bij verordening wordt bepaald op welke wijze het college zorg draagt voor een jaarlijkse blijk van waardering voor de mantelzorgers van inwoners in de gemeente.

Artikel 2.1.6 stelt dat het moet gaan om mantelzorgers van inwoners in de gemeente. Artikel 1.1.1 van de wet definieert een inwoner als een persoon die gebruik maakt van een algemene voorziening, maatwerkvoorziening of pgb, of door of namens wie een melding is gedaan. Het gaat dus ook om mantelzorgers van inwoners die een hulpvraag hebben aangemeld, ook al is daar geen voorziening op basis van deze wet uitgekomen. Voorts is de woonplaats van de inwoner bepalend, zodat het dus ook mantelzorgers kan betreffen die in andere gemeenten wonen.

Artikel 8.2 Klachtregeling en medezeggenschap

In het eerste lid is een bepaling over klachten ten aanzien van aanbieders opgenomen. Een dergelijke bepaling is verplicht op grond van artikel 2.1.3, tweede lid, onder e, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor de afhandeling van klachten van inwoners is vereist. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een klachtregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder a, van de wet). In de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 57-58) staat dat inwoners in beginsel moeten kunnen klagen over alles wat hen niet aanstaat in de manier waarop zij zich bejegend voelen. De inwoner kan ontevreden zijn over het gedrag van een gemeenteambtenaar, bijvoorbeeld over de wijze waarop een gesprek is gevoerd of over diens (vermeende) gebrek aan deskundigheid. Is de inwoner niet tevreden over een gedraging van de aanbieder, dan kan het ook gaan om bijvoorbeeld de kwaliteit van de geleverde maatschappelijke ondersteuning (in verband met de deskundigheid van de medewerker of een bepaalde houding of uitlating, gebrekkige communicatie of (on)bereikbaarheid van de aanbieder). Het ligt voor de hand dat inwoners die zich benadeeld voelen zo veel mogelijk deze klacht eerst bij de betreffende aanbieder deponeren. Zij moeten erop kunnen vertrouwen dat de aanbieder de klacht snel in behandeling neemt en de klacht ook snel afhandelt. Daar waar de afhandeling niet naar wens is, staat de weg naar de gemeente voor het indienen van de klacht open.

Lid 2 geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder f, van de wet, waarin is bepaald dat in ieder geval moet worden bepaald ten aanzien van welke voorzieningen een regeling voor medezeggenschap van inwoners over voorgenomen besluiten van de aanbieder welke voor de gebruikers van belang zijn, vereist is. In dit artikel gaat het dus om medezeggenschap van inwoners tegenover de aanbieder. Voorheen moest de aanbieder voldoen aan de in de Wet klachtrecht inwoners en de Wet medezeggenschap inwoners zorginstellingen (Wmcz) gestelde regels. Onder de Wmcz werd inspraak tegenover de aanbieder reeds verwezenlijkt via de Cliëntenraad. Onder de Wmo 2015 is

het stellen van regels geheel aan gemeenten overgelaten. In het eerste lid is dit uitgewerkt door te bepalen dat aanbieders een regeling voor medezeggenschap dienen vast te stellen. De aanbieder is ten aanzien van de in de verordening genoemde voorzieningen verplicht een medezeggenschapsregeling op te stellen (artikel 3.2, eerste lid, onder b, van de wet).

In het derde lid is een aantal instrumenten voor het college aangegeven om te zorgen dat de verplichting tot een klachtenregeling en medezeggenschap door aanbieders goed wordt uitgevoerd.

Indien een inwoner een klacht heeft over (een medewerker van) Voormekaar, dan kan dat via de gemeentelijke klachtenregeling (te vinden op de website van Voormekaar).

Artikel 8.3 Kwaliteitseisen maatschappelijke ondersteuning

Deze bepaling betreft een uitwerking van de verordeningplicht in artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet, waarin is bepaald dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald welke eisen worden gesteld aan de kwaliteit van voorzieningen, eisen met betrekking tot de deskundigheid van beroepskrachten daaronder begrepen.

De regering legt de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van voorzieningen bij de gemeente en de aanbieder. Het is aan de gemeente om in de verordening te bepalen welke kwaliteitseisen worden gesteld aan aanbieders van voorzieningen. Die eisen zullen ook betrekking kunnen hebben op de deskundigheid van het in te schakelen personeel. De regering benadrukt in de memorie van toelichting op artikel 2.1.3, tweede lid, onder c, van de wet (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3) dat de kwaliteitseisen die zijn vervat in de artikelen 3.1 e.v. van de wet en die zich rechtstreeks tot aanbieders richten, daarbij uitgangspunt zijn. De eis dat een voorziening van goede kwaliteit wordt verleend, biedt veel ruimte voor de gemeenten om in overleg met organisaties van inwoners en aanbieders te werken aan kwaliteitsstandaarden voor de ondersteuning.

In het eerste lid is een aantal voor de hand liggende kwaliteitseisen uitgewerkt. Het in het tweede lid genoemde jaarlijkse Cliëntervaringsonderzoek is verplicht op grond van artikel 2.5.1, eerste lid, van de wet.

Artikel 8.4 Verhouding prijs en kwaliteit levering voorziening door derden

Het college kan de uitvoering van de wet, met uitzondering van de vaststelling van de rechten en plichten van de inwoner, door aanbieders laten verrichten (artikel 2.6.4, eerste lid, van de wet). Met het oog op gevallen waarin dit ten aanzien van een voorziening gebeurt, moeten bij verordening regels worden gesteld ter waarborging van een goede verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit daarvan (artikel 2.6.6, eerste lid, van de wet). Daarbij dient in ieder geval rekening gehouden te worden met de deskundigheid van de beroepskrachten en de arbeidsvoorwaarden.

Om te voorkomen dat alleen gekeken wordt naar de laagste prijs voor de uitvoering worden in dit artikel een aantal andere aspecten genoemd waarmee het college bij het vaststellen van tarieven (naast de prijs) rekening dient te houden. Hiermee wordt bereikt dat een beter beeld ontstaat van reële kostprijs voor de activiteiten die zij door aanbieders willen laten uitvoeren. Uitgangspunt is dat de aanbieder kundig personeel inzet tegen de arbeidsvoorwaarden die passen bij de vereiste vaardigheden. Hiervoor is ten minste een beeld nodig van de vereiste activiteiten en de arbeidsvoorwaarden die daarbij horen. Dit biedt een waarborg voor werknemers dat hun werkzaamheden aansluiten bij de daarvoor geldende arbeidsvoorwaarden.

Artikel 8.5 Meldingsregeling calamiteiten en geweld

In artikel 3.4, eerste lid, van de wet is bepaald dat de aanbieder bij de toezichthoudend ambtenaar, bedoeld in artikel 6.1 van de wet onverwijld melding doet van iedere calamiteit die bij de verstrekking van een voorziening heeft plaatsgevonden en van

geweld bij de verstrekking van een voorziening. In artikel 6.1 van de wet is bepaald dat het college personen aanwijst die zijn belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet. In aanvulling op het bovenstaande regelt dit artikel dat er door het college een regeling wordt opgesteld over het doen van meldingen en dat de toezichthoudend ambtenaar deze meldingen onderzoekt en het college adviseert over het voorkomen van verdere calamiteiten en het bestrijden van geweld.

Artikel 8.6 Betrekken van ingezetenen bij beleid

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 2.1.3, derde lid, van de wet.

In het eerste lid is verwezen naar de krachtens artikel 150 van de Gemeentewet vastgestelde inspraakverordening. Op deze manier wordt gewaarborgd dat er eenzelfde inspraakprocedure geldt voor het Wmo-beleid als op andere terreinen. De inspraak geldt voor alle ingezetenen. Dit is uitdrukkelijk de bedoeling van de wetgever, omdat iedereen op enig moment aangewezen kan raken op ondersteuning.

Met het vierde lid wordt het aan het college overgelaten om de exacte invulling van de medezeggenschap vorm te geven.

HOOFDSTUK 9: Slotbepalingen

Artikel 9.1 Hardheidsclausule en nadere regels

Juist omdat het in de Wmo om maatwerk gaat zal het college er niet aan ontkomen om, ook al is er een zorgvuldige afweging gemaakt, uiteindelijk toch te beoordelen of deze afweging niet leidt tot onbillijkheden van overwegende aard. Deze afweging zal minder vaak voorkomen dan in normale omstandigheden te verwachten is, Immers, bij de afwegingen gaat het al om een zeer persoonlijke beoordeling. Als desondanks die zeer persoonlijke afweging toch nog sprake is van een niet billijke situatie is de hardheidsclausule een vangnet. Daarbij kan de aanvrager ook een beroep doen op deze clausule.

Artikel 9.2 Indexering

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 9.3 Overgangsrecht

In het eerste lid is duidelijk gemaakt dat bestaande rechten doorlopen, totdat een nieuwe beoordeling heeft plaatsgevonden. In het tweede lid is als hoofdregel neergelegd dat aanvragen die nog bij het college in behandeling zijn, op grond van deze verordening beoordeeld zullen worden. Dezelfde regeling is voor de bezwaarfase opgenomen in het derde lid. In het vierde lid is bepaald dat van het bovenstaande afgeweken kan worden als dat in het voordeel van de inwoner is.

Artikel 9.4 Inwerkingtreding en citeertitel

Dit artikel bepaalt de inwerkingtreding van deze verordening en legt vast hoe de verordening dient te worden aangehaald.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van
17 maart 2020

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

Inleiding

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 wijzigt op een aantal onderdelen ten opzichte van de Verordening 2017. Dit betreft met name technische wijzigingen als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en een aantal aanvullingen/aanpassingen als gevolg van recente jurisprudentie. Hieronder een globaal overzicht van de wijzigingen, in leesvolgorde van de verordening.

Algemeen gebruikelijke voorziening

Naar aanleiding van recente uitspraken van de CrvB moeten we stellen dat een algemeen gebruikelijke voorziening 'betaalbaar moet zijn voor mensen met een minimuminkomen' in plaats van 'niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten'. We hebben deze nuancering doorgevoerd in de verordening.

Cliënt -> inwoner

De verordening maatschappelijke ondersteuning geldt voor alle inwoners van de gemeente Berkelland, niet uitsluitend voor de cliënten (de mensen die zich al hebben gemeld bij Voormekaar en/of een voorziening ontvangen van de gemeente). Overal waar het woord cliënt stond is dit vervangen door inwoner.

Bewustkeuzegesprek Persoonsgebonden budget

Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner moet aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. Het advies van de consulent over het beheer van het PGB wordt opgenomen in het verslag.

Ondersteuningsplan

Tot nog toe werd het ondersteuningsplan benoemd in de beleidsregels. Vooruitlopend op de (verwachte) wetswijziging ten aanzien van resultaatgericht beschikken, nemen we het ondersteuningsplan - met daarin de afspraken tussen aanbieder en cliënt = het resultaat - op in de verordening. Daarnaast is het ondersteuningsplan waar nodig onderdeel van de beschikking.

Toegang en besluit

Aan de verordening is toegevoegd dat het wel/niet toekennen van een maatwerkvoorziening wordt vastgelegd in een besluit. In dit besluit staat ook dat een inwoner zijn persoonsgebonden budget binnen 3 maanden na afgeven beschikking moet hebben 'verzilverd'. Dit om te voorkomen dat een indicatie verouderd en de situatie op termijn dusdanig gewijzigd is, dat eigenlijk een nieuwe beoordeling nodig is.

Beschikking

Als gevolg van recente uitspraken van de CrvB over het hanteren van normen en kaders en het vastleggen daarvan, nemen we in de beschikking de omvang (ureninzet) van de geïndiceerde ondersteuning op.

Beschermd wonen

(Centrum)gemeente Doetinchem behandelt (voor de Achterhoek) de aanvragen beschermd wonen. In de Verordening 2020 wordt bepaald dat de geldende verordening en beleidsregels van de gemeente Doetinchem leidend zijn.

Formele <-> informele ondersteuning

Inwoners kunnen met hun PGB formele of informele ondersteuning inkopen. Ter verduidelijking hebben we in de huidige verordening een beschrijving van beide typen

ondersteuning opgenomen, zodat voor alle partijen duidelijk is a) aan welke voorwaarden een ondersteuner moet voldoen en b) welk tarief wordt gehanteerd.

Bijdrage in de kosten

Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief betalen inwoners een maandelijkse eigen bijdrage (ongeacht de hoogte van hun inkomen en/of de hoogte van het aantal wmo-voorzieningen). Welke (algemene of maatwerk) voorzieningen onder dit tarief vallen en voor welke voorzieningen een andere bijdrage wordt betaald en door wie deze wordt geïnd, is vastgelegd in de verordening.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

Voor cliëntondersteuning kunnen inwoners van de gemeente Berkelland zich richten tot MEE Oost Gelderland. Voormekaar blijft uiteraard beschikbaar voor ondersteuning, maar is formeel niet onafhankelijk (opdracht van College). Cliëntondersteuning wordt in 2020 verder ontwikkeld.

Was – wordt tabel Verordening maatschappelijke ondersteuning Wmo 2017 → 2020

Cliënt -> inwoner

De verordening maatschappelijke ondersteuning geldt voor alle inwoners van de gemeente Berkelland, niet uitsluitend voor de cliënten (de mensen die zich al hebben gemeld bij Voormekaar en/of een voorziening ontvangen van de gemeente). Overal waar het woord cliënt stond is dit vervangen door inwoner.

Artikel	Was 2017	Wordt 2020
Verordening		
Artikel 1.1 Begripsbepalingen Een aantal begrippen zijn toegevoegd (geel), een aantal begrippen zijn weggelaten (grijs) omdat deze al worden benoemd in de Wet. Bewustkeuzegesprek Persoonsgebonden budget <i>Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner moet aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. Het advies van de consulent over het beheer van het PGB wordt opgenomen in het verslag.</i> Ondersteuningsplan <i>Tot nog toe werd het ondersteuningsplan benoemd in de beleidsregels. Vooruitlopend op de (verwachte) wetswijziging ten aanzien van resultaatgericht beschikken, nemen we het</i>	1. In deze verordening wordt verstaan onder: a. aanvraagformulier: een formulier waarmee een maatwerkvoorziening kan worden aangevraagd. b. algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en niet of niet veel duurder is dan vergelijkbare producten; c. algemene voorziening: aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning; d. bijdrage in de kosten: bijdrage als bedoeld in artikel 2.1.4, eerste lid, van de wet; e. keukentafelgesprek: een gesprek, in begrijpelijke woorden, in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel	1. In deze verordening wordt verstaan onder: a. aanvraagformulier: een formulier waarmee een maatwerkvoorziening kan worden aangevraagd. b. algemeen gebruikelijke voorziening: voorziening die niet speciaal is bedoeld voor mensen met een beperking en die algemeen verkrijgbaar is en betaalbaar is voor mensen met een minimuminkomen; c. bewustkeuzegesprek: gesprek met inwoner over beheer van een persoonsgebonden budget d. bijdrage in de kosten: bijdrage als bedoeld in artikelen 2.1.4, en 2.1.4a van de wet; e. hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft en - in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven; dan wel

ondersteuningsplan - met daarin de afspraken tussen aanbieder en cliënt = het resultaat - op in de verordening. Daarnaast is het ondersteuningsplan waar nodig onderdeel van de beschikking.	2.3.2, eerste lid, van de wet; f. hoofdverblijf: de woonruimte, bestemd en geschikt voor permanente bewoning, waar de persoon met beperkingen zijn vaste woon- en verblijfplaats heeft en - in de gemeentelijke basisadministratie staat ingeschreven; dan wel - zal staan ingeschreven; dan wel - het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven. g. hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet; h. ingezetene: cliënt die hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland; i. leefeenheid: de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten die duurzaam gemeenschappelijk een woning bewonen en gezamenlijk een huishouden voeren; j. maatwerkvoorziening: op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen: - ten behoeve van zelfredzaamheid, daaronder begrepen kortdurend verblijf in	- zal staan ingeschreven; dan wel - het feitelijke woonadres indien de persoon met beperkingen met een briefadres is ingeschreven. f. hulpvraag: behoefte aan maatschappelijke ondersteuning als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet; g. ingezetene: inwoner die hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland; h. Inwoner: cliënt in de zin van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 die hoofdverblijf heeft in de gemeente Berkelland i. keukentafelgesprek: een gesprek, in begrijpelijke woorden, in het kader van het onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet; j. leefeenheid: de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten die duurzaam gemeenschappelijk een woning bewonen en gezamenlijk een huishouden voeren; k. melding: kenbaar maken van de hulpvraag aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet; l. ondersteuningsplan: In het ondersteuningsplan worden de resultaten, doelen en frequenties vastgelegd, die tussen inwoner en zorgaanbieder worden besproken. m. onderzoek: een onderzoek als bedoeld
---	--	--

	een instelling ter ontlasting van de mantelzorger, het daarvoor noodzakelijk vervoer, alsmede hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen, - ten behoeve van participatie, daaronder begrepen het daarvoor noodzakelijke vervoer, alsmede hulpmiddelen en andere maatregelen, - ten behoeve van beschermd wonen en opvang; k. melding: kenbaar maken van de hulpvraag aan het college als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid, van de wet; l. onderzoek: een onderzoek als bedoeld in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet; m. persoonlijk plan: plan waarin de cliënt de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a tot en met g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen; n. verslag: een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek; o. verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving: - verplaatsingen tot 20 km van de woning van cliënt; en - twee puntbestemmingen binnen een straal van 20 tot 40 km van de woning van cliënt.	in artikel 2.3.2, eerste lid van de wet; n. persoonlijk plan: plan waarin de inwoner de omstandigheden, bedoeld in artikel 2.3.2, vierde lid, onderdelen a tot en met g van de wet, beschrijft en aangeeft welke maatschappelijke ondersteuning naar zijn mening het meest is aangewezen; o. verslag: een schriftelijke weergave van de uitkomsten van het onderzoek; p. verplaatsingen in de directe woon- en leefomgeving: - verplaatsingen tot 20 km van de woning van inwoner; en - twee puntbestemmingen binnen een straal van 20 tot 40 km van de woning van inwoner. q. wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.
--	---	--

	p. wet: Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.	
Artikel 2.5 Onderzoek Toegevoegd lid 6		Lid 6 Indien de inwoner een PGB wenst, maakt een Bewustkeuzegesprek onderdeel uit van de procedure.
Artikel 3.1 Aanvraag Toegevoegd lid 4		Lid 4 Na de aanvraag wordt, waar nodig, een aanbieder ingeschakeld om een ondersteuningsplan op te stellen. Na ontvangst van dit ondersteuningsplan beoordeelt het college dit plan en maakt de beschikking. Het plan wordt dan onderdeel van de beschikking.
Artikel 3.2 Toegang en besluit (nieuw) Toegang en besluit Aan de verordening is toegevoegd dat het wel/niet toekennen van een maatwerkvoorziening wordt vastgelegd in een besluit. In dit besluit staat ook dat een inwoner zijn persoonsgebonden budget binnen 3 maanden na afgeven beschikking moet hebben 'verzilverd'. Dit om te voorkomen dat een indicatie verouderd en de situatie op termijn dusdanig gewijzigd is, dat eigenlijk een nieuwe beoordeling nodig is.		1. Het college legt het besluit om wel of geen maatwerkvoorziening te verstrekken vast in een beschikking. 2. De inwoner moet het pgb binnen 3 maanden gebruiken voor het resultaat waarvoor het is verstrekt.
Artikel 3.3 Beschikking Beschikking Als gevolg van recente uitspraken van de CrvB	1. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura vermeldt de beschikking in ieder geval: a. welke maatwerkvoorziening	3. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in natura vermeldt de beschikking in ieder geval: a. welke maatwerkvoorziening

over het hanteren van normen en kaders en het vastleggen daarvan, nemen we in de beschikking de omvang (ureninzet) van de geïndiceerde ondersteuning op.	verstrekt wordt en wat het beoogde resultaat daarvan is; b. hoe de voorziening wordt verstrekt; c. de ingangsdatum en duur van de verstrekking; d. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening; en e. indien van toepassing: welke voorzieningen anders dan in het kader van de wet relevant zijn of kunnen zijn. 2. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget vermeldt de beschikking in ieder geval: a. aan welk doel het persoonsgebonden budget kan worden besteed; b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het persoonsgebonden budget; c. wat de hoogte van het persoonsgebonden budget is en hoe dit tot stand is gekomen; d. wat de duur is van de verstrekking waarop het persoonsgebonden budget van toepassing is; e. de wijze van verantwoording van de besteding van het persoonsgebonden budget, en f. of een bijdrage in de kosten	verstrekt wordt en wat de omvang en het beoogde resultaat daarvan zijn; b. hoe de voorziening wordt verstrekt; c. de ingangsdatum en duur van de verstrekking; d. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening; en e. indien van toepassing: welke voorzieningen anders dan in het kader van de wet relevant zijn of kunnen zijn. f. dat, waar nodig, het ondersteuningsplanonderdeel is van de beschikking 4. Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening in de vorm van een persoonsgebonden budget vermeldt de beschikking in ieder geval: a. aan welk doel het persoonsgebonden budget kan worden besteed; b. welke kwaliteitseisen gelden voor de besteding van het persoonsgebonden budget; c. wat de hoogte van het persoonsgebonden budget is en hoe dit tot stand is gekomen; d. de ingangsdatum en de duur van de verstrekking waarop het persoonsgebonden budget van
---	---	--

	verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening.	toepassing is; e. de wijze van verantwoording van de besteding van het persoonsgebonden budget, en f. of een bijdrage in de kosten verschuldigd is en de daarbij door het college gehanteerde uitgangspunten, zoals de kostprijs van de maatwerkvoorziening g. de termijn van 3 maanden waarbinnen de inwoner het pgb moet besteden
Artikel 4.1.3.b Aanspraak maatwerkvoorziening beschermd wonen of (maatschappelijke) opvang Toegevoegd de bepaling omtrent verordening van de centrumgemeente. <i>Beschermd wonen (Centrum)gemeente Doetinchem behandelt (voor de Achterhoek) de aanvragen beschermd wonen. In de Verordening 2020 wordt bepaald dat de geldende verordening en beleidsregels van de gemeente Doetinchem leidend zijn.</i>	Voor ingezetenen van Nederland met een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning in de vorm van beschermd wonen of (maatschappelijke) opvang geldt dat zij zich melden, en de daarmee verband houdende aanvraag indienen, in de centrumgemeente Doetinchem. Het college draagt zo nodig zorg voor een zorgvuldige overdracht	Voor ingezetenen van Nederland met een behoefte aan maatschappelijke ondersteuning in de vorm van beschermd wonen of (maatschappelijke) opvang geldt dat zij zich melden, en de daarmee verband houdende aanvraag indienen, in de centrumgemeente Doetinchem. Het college draagt zo nodig zorg voor een zorgvuldige overdracht. Het college verstrekt de voorzieningen opvang en beschermd wonen conform het daartoe vastgesteld beleid van de centrumgemeente Doetinchem, de geldende verordening maatschappelijke ondersteuning en de daarop gebaseerde nadere regels en/of beleidsregels maatschappelijke ondersteuning van de centrumgemeente Doetinchem.
Artikel 4.2.4 Geen woonvoorziening wordt verstrekt Toegevoegd lid j.		j. als de client zijn hoofdverblijf niet heeft of niet zal hebben in de woning waaraan de voorziening wordt getroffen.
Artikel 5.2 Verplichtingen		Lid h.

Toegevoegd lid h		Het beheer van het persoonsgebonden budget mag niet worden gedaan door dezelfde persoon die met het persoonsgebonden budget wordt ingekocht voor de uitvoering van de werkzaamheden.
Artikel 5.3 Onderscheid formele en informele ondersteuning (nieuw) <i>Formele <-> informele ondersteuning</i> <i>Inwoners kunnen met hun PGB formele of informele ondersteuning inkopen. Ter verduidelijking hebben we in de huidige verordening een beschrijving van beide typen ondersteuning opgenomen, zodat voor alle partijen duidelijk is a) aan welke voorwaarden een ondersteuner moet voldoen en b) welk tarief wordt gehanteerd.</i>		1. Bij het vaststellen van de hoogte van het pgb, wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele ondersteuning. 2. Van formele ondersteuning is sprake als de ondersteuning verleend wordt door onderstaande personen, met uitzondering van bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad van de cliënt: a. personen die werkzaam zijn bij een instelling die ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden ingeschreven staat in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en die beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken, of; b. personen die aangemerkt zijn als Zelfstandige zonder personeel. Daarnaast moeten ze ten aanzien van de voor het pgb uit te voeren taken/werkzaamheden

		ingeschreven staan in het Handelsregister (conform artikel 5 Handelsregisterwet 2007) en beschikken over de relevante diploma's die nodig zijn voor uitoefening van de desbetreffende taken. 3. Informele ondersteuning is: a. Ondersteuning die geboden wordt door personen, al dan niet uit het sociaal netwerk, die niet voldoen aan de criteria als genoemd in lid 2; b. Ondersteuning die wordt geboden door personen die voldoen aan de criteria als genoemd in lid 2, maar bloed- of aanverwanten in de 1^e of 2^e graad zijn van cliënt.
Artikel 5.4 Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget	1. De hoogte van het persoonsgebonden budget voor een zaak wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de situatie van de cliënt goedkoopst compenserende voorziening in natura en is toereikend voor de aanschaf en het onderhoud daarvan. 2. Het college kan de hoogte van het persoonsgebonden budget als bedoeld in het eerste lid vaststellen op basis van een offerte. 3. Bij de vaststelling van de hoogte van het persoonsgebonden budget voor	1. De hoogte van het persoonsgebonden budget voor een zaak wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de situatie van de inwoner goedkoopst compenserende voorziening in natura en is toereikend voor de aanschaf en het onderhoud daarvan. 2. Het college kan de hoogte van het persoonsgebonden budget als bedoeld in het eerste lid vaststellen op basis van een offerte. 3. Bij de vaststelling van de hoogte van het persoonsgebonden budget voor

	dienstverlening wordt onderscheid gemaakt tussen: a) professionele ondersteuning b) niet-professionele ondersteuning en sociaal netwerk 4. Het persoonsgebonden budget voor personen als bedoeld in lid 3 onder a bedraagt: i. maximaal 85% van het gemiddelde Achterhoekse tarief van de voorziening in natura; en ii. minimaal het laagste Achterhoekse tarief voor de voorziening in natura; en iii. is toereikend. 5. Het persoonsgebonden budget voor personen als bedoeld in lid 3 onder b: iv. wordt voor begeleiding bepaald aan de hand van het gemiddelde regionale tarief; en v. bedraagt minimaal het wettelijk minimum loon. 6. Het persoonsgebonden budget voor personen als bedoeld in lid 3 onder b bedraagt voor huishoudelijke hulp minimaal het wettelijk minimum loon. 7. Het persoonsgebonden budget is toereikend om maatschappelijke ondersteuning in te kunnen kopen welke voldoet aan de kwaliteitseisen als bedoeld in de wet en is in redelijkheid geschikt voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt toegekend. 8. Het college kan in het Besluit nadere regels	dienstverlening wordt onderscheid gemaakt tussen: c) formele ondersteuning d) informele ondersteuning 4. De hoogte van het pgb voor formele ondersteuning is gebaseerd op het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura (berekend met behulp van het tariefmodel sociaal domein Achterhoek), waarbij het tarief met 15% voor overhead naar beneden is bijgesteld, tenzij op basis van het budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht. 5. De hoogte van het pgb voor informele ondersteuning voor begeleiding en logeren is bij het bestaan van een dienstbetrekking gelijk aan het minimum uurloon, inclusief vakantiebijslag, vakantie-uren en sociale lasten, zoals bedoeld in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag voor een persoon van 22 jaar of ouder met een 36-urige werkweek. 4. Het persoonsgebonden budget voor personen als bedoeld in lid 3 onder b bedraagt voor huishoudelijke hulp minimaal het wettelijk minimum loon. 5. Het persoonsgebonden budget is toereikend om maatschappelijke ondersteuning in te kunnen kopen welke voldoet aan de kwaliteitseisen als bedoeld in de wet en is in redelijkheid geschikt voor het doel waarvoor het persoonsgebonden budget wordt toegekend.
--	--	--

	stellen over de hoogte van het persoonsgebonden budget.	6. Het college kan in het Financieel Besluit nadere regels stellen over de hoogte van het persoonsgebonden budget.
Hoofdstuk 6: Bijdrage in de kosten Volledig gewijzigd als gevolg van invoering abonnementstarief <i>Bijdrage in de kosten</i> <i>Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief betalen inwoners een maandelijkse eigen bijdrage (ongeacht de hoogte van hun inkomen en/of de hoogte van het aantal wmo-voorzieningen). Welke (algemene of maatwerk) voorzieningen onder dit tarief vallen en voor welke voorzieningen een andere bijdrage wordt betaald en door wie deze wordt geïnd, is vastgelegd in de verordening.</i>	Artikel 6.1 Maatwerkvoorziening 1. Een cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura dan wel een persoonsgebonden budget, zolang de cliënt gebruik maakt van de maatwerkvoorziening in natura of het persoonsgebonden budget. 2. De bijdrage in de kosten overstijgt niet de kostprijs van de voorziening. 3. De hoogte van de bijdrage in de kosten voor een maatwerkvoorziening is gelijk aan de maximale variant op grond van de bedragen en percentages opgenomen in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015. 4. Indien een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget wordt verstrekt ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt, is de bijdrage verschuldigd door: a. de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is afgewezen; en b. degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt. 5. In afwijking van het vorige lid is in ieder geval geen bijdrage verschuldigd indien de ouders van het gezag over de cliënt zijn	Artikel 6.1 Maatwerkvoorzieningen of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen 1. Een inwoner is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een maatwerkvoorziening in natura dan wel een persoonsgebonden budget, zolang de inwoner gebruik maakt van de maatwerkvoorziening in natura of gedurende de periode waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verstrekt. 2. Een inwoner is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor een bij verordening aangewezen algemene voorziening zolang de inwoner van deze voorziening gebruik maakt. 3. De bij verordening aangewezen algemene voorziening is de Mantelzorgregeling. 4. De bijdrage voor maatwerkvoorzieningen of pgb en voor bij verordening aangewezen algemene voorzieningen bedraagt € 19,00 per maand. 5. In afwijking van artikel 2.1.4a, vierde lid van de wet geldt voor de maatwerkvoorziening collectief vervoer het volgende: de hoogte van de bijdrage voor de maatwerkvoorziening collectief vervoer is een jaarlijkse bijdrage, plus per rit een opstaptarief, plus het kilometertarief vermenigvuldigd met het aantal gereisde kilometers zoals benoemd in het financieel

	ontheven of ontzet. In afwijking van het eerste lid kan het college in nadere regels stellen met betrekking tot in welke gevallen een bijdrage in de kosten van de maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget is verschuldigd. 6. De bijdrage voor de opvang wordt geïnd door de aanbieder die de opvang biedt. Artikel 6.2 Algemene voorziening 1. De cliënt is een bijdrage in de kosten verschuldigd voor het gebruik van een algemene voorziening, niet zijnde cliëntondersteuning. 2. De cliënt is de bijdrage verschuldigd aan de aanbieder. 3. De aanbieder van een algemene voorziening kan van de cliënt om betaling vragen ter hoogte van de algemeen gebruikelijke kosten die door de cliënt worden uitgespaard omdat hij gebruik maakt van de algemene voorziening. 4. Het college kan nadere regels stellen waaronder voor welke algemene voorzieningen een bijdrage geldt en welke groepen een korting kunnen krijgen op de bijdrage. Artikel 6.3 Kostprijs 1. De kostprijs van een maatwerkvoorziening is gelijk aan de prijs waarvoor de gemeente de maatwerkvoorziening afneemt van een (gecontracteerde) aanbieder, inclusief de eventueel bijkomende kosten.	besluit. Het in de regio geldende opstaptarief + het kilometertarief worden betaald aan Zoov (op Maat), de jaarlijkse bijdrage wordt geïnd door de gemeente Berkelland. 6. De kostprijs van een: a. Maatwerkvoorziening of bij verordening aangewezen algemene voorziening wordt bepaald door een aanbesteding, na consultatie in de markt of na overleg met de aanbieder. b. Maatwerkvoorziening in de vorm van een hulpmiddel of woningaanpassing wordt tevens bepaald door de wijze van beschikbaarstelling van de voorziening (bruikleen, huur of eigendom). De kostprijs is inclusief de kosten van beheer en onderhoud. c. Maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb is gelijk aan de hoogte van de kosten voor die voorziening in natura. 7. De bijdragen in de kosten voor de maatwerkvoorziening dan wel een pgb voor opvang worden door het Centraal Administratie Kantoor vastgesteld en geïnd 8. Indien een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget wordt verstrekt ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige inwoner, is de bijdrage verschuldigd door:
--	---	---

	2. De kostprijs van een persoonsgebonden budget is gelijk aan het bedrag van het persoonsgebonden budget. 3. Onverminderd artikel 6.2 lid 3 bedraagt de kostprijs van een algemene voorziening, niet zijnde cliëntondersteuning, nooit meer dan een kostendekkende bijdrage.	a. de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is afgewezen; en b. degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een inwoner. 9. Voor de volgende voorzieningen wordt geen eigen bijdrage in rekening gebracht; • Rolstoelen • Sportvoorzieningen • Ondersteuning bij verhuizing en (her) inrichting
Toelichting op de Verordening		
Artikel 1.1 Ad. b. algemeen gebruikelijke voorziening Vereenvoudigd en nieuw criterium	• Is de voorziening gewoon verkrijgbaar? (zie CRvB 24-02-2016, nr. 13/2603 WMO-T, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank 's-Hertogenbosch 05-11-2012, nr. AWB 12/496); • Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht? (zie CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank 's-Hertogenbosch 05-11-2012, nr. AWB 12/496); • Is de voorziening specifiek voor gehandicapten ontworpen? (zie CRvB 25-06-2008, nr. 06/6907 WVG); • Zou een gezonde persoon, ook gelet op de individuele omstandigheden van het	Een algemeen gebruikelijke voorziening: • Is niet specifiek bedoeld voor personen met een beperking; • daadwerkelijk beschikbaar; • levert een passende bijdrage aan het realiseren van zelfredzaamheid of participatie en; • kan financieel worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.

	geval, waaronder de leeftijd, over de voorziening beschikken? (zie CRvB 24-02-2016, nr. 13/2603 WMO-T, Rechtbank Arnhem 09-02-2012, nr. AWB 11/3598 en Rechtbank Arnhem 02-08-2012, nr. AWB 11/3598).	
Artikel 1.1. Ad c bewustkeuzegesprek (nieuw)		Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner zal moeten aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. De consulent adviseert de inwoner op basis van het gesprek wel/niet een persoonsgebonden budget te beheren.
Artikel 1.1 Ad. d. bijdrage in de kosten Volledig gewijzigd als gevolg van abonnementstarief	Uit artikel 2.1.4 van de wet vloeit de bevoegdheid voort tot het vragen van een bijdrage in de kosten. Cliënten zullen voor hun ondersteuning, als de gemeente daarvoor kiest, een bijdrage moeten betalen. Deze bijdrage kan, als het een maatwerkvoorziening betreft, afhankelijk worden gesteld van het inkomen en het vermogen. Op grond van artikel 2.1.4 lid 4 van de wet zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur nadere regels (Uitvoeringsbesluit Wmo 2015) gesteld. Daarin is bepaald wat de ruimte is die de gemeenteraad (het college bij delegatie door de gemeenteraad) heeft voor het bepalen van de omvang van de eigen bijdrage. Ook voor een algemene voorziening kan eventueel een bijdrage van de cliënt in de kosten worden	De gemeente kan in de verordening (artikel 2.1.4 lid 1, lid 2, lid 3, lid 4 en lid 6, artikel 2.1.4a lid 1, lid 2, lid 3, lid 5 en lid 6 artikel 2.1.5 lid 1, artikel 2.1.7 en artikel 2.3.6 lid 4 van de wet): • bepalen dat een cliënt een bijdrage in de kosten verschuldigd is voor het gebruik van een algemene voorziening, uitgezonderd cliëntondersteuning, een maatwerkvoorzieningen dan wel een persoonsgebonden budget; • de hoogte van de bijdrage voor het gebruik van een algemene voorziening vaststellen. Hierbij kan de hoogte van de bijdrage per soort voorziening verschillen of kan een korting worden bepaald per in de

	gevraagd (m.u.v. cliëntondersteuning), maar deze bijdrage kan, anders dan die voor een maatwerkvoorziening, niet inkomensafhankelijk zijn.	verordening omschreven categorie van cliënten; • algemene voorzieningen aanwijzen, waaronder in ieder geval die voorzieningen waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverlener, waarvoor het abonnementstarief geldt; • bepalen op welke wijze de kostprijs wordt berekend voor algemene voorzieningen waarvoor een andere bijdrage dan het abonnementstarief geldt en voor een maatwerkvoorziening dan wel persoonsgebonden budget voor een hulpmiddel, een woningaanpassing of een bij algemene maatregel van bestuur omschreven maatwerkvoorziening. De bijdrage gaat de kostprijs van de voorziening niet te boven; • bepalen dat de bijdrage voor een maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget verschuldigd is zolang de cliënt van de voorziening gebruik maakt onderscheidenlijk gedurende de periode waarvoor het persoonsgebonden budget wordt verleend; • de hoogte van de bijdrage vaststellen van een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen maatwerkvoorziening dan wel een persoonsgebonden budget; • bepalen dat aan personen met een beperking of chronische psychische of
--	---	---

		psychosociale problemen die daarmee verband houdende aannemelijke meerkosten hebben, een tegemoetkoming wordt verstrekt ter ondersteuning van de zelfredzaamheid en de participatie, en vaststellen welke de toepasselijke grenzen zijn met betrekking tot de financiële draagkracht; • bepalen onder welke voorwaarden betreffende het tarief de persoon aan wie een pgb wordt verstrekt, de ondersteuning kan inkopen van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.
Artikel 1.1 Lid I ondersteuningsplan toegevoegd		Lid I In het ondersteuningsplan worden de afspraken opgenomen die tussen de aanbieder en de cliënt worden gemaakt over de in te zetten ondersteuning en het resultaat daarvan. Het ondersteuningsplan is integraal onderdeel van de beschikking.
Artikel 2.2 Cliëntondersteuning <i>Onafhankelijke cliëntondersteuning</i> <i>Voor cliëntondersteuning kunnen inwoners van de gemeente Berkelland zich richten tot MEE Oost Gelderland. Voormekaar blijft uiteraard beschikbaar voor ondersteuning, maar is formeel niet onafhankelijk (opdracht van College). Cliëntondersteuning wordt in 2020</i>	Inwoners die niet in staat zijn om voor hun eigen belangen op te komen tijdens het keukentafelgesprek, kunnen zich laten vertegenwoordigen. In de wet staat dat gemeenten gratis cliëntondersteuning moeten kunnen bieden voor inwoners tijdens het keukentafelgesprek. In de praktijk zit er in eerste instantie vaak een vertrouwenspersoon van de inwoner aan tafel tijdens het gesprek in de vorm van familie, vrienden of burens. Voor	Inwoners die niet in staat zijn om voor hun eigen belangen op te komen tijdens het keukentafelgesprek, kunnen zich laten vertegenwoordigen. In de wet staat dat gemeenten gratis cliëntondersteuning moeten kunnen bieden voor inwoners tijdens het keukentafelgesprek. In de praktijk zit er in eerste instantie vaak een vertrouwenspersoon van de inwoner aan tafel tijdens het gesprek in de vorm van familie, vrienden of burens. Voor

verder ontwikkeld.	inwoners die dit niet hebben is er cliëntondersteuning. Het Voormekaar team opereert onafhankelijk en biedt daarom deze cliëntondersteuning. Ze bekijken de vraag van de inwoner onafhankelijk en beschouwen deze als leidend. Als de inwoner geen vertrouwenspersoon heeft en deze ook niet vindt in het teamlid van Voormekaar, zijn er andere mogelijkheden: • een ander teamlid van het Voormekaar team ondersteunt de inwoner, • een teamlid van een ander Voormekaar team ondersteunt de inwoner, • een medewerker van een andere organisatie (bijvoorbeeld MEE Oost Gelderland).	inwoners die dit niet hebben is er cliëntondersteuning. Voor onafhankelijke cliëntondersteuning kunnen inwoners zich melden bij MEE Oost Gelderland. Het Voormekaar team kan ook ondersteuning bieden, maar is formeel gezien niet onafhankelijk.
Artikel 2.5 Lid 6 toegevoegd		Lid 6 Tijdens het Bewustkeuzegesprek komen de taken en werkzaamheden die behoren bij het beheren van een persoonsgebonden budget aan de orde, zodat inwoners zich daarvan voldoende bewust zijn. De inwoner zal moeten aangeven of hij deze taken en werkzaamheden op zich kan nemen. De consulent adviseert de inwoner op basis van het gesprek wel/niet een persoonsgebonden budget te beheren.
Artikel 3.1 Aanvraag Toegevoegd ondersteuningsplan		Waar nodig en na beoordeling door het College wordt het ondersteuningsplan van de aanbieder onderdeel van de beschikking.
Artikel 3.2 Toegang en besluit		Artikel 3.2 Toegang en besluit Lid 1 en 2

Toegevoegd		Het college is verantwoordelijk voor de inzet van de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. Een maatwerkvoorziening wordt altijd toegekend (of afgewezen) op basis van een beschikking. Deze beschikking is gebaseerd op het onderzoek dat na de melding heeft plaatsgevonden, de door de cliënt ingediende aanvraag en de van toepassing zijnde criteria voor de maatwerkvoorziening. <i>Lid 2</i> Deze bepaling regelt dat van een inwoner wordt verwacht dat hij/zij binnen 3 maanden de indicatie 'verzilverd' door het pgb te besteden. Dit om te voorkomen dat een indicatie verouderd en de situatie op termijn dusdanig gewijzigd is, dat eigenlijk een nieuwe beoordeling nodig is. Voldoet de cliënt niet aan deze voorwaarde, dan kan dit aanleiding zijn om de maatwerkvoorziening in te trekken. De cliënt voldoet dan niet aan de voorwaarden verbonden aan de maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb (artikel 2.3.10 van de wet).
Artikel 4.1 Criteria voor een maatwerkvoorziening Gewijzigd tav beschermd wonen	Ad. b. Onder maatschappelijke ondersteuning valt ook het bieden van Beschermd Wonen en Opvang. Hoewel in de Wmo 2015, in tegenstelling tot de Wmo 2007, geen centrumgemeenten zijn aangewezen zijn het wel deze gemeenten die de hiervoor genoemde maatwerkvoorzieningen bieden. Daarvoor ontvangen zij ook de middelen van het Rijk. Voor de gemeente Berkelland treedt de gemeente Doetinchem op	Ad. b. Onder maatschappelijke ondersteuning valt ook het bieden van Beschermd Wonen en Opvang. Voor de gemeente Berkelland treedt de gemeente Doetinchem op als 'centrumgemeente' voor Beschermd Wonen en Opvang. Middels een mandaatbesluit heeft de gemeente Doetinchem de bevoegdheid om de meldingen en bijbehorende aanvragen om Beschermd Wonen en Opvang namens de

	als 'centrumgemeente' voor Beschermd Wonen en Opvang. Middels een mandaatbesluit heeft de gemeente Doetinchem de bevoegdheid om de meldingen en bijbehorende aanvragen om Beschermd Wonen en Opvang namens de gemeente Berkelland af te handelen.	gemeente Berkelland af te handelen.
Artikel 4.1.3.b gebruikelijke voorziening Gewijzigd	Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de cliënt, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564). Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de cliënt (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de cliënt ziet op het beantwoorden van de vraag of de cliënt over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen: Is de voorziening gewoon te koop? Is de prijs van de voorziening vergelijkbaar met soortgelijke producten die algemeen gebruikelijk worden geacht? Is de voorziening specifiek voor personen met een beperking ontworpen?	Het is niet de bedoeling dat de gemeentelijke overheid voorzieningen verstrekt, waarvan gelet op de omstandigheden van de inwoner, aannemelijk is te achten dat deze daarover, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (hebben kunnen) beschikken (zie o.a. CRvB 03-07-2001, nr. 00/764 WVG, CRvB 16-04-2008, nr. 06/4668 WVG, CRvB 14-07-2010, nr. 09/562 WVG en Rechtbank Arnhem 16-08-2012, nr. AWB 11/5564). Het college moet steeds onderzoeken of een voorziening ook algemeen gebruikelijk is voor de inwoner (zie CRvB 17-11-2009, nr. 08/3352 WMO). De beoordeling of sprake is van een algemeen gebruikelijke voorziening voor de inwoner ziet op het beantwoorden van de vraag of de inwoner over de voorziening zou (hebben kunnen) beschikken als hij geen beperkingen zou hebben gehad. Bij die beoordeling kunnen, zo blijkt uit de jurisprudentie, de volgende criteria een rol spelen: • niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking; • daadwerkelijk beschikbaar is; • een passende bijdrage levert aan het

		realiseren van zelfredzaamheid of participatie en; • financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.
Artikel 5.2 Verplichtingen Toegevoegd ad h.		Ad. h Om belangenverstrengeling te voorkomen, mag het beheer en de uitvoering (de ondersteuning) van het persoonsgebonden budget niet door een en dezelfde persoon worden gedaan. De beheerder moet rekening en verantwoording afleggen over de verleende zorg. De zorgverlener kan geen gewaarborgde hulp zijn als hij bekostigd wordt uit het PGB dat hij beheert.
Artikel 5.3 Onderscheid formele en informele ondersteuning (nieuw)		Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.). Dit is in lijn met de jurisprudentie in lid 4 t/m 8 uitgewerkt ((Rechtbank Noord-Nederland 17-03-2016, nr. 15/3672 en Rechtbank Overijssel 30-09-2016, nr. AWB 15/2591). Voor de bepaling van het pgb-tarief wordt onderscheid gemaakt tussen formele en informele hulp. Voor formele hulp geldt het hogere pgb-tarief en voor informele hulp geldt het lagere tarief op basis van het wettelijk

		minimumloon. Dit sluit aan bij de systematiek die binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) en Zorgverzekeringswet (Zvw) wordt gehanteerd. Van formele hulp is sprake als de hulp verleend wordt in het kader van de uitoefening van een bedrijf of beroep. De hulp wordt dan verleend door een zorgaanbieder of door een zelfstandige hulpverlener (ZZP-er). Hierop geldt één (belangrijke) uitzondering en dat is wanneer de hulpverlener een bloed- of aanverwant is in de 1e of 2e graad (o.a. ouders, broers, zussen en kinderen). Bij hulpverlening door een bloed- of aanverwant in de 1e of 2e graad, is altijd sprake van informele hulp. Ook al gaat het om een hulpverlener die voldoet aan de criteria genoemd in lid 2 van deze bepaling; dan nog geldt dat in het kader van deze verordening als informele hulp. De achtergrond daarvan is dat ook familieleden met een zorg-gerelateerd beroep of opleiding in eerste instantie een affectieve relatie hebben met de budgethouder. Dat is dan ook doorslaggevend voor het bijbehorende pgb-tarief. Informele hulp is alle hulp die geboden wordt door bloed- of aanverwanten in de 1e of 2e graad, of door personen die niet beroeps of bedrijfsmatig ondersteuning verlenen. In de praktijk gaat het dan meestal om personen uit het sociale netwerk. <u>Bloedverwanten</u> Bloedverwantschap ontstaat door:
--	--	--

		• geboorte; • afstamming van dezelfde voorvader; • erkenning; • gerechtelijke vaststelling van het vaderschap; • adoptie. Bloedverwanten zijn in de: Eerste graad: • (adoptie)ouders; • (adoptie)kinderen. Tweede graad: • grootouders; • kleinkinderen; • broers en zussen.
Artikel 5.4 Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget	In dit artikel wordt gehoor gegeven aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente 18 verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen	In dit artikel wordt gehoor gegeven aan artikel 2.1.3, tweede lid, onder b, van de wet. Hierin staat dat in de verordening in ieder geval wordt bepaald op welke wijze de hoogte van een pgb wordt vastgesteld, waarbij geldt dat de hoogte toereikend moet zijn. In de memorie van toelichting (Kamerstukken II 2013/14, 33 841, nr. 3, blz. 39) is vermeld dat de gemeente bijvoorbeeld kan bepalen dat het pgb niet hoger mag zijn dan een percentage van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het verlenen van adequate ondersteuning in natura. Gemeenten hebben daarmee ook de mogelijkheid om differentiatie aan te brengen in de hoogte van het pgb. Gemeenten kunnen

	verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners. Gemeenten kunnen bij het vaststellen van tarieven in de verordening bijvoorbeeld onderscheid maken tussen ondersteuning die wordt geleverd door het sociale netwerk, door hulpverleners die werken volgens de kwaliteitsstandaarden en hulpverleners die dat niet doen (zoals werkstudenten, zzp'ers zonder diploma's e.d.). Dit is in lijn met de jurisprudentie in lid 4 t/m 8 uitgewerkt ((Rechtbank Noord-Nederland 17-03-2016, nr. 15/3672 en Rechtbank Overijssel 30-09-2016, nr. AWB 15/2591).	verschillende tarieven hanteren voor verschillende vormen van ondersteuning en voor verschillende typen hulpverleners (formele en informele ondersteuning). Gemeente Berkelland hanteert voor de hoogte van de persoonsgebonden budgetten als uitgangspunt de tarieven voor zorg in natura volgens het tariefmodel Sociaal Domein Achterhoek zoals opgenomen in het Inkoopdocument Individuele voorzieningen Jeugdhulp en Maatwerkvoorzieningen Wmo 2020 Acht Achterhoekse gemeenten en Hulp bij Huishouden 2020 Vijf Achterhoekse gemeenten. Het tariefmodel is opgebouwd uit verschillende kostprijselementen en voldoet aan de eisen gesteld in de "AMvB Reële Prijs".
Hoofdstuk 6 Bijdrage in de kosten Artikel 6.1 Maatwerkvoorziening of pgb's en bij verordening aangewezen algemene voorzieningen Geheel gewijzigd als gevolg van abonnementstarief	Artikel 6.1 Maatwerkvoorziening De gemeente mag van cliënten een bijdrage in de kosten vragen voor maatwerkvoorzieningen in natura en in de vorm van een persoonsgebonden budget alsmede voor algemene voorzieningen. In het tweede lid is het uitgangspunt benadrukt dat de bijdrage de kostprijs van de voorziening niet mag overstijgen: de gemeente mag geen winst maken op de bijdragen. In het derde lid zijn de maximale bedragen en percentages van het uitvoeringsbesluit van overeenkomstige toepassing verklaard.	<i>Lid 1</i> Het college vraagt een bijdrage in de kosten aan de cliënt, zolang hij gebruik maakt van de maatwerkvoorziening of het pgb. <i>Lid 2</i> De gemeente kan ook voor het gebruik van een algemene voorziening (behalve voor cliëntondersteuning) een bijdrage in de kosten van de gebruiker vragen. Als de gemeente dit wenst, dan moet dit in de verordening worden geregeld. <i>Lid 3</i> Uit de wet volgt dat het abonnementstarief verplicht is voor algemene voorzieningen

	In lid vier en vijf is de mogelijkheid van artikel 2.1.5, om de bijdrage ook aan de ouders van minderjarige cliënten op te leggen indien het een woningaanpassing betreft, benut. Uit artikel 1.1.1 van de Wet volgt dat onder een woningaanpassing wordt verstaan een bouwkundige of woontechnische ingreep in of aan een woonruimte. In lid 6 is de instantie aangewezen die de bijdrage voor opvang gaat innen, dat is anders dan bij andere maatwerkvoorzieningen niet het CAK maar de instantie die de opvang biedt. Artikel 6.2 Algemene voorziening De cliënt is in principe een kostendekkende bijdrage in de kosten verschuldigd aan de aanbieder voor het gebruik van een algemene voorziening. Voor cliëntondersteuning mag geen bijdrage in de kosten worden gevraagd. De aanbieder kan ook een betaling vragen voor bijvoorbeeld het gebruik van koffie of thee of een maaltijd. Het bedrag dat daarmee door de cliënt wordt uitgespaard geldt als algemeen gebruikelijk. Artikel 6.3 Kostprijs Dit artikel bepaalt wat onder de kostprijs van een maatwerkvoorziening, persoonsgebonden budget en een algemene voorziening wordt verstaan. De kostprijs is bepalend voor de hoogte van de bijdrage in de kosten die de cliënt verschuldigd is.	waarbij een duurzame hulpverleningsrelatie wordt aangegaan tussen degenen aan wie een voorziening wordt verstrekt en de betrokken hulpverlener. Bij een duurzame hulpverleningsrelatie is er in belangrijke mate sprake van persoonlijke hulpverlening, is arbeid verreweg de grootste kostencomponent, is de continuïteit van de band tussen cliënt en hulpverlener belangrijk voor de ondersteuning van de cliënt en wordt er langdurig gebruik gemaakt van de voorziening. Bij de mantelzorgregeling is sprake van een duurzame hulpverleningsrelatie. <i>Lid 4</i> In lid 4 is geregeld voor welke algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen het zogenaamde abonnementstarief van € 19,- per maand geldt. Voorbeelden zijn begeleiding en huishoudelijke hulp. Het abonnementstarief is verder verplicht voor alle maatwerkvoorzieningen, met uitzondering van beschermd wonen, de maatwerkvoorziening opvang of andere bij algemene maatregel van bestuur omschreven maatwerkvoorzieningen. De bijdragen voor de maatwerkvoorzieningen beschermd wonen [en maatschappelijke opvang] worden vastgesteld conform het uitvoeringsbesluit. <i>Lid 5</i> Op grond van het uitvoeringsbesluit kan vervoer worden uitgezonderd van het
--	--	--

		abonnementstarief. Het gaat hierbij in de meeste gevallen om collectief vervoer en in enkele gevallen individueel vervoer. Het gaat niet om (mobiliteits)hulpmiddelen zoals een aangepaste fiets of een scootmobiel. Reden voor deze uitzondering is dat er bij deze vormen van vervoer per rit lage prijzen worden gevraagd en het gebruik in veel gevallen incidenteel is. In lid 5 is daarom een afzonderlijke bepaling opgenomen over de hoogte van de bijdrage in de kosten voor het vervoer. <i>Lid 6</i> Vanaf 2020 hoeft er, vanwege de invoering van het abonnementstarief, niet meer voor alle voorzieningen gecontroleerd te worden of de bijdrage de kostprijs te boven gaat. In lid 6 is uitgelegd hoe de kostprijs tot stand komt. <i>Lid 7</i> De gemeente moet in de verordening bepalen door welke instantie de bijdrage voor een maatwerkvoorziening of pgb wordt vastgesteld en geïnd. <i>Lid 8</i> Aan jeugdigen tot 18 jaar kan uitsluitend een bijdrage in de kosten worden opgelegd voor een woningaanpassing. Voorwaarde voor het kunnen vragen van deze bijdrage in de kosten, is dat dit door de gemeenteraad als zodanig in de verordening is bepaald.
--	--	---

		Lid 9 Op grond van het uitvoeringsbesluit is voor rolstoelen, sportvoorzieningen en ondersteuning bij verhuizing en (her)inrichting geen bijdrage verschuldigd.
--	--	---

TECHNISCHE VRAAG (alleen over een agendapunt)
Indiener: Jacqueline Bussink, D66 Datum indiening vraag: 3 maart 2020 Betreft: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020. Datum verzending antwoord: 12 maart 2020
Formulering: Eén van de agendapunten op de raadsvergadering van 17 maart 2020 is de verordening “maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020”. Als redenen voor de nieuwe verordening noemt u onder meer de invoering van het abonnementstarief, actuele jurisprudentie en de nieuwe WMO wetswijziging. Voor de wijzigingen in de verordening wordt verwezen naar de was/wordt tabel. Helaas hebben wij de indruk dat de voorgenomen wijzigingen een grotere impact (kunnen) hebben dan menigeneen zich realiseert. Dit geldt met name voor de PGB en de huidige pilot “Ondersteuning Thuis”. D66 ziet het PGB als een waardevol instrument voor volwassenen, jeugdigen en hun ouders voor het realiseren van maatwerkgerichte, mantelzorg ondersteunende en innovatieve zorg voor inwoners die zelf (of via hun vertegenwoordiger) op verantwoorde wijze het PGB vorm en inhoud willen geven. Door een PGB aan te bieden realiseert de gemeente bovendien meer keuzevrijheid. Ten aanzien van het PGB zien wij in de nieuwe verordening een aantal wijzigingen die ons zorgen baart. Er kan mogelijk sprake zijn van een lager PGB tarief. Aangezien de gemeente een pittige bezuinigingstaak heeft in het sociale domein zou dit zomaar het geval kunnen zijn. Onze fractie wil niet later in het proces voor verrassingen staan als blijkt dat we, zonder dat we ons dit (volledig) hebben gerealiseerd en hebben overzien, akkoord zijn gegaan met aantal ingrijpende wijzigingen. Het betreft tamelijk zware kost voor mensen (zoals ikzelf) die hier niet dagelijks mee in aanraking komen. Het was in dat opzicht prettig geweest als dit onderwerp eerder en uitvoeriger aan de orde was geweest. Desalniettemin, misschien maken we ons onterecht zorgen en kunt u deze wegnemen in de beantwoording van onze vragen. Vraag: In het bijgevoegde overzicht nemen wij kennis van de volgende aanpassing van de PGB: Er vindt een bewustkeuzegesprek plaats met de inwoner over het beheer van een persoonsgebonden budget. De inwoner moet aangeven of hij deze taken werkzaamheden op zich kan nemen. Het advies van de consulent over het beheer van het PGB wordt opgenomen in het verslag. Uit de formulering is niet duidelijk of een vertegenwoordiger namens een cliënt het PGB mag en kan beheren. Is dit mogelijk?(1) En zo ja, wordt er bij het maken van een bewustkeuzegesprek nadrukkelijk gewezen op de mogelijkheid dat een vertegenwoordiger bij dit gesprek aanwezig kan zijn? (2) <i>Antwoord (1):</i> <i>We realiseren ons dat de verordening lastig te lezen is. Daarom zijn we op dit moment samen met Winterswijk, Oost-Gelre en een projectleider van Stimulansz bezig met de ‘omgekeerde verordening’ (leesbare, toegankelijke verordening). Deze zal in de loop van 2020 gereed zijn.</i> <i>Antwoord (2):</i> <i>Het bewustkeuzegesprek gaat over het kunnen beheren van een pgb en is dus alleen van toepassing bij inwoners die een pgb aanvragen. Deze inwoners hebben dan al een</i>

<i>keukentafelgesprek gehad.</i> <i>Een vertegenwoordiger mag en kan namens de cliënt het PGB beheren. Als dit het geval is, zullen wij de vertegenwoordiger ook willen spreken en bestaat inderdaad de mogelijkheid dat hij/zij bij het gesprek aanwezig is. Bij het maken van de afspraak voor het bewustkeuzegesprek vragen wij de inwoner of de vertegenwoordiger bij het gesprek aanwezig kan en wil zijn.</i> <i>Het antwoord op uw vraag is dus "ja".</i> NB <i>Een keukentafelgesprek is niet hetzelfde als een bewustkeuzegesprek.</i> <i>Het keukentafelgesprek is het eerste gesprek waar de consulent het onderzoek start naar de hulpvraag. Iedereen in de gemeente Berkelland die een aanvraag indient, krijgt zo'n gesprek.</i>
Vraag: Klopt het dat er inmiddels al een bewustkeuzegesprek plaats vindt indien er sprake is van een PGB aanvraag? Antwoord: <i>Ja, wij zijn vanaf juli 2018 begonnen met het voeren van de bewustkeuzegesprekken. De bewustkeuzegesprekken waren nog niet opgenomen in de verordening.</i>
Vraag: Zowel in de oude als in de nieuwe verordening kan een PGB worden afgewezen. Op welke gronden wijst u een PGB af? Zijn de criteria waarop wordt getoetst anders dan in 2019? En zo ja, waar zitten de verschillen? Kunt u aangeven hoe vaak u in 2019 een PGB aanvraag heeft afgewezen? Antwoord: <i>Naast de bewustkeuzegesprekken hanteert de gemeente Berkelland de weigeringsgronden zoals opgenomen in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet. Het gaat hierbij om drie weigeringsgronden:</i> <i>1. Competentie aanvrager. Voor het toekennen van een PGB wordt de voorwaarde gesteld dat de aanvrager voldoende competent is om verantwoord om te gaan met het PGB.</i> <i>2. Motivering waarom een PGB gewenst is in plaats van een maatwerkvoorziening via ZIN.</i> <i>3. Kwaliteit van zorg. De zorg die geleverd wordt dient van goede kwaliteit te zijn.</i> <i>De criteria waarop wij toetsen zijn niet gewijzigd ten opzichte van 2019. In 2019 zijn er geen aanvragen voor een PGB afgewezen.</i>
Vraag: In de nieuwe WMO wet wordt gesteld dat het college de plicht heeft, nadat is vastgesteld dat iemand in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, de betrokkene te informeren over de mogelijkheid om voor een PGB te kiezen en over de gevolgen van die keuze. Vraag: Hoe en in welke vorm gaat u inwoners actief wijzen op de mogelijkheid om voor een PGB te kiezen? Antwoord: <i>Tijdens het keukentafelgesprek wordt er eerst onderzocht of iemand in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening. In datzelfde gesprek wordt de inwoner geïnformeerd over ondersteuning via ZIN of via een PGB. De keuze ligt bij de inwoner.</i>
De gemeente Doetinchem behandelt (voor de Achterhoek) de aanvragen beschermd wonen. In de verordening wordt bepaald dat de geldende verordening en beleidsregels van de gemeente Doetinchem leidend zijn. Vraag: Kunt u aangegeven hoe dit wordt vormgegeven als een inwoner een PGB wenst? Immers, de PGB loopt via onze eigen gemeente. Antwoord: <i>De beleidsregels voor beschermd wonen worden door gemeente Doetinchem opgesteld, in</i>

afstemming met de Achterhoekse gemeenten. Vervolgens stelt elke gemeente, dus ook Berkelland, deze beleidsregels lokaal vast. Bij deze beleidsregels hoort een financieel besluit waarin de PGB tarieven zijn opgenomen voor beschermd wonen. Als een cliënt via de gemeente Doetinchem een indicatie voor beschermd wonen krijgt in de vorm van een PGB, dan ontvangt de cliënt deze PGB vanuit gemeente Doetinchem. Gemeente Doetinchem hanteert hierbij het PGB tarief dat wij in gemeente Berkelland in het financieel besluit hebben vastgesteld.

U stelt in de verordening dat de hoogte van het PGB voor formele ondersteuning is gebaseerd op het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura (berekend met behulp van het tariefmodel sociaal domein Achterhoek), waarbij het tarief met 15% voor overhead naar beneden is bijgesteld, tenzij op basis van het budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht.

Vraag: in hoeverre is de hoogte van de PGB in overeenstemming met de nieuwe wet? Is het geoorloofd om het tarief met 15% voor overhead naar beneden bij te stellen? Waar heeft u dit percentage op gebaseerd? Welke benchmark hanteert u hiervoor?
Is de PGB uitkering in de nieuwe verordening (gangbaar) lager dan in de oude verordening? Kunt u mij aangeven wat en hoe vaak in 2019 een PGB is toegekend voor formele zorg en op welk niveau dit tarief ligt?

Antwoord:

Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget professionele ondersteuning

In het tariefmodel sociaal domein Achterhoek bestaat het percentage overhead uit een component huisvesting (6%) en een component overige overheadkosten (19%). Bij het PGB voor professionele ondersteuning kan het percentage overhead naar beneden worden bijgesteld, omdat er vanuit de gemeenten geen verplichting wordt gesteld voor deelname aan het berichtenverkeer, een accountantsverklaring en een kwaliteitscontrole. Daarnaast is er veelal sprake van een kleinere instelling, met een kleinere huisvesting en hebben zij ook minder ondersteunende functies in dienst. Het is daarom geoorloofd om het tarief met 15 % voor overhead naar beneden bij te stellen.

Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget sociaal netwerk en/of niet-professionele ondersteuning

Per 1 mei 2019 is de wet minimumloon en minimumvakantietoeslag van toepassing op het persoonsgebonden budget voor sociaal netwerk en/of niet professionele ondersteuning. Dit is de reden waarom dit de berekeningsbasis vormt voor dit tarief.

Toekenning PGB (in)formele zorg in 2019:

- *In 2019 hadden 220 inwoners ondersteuning met behulp van een PGB.*
- *89 inwoners hebben de PGB ingezet voor de hulp bij de huishouding.*
- *70 inwoners hebben de PGB ingezet voor de begeleiding.*
- *61 inwoners hebben de PGB ingezet voor de Jeugdhulp.*

De tarieven van de PGB zijn voor:

- *Hulp bij de Huishouding gebaseerd op het tarief van de witte werkster € 13,50 per uur. Dit tarief is niet gewijzigd op 1 januari 2020.*
- *De tarieven voor begeleiding en wonen zijn gemiddeld het volgende bedrag gestegen:*
- *Individuele begeleiding Wmo € 6,52 per uur*
- *Individuele begeleiding Jeugd € 7,80 per uur*
- *Begeleiding groep Wmo € 0,72 per uur*
- *Begeleiding groep Jeugd € 2,08 per uur*
- *Wonen Wmo (beschermd en beschut) € 22,59 per etmaal*
- *Wonen Jeugd (beschermd en beschut) € 24,57 per etmaal*

Soms is er sprake van een combinatie van meerdere producten.

Benchmark:

Onderzoeksbureau BMC is betrokken geweest bij het tot stand komen van de PGB tarieven.

Onderzoeksbureau BMC heeft meerdere onderzoeken en gemeenten geadviseerd.

De PGB maakt een onderscheid tussen formele en informele ondersteuning. Informele ondersteuning kunnen bijvoorbeeld mensen uit het eigen netwerk van de inwoner zijn (bijvoorbeeld een familielid). De hoogte van de PGB voor informele ondersteuning voor begeleiding en logeren is bij het bestaan van een dienstbetrekking gelijk aan het minimumloon, inclusief vakantiebijslag, vakantie-uren en sociale lasten. Als ik de teksten van de oude en de nieuwe verordening naast elkaar leg, gaat de oude verordening uit van een gemiddeld regionaal tarief. Op basis van deze vergelijking krijg ik de indruk dat er sprake kan zijn van een verlaging van het PGB tarief voor informele ondersteuning.

Vraag: Is mijn veronderstelling juist? In hoeverre moeten inwoners rekening houden met een mogelijke verlaging van het PGB tarief? Kunt u aangeven wat en hoe vaak in 2019 een PGB is toegekend voor informele zorg en op welke niveau dit tarief ligt?

Antwoord:

Uw veronderstelling is inderdaad juist. Een mogelijke verlaging van het PGB tarief vindt echter pas plaats wanneer er een wijziging plaatsvindt in de beschikking. De wijziging van een tarief betekent niet dat we de beschikking openbreken. Het aantal toekenningen van PGB's in 2019 staat in het antwoord hiervoor.

Vraag: Aan inwoners wordt een ondersteuningsplan verstrekt (deze maakt deel uit van de beschikking). In het ondersteuningsplan worden de resultaten, doelen en frequenties vastgelegd, die tussen inwoner en zorgaanbieder worden besproken.

- Betekent dit dat hiermee de pilot "ondersteuning thuis" welke is gebaseerd op resultaatafspraken en niet op uren komt te vervallen?
- Wordt in het ondersteuningsplan ook expliciet het aantal uren zorg vermeld?
- Wat is exact de rol van de zorgaanbieder bij de totstandkoming van het ondersteuningsplan?
- Wat is exact de rol van de zorgaanbieder met betrekking tot de frequentie en de uren?
- Als een inwoner een probleem ondervindt bij zijn ondersteuning, bij welke instantie moet hij dan zijn probleem kenbaar maken? Bij de gemeente, die de maatwerkvoorziening heeft verstrekt, of bij de aanbieder, die het ondersteuningsplan heeft vastgesteld?
- Hoe ziet de klachtenprocedure er uit?
- Op welke wijze wordt toegezien op de kwaliteit van de aanbieders?

Antwoord:

- *Dit betekent dat we het gedachtengoed en de werkwijze van Ondersteuning Thuis gaan borgen in ons reguliere beleid in plaats van als pilot. Vanaf 1 april 2020 krijgen inwoners een indicatie in zowel resultaten als in uren en minuten voor een Schoon Huis en Huishouding op orde.*
- *De uren en minuten zijn te vinden in de beschikking en in sommige situaties in het gespreksverslag, maar maken geen onderdeel uit van het ondersteuningsplan.*
- *De rol van de zorgaanbieder bij het tot stand komen van het ondersteuningsplan is vastgelegd in hoofdstuk 9 van het Inkoopdocument Wmo en Jeugdhulp en Hulp bij Huishouding. In het Ondersteuningsplan worden de wensen van de Cliënt ten aanzien van de geïndiceerde Hulp bij Huishouden opgenomen. Opdrachtnemer (de zorgaanbieder) maakt daar waar mogelijk met de Cliënt afspraken over het moment (tijdstip en dag) en de frequentie waarop de Hulp bij Huishouden geleverd wordt, de vorm, de omvang en de inhoud van Hulp bij Huishouden die Opdrachtnemer biedt. Deze afspraken sluiten zoveel mogelijk aan bij de wensen van de Cliënt en sluiten aan bij het stimuleren van de zelfredzaamheid en vitaliteit van de Cliënt en de Ondersteuning door het netwerk*
- *De klachtenprocedure is vastgelegd in de afspraken met alle zorgaanbieders die gecontracteerd zijn voor de Wmo, Jeugdhulp en/of de Hulp bij Huishouding. De klachtenregeling is gericht op de opdrachtnemer (zorgaanbieder) en er is een klachtenregeling gericht op de opdrachtgever (de gemeente).*
- *De afspraken tussen de gemeenten en de zorgaanbieders richt zich tot Zorg in Natura. Dit*

betekent dat alle zorgaanbieders die gecontracteerd zijn voor de Wmo, de Jeugdhulp en/of de Hulp bij Huishouding moeten voldoen aan kwaliteitseisen die zijn opgesteld in het inkoopdocument. De contract- en leveranciersmanagers houden hier toezicht op. Een Persoonsgebonden budget (PGB) is een andere manier van financieren, waarbij de inwoner direct met de zorgverlener een overeenkomst sluit. Hier worden door de gemeente geen kwaliteitseisen voor opgesteld.

Het normenkader wordt een belangrijk middel in de vaststelling van de beschikking / ondersteuningsplan.

Vraag: Klopt het dat het normenkader, waarin wordt vastgelegd welke activiteiten in welke frequentie nodig zijn om de doelen te bereiken, verankerd moet zijn in het beleid van de gemeente? Wat is op dit moment de status van het normenkader en wanneer is deze gereed?

Antwoord:

Het klopt dat het normenkader verankerd moet zijn in het beleid van de gemeente. Het normenkader zoals wij willen hanteren is gereed en laten wij per 1 april 2020 in werking treden.

Toelichting:

- 1. Technische vragen zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan. Ze zijn niet bedoeld voor een politiek antwoord.*
- 2. Technische vragen zijn vragen voor een beter begrip van een vraagstuk. Vragen over feiten en de uitleg daarvan of over de gevolgen van een besluit.*
- 3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen. Bij elke nieuwe vraag kunt u d.m.v. de tabtoets een nieuwe regel aanmaken. Het antwoord zal dan geplaatst worden bij de desbetreffende vraag.*

C: B.M.J. Klompjan

T: 0545-250 250

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 20658

Onderwerp : Aanvulling op de commissie sociaal d.d. 7 april 2020

Verzonden : 9 april 2020

Geachte leden van de raad,

Op 7 april is in de commissie Sociaal een aantal toezeggingen gedaan door portefeuillehouder M. van Haaren. In deze raadsbrief vindt u deze aanvullende informatie. Het betreft de volgende onderwerpen:

1. Achtergrondinformatie voorgestelde wijzigingen
2. Uitspraak Centrale Raad van Beroep
3. Noodzaak vaststellen verordening Maatschappelijke ondersteuning
4. Aantallen informele zorg
5. Besluit tarieven in de samenwerkende gemeenten in de Achterhoek.

Daarnaast zijn een aantal bijlagen opgenomen:

Bijlage 1: Antwoorden op de schriftelijke vragen die gesteld zijn door mevrouw Bussink namens D66

Bijlage 2: Totaaloverzicht tariefswijzigingen ZIN

Bijlage 3: Totaaloverzicht tariefwijzigingen PGB (formeel en informele zorg)

Bijlage 4: Tariefopbouw informele zorg

Bijlage 5: Voorbeeld budgetplan

Bijlage 6a en 6b: Uitspraak Centrale Raad van Beroep en toelichting Schulink

Bijlage 7: Financieel besluit 2020 ter kennisgeving

Bijlage 8: Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2020 ter kennisgeving

1. Achtergrondinformatie PGB

Een PGB (persoonsgebonden budget) is een mogelijke manier van financieren van zorg (Wmo of Jeugd), waarbij de inwoner zelf met één of meerdere zorgverlener(s) een overeenkomst sluit. De inwoner is hierbij zelf de opdrachtgever. Bij een pgb wordt onderscheid gemaakt tussen formele zorg en informele zorg. Formele zorg is de zorg die wordt geboden door opgeleide professionals. Aan deze vorm van zorg zijn allerlei verplichtingen verbonden waar de zorgverleners, zorgaanbieders en zorginstanties aan moeten voldoen, zoals een kwaliteitskeurmerk en diploma's. Informele zorg is zorg en ondersteuning die vanuit sociale en morele overwegingen wordt verricht, zoals een vriendendienst of vrijwillige hulp in familieverband.

2. Uitspraak Centrale Raad van Beroep

Op 1 mei 2019 is de nieuwe ministeriële regeling 'hulp uit sociaal netwerk' ingegaan. Deze regeling maakt het mogelijk om betalingen uit een pgb te doen in die situatie waar geen sprake is van een

arbeidsrelatie. Het gaat om hulp in familieverband, burenhulp of vriendendienst. Een pgb informele zorg is dus niet bedoeld als vervanging van een inkomen. In de aanvraag en het onderzoek wordt onderscheid gemaakt tussen gebruikelijke zorg, bovengebruikelijke zorg en de eigen kracht. De Centrale Raad van Beroep heeft op 17 juli 2020 een uitspraak gedaan over de eigen kracht. In bijlage 5 is de uitspraak toegevoegd met daarbij de reactie en onderbouwing van Schulinc <https://www.schulinc.nl/>. Schulinc biedt juridische informatie en advies aan binnen het sociaal domein en omgevingsrecht in Nederland.

Schulinc trekt de conclusie dat de financiële positie van een gezin volgens de Centrale Raad van Beroep een onderdeel is van 'eigen kracht'. De CRvB overweegt immers dat (onder andere) onderzoek is gedaan naar het belang van de ouders om te voorzien in een inkomen en dat geconstateerd is dat het gezin in balans is. Daarbij oordeelt de CRvB dat het feit dat de moeder financiële druk ervaart onvoldoende reden is om een pgb toe te kennen.

Gemeenten kunnen met deze uitspraak in ieder geval nog eens kritisch naar hun cliënten met een pgb voor informele zorg kijken. Hoe vervelend de uitkomst voor gezinnen ook kan zijn, gemeenten hebben op basis van deze uitspraak van de CRvB de juridische grondslag om in voorkomend geval pgb's voor het sociale netwerk af te wijzen.

3. Noodzaak vaststellen Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020

In de commissie Sociaal werd de vraag gesteld welke risico's er zijn als de verordening nu niet wordt vastgesteld. Het is gewenst dat wij een actuele verordening hanteren.

De gemeente is verplicht de beleidskeuzes vast te leggen in de verordening. Als een inwoner in beroep gaat bij de rechter en de gemeente de verplichtingen vanuit de wet niet heeft opgenomen lopen wij een risico. We moeten voldoen aan de wet zoals het opnemen van het abonnementstarief.

Het college heeft het financieel besluit maatschappelijke ondersteuning en jeugdwet 2020 op 31 maart 2020 vastgesteld. Onder voorbehoud van de vaststelling van de Verordening door de raad.

4. Aantallen informele zorg

In totaal hebben 14 budgethouders begeleiding uit het sociaal netwerk (informele zorg); 9 vanuit de Wmo en 5 vanuit de Jeugdwet.

5. Besluit tarieven in de samenwerkende gemeenten in de Achterhoek

In het voorjaar van 2019 hebben wij in regionaal verband nieuwe tarieven voorgesteld om daarmee te komen tot kostprijsdekkende tarieven (Amvb reële kostprijs). De urgentie om daarbij zo mogelijk een bezuinigend effect te bewerkstelligen, is gezien de taakstelling binnen het sociaal domein helder. Bij de afweging om te komen tot nieuwe tarieven is de Amvb reële kostprijs het uitgangspunt. Inzet daarbij was om zo mogelijk te komen tot lagere kosten, maar zoals uit het overzicht met tarieven blijkt, was dit vaak niet mogelijk. De pgb tarieven voor informele zorg zijn in 2020 wel lager dan in 2019. Op 31 maart 2020 heeft het college het financieel besluit vastgesteld en dat gaat van kracht als de verordening wordt vastgesteld door de Raad.

Zorg in natura tarieven zijn op 28 mei 2019 vastgesteld en op 1 januari 2020 ingegaan. De nieuwe tarieven waren nodig om de aanbesteding te kunnen starten.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris,

de burgemeester,

M.N.J. Broers.

drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
-Archief

Bijlage 1:

TECHNISCHE VRAAG (alleen over een agendapunt)

Indiener: Jacqueline Bussink, D66

Datum indiening vraag: 8 april 2020

Betreft: Aanvullende vragen naar aanleiding van de commissievergadering met betrekking tot het agendapunt "Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020."

Datum verzending antwoord: 9 april 2020

Formulering:

Tijdens de commissievergadering is er uitvoerig gesproken over de verordening en dan specifiek over het PGB. Het komt er kort gezegd op neer dat, als wij instemmen met de verordening, *wij ook instemmen met een verlaging van het informele PGB tarief op het niveau van het wettelijke minimum loon*. Het huidige tarief ligt hoger (€ 18,50).

Als onderbouwing voor het lagere PGB tarief werd tijdens de commissievergadering onder meer verwezen naar een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep. Als aanvulling meldde de portefeuillehouder op dat, op basis van deze uitspraak, een ouder helemaal geen recht meer heeft op een informeel PGB tarief. De gemeente kwam hen juist tegemoet met het uitkeren van een lager tarief. Inmiddels heeft de portefeuillehouder, op mijn verzoek, deze uitspraak naar mij toegestuurd evenals een toelichting hierop van het adviesbureau Schulink (die ons overigens aangaande de huishoudelijk hulp in een eerder stadium volledig verkeerd heeft geadviseerd, waardoor wij het beleid in Berkelland, na tussenkomst van de rechter, 180 graden hebben moeten bijstellen).

Tijdens de commissievergadering noemde de portefeuillehouder ook dat het vaststellen van de tarieven een bevoegdheid is van het college. Er is gekeken aan welke knoppen gedraaid kan worden binnen het sociale domein om tot een mogelijke besparing te komen, het (informele) PGB tarief is er daar één van, aldus de wethouder. Wij constateren dat deze besparing/bezuiniging ontbreekt in het raadstuk bij het onderdeel financiën. Een onderbouwing kon ook niet gegeven worden tijdens de commissievergadering.

Onze vraag of het nog mogelijk is om goede zorg in te kopen met een (formeel) PGB tarief dat met 15% naar beneden wordt bijgesteld is onbeantwoord gebleven.

Wij hebben daarom een aantal aanvullende vragen die wij graag op korte termijn beantwoord willen hebben. In het raadstuk ontbreekt veel essentiële informatie en de antwoorden van de portefeuillehouder in de commissie maken de verwarring alleen maar groter.

Vraag: De uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van juli 2019 en ook de toelichting van Schulink heeft betrekking op een specifieke casus. Deze casus gaat over een ouder waarvan veronderstelt mag worden dat ze de zorg van haar kind wel aankan. Haar stelling dat ze moe is en financiële druk ervaart is onvoldoende aanleiding om een PGB te ontvangen stelt de CrvB.

Op basis van deze uitspraak wordt door Schulink generiek gesteld dat er kritisch doorgevraagd mag worden of de ouder in staat is om noodzakelijke hulp te bieden.

Voor ons is niet de discussie dat er niet kritisch gekeken moet worden naar een toekenning. Ook onze fractie vindt dat er een kritische toetsing moet plaatsvinden. Deze verordening gaat echter over gevallen waarbij deze toetsing al heeft plaats gevonden. De bewering dat vervolgens het informeel (PGB) tarief dus niet meer verstrekt hoeft te worden is o.i. onjuist. Ook rechtvaardigt dit niet het argument om het tarief te verlagen.

Er is nog steeds sprake van informele zorg, met toekenning van een informeel PGB tarief, als

ouders ervoor kiezen hun ernstig beperkte/zieke kind thuis te laten opgroeien / verzorgen. Kinderen die waarschijnlijk anders elders verzorgd of verpleegd zouden worden. Het is toch te prijzen dat ouders dit doen (ook gelet op de personeelstekorten in de zorg)?

Vraag: Bent u het met mij eens dat deze ouders in aanmerking komen voor het informele tarief en dat de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep niet op hen van toepassing is?

Antwoord:

De toekenning van de pgb informele zorg is afhankelijk van de casuïstiek. Ouders kunnen een aanvraag indienen en uit het onderzoek / keukentafelgesprek zal aan de hand van het ondersteuningsplan en het budgetplan in overleg met ouders gekeken worden voor welke vorm van pgb zij in aanmerking komen. Bij alle aanvragen wordt er gekeken welke vorm van zorg het beste past bij de inwoner.

Als u bij uw stelling blijft ontvang ik graag een specifieke onderbouwing, omdat dit namelijk haaks staat op de informatie van de overheid, die overigens van een later tijdstip dateert dan de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep.

Vraag: Waarop baseert u dat een lager tarief ook daadwerkelijk tot een bezuiniging leidt? Graag ontvang ik een concrete onderbouwing van de mogelijke besparing.

(ik ga er vanuit dat u in uw beantwoording rekening houdt met het feit dat als ouders minder vergoed krijgen voor hun eigen inzet, de kans groot is dat zij eerder zullen kiezen om duurdere hulp in te kopen of hun kind elders onder te brengen.)

Antwoord:

In het voorjaar van 2019 hebben wij in regionaal verband nieuwe tarieven voorgesteld om daarmee te komen tot kostprijsdekkende tarieven (Amvb reële kostprijs). De urgentie om daarbij zoveel mogelijk een bezuinigingseffect te bewerkstelligen, is gezien de taakstelling binnen het sociaal domein helder. Bij de afweging om te komen tot nieuwe tarieven is de Amvb reële kostprijs het uitgangspunt. Inzet daarbij was om zo mogelijk te komen tot lagere kosten, maar zoals uit het overzicht met tarieven blijkt, was dit vaak niet mogelijk.

Zoals u in de bijlagen kunt zien zijn de tarieven voor zowel ZIN als PGB in totaliteit omhoog gegaan. Voor enkele tarieven is er soms wel sprake van een daling, maar die daling is dus gebaseerd op een reële berekening van de kosten. Het informele tarief voor een pgb is naar beneden bijgesteld omdat het huidige tarief nooit een inhoudelijke onderbouwing / berekening heeft gehad; daarin is destijds norm van de AWBZ overgenomen. Door de nieuwe wetgeving op 1 mei 2019 hebben gemeenten de kans gekregen om realistisch naar de onderbouwing van de tarieven te kijken.

Omdat de vraag van de inwoner altijd leidend is, is er niet per definitie sprake van bezuiniging. Gezien het geringe aantal inwoners (15) die gebruik maken van informele zorg denken wij ook niet dat het hier om een besparing zal gaan.

Tijdens de commissievergadering beweerde de portefeuillehouder dat de tariefstelling een bevoegdheid van het college is.

Vraag: Graag verneem ik van u waarop u dit baseert. Wij zijn namelijk van mening dat deze bevoegdheid **wel** bij de raad ligt. Zie ook:

https://vng.nl/sites/default/files/brieven/2017/20170815_ledenbrief_aanpassing-model-verordening-maatschappelijke-ondersteuning-2015-ivm-uitspraak-crvb-17-mei-2017.pdf

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/raad-niet-college-moet-pgb-tarieven-vaststellen.9602270.lynkx>

Antwoord: <i>Tot op heden stelt de Raad de begrotingen vast en het college heeft het financieel besluit en de tarieven vastgesteld. De reden hiervoor is dat het college over de uitvoering gaat. Sinds de gemeente de taken op het gebied van jeugd en wmo heeft overgenomen (2015), is dit steeds op deze manier gedaan. Hier is door de Raad tot nu toe niet aangegeven dat dit niet de gewenste werkwijze is. Het is altijd aan de Raad om bestaande routes aan te passen. Het lijkt logisch om dit te doen bij het vaststellen van de nieuwe verordening per 2021.</i>
Vraag: Zijn er andere mogelijke bezuinigingen en/of verlagingen in tarieven? Zo ja, kunt u ons een compleet overzicht verstrekken van alle tarieven binnen WMO / PGB / Jeugdzorg? Graag een tabel met het tarief van 2019 en daarnaast het tarief 2020. Antwoord: <i>In bijlage 2 zijn de zin tarieven van de Wmo en Jeugdzorg opgenomen (2019 en 2020)</i> <i>In bijlage 3 zijn de pgb tarieven opgenomen van de formele en informele zorg (2019 en 2020)</i> <i>Bij de nieuwe tariefopbouw stond de Amvb Reële kostprijs centraal.</i>
Vraag: Bent u van mening dat een PGB houder met een verlaging van een tarief van 15% vanwege aftrek overheadkosten nog in staat is om professionele zorg in te kopen? Is het mogelijk dat het tarief lager wordt dan 15% (dus na aftrek overheadkosten) als Zorg in Natura (waar het tarief van is afgeleid) tegen een lager tarief kan worden ingekocht? Waarop u baseert u de stelling dat PGB houders hoofdzakelijk bij een kleinere instelling zorg inkopen? Bent u van mening dat een ZZP'er tegen dit lagere tarief nog voldoende inkomsten heeft en bereid is om voor dit lagere tarief zorg te verlenen aan een PGB houder? Antwoord: <i>De meeste pgb tarieven bij formele zorg zijn gestegen ten opzichte van 2019.</i> <i>Wij zijn van mening dat een zzp'er tegen dit tarief nog voldoende inkomsten kan hebben. Uit de praktijk blijkt dat er genoeg animo is om voor dit tarief zorg te verlenen. Een zzp'er maakt minder tot geen overheadkosten (management en staf, gebouw- en terreingebonden kosten, overige materieel gebonden kosten, rente-, aflossings- en afschrijvingskosten voor huisvesting). De tarieven zijn tot stand gekomen met advisering van BMC en worden in meerdere gemeenten in Nederland toegepast.</i> Antwoord: <i>Wij gaan niet uit van de veronderstelling uit dat PGB houders hoofdzakelijk bij een kleinere instelling zorg inkopen. Als een inwoner met een PGB de zorg wil afnemen bij een gecontracteerde aanbieder dan kan dat. Wel geven wij het advies om dit in ZIN te doen. Een combinatie van een gecontracteerde aanbieder met een pgb informele zorg is mogelijk.</i>
We naderen het punt dat de vrije keuze die mensen hebben tussen een PGB en Zorg in Natura onder druk komt te staan. Als de PGB tarieven dusdanig laag zijn dat je er geen mensen voor kunt vinden, dan ben je min of meer gedwongen om terug te vallen op Zorg In Natura. Onze fractie vindt het belangrijk dat PGB's toegankelijk blijven, vooral voor mensen die intensieve zorg nodig hebben. Vraag: bent u het met ons eens? Antwoord: <i>Als een inwoner intensieve zorg nodig heeft kan dit zowel bij PGB als bij Zorg in natura en behouden inwoners de keuze vrijheid. Ook zijn combinaties mogelijk.</i> Inwoners worden op verschillende manieren betrokken bij diverse thema's in het sociale domein. Wij constateren dat onze inwoners op geen enkele manier bij de totstandkoming van deze ingrijpende wijzigingen in de verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 zijn betrokken.

Terwijl deze enorme gevolgen heeft voor de zorg en onze inwoners direct treft. Vraag: Waarom heeft u dit niet gedaan? Antwoord: <i>Het betreft met name een technische wijziging in de Verordening die in 2017 door de Raad is vastgesteld. Naar onze mening ging het met name om de invoering van het abonnementstarief en actuele jurisprudentie.</i> <i>U spreekt over ingrijpende wijzigingen. Wij zien één grote wijziging en dat is het pgbtarief voor de informele zorg en dit betreft relatief een klein groep inwoners (15).</i> <i>Zorg in Natura tarieven komen tot stand als gevolg van marktconsultatie met zorgaanbieders en op basis van de Amvb reële kostprijs.</i> <i>De inwoners worden bij het opstellen van de nieuwe 'toegankelijke' Verordening 2021 volop betrokken in het traject.</i>	
Vraag: Bent u het met mij eens dat de verordening een inhoudelijke politieke discussie vereist waarbij raads- en commissieleden volledig worden meegenomen in alle ins en outs van deze verordening en dat u ook belanghebbenden hierbij betreft? Antwoord: <i>Als gevolg van de invoering van het abonnementstarief en actuele jurisprudentie moet de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 worden aangepast. Dit zijn technische aanpassingen. Het is noodzakelijk dat een verordening actueel is. Een verordening is een juridisch document.</i> <i>De gemeente is verplicht de beleidskeuzes vast te leggen in de verordening. Als een inwoner in beroep gaat bij de rechter en de gemeente de verplichtingen vanuit de wet niet heeft opgenomen lopen wij een risico. We moeten hiermee voldoen aan de wet zoals het opnemen van het abonnementstarief.</i> <i>Voor de politiek inhoudelijke discussie gaan wij graag met u in gesprek. Binnenkort ontvangt u de documenten sturen in het sociaal domein en de verantwoordingsrapportage.</i>	
<i>Toelichting:</i> <i>1. Technische vragen zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan. Ze zijn niet bedoeld voor een politiek antwoord.</i> <i>2. Technische vragen zijn vragen voor een beter begrip van een vraagstuk. Vragen over feiten en de uitleg daarvan of over de gevolgen van een besluit.</i> <i>3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen. Bij elke nieuwe vraag kunt u d.m.v. de tabtoets een nieuwe regel aanmaken. Het antwoord zal dan geplaatst worden bij de desbetreffende vraag.</i>	

Tarieflijsten Wmo en Jeugdhulp 2019-2020 - Sociaal Dom

code	Omschrijving product
WMO	
02A06	Begeleiding Individueel - ontwikkelen (WMO)
02A11	Begeleiding Individueel - ontwikkelen Plus (WMO)
02A07	Begeleiding Individueel - stabiliseren en helpen bij (WMO)
02A08	Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen (WMO)
02A12	Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen plus (WMO)
03A04	Persoonlijke verzorging - ontwikkelen (WMO)
03A03	Persoonlijke verzorging - stabiliseren (WMO)
Jeugd	
45A08	Begeleiding Individueel - ontwikkelen (Jeugd)
45A09	Begeleiding Individueel - ontwikkelen Plus (Jeugd)
40A03	Persoonlijke verzorging - ontwikkelen (Jeugd)
40A04	Persoonlijke verzorging - stabiliseren (Jeugd)
45A66	Behandeling Individueel - ontwikkelen (Jeugd)
45A68	Behandeling Individueel - ontwikkelen Plus (Jeugd)
WMO	
07A11	Begeleiding Groep - ontwikkelen (WMO)
07A15	Begeleiding Groep - ontwikkelen Plus (WMO)
07A12	Begeleiding Groep - stabiliseren en helpen bij (WMO)
07A13	Begeleiding Groep - stabiliseren en overnemen (WMO)
07A16	Begeleiding Groep - stabiliseren en overnemen plus (WMO)
08A03	Vervoer
Jeugd	
41A23	Begeleiding Groep - ontwikkelen (Jeugd)
41A24	Begeleiding Groep - ontwikkelen Plus (Jeugd)
41A11	Behandeling Groep - ontwikkelen (Jeugd)
41A13	Behandeling Groep - ontwikkelen Plus (Jeugd)
42A03	Vervoer
WMO	
15A08	Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)
15A09	Wonen beschut ambulant (met 24-uurs bereikbaarheid)
15A02	Wonen beschut exclusief
15A10	Wonen beschut inclusief
15A11	Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) incl. woonkosten
15A50	Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) excl. woonkosten
15A12	Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht) incl. woonkosten
15A51	Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht) excl. woonkosten
04A01	Logeren
Jeugd	
44A27	Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)
44A28	Wonen beschut ambulant (met 24-uurs bereikbaarheid)
44A01	Wonen beschut exclusief
44A29	Wonen beschut inclusief
44A30	Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht)
44A31	Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht)
44A09	Logeren
WMO	
43A29	Gezinshuis
43A10	Therapeutisch Gezinshuis
43A35	Kamertraining
43A54	LVB Licht
43A55	LVB Midden

43A56	LVB Zwaar
43A52	VG
43A04	Verblijf op locatie aanbieder licht
43A37	Verblijf op locatie aanbieder midden
43A39	Verblijf op locatie aanbieder zwaar
43A12	JeugdzorgPlus
43A38	Gezinsopname
code volgt	Gezinsopname Plus
44A07	Pleegzorg
43A62	Deeltijdpleegzorg
code volgt	Vergoeding Werving en Selectie
46A03	Jeugdhulp Crisisbed LVB Z560
46A04	Jeugdhulp Crisisbed (kaal) VF8
46B01	Jeugdhulp Crisis Ambulant
54001	Jeugd-ggz behandeling regulier/generalistisch
54002	Jeugd-ggz behandeling specialistisch
54003	Jeugd-ggz behandeling hoog-specialistisch
54004	Jeugd-ggz diagnostiek
54007	Jeugd-ggz verblijf zonder overnachting
54009	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse A
54010	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse B
54011	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse C
54012	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse D
54013	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse E
54014	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse F
54015	Jeugd-ggz verblijf tariefklasse G
45A03	Diagnostiek: outputgericht
45A02	Jeugdhulp ambulant specialistisch: outputgericht
53A01	Behandeling of onderzoek en/of meer dan 2 polikliniekbezoeken/ consultaties op afstand en/of d
53A02	1 of 2 polikliniekbezoeken/ consultaties op afstand bij gedragsproblemen (bij kind)
53A04	1 of 2 polikliniekbezoeken/ consultaties op afstand bij een aandoening met een psychische oorzaak
53A06	Behandeling of onderzoek en/of meer dan 2 polikliniekbezoeken/ consultaties op afstand en/of 1

code	Omschrijving product
------	----------------------

1001 Hulp bij Huishouden (hh1) Schoon Huis

1002 Hulp bij Huishouden (hh2) Schoon Huis

5100 Ondersteuning Thuis

nein Achterhoek

Tarief 1/1/19	Tarief per 1/7/2019*
Perceel 1: Ondersteuning Individueel	
€ 45,60	€ 57,60
€ 76,20	€ 67,20
€ 40,80	€ 54,60
€ 61,20	€ 58,20
€ 76,20	€ 66,60
€ 45,60	€ 47,40
€ 40,80	€ 45,60
€ 51,00	€ 58,80
€ 76,20	€ 76,80
€ 45,60	€ 47,40
€ 40,80	€ 45,60
€ 91,80	€ 95,40
€ 106,80	€ 114,00
Perceel 2: Ondersteuning groep	
€ 39,20	€ 37,92
€ 64,70	€ 56,13
€ 34,10	€ 37,48
€ 49,40	€ 37,92
€ 64,70	€ 56,13
€ 18,50	€ 18,50
€ 49,48	€ 45,37
€ 72,79	€ 65,28
€ 76,50	€ 76,02
€ 102,00	€ 103,39
€ 18,50	€ 18,50
Perceel 3: Wonen en logeren	
	€ 24,61
	€ 30,80
	€ 35,64
	€ 72,97
	€ 95,95
	€ 58,33
	€ 95,95
	€ 58,33
	€ 136,96
	€ 25,30
	€ 31,66
	€ 36,83
	€ 74,15
	€ 97,58
	€ 97,58
	€ 139,84
Perceel 4: Jeugdhulp met verblijf en crisis	
	€ 168,57
	€ 231,38
	€ 161,06
	€ 205,93
	€ 253,80

	€	294,11
	€	168,02
	€	191,44
	€	237,40
	€	293,60
	€	375,60
	€	173,23
	€	336,77
	€	41,79
	€	41,79
	€	1.920,00
	€	293,64
	€	222,92
	€	3.729,65

Perceel 5: Generalistische basis Jeugd GGZ

	€	1,47
--	---	------

Perceel 6: Specialistische Jeugd GGZ

	€	1,78
	€	1,95
	€	1,84
	€	116,21
	€	149,63
	€	215,36
	€	246,96
	€	286,92
	€	354,29
	€	390,26
	€	514,70

Perceel 7: Dyslexie

	€	1.132,40
	€	5.369,91

Perceel 8: Ziekenhuiszorg

agbehandeling bij gedragsproblemen (bij kind)	€	869,55
	€	278,07
aak (bij kind)	€	395,39
dagbehandeling bij een aandoening met een	€	1.006,04

Perceel 9 Hulp bij huishouding

Tarief 1/1/19	Tarief per 1/7/2019*
----------------------	-----------------------------

€ 26,40 -

€ 30,00 -

Tarief per 1/1/2020*		Tarief per
€	58,20	
€	68,40	
€	55,20	
€	58,80	
€	67,20	
€	48,00	
€	46,20	
€	60,00	
€	78,00	
€	48,00	
€	46,20	
€	96,60	
€	116,40	
€	38,50	
€	56,97	
€	38,06	
€	38,50	
€	56,97	
€	18,60	
€	46,11	
€	66,34	
€	77,34	
€	105,16	
€	18,60	
€	24,95	
€	31,23	
€	36,13	
€	74,21	
€	97,51	
€	59,15	
€	97,51	
€	59,15	
€	139,06	
€	25,69	
€	32,15	
€	37,40	
€	75,47	
€	99,26	
€	99,26	
€	142,15	
€	171,62	
€	235,49	
€	163,93	
€	209,65	
€	258,36	

€	299,39	
€	171,04	
€	194,89	
€	241,64	
€	298,88	
€	382,37	
€	176,39	
€	342,74	
€	42,56	
€	42,56	
€	1.950,00	
€	298,91	
€	227,00	
€	3.796,78	

€	1,49	
---	------	--

€	1,80	
€	1,98	
€	1,86	
€	118,53	
€	152,63	
€	219,67	
€	251,90	
€	292,66	
€	361,37	
€	398,06	
€	525,00	

€	1.148,57	
€	5.446,61	

€	886,94	
€	283,63	
€	403,30	
€	1.026,16	

Tarief per 1/1/2020*	Tarief per
----------------------	------------------

€	27,60
€	30,60

Eenheid		verlaagd / verhoogd
uur	€	12,60
uur	€	-7,80
uur	€	14,40
uur	€	-2,40
uur	€	-9,00
uur	€	2,40
uur	€	5,40
uur	€	9,00
uur	€	1,80
uur	€	2,40
uur	€	5,40
uur	€	4,80
uur	€	9,60
dagdeel	€	-0,70
dagdeel	€	-7,73
dagdeel	€	3,96
dagdeel	€	-10,90
dagdeel	€	-7,73
etmaal	€	0,10
dagdeel	€	-3,37
dagdeel	€	-6,45
dagdeel	€	0,84
dagdeel	€	3,16
etmaal	€	0,10
etmaal	€	0,34
etmaal	€	0,43
etmaal	€	0,50
etmaal	€	1,24
etmaal	€	1,56
etmaal	€	0,81
etmaal	€	1,56
etmaal	€	0,81
etmaal	€	2,11
etmaal	€	0,39
etmaal	€	0,49
etmaal	€	0,57
etmaal	€	1,31
etmaal	€	1,68
etmaal	€	1,68
etmaal	€	2,31
etmaal	€	3,05
etmaal	€	4,10
etmaal	€	2,87
etmaal	€	3,72
etmaal	€	4,56

etmaal	€	5,29
etmaal	€	3,02
etmaal	€	3,45
etmaal	€	4,24
etmaal	€	5,28
etmaal	€	6,77
etmaal	€	3,16
etmaal	€	5,97
etmaal	€	0,76
etmaal	€	0,76
stuk	€	30,00
etmaal	€	5,28
etmaal	€	4,08
traject (28 dgn)	€	67,13

minuut	€	0,02
--------	---	------

minuut	€	0,02
minuut	€	0,03
minuut	€	0,02
etmaal	€	2,32
etmaal	€	2,99
etmaal	€	4,31
etmaal	€	4,94
etmaal	€	5,74
etmaal	€	7,09
etmaal	€	7,81
etmaal	€	10,29

stuk	€	16,17
stuk	€	76,70

stuk	€	17,39
stuk	€	5,56
stuk	€	7,91
stuk	€	20,12

Eenheid		Hoger of lager
uur	€	1,20
uur	€	0,60

Bijlage 3, PGB tarieven (in)formele zorg:

Op de volgende pagina's ziet u de pgb tarieven in 2019 en 2020.

Tabellen 1, 2 en 3 zijn de tarieven voor de formele zorg.

Tabellen 4 en 5 zijn de tarieven voor de informele zorg.

In de 1^e kolom staat de beschrijving, de 2^e kolom het tarief in 2019, de 3^e kolom het tarief in 2020, 4^e kolom of dit tarief per uur of per etmaal wordt betaald en in de laatste kolom ziet u of de tariefswijziging is verhoogd, verlaagd of gelijk is gebleven.

In de 1^e tabel ziet u de tarieven van 2019 en 2020 voor individuele begeleiding, behandeling en persoonlijke verzorging wmo en jeugd (formele zorg)

Wmo	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Begeleiding Individueel - ontwikkelen (WMO)	€ 38,76	€ 54,00	uur	€ 15,24
Begeleiding Individueel - ontwikkelen Plus (WMO)	€ 63,75	€ 63,00	uur	€ -0,75
Begeleiding Individueel - stabiliseren en helpen bij (WMO)	€ 34,68	€ 51,00	uur	€ 16,32
Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen (WMO)	€ 51,51	€ 54,60	uur	€ 3,09
Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen plus (WMO)	€ 64,25	€ 62,40	uur	€ -1,85
Persoonlijke verzorging - ontwikkelen (WMO)	€ 38,76	€ 44,40	uur	€ 5,64
Persoonlijke verzorging - stabiliseren (WMO)	€ 34,68	€ 42,60	uur	€ 7,92
Jeugd	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Begeleiding Individueel - ontwikkelen (Jeugd)	€ 43,35	€ 55,00	uur	€ 11,65
Begeleiding Individueel - ontwikkelen Plus (Jeugd)	€ 70,20	€ 72,00	uur	€ 1,80
Persoonlijke verzorging - ontwikkelen (Jeugd)	€ 38,76	€ 44,40	uur	€ 5,64
Persoonlijke verzorging - stabiliseren (Jeugd)	€ 34,68	€ 42,60	uur	€ 7,92
Behandeling Individueel - ontwikkelen (Jeugd)	€ 81,00	€ 89,40	uur	€ 8,40
Behandeling Individueel - ontwikkelen Plus (Jeugd)	€ 96,00	€ 107,40	uur	€ 11,40

In de 2^e tabel ziet u de tarieven van 2019 en 2020 voor begeleiding, behandeling groep en vervoer wmo en jeugd (formele zorg).

Wmo	2019	2020		verhoogd / verlaagd
------------	-------------	-------------	--	----------------------------

Begeleiding Groep - ontwikkelen (WMO)	€ 33,10	€ 35,94	dagdeel	€ 2,84
Begeleiding Groep - ontwikkelen Plus (WMO)	€ 54,52	€ 52,94	dagdeel	€ -1,58
Begeleiding Groep - stabiliseren en helpen bij (WMO)	€ 29,10	€ 35,53	dagdeel	€ 6,43
Begeleiding Groep - stabiliseren en overnemen (WMO)	€ 44,40	€ 41,89	dagdeel	€ -2,51
Begeleiding Groep - stabiliseren en overnemen plus (WMO)	€ 54,54	€ 52,94	dagdeel	€ -1,60
Vervoer	€ 18,50	€ 18,60	etmaal	€ 0,10
Jeugd	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Begeleiding Groep - ontwikkelen (Jeugd)	€ 44,48	€ 42,94	dagdeel	€ -1,54
Begeleiding Groep - ontwikkelen Plus (Jeugd)	€ 63,00	€ 61,56	dagdeel	€ -1,44
Begeleiding Groep - stabiliseren en helpen bij (Jeugd)	€ 0,00	€ 36,40	dagdeel	€ 36,40
Behandeling Groep - ontwikkelen (Jeugd)	€ 96,00	€ 71,69	dagdeel	€ -24,31
Behandeling Groep - ontwikkelen Plus (Jeugd)	€ 96,00	€ 97,31	dagdeel	€ 1,31
Vervoer	€ 18,50	€ 18,60	etmaal	€ 0,10

In de 3^e tabel ziet u de tarieven van 2019 en 2020 voor wonen en logeren wmo en jeugd (formele zorg).

Wmo	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 26,00	€ 22,99	etmaal	€ -3,01
Wonen beschut ambulant (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 39,00	€ 28,77	etmaal	€ -10,23
Wonen beschut exclusief	€ 39,00	€ 33,29	etmaal	€ -5,71
Wonen beschut inclusief		€ 71,36	etmaal	€ 71,36
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) incl. woonkosten	€ 55,00	€ 92,81	etmaal	€ 37,81
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) excl. woonkosten	€ 0,00	€ 54,45	etmaal	€ 54,45
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht) incl. woonkosten	€ 119,00	€ 92,81	etmaal	€ -26,19
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht) excl. woonkosten	€ 0,00	€ 54,45	etmaal	€ 54,45

Afwezigheidsdag Beschermd Wonen		€ 30,42	etmaal	€ 30,42
Logeren	€ 119,00	€ 130,73	etmaal	€ 11,73
Jeugd	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 26,00	€ 23,67	etmaal	€ -2,33
Wonen beschut ambulant (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 39,00	€ 29,62	etmaal	€ -9,38
Wonen beschut exclusief	€ 39,00	€ 34,46	etmaal	€ -4,54
Wonen beschut inclusief	€ 0,00	€ 72,52	etmaal	€ 72,52
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht)	€ 44,34	€ 94,42	etmaal	€ 50,08
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurs toezicht)	€ 53,34	€ 94,42	etmaal	€ 41,08
Logeren	€ 112,77	€ 133,57	etmaal	€ 20,80

In de 4^e tabel ziet u de tarieven van 2019 en 2020 voor individuele begeleiding wmo en jeugd (informele zorg).

Wmo	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Sociaal netwerk begeleiding Wmo (niet logeren)	€ 18,50	€ 14,60	uur	€ -3,90

Jeugd	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Sociaal netwerk begeleiding Jeugd (niet logeren)	€ 18,50	€ 14,60	uur	€ -3,90

In de 5^e tabel ziet u de tarieven van 2019 en 2020 voor de hulp bij huishouding

Wmo	2019	2020		verhoogd / verlaagd
Schoon Huis (HH1)	€ 13,50	€ 13,50	uur	€ 0,00
Huishouding op Orde (HH2)	€ 13,50	€ 13,50	uur	€ 0,00

Bijlage 1 tariefopbouw informele zorg

Informele zorg tot en met 2019:

De tarieven tot en met 2019 zijn overgenomen van de AWBZ 2013 (informele zorg).

Het pgb tarief van de AWBZ 2013 (€ 20,00) minus een korting van 11%. Bij de bepaling van de prijs voor de in te kopen maatwerkvoorzieningen is uitgegaan van het gemiddelde door het zorgkantoor vergoede tarieven aan de zorgaanbieders in 2013 minus een korting van 11%. De 11% korting betreft de korting die het Rijk op macro niveau in 2015 de gemeenten heeft doorberekend op het budget voor het uitvoeren van de nieuwe Wmo taken.

Voor jeugd bedraagt het pgb tarief sociaal netwerk / informele zorg 2016 € 19,00. Dit is gebaseerd op het pgb tarief AWBZ 2013 minus een korting van 5%. Enkele gemeenten hebben dit tarief afgelopen jaar geïndexeerd met 0,75% overeenkomstig te indexering van de zorg in natura tarieven begeleiding.

Informele zorg 2020:

Per 1 mei 2019 is de wet minimumloon en minimumvakantietoeslag van toepassing op het persoonsgebonden budget voor sociaal netwerk en/of niet professionele ondersteuning. Dit vormt de berekeningsbasis voor dit tarief.

Een tarief is altijd uit verschillende onderdelen opgebouwd zoals overhead, winst-risico, opleidingskosten en overige personeelskosten. In het tarief van de informele zorg 2020 zijn deze kosten buiten beschouwing gelaten. Informele zorg is zorg die geboden wordt uit het sociale netwerk en/of niet professionele ondersteuning. Aan deze vorm van zorg worden niet de eisen gesteld zoals aan de formele zorg. Er is geen sprake van overhead een win-risico, opleidingskosten en is er geen sprake van een CAO.

Ondersteuningsplan persoonsgebonden budget (Jeugdhulp)

U heeft tijdens het keukentafelgesprek aangegeven dat u de ondersteuning via een persoonsgebonden budget (pgb) zelf wilt inkopen. Om te beoordelen of u voor een pgb in aanmerking komt dient u dit ondersteuningsplan volledig in te vullen en in te dienen bij de gemeente.

In het ondersteuningsplan pgb beschrijft u hoe u het persoonsgebonden budget wilt gaan besteden.

Dit ondersteuningsplan is onderdeel van het gesprek dat u hebt gehad met uw regisseur en is nog geen aanvraag.

Hierna volgt een bewust-keuzegesprek.

Met dit ondersteuningsplan laat u zien dat u goed heeft nagedacht over het persoonsgebonden budget en daarmee is het ook een hulpmiddel voor uzelf.

Voordat u begint met het invullen van alle gegevens is het belangrijk dit formulier eerst aandachtig door te lezen.

Op www.pgb-test.nl kunt u nagaan of u voldoende kennis en vaardigheden heeft voor een pgb. Deze test is ontwikkeld door Per Saldo, de belangenorganisatie van pgb-budgethouders.

1. Persoonsgegevens (jeugdige)

Achternaam

Voornaam

Voorletter(s)

Geslacht

- ☐ Man
☐ Vrouw

Straat + huisnummer

Postcode

Woonplaats

Geboortedatum

Burgerservicenummer

Vast telefoonnummer

Mobiel telefoonnummer

E-mailadres

Gezinssamenstelling

2. Gegevens van de wettelijk vertegenwoordiger

De wet verplicht dat de ondersteuning die de zorgverlener/-aanbieder biedt 'verantwoord' is. Hieronder wordt verstaan dat de ondersteuning veilig, doeltreffend, cliëntgericht en afgestemd is op de reële behoefte van de zorgvrager.

De verantwoordelijkheid voor de pgb-administratie en het aansturen van uw zorgverlener(s)/-aanbieder(s) ligt bij u of uw (wettelijk) vertegenwoordiger. Dit houdt onder andere in dat u of uw (wettelijk) vertegenwoordiger in staat is de kwaliteit van de ondersteuning te bewaken en tevens contact te onderhouden met de gemeente en de SVB. U of uw (wettelijk) vertegenwoordiger is in staat regie te voeren over het bereiken van de resultaten en de doelen zoals verwoord in het ondersteuningsplan pgb.

Kan de persoon die de ondersteuning ontvangt het pgb niet zelf aanvragen?
Wie heeft dan het wettelijke gezag over deze persoon?

Achternaam

Voorletter(s)

Straat + huisnummer

Postcode

Woonplaats

Geboortedatum

Burgerservicenummer

Vast telefoonnummer

Mobiel telefoonnummer

E-mailadres

Relatie tussen u en de vertegenwoordiger:
(Let op, dit mag niet uw zorgverlener/-aanbieder zijn)

Familie, namelijk

Bewindvoerder

Anders, namelijk

3. Ondersteuningsbehoefte

A. Wat is de zorgvraag van de jeugdige?

B. Wat kunt hij/zij nog zelf?

C. Is er sprake van zorg uit het sociale netwerk? (bijvoorbeeld mantelzorg door familie of vrienden)

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Zo ja, welke zorg wordt er geleverd en door wie?

D. Welke ondersteuning wilt u inkopen?

- ☐ Begeleiding individueel
- ☐ Dagbesteding
- ☐ Logeren
- ☐ Anders, namelijk

E. Wat wilt u met de ondersteuning bereiken? Welke resultaten/ doelen wilt u bereiken?

F. Wanneer wilt u deze resultaten en/of doelen behaald hebben?

G. Hoe zorgt u ervoor dat de ondersteuning die u inkoopt kwalitatief van goed niveau is?

H. Bent u op de hoogte van het zorgaanbod van aanbieders die gecontracteerd zijn door de gemeente?

- ☐ ja
☐ nee

I. Waarom wilt u de ondersteuning ontvangen via een pgb?

J. Weet u welke rechten en plichten u heeft bij een pgb?
Beschrijf hieronder uw rechten en plichten bij een pgb.

4. Zorgverlener

Let op! Zorgverlener/- aanbieder(s) van jeugdigen moeten een Verklaring omtrent gedrag (VOG) aanleveren die niet ouder is dan 3 maanden.

Het verdoient de voorkeur dat u dit onderdeel samen met uw zorgverlener invult.

Zorgverlener/-aanbieder 1

Naam zorgverlener/-aanbieder

Soort ondersteuning (geef een omschrijving)

Adres

Plaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Burgerservicenummer (bij informele zorgverlener/-aanbieder)

Nummer Kamer van Koophandel (bij een zzp'er of zorginstelling)

Is uw zorgverlener iemand uit uw directe omgeving?

- ☐ ja
☐ nee

Indien ja, wat is uw relatie tot uw zorgverlener/-aanbieder?

- ☐ Familie, namelijk _____
☐ Anders, namelijk _____

Zorgverlener/-aanbieder 2

Naam zorgverlener/-aanbieder

Soort ondersteuning (geef een omschrijving)

Adres

Plaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Burgerservicenummer (bij informele zorgverlener/-aanbieder)

Nummer Kamer van Koophandel (bij een zzp'er of zorginstelling)

Is uw zorgverlener iemand uit uw directe omgeving?

- ☐ ja
☐ nee

Indien ja, wat is uw relatie tot uw zorgverlener/-aanbieder?

- ☐ Familie, namelijk _____
- ☐ Anders, namelijk _____

Zorgverlener/-aanbieder 3

Naam zorgverlener/-aanbieder

Soort ondersteuning (geef een omschrijving)

Adres

Plaats

Telefoonnummer

E-mailadres

Burgerservicenummer (bij informele zorgverlener/-aanbieder)

Nummer Kamer van Koophandel (bij een zzp'er of zorginstelling)

Is uw zorgverlener iemand uit uw directe omgeving?

- ☐ ja
☐ nee

Indien ja, wat is uw relatie tot uw zorgverlener/-aanbieder?

- ☐ Familie, namelijk _____
- ☐ Anders, namelijk _____

A. Wat verwacht u van uw zorgverlener(s)/-aanbieder(s)?

B. Hoe regelt u de zorg als uw zorgverlener/-aanbieder ziek of met vakantie is?

C. Kunt u uw zorgverlener/-aanbieder aansturen of aanspreken op zijn/haar verplichtingen?

D. Hoe gaat u om met uw zorgverlener/-aanbieder als hij/zij teveel uren heeft gedeclareerd?

5. Budgetplan

Dit zijn de bedragen die u per voorziening/ondersteuning wilt gaan besteden.

Soort ondersteuning	kosten per eenheid (uur, dagdeel, etmaal)	kosten per maand	kosten per jaar
1. _____	€ _____	€ _____	€ _____
2. _____	€ _____	€ _____	€ _____
3. _____	€ _____	€ _____	€ _____
4. _____	€ _____	€ _____	€ _____

Totaalbedrag voor dit jaar: € _____

Let op: de gemeente vergoedt een vastgesteld maximumtarief (Team Voormekaar kan u hierover informeren)

Bij een hoger brutoloon dient u de meerprijs zelf te betalen. U moet dan zelf het bedrag dat hoger is dan het vastgestelde bedrag bijstorten via de SVB. Hierover kunt u contact opnemen met de SVB.

6. Zorgovereenkomst(en)

Als u zorg vanuit een pgb wilt regelen dan moet u een zorgovereenkomst aangaan met uw zorgverlener/-aanbieder. Vanaf 1 april 2017 is het verplicht om de modelzorgovereenkomst van de SVB te gebruiken. Deze kunt u downloaden van de website van de SVB (www.svb.nl) of u kunt de SVB hierover bellen op nummer (030)264 82 00.

Het is belangrijk om de juiste overeenkomst te gebruiken. Er is een zorgovereenkomst voor:

- Partner of familielid
- Zorginstantie
- Arbeid
- Van opdracht (ZZP, freelance of zelfstandige)

Als er iets verandert in uw situatie of die van uw zorgverlener dan moet u een wijzigingsformulier invullen. Deze is te vinden op de website van de SVB. U gebruikt dit formulier als:

- de werktijden wijzigen
- u de looptijd van de zorgovereenkomst wilt wijzigen
- u de zorgovereenkomst wilt beëindigen
- u de vergoeding van uw zorgverlener/-aanbieder wilt wijzigen
- u eenmalig een bedrag wilt optellen bij of aftrekken van de vergoeding
- u loonheffingskorting wilt toepassen
- u een wijziging wilt aanbrengen in de overige afspraken die u heeft gemaakt met uw zorgverlener

De zorgovereenkomst en/of het wijzigingsformulier moet verstuurd worden naar de SVB, Dienstverlening PGB, Postbus 8038, 3503 RA Utrecht of u kunt het uploaden via Mijn PGB (SVB).

- A. Bent u of uw vertegenwoordiger in staat om een zorgovereenkomst aan te gaan met uw zorgverlener/-aanbieder?
- ☐ ja
- ☐ nee

- B. Bent u of uw vertegenwoordiger in staat om alle administratieve zaken rondom het pgb zelf te regelen?
☐ ja
☐ nee
- C. Bent u of uw vertegenwoordiger in staat om verantwoording af te leggen over de besteding van het pgb?
☐ ja
☐ nee

7. Ondertekening:

Met uw handtekening(en) bevestig u dat u:

- bent geïnformeerd over de rechten en plichten van een pgb;
- bijgevoegde informatie heeft gelezen;
- dit formulier naar waarheid heeft ingevuld.

A. Ondertekening cliënt

Achternaam

Voorletter(s)

Datum

Plaats

Handtekening

B. Ondertekening (wettelijk) vertegenwoordiger (indien van toepassing)

Achternaam

Voorletter(s)

Datum

Plaats

Handtekening

Tip: maak een kopie van dit ingevulde ondersteuningsplan pgb voor uw eigen administratie. U levert het origineel in bij het Team Voormekaar.

Versie december 2018

Routeplan aanvraag pgb

1. De regisseur van het Team Voormekaar heeft vastgesteld welke hulp u nodig heeft en vraagt u een zorgaanbieder te kiezen uit de lijst met gecontracteerde aanbieders.
2. U heeft een melding gedaan bij het Team Voormekaar voor een ondersteuningsvraag. In het gesprek dat u heeft gevoerd met een regisseur van het Team Voormekaar, blijkt dat er een maatwerkvoorziening nodig is. Dit is ondersteuning die is afgestemd op de persoonlijke mogelijkheden en behoeften van de jeugdige.
3. U vertelt dat u graag zelf uw ondersteuning wilt regelen en inkopen met een pgb.
4. U ontvangt het formulier 'ondersteuningsplan pgb Jeugd' (u kunt kiezen of u dit digitaal of uitgeprint wilt ontvangen).
U vult dit formulier (digitaal) in, zorgt voor ondertekening en stuurt uw ondertekende plan naar wmo@gemeenteberkelland.nl onder vermelding van "ondersteuningsplan pgb persoonsgebonden budget jeugd" en de naam en het Burgerservicenummer van de jeugdige.
Per post versturen is ook mogelijk via Gemeente Berkelland, Afdeling Team Voormekaar, Antwoordnummer 4508, 7270 ZX Borculo. Een postzegel is niet nodig.
Uw ondersteuningsplan pgb wordt beoordeeld.

Nadat het ondersteuningsplan pgb is ontvangen en beoordeeld krijgt u een bewust-keuzegesprek met een medewerker pgb. Deze neemt contact met u op voor een afspraak op het gemeentehuis in Borculo of in bijzondere gevallen bij u thuis.
5. De medewerker pgb bespreekt met u of u voldoet aan de voorwaarden om een pgb te krijgen en of u in staat bent om een pgb te kunnen beheren.
6. Als de medewerker pgb akkoord is ontvangt u een beschikking van de gemeente met daarin het akkoord op uw ondersteuningsplan pgb en een opgave van de hoogte van uw budget.
7. U dient uw zorgovereenkomst(en) in bij de SVB. De SVB controleert of uw overeenkomst arbeidsrechtelijk juist is en vraagt de gemeente naar de zorginhoudelijke controle.
8. De gemeente informeert de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en zorgt ervoor dat het budget voor u klaar staat bij de SVB.
9. U kunt zelf via MijnPGB (via www.svb.nl/pgb) de stand van zaken of voortgang bijhouden en zien of de SVB en de gemeente uw zorgovereenkomst(en) hebben goedgekeurd.
10. De SVB stuurt u een bevestiging en als dat nodig is declaratieformulieren.
11. Zodra de gemeente uw zorgovereenkomst(en) heeft goedgekeurd, kunt u declaraties indienen bij de SVB. Zij maken dan het gedeclareerde bedrag over aan uw zorgverlener-/aanbieder.
12. De SVB stort aan het einde van het jaar het niet bestede budget terug naar de gemeente.

Waar moet u rekening mee houden bij een pgb

De voorwaarden voor een persoonsgebonden budget zijn gebaseerd op de Jeugdwet, de Verordening en de beleidsregels jeugdhulp.
De belangrijkste voorwaarden zijn:

- U vult dit ondersteuningsplan pgb in en stuurt dit ondertekend naar wmo@gemeenteberkelland.nl onder vermelding van 'ondersteuningsplan pgb Jeugd'. Per post versturen is ook mogelijk via: Gemeente Berkelland, Afdeling Team Voormekaar, Antwoordnummer 4508, 7270 ZX Borculo. Een postzegel is niet nodig.
Nadat het ondersteuningsplan pgb is ontvangen en beoordeeld krijgt u een bewust-keuzegesprek met een medewerker pgb. Deze neemt contact met u op voor een afspraak op het gemeentehuis in Borculo of in bijzondere gevallen bij u thuis.
- U kunt motiveren waarom u de noodzakelijke ondersteuning wilt ontvangen via een pgb.
- U bent in staat (al dan niet met hulp) zelf de regie te voeren over de hulpverlening (organiseren, inkopen, administratie, bewaken van het effect van de ondersteuning/evalueren).

- U maakt zelf een planning voor de inkoop van zorg: inhoudelijk én financieel.

- Uit het pgb mogen geen;
 - bemiddelingskosten,
 - bewindvoerder,
 - administratiekosten,
 - contributie,
 - eigen bijdrage,
 - cursussen, geschenken,
 - zorg vanuit andere wetten,
 - zorg die onder algemene voorziening vallen of algemeen gebruikelijk zijn, worden betaald.Er is geen vrij besteedbaar bedrag.

- U bent op de hoogte dat de gemeente nooit meer vergoedt dan 100% van het tarief waarvoor deze diensten door de gemeente zijn ingekocht bij een vergelijkbare zorgverlener/-aanbieder. Bij informele ondersteuning via uw eigen netwerk gelden andere tarieven dan bij professionele ondersteuning.

- U meldt en/of overlegt wijzigingen die van invloed zijn op de ondersteuning en het pgb met uw contactpersoon bij Team Voormekaar. Het is niet toegestaan om zonder schriftelijke toestemming van het Team Voormekaar soorten ondersteuning tegen elkaar uit te wisselen.

- U bent op de hoogte dat het Team Voormekaar maatregelen neemt om oneigenlijk gebruik of fraude op te sporen. U en uw zorgaanbieders/-verleners werken mee aan een eventueel onderzoek.

- U houdt de einddatum van de beschikking in de gaten en vraagt op tijd (minimaal acht weken voor de einddatum) een nieuw gesprek met de medewerker van het Team Voormekaar aan als u nog ondersteuning nodig heeft.

Voorwaarden kwaliteitseisen pgb

Zorgverleners/-aanbieders (personen of organisaties die u ondersteuning leveren en betaald worden uit uw pgb) dienen aan onderstaande voorwaarden te voldoen:

- Indien van toepassing is de zorgverlener/-aanbieder verplicht een melding te doen in de verwijzindex risicojongeren. Ook is het verplicht om de Meldcode Huiselijk Geweld en \Kindermishandeling na te leven. Huiselijk geweld en kindermishandeling worden altijd gemeld bij Veilig Thuis.

- De zorgverlener/-aanbieder heeft bij een incident of calamiteit een meldplicht aan de gemeente Berkelland.

- Indien van toepassing werkt de zorgverlener/-aanbieder actief samen met andere zorgverleners/- aanbieders in het belang van de zorgontvanger.

- De zorgverlener/-aanbieder mag geen dubbelrol hebben, d.w.z. dat de zorgverlener/- aanbieder geen gemachtigde of (wettelijk) vertegenwoordiger kan zijn als hij of zij zorg of ondersteuning verleent.

- De zorgverlener/-aanbieder werkt aantoonbaar aan de doelen van het ondersteuningsplan dat u heeft opgesteld en heeft besproken met uw contactpersoon van het Team Voormekaar.

- De zorgverlener/-aanbieder kan grenzen van het eigen kunnen en bevoegdheden schatten en aangeven wanneer andere specialistische hulp is gewenst of wanneer specialistische hulp niet langer noodzakelijk is (op- en afschalen).

- De zorgverlener/-aanbieder dient te beschikken over een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en deze aan te leveren.

- De zorgverlener/-aanbieder is geregistreerd in een relevant beroepsregister en/of aangesloten bij een relevante beroepsvereniging, welke richtlijnen heeft opgesteld over de kwaliteit van werken.

- De zorgverlener/-aanbieder voldoet aan dezelfde kwaliteitseisen die gesteld worden aan aanbieders van zorg in natura.

ECLI:NL:CRVB:2019:2362

Instantie	Centrale Raad van Beroep
Datum uitspraak	17-07-2019
Datum publicatie	19-07-2019
Zaaknummer	18/3756 JW
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBROT:2018:5884, Bekrachtiging/bevestiging
Rechtsgebieden	Socialezekerheidsrecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Afwijzing aanvraag om jeugdhulp. Het college heeft voldoende zorgvuldig onderzoek gedaan en deugdelijk gemotiveerd dat de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouders van appellant toereikend zijn om zelf de aangevraagde hulp en ondersteuning te kunnen bieden. Geen aanleiding tot nader onderzoek. Niet is gebleken dat de door de moeder geboden hulp redelijkerwijs niet van haar kan worden verwacht. Afwijzing verzoek om schadevergoeding.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl NBJ-Wmo/2019/018 met annotatie van mr. drs. Nicole Tielen, mr. Saskia Vogels en Inge Scherpenzeel NJB 2019/1939 RSV 2019/202 USZ 2019/275 met annotatie van Lunenburg, I.M., Vermaat, M.F. AB 2019/516 met annotatie van C.W.C.A. Bruggeman

Uitspraak

18 3756 JW, 18/3757 JW

Datum uitspraak: 17 juli 2019

Centrale Raad van Beroep
Meervoudige kamer

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 5 juli 2018, 17/510 en 18/1230 (aangevallen uitspraak) en uitspraak op het verzoek om veroordeling tot

vergoeding van schade

Partijen:

[Appellant] te [woonplaats] (appellant)

het college van burgemeester en wethouders van Zwijndrecht (college)

PROCESVERLOOP

Namens appellant heeft mr. I.J.N. Fitters-Roeland hoger beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 30 januari 2019. Namens appellant zijn verschenen [naam moeder], de moeder van appellant, en mr. Fitters-Roeland. Het college heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. drs. J.E. Ossewaarde, G.F. Bieleveld en J. Stuifzand.

OVERWEGINGEN

1. De Raad gaat uit van de volgende feiten en omstandigheden.

- 1.1. Appellant, geboren [in] 2007, heeft een autisme spectrum stoornis. Hij ontving van het college laatstelijk vanaf augustus 2015 gedurende 13 uur per week jeugdhulp op grond van de Jeugdwet in de vorm van een persoonsgebonden budget (pgb).
- 1.2. Op 1 juli 2016 is namens appellant een aanvraag ingediend om voortzetting van jeugdhulp voor 13 uur per week in de vorm van een pgb.
- 1.3. Het college heeft de aanvraag om jeugdhulp bij besluit van 25 juli 2016 afgewezen. Aan appellant is voor een overgangsperiode van 7 augustus 2016 tot en met 6 november 2016 13 uur per week jeugdhulp begeleiding individueel verstrekt in de vorm van een pgb.
- 1.4. Bij besluit van 22 december 2016 (bestreden besluit 1) heeft het college het bezwaar van

appellant ongegrond verklaard. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat het gezin van appellant de zorg op eigen kracht kan uitvoeren en dat het gezin geacht wordt om appellant de door hem benodigde zorg en begeleiding te geven.

- 1.5. Op 22 augustus 2017 heeft appellant een nieuwe aanvraag ingediend. Appellant heeft gevraagd om jeugdhulp voor 20 uur per week in de vorm van een pgb.
- 1.6. Bij besluit van 19 september 2017 heeft het college de aanvraag om jeugdhulp afgewezen. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat appellant met ondersteuning van de naaste omgeving een oplossing voor de hulpvraag kan vinden.
- 1.7. Bij besluit van 25 januari 2018 (bestreden besluit 2) heeft het college het bezwaar van appellant tegen het besluit van 19 september 2017 ongegrond verklaard.

2. Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank het beroep ongegrond verklaard. De rechtbank heeft hiertoe het volgende overwogen. Het college heeft voldoende onderzoek gedaan naar de hulpvraag, de problemen en de nodige hulp (begeleiding) van en voor appellant en zijn ouders. Het college kon concluderen dat appellant en zijn ouders geen aanvullende voorziening op grond van de Jeugdwet nodig hebben, nu appellant de zorg krijgt die hij nodig heeft. Dat de moeder meer zorg moet verlenen dan bij een kind zonder beperkingen het geval zou zijn, maakt niet dat het college gehouden is een voorziening te verstrekken. Die gehoudenheid kan ook niet voortvloeien uit de stelling van appellant dat zijn moeder een betaalde baan heeft opgegeven om voor hem te kunnen zorgen, nu niet blijkt van financiële problemen in het gezin en niet blijkt van een gedwongen keus tussen een betaalde baan en hulpverlening aan appellant. Bij het voorgaande heeft de rechtbank in aanmerking genomen dat een van de uitgangspunten van de Jeugdwet is, dat het college alleen gehouden is om een voorziening te verstrekken, als de jeugdige en zijn ouders er op eigen kracht niet uitkomen.

3. Appellant heeft zich in hoger beroep tegen de aangevallen uitspraak gekeerd. Hij heeft – kort samengevat – aangevoerd dat zijn begeleiding en verzorging alleen maar intensiever is geworden en dat deze dusdanige vormen aanneemt dat dit de eigen kracht van de ouders te boven gaat. Volgens appellant heeft het college onvoldoende onderzocht of de moeder van appellant op eigen kracht de hulp kan blijven verlenen als er geen pgb wordt toegekend.

4. De Raad komt tot de volgende beoordeling

- 4.1. Artikel 2.3, eerste lid, van de Jeugdwet bepaalt dat indien naar het oordeel van het college een jeugdige of een ouder jeugdhulp nodig heeft in verband met opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen en voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen ontoereikend zijn, het college ten behoeve van de jeugdige die zijn woonplaats heeft binnen zijn gemeente, voorzieningen op het gebied van jeugdhulp treft. Het college waarborgt een deskundige toeleiding naar, advisering over, bepaling van en het inzetten van de aangewezen voorziening, waardoor de jeugdige in staat wordt gesteld:
 - a. gezond en veilig op te groeien;
 - b. te groeien naar zelfstandigheid, en
 - c. voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau.
- 4.2. Zoals de Raad heeft overwogen in zijn uitspraak van 1 mei 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1477, volgt uit artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht in samenhang met artikel 2.3 van de Jeugdwet dat het bestuursorgaan voldoende kennis dient te vergaren over de voor het nemen van een besluit over jeugdhulp van belang zijnde feiten en af te wegen belangen. Dit brengt met zich mee dat wanneer een jeugdige of een ouder zich meldt met een vraag om jeugdhulp het college allereerst moet vaststellen wat de hulpvraag van de jeugdige of zijn ouder is. Vervolgens zal het

college moeten vaststellen of sprake is van opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen en zo ja, welke problemen en stoornissen dat zijn. Eerst wanneer de problemen en stoornissen zijn vastgesteld, kan worden bepaald welke hulp naar aard en omvang nodig is voor de jeugdige om, rekening houdend met zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau, gezond en veilig op te groeien, te groeien naar zelfstandigheid en voldoende zelfredzaam te zijn en maatschappelijk te participeren. Nadat de noodzakelijke hulp in kaart is gebracht, moet worden onderzocht of en in hoeverre de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouder(s) en van het sociale netwerk toereikend zijn om zelf de nodige hulp en ondersteuning te kunnen bieden. Slechts voor zover die mogelijkheden ontoereikend zijn dient het college een voorziening van jeugdhulp te verlenen.

- 4.3. De aanvraag om jeugdhulp betreft de hulp die appellant van zijn moeder krijgt. Tussen partijen is niet in geschil dat het college de hulpvraag van appellant en zijn ouders, de opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen van appellant voldoende in kaart heeft gebracht. Het college heeft bij het bepalen van de vraag welke hulp in welke omvang nodig is voor appellant de door de moeder geïnventariseerde tijd tot uitgangspunt genomen. De hoeveelheid hulp en ondersteuning die de moeder verleent, is evenmin in geschil. Het geschil spitst zich daarom toe op de vraag of de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouder(s) toereikend zijn om zelf de nodige hulp en ondersteuning te kunnen bieden.
- 4.4. Bij de beantwoording van de onder 4.3 geformuleerde vraag ontleent de Raad het volgende aan de geschiedenis van de totstandkoming van de Jeugdwet (Kamerstukken II 2012/13, 33 684, nr. 3). Doel van de op 1 januari 2015 in werking getreden Jeugdwet is om het jeugdstelsel te vereenvoudigen en het efficiënter en effectiever te maken, met het uiteindelijke doel het versterken van de eigen kracht van de jongere en van het zorgend en probleemoplossend vermogen van diens gezin en sociale omgeving (blz. 2). De wet vervangt het onder de oude wetgeving bestaande wettelijke recht op zorg door een jeugdhulpplicht voor gemeenten. De gemeente treft daar waar een jeugdige of zijn ouders dit nodig hebben bij problemen met het opgroeien, de zelfredzaamheid of maatschappelijke participatie, een voorziening op het gebied van jeugdhulp. Uitgangspunt hierbij blijft echter de eigen kracht van de jeugdige en zijn ouders (blz. 8). In de memorie van toelichting staat verder vermeld (blz. 135-136): "(...) Allereerst is het college niet gehouden om voor een jeugdige of zijn ouders een voorziening op het gebied van jeugdhulp te treffen voor zover de jeugdige en zijn ouders de problemen zelf het hoofd kunnen bieden, eventueel met behulp van personen uit het sociale netwerk of andere instellingen die ondersteuning bieden. Om dit buiten twijfel te stellen is in het eerste lid opgenomen dat een gemeente alleen een voorziening hoeft te treffen voor zover de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige en zijn ouder ontoereikend zijn. Dit zou ook strijdig zijn met het uitgangspunten van artikel 2.1, waarbij ervan uit wordt gegaan dat de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien van jeugdigen allereerst bij de ouders en de jeugdige zelf ligt en waarin tot uitdrukking komt dat moet worden uitgegaan van de eigen kracht van de jeugdige, zijn ouders en het sociale netwerk. Hierbij past een actieve rol van de ouders en het kind om in eerste instantie te trachten de op hun weg komende problemen zelf of met behulp van hun eigen netwerk op lossen. (...) Als de jeugdige en zijn ouders zelf mogelijkheden hebben om de problemen op te lossen of het hoofd te bieden, is een voorziening niet nodig (...)".
- 4.5. Het college heeft uiteengezet welke factoren in het geval van appellant zijn onderzocht en beoordeeld om de vraag te beantwoorden of en in hoeverre de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van zijn ouders toereikend zijn om zelf de nodige hulp en ondersteuning te bieden. Daartoe is onder meer gekeken naar de behoefte en de mogelijkheden van appellant, de voor hem benodigde ondersteuningsintensiteit en de duur daarvan, de mogelijkheden, de draagkracht en de belastbaarheid van zijn ouders, de samenstelling van het gezin en de woonsituatie, en het belang van de ouders om te voorzien in een inkomen. Een jeugdprofessional heeft geconstateerd dat de moeder de hulp en ondersteuning verleent, dat zij

dit aankan en dat het gezin in balans is. Voor het deel waarin de ouders niet kunnen voorzien, ontvangt appellant begeleiding en behandeling van Yulius en gaat appellant eenmaal per twee weken naar de logeeropvang Happy Move. De Raad is van oordeel dat het college hiermee voldoende zorgvuldig onderzoek heeft gedaan en deugdelijk heeft gemotiveerd dat de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de ouders van appellant toereikend zijn om zelf de aangevraagde hulp en ondersteuning te kunnen bieden. Het college heeft de voor deze zaak relevante factoren onderzocht en er bestond geen aanleiding om meer te onderzoeken. Niet is gebleken dat de door de moeder geboden hulp redelijkerwijs niet van haar kan worden verwacht. Haar enkele stelling dat zij moe is en dat zij financiële druk ervaart is hiervoor onvoldoende. Er is dan ook niet naar voren gekomen dat er geen eigen mogelijkheden zijn.

4.6. Uit het voorgaande volgt dat het hoger beroep niet slaagt en dat de aangevallen uitspraak voor bevestiging in aanmerking komt. Het verzoek om schadevergoeding wordt afgewezen.

5. Voor een veroordeling in de proceskosten bestaat geen aanleiding.

BESLISSING

De Centrale Raad van Beroep

- bevestigt de aangevallen uitspraak;
- wijst het verzoek om veroordeling tot vergoeding van schade af.

Deze uitspraak is gedaan door M.F. Wagner als voorzitter en D.S. de Vries en J.P.A. Boersma als leden, in tegenwoordigheid van R.P.W. Jongbloed als griffier. De beslissing is uitgesproken in het openbaar op 17 juli 2019.

(getekend) M.F. Wagner

De griffier is verhinderd te ondertekenen.

7 augustus 2019 – Saskia Vogels, Schulinck

Ruim een maand geleden schreef ik een opinie naar aanleiding van de uitspraken van de Rechtbank Rotterdam over eigen kracht in de Jeugdwet. In één van deze uitspraken oordeelt de rechtbank dat sprake is van voldoende eigen kracht, omdat de moeder de hulp zelf aan haar kind biedt, ze niet overbelast is en het gezinsinkomen toereikend is. Tegen deze uitspraak is hoger beroep ingesteld en inmiddels heeft de Centrale Raad voor Beroep (CRvB) uitspraak gedaan. In deze opinie zal ik die belangrijke uitspraak onder de loep nemen en bespreken wat de consequenties hiervan (kunnen) zijn.

In de uitspraak van de CRvB gaat het om een jeugdige met een autisme spectrum stoornis en fysieke problemen. Als gevolg van deze problematiek heeft hij onder andere voortdurend aansturing en hulp nodig bij dagelijkse handelingen en moet hij gereguleerd worden bij zijn dagelijkse agressieve buien. De moeder verzorgt deze aansturing als de jeugdige thuis is. De moeder werkt niet. Volgens de moeder heeft ze haar baan opgezegd om voor de jeugdige te kunnen zorgen. Ze vraagt een pgb voor de 'bovengebruikelijke' hulp die ze aan haar kind biedt. Het college heeft die aanvraag afgewezen.

De Rechtbank Rotterdam oordeelt dat een voorziening vanuit de Jeugdwet niet nodig is, aangezien de moeder de nodige hulp zelf kan bieden. Het feit dat de moeder meer zorg moet verlenen dan bij een kind zonder beperking het geval zou zijn maakt dit niet anders. Daarbij is niet gebleken dat er financiële problemen in het gezin zijn of dat de moeder een gedwongen keuze tussen een betaalde baan en het bieden van hulp aan haar kind heeft moeten maken.

Wat vindt de CRvB?

De CRvB oordeelt dat uit het onderzoek van de gemeente is gebleken dat de moeder de hulp en ondersteuning die de jeugdige nodig heeft verleent, dat zij dit aankan en dat het gezin in balans is. Volgens de CRvB is niet gebleken dat de door de moeder geboden hulp redelijkerwijs niet van haar kan worden verwacht. Haar enkele stelling dat ze moe is en financiële druk ervaart is hiervoor onvoldoende. De CRvB is dus, net als de Rechtbank Rotterdam, van oordeel dat de gemeente geen jeugdhulp hoeft in te zetten voor de zorg die de moeder zelf biedt. Voor de vraag of de eigen mogelijkheden toereikend zijn, verwijst de CRvB naar de parlementaire geschiedenis van de Jeugdwet. Daaruit volgt onder andere dat als de jeugdige en zijn ouders zelf mogelijkheden hebben om de problemen op te lossen of het hoofd te bieden, een voorziening niet nodig is.

In welke mate mag rekening worden gehouden met de financiële positie van ouders?

Een belangrijke vraag die in deze casus wordt opgeworpen is of de financiële positie van een gezin een rol speelt bij de beoordeling van een hulpvraag tot

jeugdhulp. En of 'financiële kracht' dus een onderdeel is van 'eigen kracht'. Ik vind het jammer dat de CRvB deze uitspraak niet aangrijpt om hier een principieel oordeel over te geven. Zeker nu de Jeugdwet geen concrete handvaten biedt en er in de praktijk op (zeer) verschillende manieren uitleg wordt gegeven aan het beginsel van 'eigen kracht'.

De financiële positie van een gezin is volgens de CRvB een onderdeel van 'eigen kracht'

Na (intensieve) bestudering van deze (korte) uitspraak van de CRvB denk ik dat we de conclusie mogen trekken dat de financiële positie van een gezin volgens de CRvB een onderdeel is van 'eigen kracht'. De CRvB overweegt immers dat (onder andere) onderzoek is gedaan naar het belang van de ouders om te voorzien in een inkomen en dat geconstateerd is dat het gezin in balans is. Daarbij oordeelt de CRvB dat het feit dat de moeder financiële druk ervaart onvoldoende reden is om een pgb toe te kennen.

In welke mate de CRvB vindt dat rekening mag worden gehouden met de financiële positie van een gezin is voor mij echter niet duidelijk. Op basis van deze (casuïstische) uitspraak trek ik in ieder geval niet de conclusie dat de CRvB vindt dat gemeenten van ouders mogen verlangen dat ze (deels) stoppen met werken (zolang ze dan nog een aanvaardbare financiële positie hebben). De CRvB heeft (vooralsnog) 'enkel' geoordeeld dat in deze situatie, waarin de moeder uit eigen beweging haar baan heeft opgezegd en het gezin geen financiële problemen heeft, de moeder de hulp die nodig is zelf kan bieden. Een aanvullende voorziening vanuit de Jeugdwet ter compensatie daarvan is in die situatie niet vereist.

Aanvullende onderzoeksvragen voor eigen kracht

Gelet op deze uitspraak kunnen we denk ik wel al iets verder invullen hoe beoordeeld moet worden of ouders voldoende 'eigen kracht' hebben om het probleem zelf op te lossen. Daarvoor zouden onderstaande vragen kunnen worden beoordeeld:

1. Is de ouder in staat de noodzakelijke hulp te bieden?
2. Is de ouder beschikbaar om de noodzakelijke hulp te bieden?
3. Levert het bieden van de hulp door de ouder geen overbelasting op?
4. Ontstaan er geen financiële problemen in het gezin als de hulp door de ouder wordt geboden?

Als al deze vragen bevestigend worden beantwoord hoeft de gemeente geen jeugdhulp (al dan niet in de vorm van een pgb) in te zetten. In dat geval hebben ouders immers volgens de CRvB voldoende 'eigen kracht' om de problematiek van de jeugdige zelf op te lossen.

Voor al over onderdeel b en d kunnen discussies worden gevoerd. In de casus van de CRvB had de moeder zoals aangegeven haar baan al opgezegd en was ze dus fulltime beschikbaar om de nodige zorg te leveren. De vraag is

natuurlijk hoe geoordeeld zou zijn als de moeder wel nog zou werken. Zou de overheid dan van haar mogen verlangen dat zij (deels) stopt met werken, omdat de financiële situatie dat toelaat? Een andere vraag is hoe wordt vastgesteld of er financiële problemen ontstaan. Moet dat worden bepaald aan de hand van NIBUD normen zoals sommige gemeenten doen of zijn andere berekeningen op zijn plaats? En mag je van ouders verlangen dat ze kleiner of goedkoper gaan wonen of hun uitgavepatroon aanpassen om zo te zorgen dat dat ze geen financiële problemen hebben? Vroeg of laat zal een dergelijke situatie aan (de hoogste) rechters worden voorgelegd. Ik ben benieuwd hoe daar dan over geoordeeld wordt.

Herbeoordeling pgb's sociaal netwerk

Gemeenten kunnen met deze uitspraak in de hand in ieder geval dus nog eens kritisch naar hun cliënten met een pgb voor sociaal netwerk kijken. Hoe vervelend de uitkomst voor gezinnen ook kan zijn, gemeenten hebben op basis van deze uitspraak van de CRvB naar mijn mening de juridische grondslag om in voorkomend geval pgb's voor het sociale netwerk af te wijzen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Berkelland;

Gelet op het bepaalde in het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015, artikel 5.4, zesde lid en artikel 6.1, vijfde lid van de Verordening Maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 en de Beleidsregels Maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020;

Gelet op artikel 5b, tweede en derde lid van de Verordening Jeugdhulp gemeente Berkelland 2015;

Gelet op de Algemene Maatregel van Bestuur Reële Kostprijs Wmo 2015;

Gelet op het wettelijk minimumloon;

Gelet op het Inkoopdocument 2020 Sociaal domein Achterhoek.

Besluiten vast te stellen:

FINANCIEEL BESLUIT MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EN JEUGDHULP GEMEENTE BERKELLAND 2020

Artikel 1. Begripsbepalingen

De begrippen die in dit Financieel Besluit gehanteerd worden hebben, tenzij anders aangegeven, de betekenis zoals omschreven in de Wmo 2015 en de Jeugdwet, alsmede de daarop gebaseerde gemeentelijke verordeningen en beleidsregels op het terrein van de Wmo en Jeugdhulp.

Artikel 2. Zorg in natura tarieven

De tarieven voor zorg in natura zijn vaste tarieven en worden vastgesteld door middel van een objectief tariefmodel waarmee de tarieven voldoen aan de Amvb Reële kostprijs. De tarieven worden voorgelegd aan de gecontracteerde zorgaanbieders op basis van marktconsultatie, welke indien van toepassing, jaarlijks worden geïndexeerd.

De 8 gemeenten in de Achterhoek hanteren per perceel maximumtarieven waarop inschrijvers kunnen inschrijven (met uitzondering van vervoer en Hulp bij Huishouding).

De tarieven voor vervoer en Hulp bij Huishouding zijn vaste tarieven, dat wil zeggen hiervoor kan niet met een lager of hoger tarief worden ingeschreven.

Artikel 3. Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget maatschappelijke ondersteuning

Burgemeester en wethouders leggen alle bedragen voor de te verstrekken maatwerkvoorzieningen maatschappelijke ondersteuning vast in de bijlagen 1,3 en 5 van dit besluit in het kader van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.

Artikel 4. Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget jeugdhulp

Burgemeester en wethouders leggen alle bedragen voor de te verstrekken maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp vast in bijlagen 2 en 4 van dit besluit in het kader van de Verordening Jeugdhulp gemeente Berkelland 2015.

Artikel 5. Maximumhoogte overige maatwerkvoorzieningen

Bij het verstrekken van een maatwerkvoorziening wordt uitgegaan van de goedkoopst compenserende voorziening. Dit betreft altijd maatwerk. Voor een aantal voorzieningen is een maximum tarief ingesteld, dit zijn:

- a. aanschaf en onderhoud van een sportvoorziening bedraagt maximaal € 3.250,- één keer in de 3 jaar.
- b. ondersteuning bij verhuizing en (her)inrichting bedraagt maximaal € 2.500,-

- c. voor bezoekbaar maken van woonruimte tot maximaal € 2.500,-. Uitgangspunt is dat deze bijdrage eenmalig is.

Artikel 6. Afschrijvingstermijnen maatwerkvoorzieningen

1. Voor een sportvoorziening geldt een technische levensduur van 3 jaar, een autoaanpassing een technische levensduur van 5 jaar en voor overige Wmo-hulpmiddelen geldt een technische levensduur van 7 jaar. Elk hulpmiddel, dat met behulp van een persoonsgebonden budget of in natura is verstrekt, heeft een afschrijvingstermijn van respectievelijk 3, 5 of 7 jaar en dient dus in principe respectievelijk 3, 5 of 7 jaar mee te gaan. Is een hulpmiddel afgeschreven dan ontstaat niet automatisch het recht op een nieuw of gebruikt hulpmiddel. Zolang het verstrekte hulpmiddel of het via een persoonsgebonden budget aangeschafte hulpmiddel technisch nog voldoet, bestaat geen recht op vervanging van hulpmiddel. Dit tenzij een medische noodzaak wordt aangetoond.
2. Indien met een persoonsgebonden budget een voorziening als genoemd in de bijlagen tweedehands wordt aangeschaft, dan wordt de resterende afschrijvingstermijn gehanteerd.

Artikel 7. Eigen bijdrage collectief vervoer

Het Wmo-tarief voor ZOOV (collectief vervoer) bedraagt:

	Werkdagen van 6 – 9 uur	Overige tijden
Opstaptarief	€ 1,60	€ 0,98
Kilometertarief	€ 0,31	€ 0,20
Kilometertarief > 20km	€ 2,19	€ 2,19

Daarnaast is er een jaarlijkse bijdrage in de vorm van een vervoerspas voor het collectief vervoer. De jaarlijkse bijdrage is € 60,00 per jaar voor individueel gebruik of € 120,00 per jaar voor reizigers met sociale begeleiding. De kosten van de vervoerspas worden geïnd door de gemeente Berkelland.

Artikel 8. Eigen bijdrage voor maatwerkvoorzieningen

De eigen bijdrage van € 19,00 per maand wordt geïnd door het Centraal Administratie Kantoor. Voor de volgende voorzieningen wordt géén eigen bijdrage geïnd:

- Rolstoelen
- Sportvoorzieningen
- Ondersteuning bij verhuizing en (her)inrichting

Artikel 9. Afschrijvingsschema kosten woonvoorzieningen

1. Het college kan (een gedeelte van) de kosten van de woonvoorziening terugvorderen als de voorziening heeft geleid tot een aanzienlijke waardevermeerdering van de woning en de woning binnen tien jaren na de gereed melding is verkocht.
2. Er is sprake van een aanzienlijke waardevermeerdering als de woning na de aanpassing hoger is dan 110% van de waarde onmiddellijk voorafgaand aan de aanpassing of wanneer de aanpassing heeft geleid tot uitbreiding van het woonoppervlak.
3. Het terug te vorderen deel heeft betrekking op de meerwaarde die de woning door de aanpassing heeft gekregen en bedraagt:
 - Het eerste jaar 100%
 - Het tweede jaar 90%
 - Het derde jaar 80%
 - Het vierde jaar 70%
 - Het vijfde jaar 60%
 - Het zesde jaar 50%
 - Het zevende jaar 40%
 - Het achtste jaar 30%

- Het negende jaar 20%
 - Het tiende jaar 10%
4. De eigen bijdrage die in de periode na gereed melding van de woningaanpassing is geïnd, wordt in mindering gebracht op het terug te vorderen bedrag.

Artikel 10. Citeertitel en inwerkingtreding

1. Dit besluit wordt aangehaald als het Financieel Besluit maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Berkelland 2020.
2. Dit besluit treedt in werking op 1 mei 2020. Met de inwerkingtreding van dit besluit vervalt het Financieel Besluit maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Berkelland 2019.

Aldus vastgesteld in het college te Borculo, op 31 maart 2020.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Berkelland,

de secretaris,

de burgemeester,

M.N.J. Broers

drs. J.H.A. van Oostrum

Bijlage 1 Tarieven PGB Maatschappelijke ondersteuning

	PGB tarief 2020
Schoon Huis (HH1)	€ 13,50 per uur
Huishouding op Orde (HH2)	€ 13,50 per uur
Sociaal netwerk-begeleiding Wmo (niet logeren)	€ 14,60 per uur
Begeleiding individueel-ontwikkelen	€ 54 per uur
Begeleiding individueel-ontwikkelen Plus	€ 63 per uur
Begeleiding individueel-stabiliseren en helpen bij	€ 51 per uur
Begeleiding individueel-stabiliseren en overnemen	€ 54,60 per uur
Begeleiding individueel- stabiliseren en overnemen Plus	€ 62,40 per uur
Begeleiding groep-ontwikkelen	€ 35,94 per dagdeel
Begeleiding groep-ontwikkelen Plus	€ 52,94 per dagdeel
Begeleiding groep-stabiliseren en helpen bij	€ 35,53 per dagdeel
Begeleiding groep-stabiliseren en overnemen	€ 41,89 per dagdeel
Begeleiding groep-stabiliseren en overnemen Plus	€ 52,94 per dagdeel
Vervoer	€ 18,60 per etmaal
Logeren	€ 130,73 per etmaal
Persoonlijke verzorging-ontwikkelen	€ 44,40 per uur
Persoonlijke verzorging-stabiliseren	€ 42,60 per uur

Bijlage 2 Tarieven PGB Jeugdhulp

	PGB 2020
Begeleiding individueel-ontwikkelen	€ 55 per uur
Begeleiding individueel-ontwikkelen Plus	€ 72 per uur
Persoonlijke verzorging Ontwikkelen	€ 44,40 per uur
Persoonlijke verzorging Stabiliseren	€ 42,60 per uur
Behandeling individueel Ontwikkelen	€ 89,40 per uur
Behandeling individueel Ontwikkelen Plus	€ 107,40 per uur
Sociaal netwerk-begeleiding Jeugd (niet logeren)	€ 14,60 per uur
Begeleiding groep-ontwikkelen	€ 42,94 per dagdeel
Begeleiding groep-ontwikkelen Plus	€ 61,56 per dagdeel
Begeleiding groep – stabiliseren en helpen bij	€ 36,40 per dagdeel
Behandeling groep-ontwikkelen	€ 71,69 per dagdeel
Behandeling groep-ontwikkelen Plus	€ 97,31 per dagdeel
Vervoer	€ 18,60 per etmaal
Logeren	€ 133,57 per etmaal

Bijlage 3 Tarieven PGB Beschermd Wonen Wmo

	PGB tarief 2020
Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 22,99 per etmaal
Wonen beschut ambulant (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 28,77 per etmaal
Wonen beschut - exclusief	€ 33,29 per etmaal
Wonen beschut - inclusief	€ 71,36
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) incl. woonkosten	€ 92,81 per etmaal
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurs toezicht) excl. woonkosten	€ 54,45
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurst toezicht) incl. woonkosten	€ 92,81 per etmaal
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurst toezicht) excl. woonkosten	€ 54,45
Afwezigheidsdag Beschermd Wonen	€ 30,42

Bijlage 4 Tarieven PGB Beschermd Wonen Jeugd

	PGB tarief 2020
Wonen omklapwoning (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 23,67 per etmaal
Wonen beschut ambulant (met 24-uurs bereikbaarheid)	€ 29,62 per etmaal
Wonen beschut - exclusief	€ 34,46 per etmaal
Wonen beschut - inclusief	€ 72,52 per etmaal
Wonen beschermd gericht op ontwikkeling (met 24-uurst toezicht)	€ 94,42 per etmaal
Wonen beschermd gericht op stabiliseren (met 24-uurst toezicht)	€ 94,42 per etmaal

Bijlage 5 Eigen bijdrage

De eigen bijdrage wat een inwoner betaald per 4 weken, is geen optelsom, het bedrag blijft maximaal € 19 per maand.

Uitzondering is beschut wonen (is nog inkomens afhankelijk).

Voorziening	Eigen bijdrage?	Hoe lang?	Hoogte eigen bijdrage	Bedrag
Alle vormen HH, Ondersteuning Thuis, Begeleiding individueel, Begeleiding groep, Behandeling individueel, Behandeling groep en Persoonlijke verzorging	Ja	Zo lang men ondersteuning ontvangt		€ 19,00 per maand
Woonvoorziening (uitgezonderd traplift)	Ja	Zolang men de woonvoorziening gebruikt.	Maximaal 100% van de kosten	€ 19,00 per maand
Woonvoorziening traplift 1. Bruikleen	Ja	Zolang men de traplift gebruikt	Maximaal 100% van de kostprijs + onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Maximaal 100% van de kostprijs + Onderhoud en verzekering	
Scootmobiel/Elektrische handbike 1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Driewiel fiets 1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Driewiel fiets elektrisch inclusief verzekering 1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Driewiel fiets elektrisch exclusief verzekering 1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud	€ 19,00 per maand

2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud	
Duofiets en andere tweewielfiets				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Maximaal 100% van de kostprijs + Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Elektrische tillift passief/actief				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Bad-lift met elektrische aandrijving				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Douche- en toilethulpmiddel zelfbewegers				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	7 jaar	Onderhoud en verzekering	
Douchebrancards				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Maximaal 100% van de kostprijs	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	idem	Maximaal 100% van de kostprijs	
Elektrisch verstelbare douche(kantel)stoel				
1. Bruikleen	Ja	Zolang men de voorziening gebruikt	Onderhoud en verzekering	€ 19,00 per maand
2. PGB	Ja	idem	Onderhoud en verzekering	

Autoaanpassing	Ja	5 jaar	Maximaal 100% van de kosten	€ 19,00 per maand

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020

Inleiding

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 geeft uitvoering aan de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015). Deze wet is in werking getreden op 1 januari 2015. Door de invoering van de Wmo 2015 zijn een aantal taken uit de voormalige AWBZ naar gemeenten gedecentraliseerd. Deze taken zijn toegevoegd aan het takenpakket dat al bij gemeenten lag onder de oude Wet maatschappelijke ondersteuning. Hierbij wordt deels voortgeborduurd op de weg die met deze oude wet al was ingezet. Er wordt bekeken wat redelijkerwijs verwacht mag worden van de inwoner en zijn sociaal netwerk of dient de inwoner te kijken naar een product in de markt. Vervolgens zal waar nodig de gemeente in aanvulling hierop hem in staat stellen gebruik te maken van een algemene voorziening of – als dat niet volstaat – een maatwerkvoorziening waarmee een bijdrage wordt geleverd aan zijn mogelijkheden om deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer en zelfstandig te functioneren in de maatschappij.

Er moet een zorgvuldige toegangsprocedure doorlopen worden om:

- de hulpvraag van de inwoner, zijn behoeften en de gewenste resultaten helder te krijgen;
- te achterhalen wat de inwoner op eigen kracht, met een algemeen gebruikelijke zaak, met gebruikelijke hulp, mantelzorg of met hulp van zijn sociaal netwerk of door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven of verbeteren;
- te bepalen of met gebruikmaking van een algemene voorziening kan worden volstaan of er sprake is van een voorliggende of andere voorziening die niet onder de reikwijdte van de Wmo 2015 valt of dat een maatwerkvoorziening nodig is.

De Wmo 2015, de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 en deze beleidsregels regelen de toegangsprocedure die wordt uitgevoerd door de Voormekaar teams. De ontwikkelingen in wet- en regelgeving en de ervaringen in de uitvoeringspraktijk vragen om regelmatige aanpassing ervan.

Hoofdstuk 1. Definities en begrippen

In de Wmo 2015 staat een aantal begrippen centraal: participatie, zelfredzaamheid, samenredzaamheid en eigen kracht. In het verlengde van de eigen kracht liggen de begrippen, algemeen gebruikelijke zaken, algemene voorzieningen, voorliggende voorzieningen en mantelzorg. In dit hoofdstuk worden deze begrippen uitgewerkt.

1.1 Definities en begrippen

Alle definities die in deze beleidsregels worden gebruikt, hebben dezelfde betekenis als in de Wmo 2015, de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020 en het Beleidskader samen denken samen doen.

1.2. Algemene gebruikelijke zaken

Van algemeen gebruikelijk is sprake als een voorziening of dienstverlening:

- niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking;
- daadwerkelijk beschikbaar is;
- een passende bijdrage levert aan het realiseren van zelfredzaamheid of participatie en;
- financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau.

Voorbeelden zijn:

- Kreuk en strijkvrije kleding
- Fiets
- Schoonmaakmiddelen
- Wandelstok
- Rollator

Tot het jaar 2020 was het begrip algemeen gebruikelijk niet opgenomen in de wet. Sinds 2020 is dit wel het geval. Voor de uitleg van het begrip verwijst de wetgever naar de jurisprudentie. Met de hierboven genoemde criteria sluiten we aan op de rechtspraak en laten we zien dat we ook de nieuwe koers van de hoogste rechter (ingezet op 20-11-2019, zie ECLI:NL:CRVB:2019:3535 en ECLI:NL:CRVB:2019:3690) volgen. Nieuw (geobjectiveerd) element is hetgeen financieel kan worden gedragen met een inkomen op minimumniveau. Hieronder verstaan we een inkomen op bijstandsniveau, in de zin van de Participatiewet. Met een uitkering algemene bijstand (levensonderhoud) wordt iemand in staat geacht te voorzien in de noodzakelijke algemene bestaanskosten, waaronder ook kosten die slechts incidenteel voorkomen. Bij de beoordeling of een voorziening of dienst algemeen gebruikelijk is, zoekt het college nadrukkelijk naar de link tussen de Wmo en de Participatiewet; doel hiervan is zo integraal mogelijke dienstverlening aan inwoners te bieden.

1.3 Algemene voorzieningen

Wanneer blijkt dat de inwoner niet op eigen kracht of met hulp van het sociaal netwerk tot een oplossing kan komen, beoordeelt een medewerker van het Voormekaar team of er algemene voorzieningen zijn die de ondersteuningsbehoefte van de inwoner (gedeeltelijk) kunnen oplossen. Inwoners kunnen ook rechtstreeks gebruik maken van algemene voorzieningen zonder een voorafgaand keukentafelgesprek.

Algemene voorzieningen zijn voorzieningen waar iedereen, of een bepaalde groep inwoners, gebruik van kan maken. Soms gaat hier een lichte toets aan vooraf. De toegang tot algemene voorzieningen is laagdrempelig. Voor het gebruik van algemene voorzieningen kan een bijdrage worden gevraagd.

De bedoeling is dat er steeds meer algemene voorzieningen komen. Deze algemene voorzieningen zorgen voor een ondersteuningsaanbod waardoor meer mensen kunnen

deelnemen aan het “gewone” maatschappelijke leven. Er moet altijd naar de individuele situatie worden gekeken of de voorziening voldoende compenserend is.

1.4 Voorliggende voorzieningen op grond van andere wet- of regelgeving
Voorliggend op de Wmo 2015 is een voorziening op grond van een andere wettelijke regeling, zoals de WIA of de Zorgverzekeringswet (Zvw). Indien dit het geval is, zal er op grond van de Wmo 2015 geen voorziening/dienst worden verstrekt alsmede geen aanvullende vergoeding.

Voorliggende voorzieningen vanuit de zorgverzekeraar zijn bijvoorbeeld bepaalde hulpmiddelen en in sommige gevallen kortdurend verblijf. Zorgverzekeraars hebben afspraken met hulpmiddelendepots van thuiszorgaanbieders voor tijdelijk gebruik van krukken of een rolstoel en met hulpmiddelenleveranciers voor permanent gebruik van andere loophulpmiddelen. Het aanbod is afhankelijk van het verzekeringspakket van de inwoner. Vanuit het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en de werkgever kan er aanspraak gemaakt worden op hulpmiddelen in de werksituatie en voor vervoer van en naar het werk.

1.5 Beoordeling gebruikelijke hulp

De beoordeling of er sprake is van gebruikelijke hulp is, volgens de Verordening, gebaseerd op de volgende omstandigheden:

1. De aard en de omvang van de ondersteuningsbehoefte van de inwoner.
2. De aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de inwoner.
3. De leeftijd en de ontwikkelingsfase van inwonende kinderen.
4. De leerbaarheid van de inwoner en/of de personen van wie gebruikelijke hulp kan worden geleverd.

1.5.1 De aard en de omvang van de ondersteuningsbehoefte van de inwoner
Het college inventariseert als eerste de hier genoemde omstandigheden.

De aard

De aard van de ondersteuningsbehoefte kan zeer divers zijn. De inwoner kan aangewezen zijn op hulp bij:

- zelfzorg;
- de thuisadministratie;
- het plannen of ondernemen van (dagelijkse) activiteiten in het kader van participatie; of
- bij problematisch gedrag.

De mate van zelfredzaamheid is enerzijds afhankelijk van de beperkingen die de inwoner daarbij ondervindt. Anderzijds wordt de mate van zelfredzaamheid bepaald door wat de inwoner wel zelf kan al dan niet met bijvoorbeeld hulp van anderen of met gebruikmaking van algemene voorzieningen. Het college houdt in ieder geval rekening met hulp bij of het overnemen van activiteiten of taken die volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar verwacht wordt geboden te worden. Zie verder onder het kopje ‘de aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de inwoner’ van deze Beleidsregels.

De omvang

Ook de omvang van de ondersteuningsbehoefte kan divers van aard zijn. Zo kan de inwoner zijn aangewezen op begeleiding bij of het overnemen van bepaalde activiteiten maar ook afhankelijk zijn van (volledig) toezicht. Naast de vraag of dit toezicht onder gebruikelijke hulp kan worden geschaard, kan het zware eisen stellen aan en/of een zware wissel trekken op de persoon die deze hulp biedt. Ook kan de totale omvang van de ondersteuningsbehoefte in de zelfredzaamheid met zich meebrengen dat niet volledig van gebruikelijke hulp kan worden gesproken. Het college neemt daarbij de uitstelbare en niet-uitstelbare hulp en/of planbare en niet-planbare hulp in aanmerking maar ook de mogelijkheid van redelijk te vergen oplossingen die een eventuele aanspraak op maatschappelijke ondersteuning kunnen voorkomen. De omvang van de ondersteuning

kan (deels) ook onder de normale routine van de leefeenheid vallen. Denk bijvoorbeeld aan het uitzoeken en/of klaarleggen van kleding, het gezamenlijk eten, op familiebezoek gaan, et cetera. Dergelijke hulp kan volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer als gebruikelijk worden aangemerkt. Het college kan voor de boven-gebruikelijke hulp een maatwerkvoorziening verlenen.

Kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte

Afhankelijk van de aard van de beperking kan er een kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte bestaan bij de inwoner. Bij een kortdurende ondersteuningsbehoefte is er uitzicht op herstel in de mate van de zelfredzaamheid van de inwoner. In het algemeen geldt hiervoor een periode van drie maanden. Bij langdurig gaat het om een situatie waarbij de ondersteuningsbehoefte naar verwachting langer dan drie maanden aanwezig zal zijn. Ook in die gevallen kan er nog steeds uitzicht zijn op herstel maar er kan ook sprake zijn van een (naar verwachting) permanente ondersteuningsbehoefte. Als er sprake is van hulp bij of het overnemen van activiteiten of taken die naar algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar geacht wordt geboden te worden, is het in principe niet van belang of sprake is van een kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte.

Huishoudelijke taken

Ook bij het overnemen van huishoudelijke taken wordt in principe geen rekening gehouden met een onderscheid tussen een kortdurende of een langdurige ondersteuningsbehoefte. Dat is in lijn met de regels zoals die golden onder de Wmo 2007.

1.5.2 De aard van de relatie van de persoon binnen de leefeenheid met de inwoner
Als algemeen uitgangspunt geldt dat huisgenoten elkaar onderling gebruikelijke hulp moeten bieden. Immers huisgenoten binnen de leefeenheid kiezen ervoor om gezamenlijk een huishouden te voeren. Dat maakt hen verantwoordelijk voor het functioneren van het huishouden.

Het college moet wel rekening houden met de aard van de relatie die de persoon binnen de leefeenheid heeft met de inwoner. Dat betekent dat er onderscheid kan bestaan tussen wat van echtgenoten/partners ten opzichte van elkaar als gebruikelijke hulp kan worden aangemerkt, tussen kinderen ten opzichte van hun ouders en huisgenoten die bijvoorbeeld geen bloedverwantschap hebben met de inwoner.

Huishoudelijke taken

Ook bij het overnemen van huishoudelijke taken wordt in principe geen rekening gehouden met de aard van de relatie. Het gaat er om of sprake is van een huisgenoot binnen de leefeenheid.

Algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer

Het college houdt bij de beoordeling of er sprake is van gebruikelijke hulp wel rekening met hulp bij of het overnemen van activiteiten of taken die naar algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer onderling aan elkaar geacht wordt geboden te worden. De volgende voorbeelden worden genoemd:

Hulp bij een bezoek aan de familie, vrienden, huisarts, et cetera. Daaronder wordt ook het vervoer verstaan; het gaat immers om (incidentele) verplaatsingen die in het algemeen gepland kunnen worden. Het vervoer bij structurele verplaatsingen, waarbij rekening wordt gehouden met de intensiteit van de verplaatsingen en de reguliere daginvulling van de huisgenoot. Hulp bij of het overnemen van taken die tot een gezamenlijk huishouden behoren zoals de thuisadministratie. Hulp aan anderen, die behoren tot de omgeving van de inwoner, in het (leren) omgaan met de beperkingen van de inwoner. Denk aan familie, vrienden, vrijwilligers, et cetera.

Hulp van ouders aan kinderen, waaronder ook toezicht, bij activiteiten zoals zwemmen of andere activiteiten die kinderen doen en waarbij zij normaal gesproken door hun ouders begeleid worden; zie hieronder:

Kinderen van 0 tot 3 jaar	* hebben bij alle activiteiten zorg van een ouder nodig; * ouderlijk toezicht is zeer nabij nodig; * zijn in toenemende mate zelfstandig in bewegen en verplaatsen; * hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling; * hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
Kinderen van 3 tot 5 jaar	* kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan binnenshuis korte tijd op gehoorafstand (bijv. ouder kan was ophangen in andere kamer); * hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling; * kunnen zelf zitten, en op gelijkvloerse plaatsen zelf staan en lopen; * ontvangen zindelijkheidstraining van ouders/verzorgers; * hebben gedeeltelijk hulp en volledig stimulans en toezicht nodig bij aan- en uitkleden, eten en wassen, in- en uit bed komen, dag- en nachtritme en dagindeling bepalen; * hebben begeleiding nodig bij hun spel en vrijetijdsbesteding; * zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven; * hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.
Kinderen van 5 tot 12 jaar	* kinderen vanaf 5 jaar hebben een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur/week; * kunnen niet zonder toezicht van volwassenen. Dit toezicht kan op enige afstand (bijv. kind kan buitenspelen in directe omgeving van de woning als ouder thuis is); * hebben toezicht nodig en nog maar weinig hulp bij hun persoonlijke verzorging; * hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotorische ontwikkeling; * zijn overdag zindelijk, en 's nachts merendeels ook; ontvangen indien nodig zindelijkheidstraining van de ouders/verzorgers; * hebben begeleiding van een volwassene nodig in het verkeer wanneer zij van en naar school, activiteiten ter vervanging van school of vrije tijdsbesteding gaan; * hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden. geboden.
Kinderen van 12 tot 18 jaar	* hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen; * kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden; * kunnen vanaf 16 jaar een dag en nacht alleen gelaten worden; * kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen; * hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig; * hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding; * hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (bv. huiswerk of het zelfstandig gaan wonen); * hebben tot 17 jaar een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden.

Echtgenoten/partners

Als uitgangspunt geldt dat wat van echtgenoten/partners ten opzichte van elkaar meer wordt verwacht in het kader van gebruikelijke hulp dan van kinderen ten opzichte van hun ouders. Dat heeft te maken met wat gebruikelijk is volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer; de onderhoudsplicht die echtgenoten/partners naar elkaar toe hebben. Zo wordt het normaal geacht dat de ene partner de ander aanspoort tot bijvoorbeeld zelfzorg of hulp biedt bij de sociale redzaamheid. Bij een substantiële omvang in de ondersteuningsbehoefte kan dit er evenwel toe leiden dat sprake is van boven-gebruikelijke hulp.

Kinderen ten opzichte van ouders

Het algemene principe van de verantwoordelijkheid voor de leefeenheid geldt ook voor de hulp of ondersteuning van kinderen aan hun ouders. Daarbij moet vooral gedacht worden aan het overnemen van de huishoudelijke taken. Voor kinderen ten opzichte van hun ouders kan het bieden van begeleiding als gebruikelijke hulp anders liggen. Het hoeft ook niet in alle gevallen zo te zijn dat het volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer gebruikelijk is dat meerderjarige inwonende kinderen hun ouder(s) individuele ondersteuning bieden. Het college zal dat in het individuele geval moeten beoordelen.

Huisgenoten ten opzichte van elkaar

Het algemene principe van de verantwoordelijkheid voor de leefeenheid geldt ook voor de hulp of ondersteuning van huisgenoten ten opzichte van elkaar. Voor huisgenoten ten opzichte van elkaar kan het bieden van begeleiding als gebruikelijke hulp anders liggen. Gelet op aard van de relatie (bijvoorbeeld niet familierechtelijk) kan het ook zijn dat het volgens algemene maatstaven in de persoonlijke levenssfeer niet gebruikelijk is dat de ene huisgenoot de ander bijvoorbeeld aanspoort tot zelfzorg.

Ouders en kinderen

De zorgplicht van ouders voor hun kinderen strekt zich uit over opvang, verzorging, begeleiding en opvoeding die een ouder (of verzorger), onder meer afhankelijk van de leeftijd en verstandelijke ontwikkeling van het kind, normaal gesproken geeft aan een kind, inclusief de 'zorg' bij kortdurende ziekte. Bij uitval van één van de ouders neemt de andere ouder de gebruikelijke hulp/zorg voor de kinderen over. Gebruikelijke hulp/zorg voor kinderen omvat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon, die past bij de leeftijd en ontwikkeling van het kind. Het tijdelijk overnemen van de gebruikelijke hulp/zorg van de kinderen kan een Wmo-aanspraak zijn, maar structurele opvang van kinderen in beginsel niet.

1.5.3 De leeftijd en de ontwikkelingsfase van inwonende kinderen

Als de inwoner thuiswonende kinderen heeft, gaat het college er in beginsel vanuit dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en de ontwikkelingsfase, een bijdrage kunnen leveren aan het overnemen van huishoudelijke taken. Dat beoordeelt het college in het individuele geval.

Kinderen binnen de leefeenheid

In geval de leefeenheid van de inwoner mede bestaat uit (pleeg en/of stief-)kinderen, gaat het college er vanuit dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken. Een volwassen huisgenoot van 23 jaar en ouder dient het huishouden in principe geheel over te nemen. Een 18- tot 23-jarige wordt verondersteld een eenpersoonshuishouden te kunnen voeren. Daarnaast kunnen zij eventuele jongere gezinsleden verzorgen en begeleiden. Onder de omstandigheden in het individuele geval kan ook andere hulp of ondersteuning van het meerderjarige kind aan de ouder(s) onder de gebruikelijke hulp vallen.

Verder gelden de volgende uitgangspunten bij de huishoudelijke taken:

- Kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding.
- Kinderen tussen 5-12 jaar worden naar hun eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, boodschap doen, kleding in de wasmand gooien.
- Kinderen vanaf 13 jaar kunnen, naast bovengenoemde taken hun eigen kamer op orde houden, d.w.z. rommel opruimen, stofzuigen, bed verschonen.

1.5.4 De leerbaarheid van de inwoner en/of de personen van wie gebruikelijke hulp kan worden gevergd

Het kan voorkomen dat er (tijdelijk) geen gebruikelijke hulp van een huisgenoot kan worden verlangd. Een reden daarvoor kan zijn dat de huisgenoot niet weet op welke manier gebruikelijke hulp kan of moet worden verleend, maar dat wel kan aanleren. Denk

bijvoorbeeld aan situaties waarin men wordt geconfronteerd met een nog niet eerder aanwezige ondersteuningsbehoefte van de inwoner zoals bij een niet aangeboren hersenletsel (NAH) of (beginnende) dementie het geval kan zijn. Of een huisgenoot die nooit heeft geleerd huishoudelijke taken uit te voeren, maar die wel leerbaar is. Het college kan dan tijdelijk een maatwerkvoorziening inzetten om de 'gebruikelijke hulp' aan te leren. De ondersteuning kan dan ook gericht zijn op het leren om te gaan met (de gevolgen van) de beperkingen van de inwoner. Er moet in die gevallen wel sprake zijn van een noodzaak tot het verlenen van een maatwerkvoorziening die in overwegende mate is gericht op de inwoner. Het spreekt voor zich dat hierbij de leerbaarheid van de inwoner ook een belangrijke rol kan spelen. Dat kan ook betrekking hebben op het (leren) accepteren van de te bieden gebruikelijke hulp.

Boven-gebruikelijke hulp

Het kan zijn dat de gebruikelijk hulp (substantieel) wordt overschreden. Denk bijvoorbeeld aan de situatie van een langdurige ondersteuningsbehoefte in combinatie met het uitvoeren van huishoudelijke taken en/of het bieden van noodzakelijke individuele ondersteuning. Ook de hulp/zorg van ouders voor kinderen kan boven-gebruikelijk zijn gelet op de omvang daarvan. In vergelijking met gezonde kinderen met een normaal ontwikkelingsprofiel kan deze hulp/zorg worden overschreden. Het is echter niet zo dat het college in Beleidsregels kan vaststellen hoeveel hulp precies gebruikelijk is te bieden. De medewerker Voormekaar moet daarvoor de omstandigheden van het individuele geval beoordelen. In voorkomende gevallen kan een maatwerkvoorziening aangewezen zijn, tenzij (bij kinderen) aanspraak bestaat op begeleiding of persoonlijke verzorging op grond van de Jeugdwet of intensieve kindzorg op grond van de Zvw.

Uitzonderingen op het bieden van gebruikelijke hulp

In de volgende situaties gaat het college er in principe van uit dat de huisgenoot (tijdelijk) geen gebruikelijke hulp biedt of kan bieden:

- de huisgenoot is overbelast of dreigt te worden overbelast;
- de huisgenoot heeft beperkingen en mist de kennis/vaardigheden om gebruikelijke hulp uit te voeren en kan deze vaardigheden niet aanleren;
- de inwoner heeft een zeer korte levensverwachting;
- de huisgenoot is regelmatig niet aanwezig, vanwege activiteiten elders met een verplichtend karakter; of
- er is naar het oordeel van het college sprake van bijzondere omstandigheden.

Hieronder kan bijvoorbeeld een stapeling van ondersteunings- en/of zorgtaken worden verstaan.

1.6 Beoordeling mantelzorg in het kader van maatwerkvoorzieningen

Mantelzorg wordt in de wet als volgt gedefinieerd: Hulp ten behoeve van zelfredzaamheid, participatie, beschermd wonen of opvang, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie en die niet wordt verleend in het kader van een hulpverlenend beroep.

Er is sprake van mantelzorg als er langer dan drie maanden en meer dan 8 uur per week hulp wordt geboden.

Mantelzorg overstijgt in tijd en/of intensiteit, wanneer het door inwonende partners, kinderen of andere huisgenoten wordt geleverd, het niveau van gebruikelijke hulp. Anderzijds kan mantelzorg ook door niet inwonende familieleden of personen uit het netwerk van de persoon worden geleverd. Bijvoorbeeld door uitwonende kinderen, vrienden of andere personen uit het sociaal netwerk van de persoon.

Mantelzorg is, in tegenstelling tot gebruikelijke hulp, in principe wel indiceerbaar. Dit impliceert dat die zorg alsnog wordt verstrekt als de mantelzorg zou wegvallen. Een medewerker van het Voormekaar team bepaalt voor hoeveel professionele zorg iemand in aanmerking komt. De mate waarin mantelzorgers bereid en in staat zijn een deel van deze zorg te bieden, is bepalend voor het aantal uren professionele zorg dat iemand

uiteindelijk krijgt. Hierbij speelt de draagkracht van mantelzorgers een rol. Deze is niet voor iedereen gelijk. Voor de ene persoon zal het bieden van één uur zorg per dag het maximum zijn dat hij of zij kan dragen, terwijl voor een ander de grens hoger kan liggen. Deze verschillen worden in belangrijke mate bepaald door de persoonlijke omstandigheden van de mantelzorger (leeftijd, gezinssituatie, eigen gezondheid etc.). Tijdens het keukentafelgesprek kan de mantelzorger aangeven welke ondersteuning hij nodig heeft om mantelzorg te kunnen bieden. Dit geeft aan dat mantelzorg niet gezien kan worden als een soort voorliggende voorziening.

Daar waar nodig kan de mantelzorger worden ondersteund via de Mantelzorgregeling. Met de Mantelzorgregeling wordt men ontlast door hulp bij het huishouden in het eigen huishouden. Ter ontlasting kan men maximaal 6 uur per 4 weken hulp bij het huishouden ontvangen. De duurzame hulpverleningsrelatie met de zorgaanbieder maakt dat deze algemene voorziening onder het abonnementstarief valt; de mantelzorger betaalt het abonnementstarief per maand.

Mantelzorg en/of de inzet van het sociale netwerk (inclusief eventuele vrijwilligers) kunnen een rol spelen bij de oplossingen van de belemmeringen van de inwoner op het gebied van zijn zelfredzaamheid en participatie. De medewerker van het Voormekaar team onderzoekt in hoeverre de inwoner beschikt over een sociaal netwerk, of er al mantelzorg aanwezig is of dat mantelzorg een optie kan zijn.

Hoofdstuk 2. Procedure

2.1 Melding

Wanneer een inwoner behoefte heeft aan ondersteuning kan hij bij het Voormekaar team zijn vraag stellen. Soms blijkt na een korte vraagverkenning dat informatie en advies voldoende is voor de inwoner om het ondervonden probleem op te lossen. Wanneer verdere vraagverheldering of verdieping nodig blijkt, dan is er sprake van een melding. Er wordt een meldingsformulier ingevuld. De inwoner ontvangt telefonisch een bevestiging van de melding met een afspraak voor een keukentafelgesprek bij de inwoner thuis met een medewerker van het Voormekaar team. In de ontvangstbevestiging wordt aangegeven dat de inwoner de mogelijkheid heeft om een persoonlijk plan in te dienen. Hierin kan de inwoner gemotiveerd aangeven welke ondersteuning volgens hem nodig is. Ook wordt de inwoner gewezen op onafhankelijke inwonerondersteuning. In spoedeisende gevallen als bedoeld in artikel 2.3.3 van de Wmo 2015 treft het college na de melding onverwijld een tijdelijke maatwerkvoorziening in afwachting van de uitkomst van het onderzoek. Bijvoorbeeld in geval van een aanvraag via het transferbureau vanuit het ziekenhuis. Ook kan sprake zijn van een noodzaak tot toepassing van de spoedprocedure in gevallen van huiselijk geweld.

2.2 Onderzoek en gesprek

Bij het gesprek tussen een medewerker van het Voormekaar team, de inwoner en/of zijn vertegenwoordiger komen verschillende leefdomeinen (Regelvermogen, daginvulling, huisvesting, huiselijke relaties, geestelijke gezondheid, lichamelijke gezondheid, verslaving, activiteiten dagelijks leven (adl), sociaal netwerk, maatschappelijke participatie, justitie, tijdsbesteding) aan de orde, conform de zelfredzaamheidsmatrix. Van het gesprek en het verdere onderzoek wordt een verslag gemaakt door een medewerker van het Voormekaar team. De inwoner heeft de mogelijkheid in het verslag correcties en aanvullingen aan te geven als het verslag is uitgewerkt en opgestuurd door de medewerker van het Voormekaar team.

Aandachtspunten tijdens het gesprek zijn in ieder geval:

- behoeften, persoonskenmerken, de voorkeuren en de gezinssituatie van de inwoner;
- mogelijkheden om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp te voorzien in zijn behoefte;
- mogelijkheid om op eigen kracht of met gebruikelijke hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk te komen tot verbetering van zijn situatie;
- mogelijke behoefte aan ondersteuning van de mantelzorger(s) van de inwoner;
- mogelijkheid om gebruik te maken van algemene voorzieningen;
- het gewenste resultaat van de ondersteuning;
- mogelijk voor zorg in natura of persoonsgebonden budget met de inlichtingen over de gevolgen van de keuze;
- motivatie van de afspraken;
- de eigen bijdrage die voor de inwoner van toepassing is.

In het verslag worden de leefdomeinen beschreven. In het verslag wordt, afhankelijk van de zorgvraag, aangekondigd dat de aanbieder in overleg met de inwoners een ondersteuningsplan maakt.

De medewerker van het Voormekaar team doet op basis van de gegevens uit het gesprek nader onderzoek om te bepalen of de inwoner een maatwerkvoorziening op grond van de Wmo 2015 nodig heeft. Het aanvragen van een medisch advies kan onderdeel uitmaken van het onderzoek wanneer bijvoorbeeld geen recente relevante gegevens voorhanden zijn. Dit onderzoek vindt zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen zes weken na de melding plaats. De medewerker van het Voormekaar team zal samen met de inwoner verder uitzoeken welke voorziening het meest geschikt is in de situatie van de inwoner. Een passing van een hulpmiddel of een offerteaanvraag kan onderdeel uitmaken van het onderzoek. Als de inwoner een persoonlijk plan als bedoeld in de thans

geldende Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland, heeft overhandigd dan wordt dit persoonlijk plan meegenomen bij het onderzoek.

2.3 Aanvraag

Een aanvraag voor een maatwerkvoorziening kan pas worden gedaan nadat er een onderzoek/gesprek heeft plaatsgevonden. Of als het onderzoek niet is uitgevoerd binnen 6 weken na de melding.

De inwoner ontvangt bij het gespreksverslag een aanvraagformulier, deze wordt door de inwoner ondertekend en tegelijkertijd met het verslag retour gestuurd.

Na de aanvraag wordt, waar nodig, een aanbieder ingeschakeld om een ondersteuningsplan op te stellen. Na ontvangst van dit ondersteuningsplan beoordeelt het college dit plan en maakt de beschikking. Het plan kan onderdeel worden van de beschikking.

2.4 De beschikking

Binnen twee weken na de (schriftelijke) aanvraag ontvangt de inwoner de beslissing op zijn aanvraag. Indien deze termijn overschreden lijkt te worden, wordt de inwoner schriftelijk geïnformeerd binnen een zo kort mogelijke termijn (artikel 4:14 Algemene wet bestuursrecht). De inwoner krijgt in dat geval een verdagingsbrief.

Hoofdstuk 3. Maatwerkvoorzieningen dienstverlening

3.1 Maatwerkvoorziening

Een maatwerkvoorziening is een op de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een persoon afgestemd geheel van diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen (artikel 1.1.1, lid 1 Wmo 2015). Het doel van de maatwerkvoorziening is het leveren van een bijdrage aan de zelfredzaamheid en participatie van de inwoner.

Zelfredzaamheid is in de Wmo 2015 gedefinieerd als “in staat zijn tot het uitvoeren van de noodzakelijke algemene dagelijkse levensverrichtingen en het voeren van een gestructureerd huishouden”. Participatie als “deelnemen aan het maatschappelijke verkeer”. Participatie is sterk individueel bepaald en de mogelijkheden zullen samenhangen met de beperking. Voor mensen met ernstige beperkingen kan het hoogst haalbare doel van de maatwerkvoorziening het handhaven van de status quo zijn of achteruitgang in de zelfredzaamheid te voorkomen.

De toekenning van een maatwerkvoorziening kan bijvoorbeeld worden beëindigd, ingetrokken of herzien wanneer:

- de inwoner verhuist naar een andere gemeente;
- de inwoner overlijdt;
- de indicatieperiode of geldigheidsduur is verstreken;
- de inwoner aangeeft dat zijn situatie is veranderd en het Voormekaar team vaststelt dat de voorziening niet meer voldoet;
- de budgethouder geen verantwoording aflegt in het geval van een pgb.
- de pgb niet wordt ingezet voor het daarvoor bestemde doel

Bij de beoordeling van de maatwerkvoorziening ligt de nadruk op ontwikkeling en de mogelijkheden van de inwoner. Eerst wordt beoordeeld wat inwoner nog zelf kan of op termijn zelf zou kunnen. Daar wordt de inzet van de maatwerkvoorziening op aangepast.

3.2 Goedkoopst compenserende voorziening

De verstrekking van een maatwerkvoorziening is altijd gebaseerd op de goedkoopst compenserende voorziening. Er zijn vaak meerdere geschikte oplossingen, maar er wordt gekozen voor de oplossing die naar objectieve maatstaven het goedkoopst is. Indien de inwoner een duurdere voorziening wil (die eveneens compenserend is), komen de meerkosten voor rekening van de inwoner. In dergelijke situaties zal de verstrekking, op verzoek van de inwoner, plaatsvinden in de vorm van een persoonsgebonden budget (pgb) gebaseerd op de goedkoopst compenserende voorziening. De onderhoudskosten van een maatwerkvoorziening moeten gelijk zijn aan de onderhoudskosten, zoals vermeld in het onderhoudscontract van de gemeente. De maatwerkvoorziening voor onderhoud die wordt bekostigd door middel van een pgb mag niet hoger zijn dan de kosten voor onderhoud in zorg in natura. De meerkosten komen voor rekening van de inwoner.

3.3 Ondersteuning Thuis

Ondersteuning Thuis is er aan de ene kant op gericht om de inwoner zolang mogelijk zelfstandig thuis (en in de samenleving) te laten functioneren. Aan de andere kant streven we er naar dat er rondom de inwoner zo weinig mogelijk ‘gedoe’ is. Het is in diverse situaties in het belang van de inwoner zo weinig mogelijk professionals over de vloer te hebben, 1 aanbieder, 1 regisseur.

Bij de beoordeling van de noodzaak voor de inzet van de maatwerkvoorziening wordt uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner, zijn situatie met huisgenoten en zijn sociale omgeving. Daarnaast wordt gekeken naar wat redelijkerwijs van de inwoner en zijn sociale netwerk mag worden verwacht en waar een beroep kan worden gedaan op voorliggende en algemene voorzieningen.

Gebruikelijke hulp

Ondersteuning door echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten wordt als gebruikelijke hulp beschouwd (zie paragraaf 1.5 van deze beleidsregels). De medewerker van het Voormekaar team beoordeelt in hoeverre gebruikelijke hulp en mantelzorg aanwezig is en een oplossing kan bieden. Daarbij wordt rekening gehouden met de draagkracht en draaglast van de mantelzorgers.

Integraal aanbod mogelijk

Ondersteuning thuis omvat alle ondersteuning vanuit de Wmo, huishoudelijke hulp, individuele- of groepsbegeleiding. De huishoudelijke ondersteuning wordt in resultaten met uren en minuten afgegeven. De overige diensten in doelen met uren en minuten.

De maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning bestaat uit een Schoon Huis of Huishouding op orde. Schoon Huis of Huishouding op orde wordt in principe en in goed overleg met de inwoner toegekend in het te behalen resultaat + uren en minuten op jaarbasis. We maken gebruik van het HHM normenkader, zie bijlage 1. Hiervan kan op individueel niveau in het kader van maatwerk worden afgeweken.

De inwoner betaalt een eigen bijdrage (abonnementstarief) aan het Centraal Administratie Kantoor (CAK). Voor afloop van de indicatie of bij veranderende omstandigheden stelt een medewerker van het Voormekaar team samen met de inwoner vast of alle in de beschikking gestelde resultaten zijn behaald en of de inwoner nog steeds Ondersteuning Thuis nodig heeft.

Op individueel niveau wordt bekeken of een indicatie voor korte of langere periode (oneindig) wordt afgegeven.

3.3.1 Schoon en leefbaar huis

Definitie van het resultaat:

Een huis is schoon en leefbaar indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen.

Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.

De afbakening van de ruimtes waarop de voorziening betrekking heeft:

De inwoner moet gebruik kunnen maken van een schone woonkamer, slaapvertrekken, de keuken, sanitaire ruimtes en gang/trap.

De afbakening van activiteiten die onder de voorziening vallen en welke niet: Het schoonmaken van de buitenruimte bij het huis (ramen, tuin, balkon, etc.) maken geen onderdeel uit van Huishoudelijke Ondersteuning.

De normering van de voorziening:

Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp, maken we gebruik van het HHM-normenkader.

De mogelijkheid om voor bijzondere situaties af te wijken van het normenkader:

Wanneer cliënten als gevolg van hun (medische) beperkingen onvoldoende ondersteund worden door de basisvoorziening schoon huis, kunnen aanvullende maatwerkmodules ingezet worden. Dit zijn bijvoorbeeld een hoger niveau van hygiëne of schoonhouden realiseren, het klaarzetten van maaltijden en beschikken over schone kleding.

3.3.2 Huishouding op orde

Werkzaamheden uitgevoerd door een medewerker in loondienst van opdrachtnemer, bestaande uit de werkzaamheden van HH1 (Schoon en leefbaar huis)en additioneel het organiseren van het huishouden en/of het geven van advies en/of instructie en/of voorlichting (gericht op het zelfstandig uitvoeren van het huishouden) en ADL-hulp voor kinderen. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd op het woonadres van de Inwoner én in diens aanwezigheid. Er kan sprake zijn van doelen gericht op ontwikkelen of stabiliseren. In het HHM normenkader is dit vermeld als regie / advies / informatie en voorlichting en kindzorg.

3.4 Voortzetten hulp na overlijden

Als een inwoner met een indicatie voor Ondersteuning Thuis Schoon Huis of Huishouding op orde overlijdt, dan mag de toegekende indicatie voor de duur van maximaal 6 weken na de overlijdensdatum worden voortgezet in het geval het huishouden meerdere huisgenoten betreft. Indien nodig zal door een medewerker van het Voormekaar team opnieuw worden bekeken of er nog steeds ondersteuning nodig is en voor wie. Bij een alleenstaande wordt de ondersteuning per direct beëindigd. De inning van de eigen bijdrage door het CAK stopt op de datum van overlijden. Dit betekent, dat over maximaal 6 weken geen eigen bijdrage wordt betaald door de nabestaanden van de inwoner.

3.5 Ondersteuning en kortdurend verblijf

De maatwerkvoorzieningen individuele ondersteuning, groepsgewijze ondersteuning en kortdurend verblijf zijn activiteiten gericht op participatie, het bevorderen of behoud van de zelfredzaamheid en tot voorkoming van opname of verwaarlozing van de inwoner. Voor deze maatwerkvoorziening betaalt de inwoner het abonnementstarief via het CAK. Het onderzoek, waaronder een gesprek, vormt de basis voor de besluitvorming. Een medewerker van het Voormekaar team bepaalt eerst of de inwoner gebruik kan maken van wettelijke voorliggende voorzieningen, zoals regulier en speciaal onderwijs, een opleiding, reguliere betaalde arbeid, of arbeid op grond van de Participatiewet.

Van de inwoner die daartoe in staat is, wordt verwacht om ook het eigen netwerk in te schakelen en zo te voorzien in zijn vraag naar ondersteuning. De medewerker van het Voormekaar team bepaalt of de inwoner een sociaal netwerk heeft dat uitkomst biedt en/of er algemene voorzieningen zijn die voor een oplossing kunnen zorgen. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan:

- Activiteiten zoals computercursus of taalles;
- Alarmering;
- Vrijwilligers;
- Onafhankelijke cliëntondersteuning.

Ook wordt gekeken en beoordeeld of gebruikelijke hulp aanwezig is. Ondersteuning door echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten wordt als gebruikelijke hulp beschouwd. De medewerker van het Voormekaar team beoordeelt in hoeverre gebruikelijke hulp en mantelzorg aanwezig is en een oplossing kan bieden. Daarbij wordt rekening gehouden met de draagkracht en draaglast van de mantelzorgers. Hierna beoordeelt een medewerker van het Voormekaar team of er ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie nodig is in de vorm van een maatwerkvoorziening. Deze ondersteuning kan worden geboden in individuele ondersteuning of groepsgewijze ondersteuning.

3.6 Maatwerkvoorziening in de vorm van Begeleiding Individueel

Ondersteuning individueel, in de vorm van Begeleiding individueel, is gericht op het vergroten dan wel behouden van de zelfredzaamheid en de deelname aan de samenleving.

We onderscheiden de volgende vormen van Begeleiding individueel:

Begeleiding Individueel - ontwikkelen (WMO)
Begeleiding Individueel - ontwikkelen Plus (WMO)
Begeleiding Individueel - stabiliseren en helpen bij (WMO)
Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen (WMO)
Begeleiding Individueel - stabiliseren en overnemen plus (WMO)

Wat onder andere niet onder begeleiding individueel valt is vrij toegankelijke ondersteuning bv. begeleiding bij vrijetijdsactiviteiten, huiswerkondersteuning, mantelzorgondersteuning en begeleide omgangsregeling.
De maatwerkvoorziening Begeleiding Individueel wordt toegekend in uren/minuten.

3.6.1 Begeleiding Individueel – ontwikkelen

De inwoner en/ of zijn opvoeders ervaart/ ervaren op een of meerdere levensgebieden problemen bij het opgroeien, de zelfredzaamheid en/ of deelname aan de samenleving. Door het aanleren van en oefenen met vaardigheden en gedrag kan de inwoner en/ of zijn opvoeders de problemen oplossen of zodanig verbeteren dat inwoner en/ of gezin weer zelfstandig kan functioneren, dan wel om kan gaan met de gevolgen van de (gedrags-)problemen, veilig kan opgroeien en mee kan doen in de samenleving. Indien het opvoedondersteuning ten behoeve van minderjarige kinderen betreft, kan dit via de Jeugdwet verstrekt worden.

De inwoner beschikt over voldoende verandercapaciteit en heeft voldoende mogelijkheden tot ontwikkelen van vaardigheden. Het vergroten van de eigen kracht kan bij deze inwoner veelal een positief effect hebben op alle leefgebieden. Vaak is in het begin de Ondersteuning van intensievere aard, voor het aanleren van vaardigheden. De inwoner (en zijn omgeving) leert (leren) vaardigheden om voldoende te participeren, dagelijkse levensverrichtingen uit te voeren en het persoonlijke leven te structureren en daar zoveel mogelijk regie over te voeren. De inwoner is leerbaar en de Ondersteuning is in principe eindig of kan overgaan in een lichtere vorm van begeleiding zoals begeleiding gericht op stabilisatie.

3.6.2 Begeleiding Individueel – ontwikkelen Plus

Aanvullend op Begeleiding individueel ontwikkelen en coachen bij geldt dat bij OntwikkelenPlus het altijd gaat om meervoudig complexe (gezins-)problematiek. Er zijn altijd beperkingen op meerdere levensdomeinen en er is altijd aanvullend sprake van gedragsproblematiek. In veel gevallen is extra inspanning nodig op het gebied van communicatie en motivatie.

3.6.3 Begeleiding individueel – stabiliseren en helpen bij

Begeleiding individueel – stabiliseren en helpen bij is bedoeld voor de inwoner die structureel begeleiding en/ of toezicht nodig hebben bij zelfstandig opvoeden / opgroeien. Ook kan deze categorie van 'begeleiding individueel' gericht zijn op het voorkomen van achteruitgang van zelfredzaamheid en het bevorderen van deelname aan de samenleving.

De inwoner en/ of zijn opvoeders ervaart/ ervaren op een of meerdere levensgebieden problemen bij het oplossen van problemen, het zelfstandig nemen van besluiten, het regelen van dagelijkse bezigheden en de dagelijkse routine. Inwoners zijn bij het voorkomen en/of oplossen van problemen en het nemen van besluiten afhankelijk van anderen voor structuur en regie.

De inwoner beschikt over beperkte verandercapaciteit en heeft beperkt mogelijkheden tot ontwikkelen van vaardigheden of gedrag.

Het samen doen, oefenen, bestendigen, deels overnemen van vaardigheden staan centraal.

De Ondersteuning kan langdurig zijn, kan overgaan in een situatie waarbij de Inwoner samen met zijn omgeving de beperkingen kan hanteren zonder aanvullende

Ondersteuning, of overgaan naar “stabiliseren en overnemen”, of de situatie kan zodanig verslechteren dat een intramurale setting noodzakelijk is.

3.6.4 Begeleiding individueel – stabiliseren en overnemen

Aanvullend op helpen bij geldt hier dat de inwoner en/ of zijn opvoeders op meerdere levensdomeinen afhankelijk is (of zijn) van anderen. De inwoner kan taken en vaardigheden op meerdere levensdomeinen niet meer zelfstandig of slechts met hulp uitvoeren.

De begeleidingsvraag komt veelal voort uit een (chronische) aandoening. Een (progressieve) achteruitgang kan aan de orde zijn, net als fluctuerende intensiteit van ernst, en “goede” en “slechte” periodes. De inzet van de professional kan hierdoor ook fluctueren. Ondersteuning draagt bij aan het ontlasten van de mantelzorger.

3.6.5 Begeleiding individueel – stabiliseren Plus

In tegenstelling tot begeleiding gericht op stabiliseren en helpen bij, of overnemen geldt dat het bij stabiliseren Plus altijd gaat om meervoudig complexe (gezins)problematiek. Er zijn altijd beperkingen op meerdere levensdomeinen en er is altijd aanvullend sprake van gedragsproblematiek. In veel gevallen is extra inspanning nodig op het gebied van communicatie en motivatie.

3.7 Maatwerkvoorziening in de vorm van Persoonlijke Verzorging

Persoonlijke verzorging richt zich op algemene dagelijkse levensverrichtingen (adl), persoonlijke hygiëne en lichamelijke basiszorg om een tekort aan zelfredzaamheid op dit gebied op te lossen door het aanleren dan wel overnemen van taken zodat de inwoner zo lang mogelijk zelfredzaam is en deel kan nemen aan de samenleving. Het kan gaan om taken zoals wassen, aan- en uitkleden, in en uit bed gaan, toiletgang, bewegen, vervangen katheter/ stomazakje, toedienen sondevoeding, aanreiken medicijnen. De gemeente Berkelland is voor alle inwoners, alleen verantwoordelijk voor het gedeelte van persoonlijke verzorging dat niet onder voorliggende wetgeving zoals de Zorgverzekeringswet of Wet langdurige zorg valt. Voor inwoners jonger dan 18 jaar valt de persoonlijke verzorging onder de Jeugdwet.

Wanneer de persoonlijke verzorging gericht is op geneeskundige zorg of een hoog risico daarop dan is de Zorgverzekeringswet van toepassing (artikel 2.10 Besluit zorgverzekering). Persoonlijke verzorging bestaat uit:

1. Persoonlijke verzorging – ontwikkelen (gericht op doorstroom en uitstroom);
2. Persoonlijke verzorging – stabiliseren (gericht op stabiel houden en voorkomen van achteruitgang).

De maatwerkvoorziening Persoonlijke Verzorging wordt toegekend in uren/minuten.

3.7.1 Persoonlijke verzorging – ontwikkelen

Persoonlijke verzorging–ontwikkeling is gericht op het aanleren en verbeteren van vaardigheden rondom persoonlijke hygiëne en lichamelijke basiszorg zodat de inwoner deze taken (weer)zelfstandig of met behulp van zijn/ haar omgeving kan uitvoeren. De Ondersteuning is gericht op het aanleren, oefenen en bestendigen van vaardigheden en gedrag. De inwoner is leerbaar en de Ondersteuning is in principe eindig, of kan overgaan in een lichtere vorm van Ondersteuning zoals Persoonlijke verzorging–stabiliseren.

3.7.2 Persoonlijke verzorging – stabiliseren

Bij Persoonlijke verzorging–stabiliseren bestaat de Ondersteuning vooral uit het helpen bij, inslijten en of (deels) overnemen van taken in de persoonlijke hygiëne en lichamelijke basiszorg. De aard van de vraag komt veelal voort uit een (chronische) aandoening. De inwoner is beperkt leerbaar. De Ondersteuning kan bij verbetering overgaan in een situatie waarbij de inwoner samen met zijn omgeving de beperkingen kan hanteren zonder aanvullende Ondersteuning. Bij verslechtering kan in samenspraak met de

wijkverpleging worden beoordeeld of er sprake is van zorg waar de Zorgverzekeringswet (of Wlz) van toepassing is.

3.8 Maatwerkvoorziening in de vorm van Begeleiding Groep

Begeleiding groep is gericht op een zinvolle daginvulling, dagstructuur, aanleren, oefenen, bestendigen of overnemen van vaardigheden en het ontplooien van talenten om zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving te vergroten, dan wel achteruitgang te voorkomen. We onderscheiden de volgende vormen van Begeleiding groep:

- Gericht op ontwikkeling (doorstroom en uitstroom)
- Ontwikkelen
- Ontwikkelen plus
- Gericht op stabiliseren (voorkomen van achteruitgang)
- Stabiliseren en begeleiden bij
- Stabiliseren en overnemen
- Stabiliseren Plus.

De maatwerkvoorziening Begeleiding Groep wordt toegekend in dagdelen en er kan per voorziening een opslag toegekend worden voor individueel vervoer of rolstoelvervoer. De omvang wordt mede afgestemd op de behoefte van belanghebbende en zijn mantelzorger(s). Voor groepsgewijze ondersteuning geldt een maximum van 9 dagdelen per week voor personen tot 65 jaar. Een dagdeel bedraagt 4 uur. Het maximum aantal dagdelen is afgeleid van het gemiddeld aantal uren dat een gezond persoon naar school gaat, studeert of betaalde arbeid verricht. Voor personen van 65 jaar en ouder is het maximum voor dagopvang 6 dagdelen per week. Bij gebruik van twee dagdelen op één dag wordt een maaltijd verstrekt. Voor deze maaltijd mag geen extra eigen bijdrage worden gevraagd, alleen als er ook een luxe of aanvullende maaltijd geboden wordt.

Vervoer

Indien de inwoner en zijn sociale omgeving geen mogelijkheid heeft om de locatie van de groepsbegeleiding/ groepsbehandeling te bereiken kan er een indicatie voor Vervoer worden toegekend. Het college bepaalt wanneer vervoer onderdeel uitmaakt van de Ondersteuning. Wanneer een inwoner in staat is met het openbaar vervoer te reizen (eventueel na oefenen onder begeleiding) of met de fiets of een ander vervoermiddel zelfstandig (of onder begeleiding van mantelzorg of vrijwilliger, indien beschikbaar) de dagbesteding kan bereiken dan is dat uiteraard voorliggend. Wanneer dit niet mogelijk is, zal vervoer van en naar de dagbesteding worden geïndiceerd. Vervoer wordt geïndiceerd per etmaal (dag). Vervoer naar dagbesteding met gebruik van de Wmo- pas is niet toegestaan. Aanvullend op vervoer geldt hier dat de inwoner rolstoelgebonden is of dat er een noodzaak is om de inwoner individueel te vervoeren, bijvoorbeeld in verband met beperking en/of gedragsproblemen.

De ZOOV is een collectief vervoerssysteem met (rolstoel)busjes en taxi's dat vervoer van deur tot deur biedt. De inwoner kan een loophulpmiddel, rolstoel of scootmobiel meenemen in het vervoer. Ook kan een medereiziger (tegen het reguliere tarief) of een begeleider (gratis, mits medisch gezien noodzakelijk en aangetoond) tijdens de reis meereizen. Voor begeleiding moet een indicatie door een medewerker van het Voormekaar team worden gesteld; hierbij wordt rekening gehouden met de duur van de (tijdelijke) begeleiding.

ZOOV is onderdeel van het OV, dat voorliggend is ten opzichte van de ZOOV als Wmo-voorziening. Mensen met beperkingen kunnen dus 'gewoon' gebruik maken van het OV (ZOOV). Als mensen niet zelfstandig een halte voor het openbaar vervoer kunnen bereiken of niet veilig kunnen reizen met het regulier openbaar vervoer, kunnen ze een kortingspas aanschaffen tegen een jaarlijkse bijdrage. De hoogte van de bijdrage is opgenomen in de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning gemeente Berkelland 2020 en het thans geldende Financieel besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland.

3.8.1 Begeleiding groep – ontwikkelen

Begeleiding groep gericht op ontwikkeling is groepsgewijs coachend ondersteunen door een zinvolle daginvulling te bieden. Het gaat om niet loonvormende activiteiten, dagstructuur, aanleren en stimuleren van (arbeids-)vaardigheden, verdienvermogen en ontplooiing van talenten om de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving te vergroten.

De Ondersteuning is gericht op door- of uitstroom richting scholing, werk, of vrijwilligerswerk. Uitstroom naar werk kan ook zijn uitstroom naar deels (al dan niet met Ondersteuning verrichten van) loonvormend werk.

De Ondersteuning is gericht op het aanleren en bestendigen van vaardigheden en gedrag.

De inwoner is leerbaar en de Ondersteuning is in principe eindig, of kan overgaan in een lichtere vorm van begeleiding groep zoals begeleiding groep gericht op stabilisatie.

3.8.2 Begeleiding groep – ontwikkelen plus

Aanvullend op Ontwikkelen geldt dat bij Ontwikkelen Plus het altijd gaat om meervoudig complexe (gezins-)problematiek. Er zijn beperkingen op meerdere levensdomeinen en er is altijd aanvullend sprake van gedragsproblematiek. In veel gevallen is extra inspanning nodig op het gebied van communicatie en motivatie.

3.8.2 Begeleiding groep – stabiliseren en begeleiden bij

Begeleiding groep gericht op stabiliseren en begeleiden bij is voor inwoners die structureel Ondersteuning en/ of toezicht nodig hebben. Het is groepsgewijze structurele Ondersteuning door zinvolle daginvulling, door niet loonvormende activiteiten, dagstructuur, en onderhouden van vaardigheden gericht op zelfredzaamheid, scholing, arbeid en talenten. Het doel is stabilisatie, behoud van zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving, en achteruitgang te voorkomen of te vertragen.

De Ondersteuning kan ook bestaan uit door met Ondersteuning verrichten van (deels) loonvormend activiteiten. Het samen doen, oefenen, bestendigen, en deels overnemen van vaardigheden en gedrag staan centraal. De Ondersteuning draagt bij aan het ontlasten van de mantelzorger.

De Ondersteuning kan langdurig zijn of overgaan in uitstroom naar scholing of met Ondersteuning verrichten van (deels) loonvormend werk. Ook kan een inwoner uitstromen naar een situatie waarbij de inwoner samen met zijn omgeving de beperkingen kan hanteren zonder aanvullende Ondersteuning.

De inwoner en/ of zijn opvoeders ervaart/ ervaren op een of meerdere levensgebieden problemen bij het oplossen van problemen, het zelfstandig nemen van besluiten, het regelen van dagelijkse bezigheden en de dagelijkse routine. Inwoners zijn bij het voorkomen en/ of oplossen van problemen en het nemen van besluiten afhankelijk van anderen voor structuur en regie.

De inwoner beschikt over beperkte verandercapaciteit en heeft beperkt mogelijkheden tot ontwikkelen van vaardigheden of gedrag, maar kan wel zelf om hulp vragen.

3.8.3 Begeleiding groep – stabiliseren en overnemen

Begeleiding groep gericht op stabiliseren en overnemen is voor inwoners die structureel Ondersteuning en/ of toezicht nodig hebben. Het is groepsgewijze structurele Ondersteuning door zinvolle daginvulling, door niet loonvormende activiteiten, dagstructuur, en onderhouden van vaardigheden gericht op zelfredzaamheid. Het doel is stabilisatie, behoud van zelfredzaamheid, deelname aan de samenleving, en achteruitgang te voorkomen of te vertragen.

Aanvullend op helpen bij geldt hier dat de inwoner en/ of zijn opvoeders op meerdere levensdomeinen afhankelijk is van anderen. De inwoner kan taken en vaardigheden op meerdere levensdomeinen niet meer zelfstandig of met hulp uitvoeren.

De aard van de vraag komt veelal voort uit een (chronische) aandoening. Een (progressieve) achteruitgang kan aan de orde zijn, net als fluctuerende intensiteit van ernst, en “goede” en “slechte” periodes. De inzet van de professional kan hierdoor ook fluctueren. Ondersteuning draagt bij aan het ontlasten van de mantelzorger.

3.8.4 Begeleiding groep – stabiliseren plus

Bovenop begeleiding groep gericht op stabiliseren en helpen bij, of overnemen geldt dat het bij Stabiliseren Plus altijd gaat om meervoudig complexe (gezins-)problematiek. Er zijn altijd beperkingen op meerdere levensdomeinen en er is altijd aanvullend sprake van gedragsproblematiek waardoor de inwoner een prikkelarme omgeving nodig heeft. In veel gevallen is extra inspanning nodig op het gebied van communicatie en motivatie. Aanvullend kan er sprake zijn van extra hulp bij persoonlijke verzorging indien er sprake is van zware incontinentie waardoor meerdere keren per dagdeel een totale verschoning nodig is.

3.9 Logeren

Logeren (kortdurend verblijf of respijtzorg) is het logeren in een accommodatie van een Instelling of in een logeergezin met als doel het tijdelijk ontlasten van de mantelzorger en/of de omgeving en/of ter preventie van ontsporing. Indien er ook sprake is van ondersteuning vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw) zoals persoonlijke verzorging en verpleging, wordt nauw samengewerkt met partners vanuit deze ondersteuning, zodat deze Ondersteuning geleverd blijft worden (werk volgt cliënt).

Cliënten hebben een beschermende woonomgeving nodig waarin de fysieke en sociale veiligheid is gewaarborgd en een passend pedagogisch klimaat wordt geboden. Het product logeren geldt voor de tijd tussen 17:00 uur en 9:00 uur (dit is een richtlijn) en voorziet niet in dag-invulling van de tijd tussen 09:00 en 17:00 uur. Als dag-invulling in die periode niet geregeld is en wel gewenst, moet het product logeren worden aangevuld met een vorm van dagbesteding. Afhankelijk van de zorgvraag van de cliënt en de gestelde doelen kan logeren voor de dag-invulling aangevuld worden met:

- dagdelen groepsbegeleiding en/of uren individuele begeleiding voor cliënten vanaf 18 jaar;
- dagdelen groepsbegeleiding en/of uren individuele begeleiding en/of dagdelen groepsbehandeling en/of uren individuele behandeling voor cliënten onder de 18 jaar.

De dag-invulling kan door een andere organisatie worden geboden. Een inschrijving op producten uit perceel 1 en/of 2 is daarom niet verplicht wanneer wordt ingeschreven op het product logeren.

Hoofdstuk 4. Overige maatwerkvoorzieningen

4.1 Woonvoorzieningen

Om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen in de eigen leefomgeving (dat kan de eigen woning zijn of een geschiktere woning binnen de gemeente) zijn er tegenwoordig veel voorzieningen die dit mogelijk maken. Ons uitgangspunt is dat inwoners eerst zelf zorg dienen te dragen voor een woning. Inwoners hebben een eigen verantwoordelijkheid in de keuzes die zij maken in hun wooncarrière. Daarbij mag er van uit worden gegaan dat rekening wordt gehouden met bekende beperkingen, ook wat betreft de toekomst. Ondanks dat hier rekening mee gehouden is, kan het voorkomen dat door veranderende omstandigheden ondersteuning nodig is in de vorm van een woonvoorziening. Daarnaast gelden de regels uit het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Wij onderscheiden de volgende woonvoorzieningen:

- niet bouwkundige (losse) woonvoorzieningen: voorzieningen die niet nagelvast, dus verplaatsbaar zijn (bijvoorbeeld een toiletstoel);
- bouwkundige woonvoorzieningen; nagelvaste voorzieningen (bijvoorbeeld een douchezitje aan de muur of het rolstoeltoegankelijk maken van een badkamer).
- bezoekbaar maken van woning, tijdelijke huisvesting, verwijderen van aanpassingen, ondersteuning bij verhuizing en inrichting.

Voor kortdurend gebruik (maximaal 6 maanden) zijn losse woonvoorzieningen te leen via de uitleenpunten van de Ziektekostenverzekeraar. Niet bouwkundige voorzieningen hebben als voordeel dat ze vaak snel kunnen worden ingezet en meestal voordeliger zijn. Deze zijn vaak voor meerdere doeleinden bruikbaar (bijvoorbeeld: een douchestoel ook te gebruiken om aan de wastafel te zitten of om op te zitten bij het aankleden) en ze kunnen meegenomen worden in geval van verhuizing. Niet bouwkundige voorzieningen zijn daarom voorliggend op bouwkundige woonvoorzieningen.

Voor alle woonvoorzieningen wordt het abonnementstarief geïnd door het CAK. Niet bouwkundige woonvoorzieningen en hulpmiddelen worden in bruikleen verstrekt. Van de inwoner wordt verwacht dat hij zorgvuldig met de voorziening omgaat zodat de normale afschrijvingsduur niet verkort wordt.

Als er sprake is van een aanvraag van een mantelzorgwoning wordt er uitgegaan van de eigen verantwoordelijkheid voor het hebben van een woning. Dit kan door zelf een woning te bouwen of te huren die op het terrein nabij de woning van de mantelzorgers kan worden geplaatst. Daarbij is uitgangspunt dat de uitgaven die de verzorgde(n) had(den) voor de situatie van de mantelzorg in de mantelzorgwoning, aan het wonen in deze woning besteed kunnen worden. Daarbij kan gedacht worden aan huur, kosten nutsvoorzieningen, verzekeringen enz. Met die middelen zou een mantelzorgwoning gehuurd kunnen worden. Ook zouden deze middelen besteed kunnen worden aan een lening of hypotheek om een mantelzorgwoning (deels) van te betalen. De gemeente kan adviseren en ondersteunen op dit gebied.

4.2 Woningaanpassing

Een woningaanpassing heeft als doel normaal gebruik van de woning mogelijk te maken. Onder normaal gebruik wordt verstaan dat de elementaire woonfuncties mogelijk moeten zijn, zoals slapen, lichaamsreiniging, toiletgang, het bereiden en consumeren van voedsel en het kunnen verplaatsen in de primaire leefruimtes in de woning. Voor kinderen komt daarbij het veilig kunnen spelen in de woning. Er worden geen hobby- of studeerruimtes aangepast of bereikbaar gemaakt, omdat het hier geen elementaire woonfuncties betreft.

4.3 Primaat verhuizing

Onder het primaat van verhuizen verstaan wij dat de verlening van de voorziening van verhuizing en inrichting voorrang heeft op andere woonvoorzieningen. De achterliggende gedachte bij het primaat van verhuizing is dat er zo efficiënt mogelijk met de beschikbare

middelen en de woningvoorraad wordt omgegaan (goedkoopst compenserende voorziening). Het onderzoek richt zich op de beperkingen van de inwoner, de bouw- en woontechnische kenmerken van zijn woning en alle andere voor die beoordeling relevante feiten en omstandigheden. Een medewerker van het Voormekaar team inventariseert deze feiten en omstandigheden en gaat na hoe de voorliggende verhuizing naar een passende woning dan wel een woningaanpassing zich verhoudt tot de kenmerken van de inwoner, zijn beperkingen en zijn woonbehoeften, een en ander tegen de achtergrond van de vraag welke woonvoorziening in het concrete individuele geval leidt tot het behouden of het bevorderen van de zelfredzaamheid van de inwoner en zijn deelname aan het maatschappelijke verkeer. Bij de belangenafweging die de medewerker van het Voormekaar team moet maken gelden nog meer aspecten.

Enkele aspecten zijn:

- De aanwezigheid van aangepaste of eenvoudig aan te passen woningen.
- De snelheid waarmee het woonprobleem kan worden opgelost. Een belangrijk aspect is de termijn waarbinnen de verhuizing kan plaatsvinden en of die termijn medisch aanvaardbaar is. Indien binnen de medisch aanvaardbare termijn geen woning beschikbaar is, is de verhuizing niet de compenserende oplossing.
- De sociale omstandigheden. De binding die de inwoner heeft met de buurt waarin hij woont, de aanwezigheid van familie en/of vrienden, de mantelzorg die door verhuizing mogelijk zou wegvallen en de aanwezigheid en afstand tot verschillende voorzieningen als winkels spelen een rol bij de belangenafweging.
- Een kostenafweging tussen het aanpassen van de huidige woonruimte enerzijds en verhuizen (inclusief eventuele aanpassingskosten in de nieuwe woonruimte) anderzijds. Bij het maken van een kostenvergelijking moeten alle kosten worden betrokken. Dat houdt in dat de aanpassingskosten van de huidige woning afgezet moeten worden tegen de financiële tegemoetkoming voor verhuizing en inrichting, het eventueel aanpassen van de nieuwe woning, het eventueel vrijmaken van de nieuwe woning en een eventuele financiële tegemoetkoming voor huurderwing;
- Integrale afweging verschillende (maatwerk)voorzieningen. Voor het maken van de keuze tussen verhuizing of aanpassing is ook de afstemming met overige (maatwerk)voorzieningen van belang. Vooral de afstemming met eventuele vervoersvoorzieningen kan van groot belang zijn. Hoe is de afstand tot het openbaarvervoer en de aanwezigheid van winkels, ziekenhuizen etc.? Als een woning dicht bij dergelijke voorzieningen ligt, kan het adequater en goedkoper zijn om de huidige woning aan te passen dan de ondersteuningsvrager te laten verhuizen;
- Het feit dat een aan te passen koopwoning waarschijnlijk minder kans heeft om voor hergebruik in aanmerking te komen.
- Volkshuisvestelijke afwegingen. Als een aangepaste woning beschikbaar is, kan het ondoelmatig zijn om tevens een andere woning aan te passen. Niet alle aangepaste woningen zullen even goed verhuurbaar zijn;
- De werksituatie. Verhuizing kan tot gevolg hebben dat de inwoner dichterbij zijn werk kan komen te wonen. Echter andersom kan ook. Als de inwoner zijn werk "aan huis" heeft(eigen bedrijf), dienen de consequenties van verhuizing ook vanuit de bedrijfsmatige kant meegewogen te worden.
- De woonlastenconsequenties. Bij de afweging wordt rekening gehouden met de woonlastenconsequenties van de verschillende opties. Daarbij moet een vergelijking worden gemaakt tussen de woonlasten bij het aanpassen van en blijven wonen in de huidige woningen het verhuizen naar een andere woning. Daarbij geldt dat de financiële gevolgen van een verhuizing binnen aanvaardbare grenzen moeten vallen;
- Is de inwoner huurder of eigenaar van de woning. Bij het verkopen van een huis komen meer aspecten aan de orde dan bij het verlaten van een huurwoning. Een aantal aspecten zal pleiten voor het verkopen van de woning en verhuizen naar een huurwoning.

Andere aspecten daarentegen zullen de balans naar het aanpassen van de eigen woning doen doorslaan. Een punt betreft de vraag in hoeverre vermogenswinsten of -verliezen optreden. Indien de inwoner, al dan niet geheel op eigen kosten, veel aan de woning

heeft verbeterd of aanpassingen heeft getroffen, ligt verhuizing soms minder voor de hand. Als de financiële situatie van een eigenaar van een woning, die gehandicapt raakt, door zijn handicap drastisch verandert (doorgaans brengt een handicap negatieve inkomensgevolgen met zich mee), kunnen moeilijkheden optreden met het opbrengen van de woonlasten van de eigen woning, en zal de inwoner ook problemen hebben met verhuizen.

- De wil van de inwoner om te verhuizen. Vaak zal een aangeboden mogelijkheid te verhuizen naar een andere woning door de inwoner als negatief worden beoordeeld: vaak zal men graag willen blijven wonen in de vertrouwde woning. Als de bovenomschreven afweging in het voordeel van verhuizing uitvalt, is die wens niet meer doorslaggevend. Dat heeft gevolgen voor het weigeren van aangeboden geschikte woningen. Na weigering beoordeelt een medewerker van het Voormekaar team of er van uit kan worden gegaan dat voldoende is gedaan om een compenserende oplossing te bieden. Dit wordt afgemeten aan de oorzaak voor het weigeren.

4.4 Voorzienbaarheid

Van inwoners mag verwacht worden dat ze bij het betrekken van een nieuwe woning rekening houden met hun beperkingen. In CRvB 28-10-2015, nr. 14/3463 WMO oordeelt de CRvB dat het college de woningaanpassing terecht heeft afgewezen, aangezien de inwoner al ten tijde van de verhuizing naar de huidige woning heeft kunnen voorzien dat op een zeker moment aanpassingen nodig zouden zijn. Door een niet rolstoeltoegankelijke woning te betrekken heeft de inwoner niet adequaat ingespeeld op haar beperkingen en de als gevolg daarvan te verwachten belemmeringen in het betreden van de woning. Het is niet mogelijk om een voorziening af te wijzen omdat het in zogenoemde algemeen gebruikelijke verhuizing betreft. Het weigeren van een woonvoorziening omdat de verhuizing in verband met de overgang naar een volgende levensfase als algemeen gebruikelijk bestempeld wordt, is een uitsluitingsgrond die niet in de Wmo genoemd wordt. Dit leidt tot een generieke uitsluiting van de compensatieplicht die zo niet door de wetgever bedoeld is.

4.5 Verhuis- en herinrichtingskosten

Als een inwoner verhuist in het kader van een normale wooncarrière hoeft geen verhuiskostenvergoeding verstrekt te worden. Denk hierbij aan voor het eerst zelfstandig gaan wonen, verhuizingen vanwege gezinsuitbreiding, echtscheiding enz. Een verhuiskostenvergoeding is dan niet aan de orde omdat ook personen zonder beperkingen deze kosten hebben. Wel blijft een compensatieplicht bestaan voor eventueel noodzakelijke woningaanpassingen in de nieuwe woning.

Als de inwoner ten gevolge beperkingen met een verhuizing wordt geconfronteerd (dit blijkt uit een urgentieverklaring) dan kan indien noodzakelijk ondersteuning worden geboden bij de verhuizing en (her)inrichting. Kosten die worden vergoed:

1. kosten voor de eerste inschrijving bij een woningcorporatie;
2. kosten van de verhuizing en/of de noodzakelijke opslag van de bestaande inboedel;
3. de dubbele huur (2e huur);
4. eenmalige materiaalkosten van witten, schilderen en behangen van de nieuwe woning en vloerbedekking;
5. arbeidsloon voor het opknappen van de nieuwe woning (verven, behangen, aanbrengen van vloerbedekking), als inwoner dat door een chronische ziekte, handicap of ouderdom niet zelf kan doen.

De bedragen zijn opgenomen in het Financieel besluit 2020.

Inboedelkosten (meubels, lampen, apparatuur) worden niet vergoed. De inwoner dient zelf te zoeken naar een geschikte woonruimte. Een medewerker van het Voormekaar team kan hierbij, indien nodig, ondersteuning bieden. Aangepaste woningen onder de huurtoeslaggrens melden de corporaties leeg bij de gemeente. Een medewerker van het Voormekaar team bekijkt wie er wacht op een aangepaste woning en voor wie de woning

(bijvoorbeeld gezien het aantal kamers) geschikt zou zijn. Een medewerker van het Voormekaar team bezichtigt samen met inwoner de woning om te beoordelen of deze geschikt is. Uiteraard beslist inwoner zelf of hij de woning wil aanvaarden.

4.6 Rolstoelvoorziening

Dat inwoners zich in en om hun woning kunnen verplaatsen, is essentieel bij zelfredzaamheid en participatie. Dit verplaatsen kan op verschillende manieren plaatsvinden: bijvoorbeeld met een rollator, lopend met krukken, met een trippelstoel, maar ook met een rolstoel. Inwoners die voor het dagelijks verplaatsen, zijn aangewezen op een rolstoel voor gebruik langer dan een half jaar kunnen deze voorziening aanvragen bij de Wmo. Het gaat hier dan om een rolstoel voor dagelijks zittend gebruik. Rolstoelen voor het zogenaamde incidenteel en kortdurend gebruik worden in principe niet verstrekt; de incidentele rolstoel is bedoeld voor verplaatsingen over langere afstanden elders, tijdens uitstapjes. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de uitleenservice en/of rolstoelpool wanneer aanwezig. Een sportrolstoel wordt niet gerekend tot een rolstoel voor het dagelijks verplaatsen.

Als er noodzaak bestaat voor een rolstoel voor het dagelijks verplaatsen langer dan een half jaar, zal via een medisch en/of ergotherapeutisch advies door het college een programma van eisen worden opgesteld. Een rolstoel wordt in principe in bruikleen verstrekt en hierbij vallen alle kosten van onderhoud en verzekering onder de verstrekking. Ten aanzien van mantelzorgers wordt rekening gehouden met hun belangen. Bij een verstrekking als pgb wordt de rolstoel die inwoner zou hebben gekregen als voorziening in natura als uitgangspunt genomen.

Wij onderscheiden de volgende rolstoelvoorzieningen:

- handmatig voortbewogen rolstoel
- elektrisch voortbewogen rolstoel

Daarnaast kan het zijn dat er aanpassingen moeten worden gedaan aan een rolstoel. Het gaat hier niet enkel om extra onderdelen die niet standaard op een rolstoel zitten zoals comfort beensteunen of een werkblad. Voor rolstoelen geldt geen eigen bijdrage. Een rolstoel voor het dagelijks gebruik die korter dan een half jaar nodig is, is te leen via de Ziektekostenverzekeringwet.

4.7 Sportvoorziening

Sporten kan een belangrijk middel tot participatie zijn. Wanneer het voor de inwoner zonder sporthulpmiddel niet mogelijk is om een sport te beoefenen en de kosten hiervoor aanzienlijk hoger zijn -dan de gebruikelijke kosten die een persoon zonder beperkingen heeft voor dezelfde (of een vergelijkbare) sport, kan een sportvoorziening worden verstrekt. Dat kan een sportrolstoel zijn, maar ook een ander hulpmiddel. De inwoner moet aantonen dat er sprake is van een actieve sportbeoefening. Hierbij geldt de goedkoopst compenserende sportvoorziening in natura als uitgangspunt. Het maximale bedrag is opgenomen in het Financieel besluit 2020.

De ervaring leert dat sportclubs, sponsors of fondsen vaak bereid zijn een deel van de kosten te vergoeden. Tijdens de onderzoeksfase worden mogelijkheden van sponsoring of fondsenwerving in kaart gebracht. Als de voorziening ook middels sponsoring aangeschaft kan worden, dan valt dit onder de eigen kracht van inwoner. Inwoner kan dan zijn beperkingen op eigen kracht oplossen door gebruik te maken van de sponsoring.

4.8 Vervoersbehoefte

De Wmo 2015 heeft tot doel om inwoners te laten participeren in de samenleving. Vervoer speelt daarbij een belangrijke rol. Wanneer een inwoner problemen ervaart op het gebied van vervoer gaan wij met hem/haar na of en welke beperkingen hij/zij heeft en wat de vervoersbehoefte is. Een medewerker van het Voormekaar team bekijkt samen met de inwoner in hoeverre:

- a. zelf in de eigen vervoersbehoefte kan worden voorzien,
- b. hulp kan worden ingeschakeld van het eigen netwerk,

- c. gebruik kan worden gemaakt van een collectieve voorziening (ZOOV) of
- d. dat een maatwerk voorziening noodzakelijk is.

Bij het bepalen van de toepasselijke vervoersbehoefte gaat het niet om de vraag hoe vaak een inwoner een bepaalde bestemming wil bereiken, maar om de vraag hoe vaak hij dat moet kunnen doen om deel te nemen aan het 'leven van alledag' en om de daarvan deel uitmakende wezenlijke sociale contacten te onderhouden.

Wat mensen normaal gesproken van dag tot dag plegen te doen c.q. zouden doen wanneer het gaat om zichzelf (buitenshuis) te verplaatsen (ook gelet op hun financiële capaciteit) is uitgangspunt bij de beoordeling van aanvragen voor vervoersvoorzieningen. Indien hierbij beperkingen worden ondervonden dienen deze beperkingen te worden verminderd om een sociaal isolement te voorkomen.

Aan de hand van de vervoersbehoefte beoordeelt het Voormekaar team of deze behoefte ingevuld kan worden met ZOOV. Hierbij wordt rekening gehouden met de persoonskenmerken en behoeften van de inwoner, die worden vastgelegd in een persoonlijk reizigersprofiel.

4.9 Collectief vervoer

Met ZOOV als het regionale systeem voor Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) of met een maatwerkvoorziening wordt de benodigde vervoersbehoefte ingevuld. Wanneer deze behoefte duidelijk minder of meer is dan het maximaal te verstrekken aantal kilometers van 2000 per jaar, kan hier gemotiveerd van worden afgeweken en wordt de omvang gemotiveerd in de beschikking opgenomen.

Uit jurisprudentie blijkt dat om te kunnen participeren de inwoner de mogelijkheden moet hebben om jaarlijks lokaal en regionaal (tot zo'n 15 tot 20 km afstand vanaf de woning van inwoner) 1500 tot 2000 km moet kunnen reizen.

Berkelland hanteert de bovengrens van 2000 kilometer per jaar in een straal 20 kilometer rondom de woning, waarbij voorzieningen zoals het ziekenhuis dat buiten de 20 kilometer ligt, als een puntbestemming toch met ZOOV bereikbaar is. Een puntbestemming wordt op individueel niveau vastgesteld met een maximum van twee puntbestemmingen per inwoner. Deze puntbestemmingen worden per jaar vastgesteld en kunnen maximaal 1 keer per jaar gewijzigd worden. Zoals gesteld kan van de bovengrens van 2000 km gemotiveerd worden afgeweken. Andere bovenregionale bestemmingen vallen buiten de reikwijdte van de Wmo 2015. Hiervoor is Valys door de wetgever aangewezen. Om Valys aan te vragen moet inwoner kunnen aantonen dat hij een indicatie of verklaring van de gemeente heeft waaruit blijkt dat hij een mobiliteitsprobleem heeft. Omdat er witte vlekken (= onbereikbare bestemmingen tussen de 20 kilometer en het reisgebied van Valys zitten, kan men met ZOOV ook ritten van 20 tot 40 kilometer boeken, tegen een extra betaling (€ 1,50 per kilometer).

4.10 Collectief vervoer versus individueel vervoer

Wanneer een inwoner problemen met het vervoer heeft, die hij niet zelf of met hulp van zijn sociale omgeving kan oplossen, wordt eerst door een medewerker van het Voormekaar team nagegaan en beoordeeld of de collectieve vervoersvoorziening ZOOV een geschikte oplossing is, voordat een individuele maatwerkvoorziening wordt overwogen.

ZOOV is voorliggend op een individuele maatwerkvoorzieningen zoals gebruik van (individuele service-) taxi. Een individuele maatwerkvoorziening wordt vaak genoemd als de meest wenselijke oplossing. Het is echter niet altijd de goedkoopst compenserende oplossing. Alleen wanneer, op basis van medisch advies, is vastgesteld dat ZOOV voor deze inwoner niet voldoet (bijvoorbeeld in geval van onbeheersbare incontinentie of ernstige gedragsproblemen) kan de instantie die ZOOV aanstuurt, gevraagd worden individuele ritten te verzorgen.

De eventuele verstrekking voor (individuele service-) taxiriten is gebaseerd op jurisprudentie waarin is gesteld dat een inwoner 1500 tot 2000 km moet kunnen reizen,

waarbij in acht wordt genomen dat als inwoner met het reguliere openbaar vervoer of de regiotaxi had kunnen reizen hij ook kosten had gemaakt.

Bij inwoners met een loopafstand van minder dan 100 meter zal een medewerker van het Voormekaar team beoordelen of naast een voorziening als collectief vervoer ook nog een vervoersvoorziening verstrekt moet worden voor de zeer korte afstand.

Ook bij personen met een loopafstand van meer dan 100 meter, maar minder dan 800 meter, zal een medewerker van het Voormekaar team beoordelen of een voorziening voor de zeer korte afstand noodzakelijk is. De kosten voor het gebruik van een eigen auto komen niet voor vergoeding in aanmerking. Immers iedere autobezitter heeft normale gebruikskosten.

4.11 Vervoersmiddelen voor inwoners met een beperking

Er is een breed scala aan vervoersmiddelen voor mensen met een beperking, die tegenwoordig niet alleen via bedrijven voor revalidatietechniek maar ook steeds meer rechtsreeks aan inwoners worden aangeboden. Hierdoor zijn deze voorzieningen toegankelijker geworden, mensen kunnen zelf kiezen hoeveel ze er aan willen besteden. Steeds meer van deze voorzieningen worden als algemeen gebruikelijk beschouwd en komen dus niet meer voor een vergoeding in aanmerking. Een goed advies over waar op te letten bij de aanschaf en het wijzen op de mogelijkheden van rijles e.d. kan dan nog steeds wel een taak van de gemeente zijn.

Een aantal veelgevraagde vervoersmiddelen voor inwoners met een beperking zijn:

- Aangepaste fietsen. Er zijn fietsen zoals de driewielers en een duofiets die speciaal ontworpen en bestemd zijn voor mensen met een beperking en alleen bij gespecialiseerde bedrijven worden verkocht. Een fiets met lage instap, fiets met hulpmotor of elektrische fiets zijn niet speciaal ontworpen voor mensen met een beperking en worden in de reguliere handel verkocht. Daarom worden deze als algemeen gebruikelijk beschouwd.
- Een scootmobiel is bedoeld voor vervoer over de korte en middellange afstanden en kan worden gebruikt als aanvulling op het collectief vervoer.
- Als een inwoner zonder autoaanpassingen langdurig geen gebruik kan maken van zijn auto en het openbaar en collectief vervoer niet voldoet, en het vervoer met de auto voor inwoner noodzakelijk is voor het behoud van zelfredzaamheid en participatie, kunnen autoaanpassingen worden vergoed. Bij autoaanpassingen wordt beoordeeld of het specifiek voor mensen met een beperking bedoelde voorzieningen betreft die meer kosten dan gebruikelijke autoaanpassingen (dus geen stuurbevestiging of cruise control). In de Wmo werd uitgegaan van een levensduur van minimaal 5 jaar van de aanpassingen; dit is in de praktijk een redelijke termijn gebleken waarop nieuwe aanpassingen kunnen worden verstrekt (uiteraard rekening houdend met de persoonskenmerken van de aanvrager op dat moment). Bij verstrekking van autoaanpassingen is het daarom redelijk om van de aanvrager te verlangen dat hij aantoont dat de aan te passen auto de investering nog waard is (dus naar verwachting nog minimaal 5 jaar mee kan).

Hoofdstuk 5. Regels voor een persoonsgebonden budget bij een maatwerkvoorziening

Een persoonsgebonden budget (pgb) is een geldbedrag bedoeld om zelf een voorziening mee aan te schaffen of te betalen. De inwoner wordt door een medewerker van het Voormekaar team geïnformeerd over de mogelijkheden en voorwaarden van zowel zorg in natura als pgb. Een medewerker van het Voormekaar team informeert de inwoner over de voorwaarden waaraan de zorgovereenkomst moet voldoen (zie 5.4). Daarnaast informeert een medewerker van het Voormekaar team de inwoner over het budget dat voor de ondersteuning waarvoor hij een pgb wil aanvragen van toepassing is, alsmede de eisen die worden gesteld aan formele en informele ondersteuning. De medewerker van het Voormekaar team onderzoekt daarnaast of de inwoner zal kunnen voldoen aan de eisen die aan de ondersteuning met een pgb worden gesteld.

5.1 Eisen aan een persoonsgebonden budget

In artikel 2.3.6 van de Wmo 2015 is opgenomen dat indien de inwoner dit wenst, hij de ondersteuning kan ontvangen in de vorm van een pgb, dat de inwoner in staat stelt de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken.

Tijdens het bewustkeuzegesprek wordt de inwoner geïnformeerd over de taken en verantwoordelijkheden die horen bij het beheren van een PGB.

Een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb wordt alleen verstrekt indien de inwoner zich gemotiveerd op het standpunt stelt dat hij de maatwerkvoorziening als pgb wenst geleverd te krijgen. Door het opstellen van een gemotiveerd persoonlijk plan wordt de inwoner gestimuleerd na te denken over zijn zorgvraag, deze uit te werken en te concretiseren, en tevens het doelbereik en daarmee de kwaliteit van de zorg te waarborgen.

De inwoner moet voldoen aan de volgende criteria om in aanmerking te komen voor een pgb:

- de inwoner moet zelf, of met behulp van zijn netwerk, in staat zijn tot een redelijke waardering van zijn belangen en in staat zijn de aan een pgb verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren. Dit betekent dat de inwoner (of iemand die hij daarvoor inschakelt) moet kunnen inzien wat er aan ondersteuning moet worden ingekocht op grond van de beschikking, hij moet offertes kunnen opvragen, hulpverleners kunnen aansturen, de administratieve verplichtingen richting gemeente en Sociale Verzekeringsbank kunnen uitvoeren etc.;
- de inwoner moet kunnen motiveren waarom hij de maatwerkvoorziening als pgb geleverd wil krijgen;
- er moet zijn gewaarborgd dat hetgeen hij met zijn pgb inkoopt veilig, doeltreffend en inwonergegericht wordt verstrekt. Hierbij wordt meegewogen dat hetgeen de inwoner wenst in te kopen in redelijkheid geschikt is voor het doel waarvoor het pgb wordt verstrekt en ook van voldoende kwaliteit is.

De beheerder van het PGB mag niet tegelijkertijd zorgverlener (voor het PGB) zijn.

5.2 Bekwaamheid van de inwoner

De inwoner moet zelf, met hulp van het sociale netwerk of een vertegenwoordiger, in staat zijn tot een redelijke waardering van zijn belangen. De inwoner moet contracten kunnen aangaan en de gevolgen daarvan kunnen overzien. In elk individueel geval zal bekeken moeten worden of de inwoner in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen. Er kan niet in zijn algemeenheid situaties (zoals schulden of verslaving) benoemd worden waarin geen pgb verstrekt wordt.

Als uit onderzoek blijkt dat een inwoner zelf niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen en er ook geen hulp van het sociale netwerk of een vertegenwoordiger is, kan het pgb geweigerd worden. Als een pgb niet mogelijk is, blijft het college wel een compensatieplicht houden. In de beschikking wordt het pgb afgewezen en de voorziening in natura toegekend. De onderbouwing wordt in de beschikking vermeld.

Een pgb moet toereikend zijn. De inwoner moet met het toegekende pgb bij een aanbieder de maatwerkvoorziening kunnen aanschaffen. De situatie waarin de door de inwoner beoogde ondersteuning duurder is dan de ondersteuning door zorg in natura betekent niet bij voorbaat dat het pgb om die reden geheel geweigerd kan worden. Inwoners moeten zelf bijbetalen wanneer het tarief van de door hen gewenste aanbieder duurder is dan het door de medewerker van het Voormekaar team voorgestelde aanbod. De medewerker van het Voormekaar team kan het pgb slechts weigeren voor dat gedeelte dat duurder is dan het voorgestelde aanbod. Als een inwoner een andere voorziening wil, kan hij daarvoor kiezen onder de voorwaarde dat de voorziening geen (andere) belemmeringen oproept. De voorziening die de belanghebbende aanschaff moet wel de beperking op hetzelfde niveau compenseren als in het programma van eisen wordt gesteld en niet slechts een deel van het probleem oplossen.

5.3 Trekkingsrecht

In de Wmo 2015 is de verplichting opgenomen dat gemeenten pgb's uitbetalen in de vorm van trekkingsrecht. Dit houdt in dat de gemeente het pgb niet op de bankrekening van de budgethouder stort, maar op rekening van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De budgethouder laat via declaraties of facturen aan de SVB weten hoeveel uren hulp zijn geleverd en de SVB zorgt vervolgens voor de uitbetaling aan de zorgverlener. De niet bestede pgb bedragen worden door de SVB na afloop van de verantwoordingsperiode terugbetaald aan de gemeente. Voor het trekkingsrecht moet de SVB over een zorgovereenkomst van de budgethouder beschikken. De budgethouder en de zorgverlener leggen afspraken in de zorgovereenkomst vast.

5.4 Zorgovereenkomst

De inwoner is verplicht voor de dienstverlening die hij wenst in te kopen met een pgb een schriftelijke overeenkomst af te sluiten met de zorgverleners die hij daarvoor in wenst te schakelen. De zorgovereenkomst dient te voldoen aan het format, zoals dat door de SVB ter beschikking wordt gesteld.

5.5 Hoogte pgb

Het pgb-bedrag voor voorzieningen dient toereikend en vergelijkbaar te zijn met de natura voorziening. De bedragen zijn afgeleid van de bedragen die gelden voor de natura voorzieningen, zonder daarbij voor de gemeente geldende kortingen. De kosten van de individuele afgestemde aanpassingen worden op grond van de offerte van de hulpmiddelenleverancier vastgesteld. Tussenpersonen of belangbehartigers mogen niet uit het pgb betaald worden.

De hoogte van een pgb:

- wordt bepaald aan de hand van een door de inwoner opgesteld plan over hoe hij het pgb gaat besteden;
- is toereikend om veilige, doeltreffende en kwalitatief goede diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, van derden te betrekken, en wordt indien nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering;
- bedraagt niet meer dan de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst compenserende voorziening in natura, voor zover de inwoner hiermee de voorziening kan aanschaffen.

De berekening van de hoogte van een pgb is gebaseerd op de tarieven van zorg in natura. De tarieven voor de pgb's voor ondersteuning en kortdurend verblijf zijn

opgenomen in het Financieel besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.

Wanneer de inwoner voor een pgb kiest krijgt hij na indicatie bij de beschikking een Programma van Eisen (PvE) waar de voorziening aan moet voldoen. Het PvE is afgestemd op de persoonlijke situatie en omstandigheden van de inwoner. De inwoner kan op basis van dit programma van eisen zelf de voorziening aanschaffen.

5.7 Omzetting pgb in voorziening in natura

Een omzetting van het pgb in een voorziening in natura, tijdens de toegekende periode, is niet meer mogelijk nadat het pgb is besteed aan een voorziening.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

6.1 Intrekking

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2017 worden per 1 mei 2020 ingetrokken.

6.2 Citeertitel

Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als: Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.

6.3 Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking op **1 mei 2020**.

Aldus vastgesteld te Berkelland op 31 maart 2020,

Burgemeester en wethouders van gemeente Berkelland,

de secretaris

de burgemeester

M.N.J. Broers

drs. J.H.A. van Oostrum

Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2019

A. TOEPASSING

Hoe ziet het normenkader eruit?	4
Hoe moet ik het normenkader toepassen?	6
Kan ik het normenkader toepassen in mijn gemeente?	7
Welke uitgangspunten moet ik in het beleid verankeren?	8
Welke vorm van bekostiging kan ik toepassen bij het normenkader?	9

B. ACHTERGROND

Wat is het doel van het normenkader?	10
Hoe is het normenkader tot stand gekomen?	11
Houdt dit normenkader stand in geval van bezwaar en beroep?	13
Moet mijn gemeente aanvullend onderzoek doen om het normenkader te kunnen toepassen?	14

C. VERDIEPING

Kan ik het normenkader toepassen per week?	15
Kan ik losse onderdelen uit het normenkader gebruiken?	16
Is het normenkader voor elke cliënt op maat?	17
Is 'x' minuten voor 'dweilen' wel voldoende?	20
Bijlage 1. Normenkader in minuten per week	21
Bijlage 2. Normenkader: activiteiten en frequenties	22

Auteur(s)

Nico Dam
Evelien Rijken
Marco Wolves
Bureau HHM

Kenmerk

ND/19/0616

Publicatiedatum

Juni 2019

© Bureau HHM

INLEIDING

Bureau HHM hielp veel gemeenten bij het aanpassen van de regelgeving en het beleid rond de Huishoudelijke Ondersteuning¹. Dit begon na de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep in mei 2016 met empirisch onderzoek naar normtijden en de objectieve en onafhankelijke onderbouwing daarvan, in collegiale samenwerking met KPMG Plexus. De uitkomsten daarvan toetsten we binnen een groot aantal gemeenten aan de lokale situatie om het zo te vertalen naar lokaal beleid.

Hieruit is een normenkader tot stand gekomen dat alle gemeenten kunnen gebruiken voor de inrichting van de Huishoudelijke Ondersteuning. In haar uitspraken van december 2018 bevestigde de CRvB dat dit normenkader voldoet aan de eisen die in mei 2016 werden gesteld aan de onderbouwing van normtijden.

Door uit te gaan van 'de gemiddelde cliëntsituatie' en de mogelijkheid tot meer of minder inzet, gaan wij er vanuit dat dit normenkader in elke gemeente en voor elke cliënt kan worden toegepast. Wij denken dat de kennis over de Huishoudelijke Ondersteuning inmiddels zo is uitgekristalliseerd, dat gemeenten met behulp van deze handreiking zelf de normtijden en de onderbouwing van het beleid rond de Huishoudelijke Ondersteuning kunnen vaststellen.

Aan de hand van 13 vragen geven we inzicht in het algemene normenkader voor Huishoudelijke Ondersteuning en de mogelijkheden voor toepassing daarvan door gemeenten. Wat ons betreft kunnen gemeenten deze handreiking naar hartenlust gebruiken. Bronvermelding wordt op prijs gesteld, net als reacties van gemeenten die deze handreiking gebruikten.

Veel succes!
Bureau HHM

NB. Wij hebben geprobeerd deze tekst geheel voor zichzelf te laten spreken, hierbij is geen extern onderzoek of advies noodzakelijk. Heeft u toch vragen, opmerkingen of verbeteruggesties voor deze handreiking, dan horen wij die uiteraard graag: info@hbm.nl | t. 053 433 0548

¹ De terminologie varieert in het land. Veelgebruikte termen zijn Huishoudelijke Ondersteuning, Hulp bij het Huishouden, Huishoudelijke Hulp en Huishoudelijke Verzorging. Wij gebruiken het begrip Huishoudelijke Ondersteuning.

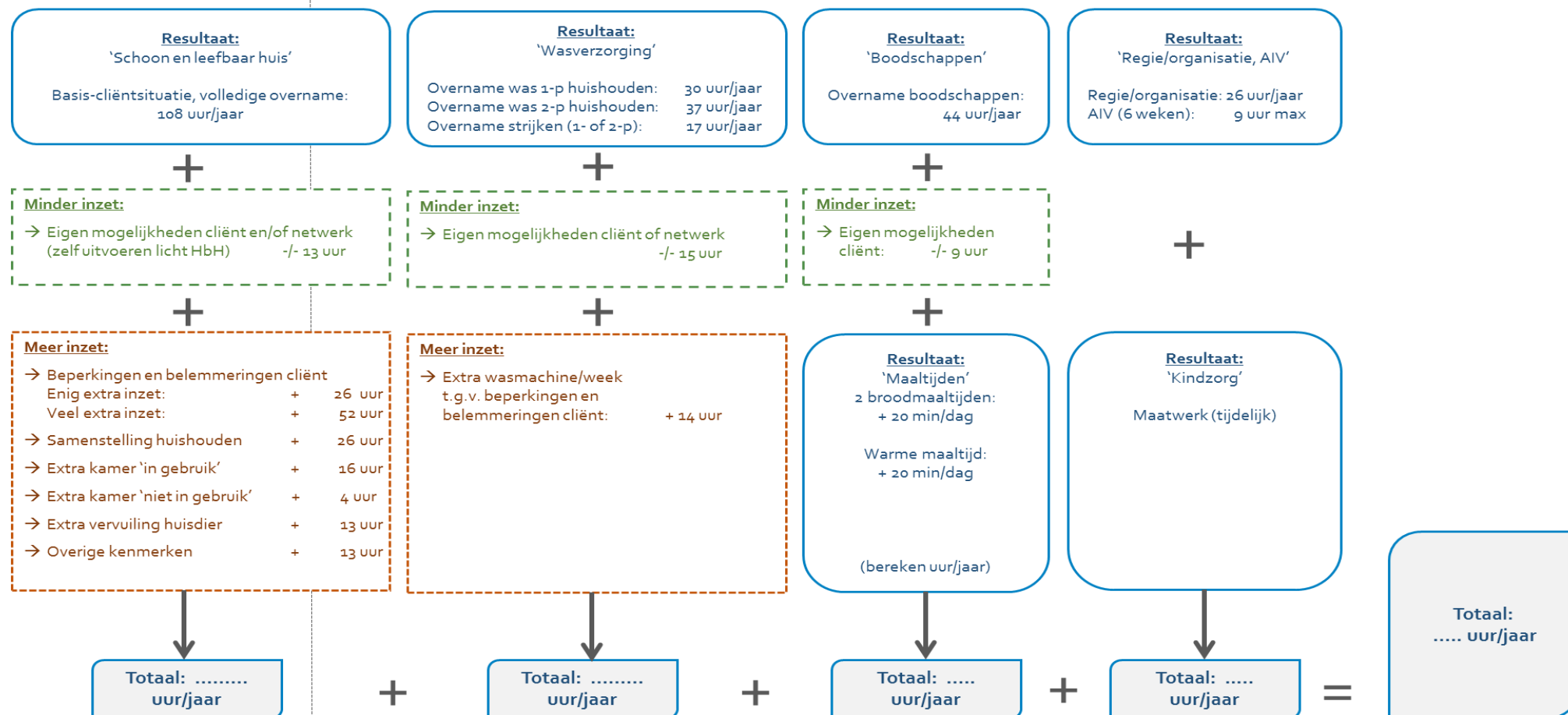
1

Hoe ziet het normenkader eruit?

De volgende pagina geeft het normenkader voor de Huishoudelijke Ondersteuning weer. Per resultaatgebied is uitgewerkt hoeveel professionele inzet nodig is voor de verschillende resultaten in de gemiddelde cliëntsituatie en wat het effect hierop is van verschillende factoren.

De normtijden zijn weergegeven als 'uren per jaar'. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de wettelijke plicht om tijdbesteding inzichtelijk te maken voor de cliënt en daarmee diens rechtspositie te bewaken. Maar tegelijk wordt flexibele toepassing naar individuele cliëntsituaties mogelijk, zodat er ruimte is voor het maatwerk dat van week tot week nodig is. Bijlage 1 bevat dit normenkader ook in 'minuten per week'.

Normenkader Huishoudelijke Hulp (in uren per jaar)

2

Hoe moet ik het normenkader toepassen?

Bij toepassing van het normenkader maakt de toegang een optelsom van de resultaatgebieden waarbij de cliënt ondersteuning nodig heeft. Zo nodig wordt 'meer inzet' opgeteld en 'minder inzet' afgetrokken.

Het normenkader wordt op de volgende manier geïnterpreteerd:

- De ondersteuningstijd zoals in het kader weergegeven bij de gemiddelde cliëntsituatie, betreft volledige professionele overname van alle activiteiten. Dit vormt de basis die voor de individuele cliënt op maat moet worden gemaakt.
- Het betreft uren per jaar, in bijlage 1 is het kader weergegeven in minuten per week.
- De professionele hulp verdeelt zelf de uit te voeren werkzaamheden en de beschikbaar gestelde uren in de tijd, uiteraard in overleg met de cliënt. Zo worden uiteindelijk alle activiteiten uit het ondersteuningsplan met de overeengekomen frequentie uitgevoerd (dus ook de activiteiten die niet elke week hoeven worden uitgevoerd). In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de activiteiten en frequentie van uitvoering hiervan waarop het normenkader is gebaseerd.
- Het normenkader betreft de voor de hulp beschikbare totale tijd. Het betreft dus geen instructietijd voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten. In ieder huishouden, in iedere situatie, is sprake van net weer wat andere verdelingen van activiteiten en van de tijd die dit kost.
- In het normenkader is naast de directe tijd ook indirecte tijd opgenomen. Dit is tijd die nodig is voor binnenkomen, afspraken maken, interactie met de cliënt en bijvoorbeeld het pakken en opruimen van schoonmaakmiddelen. Deze indirecte tijd is even noodzakelijk als de directe tijd om de beoogde resultaten te behalen.
- De totale tijd die conform het normenkader beschikbaar wordt gesteld, zien wij als het jaarlijks aantal uren dat is te besteden ten behoeve van de te bereiken resultaten. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat deze totaal tijd toereikend is om te doen wat nodig is in de gemiddelde cliëntsituatie (zie vraag 12). Voorwaarde hiervoor is daarom dat goed onderzoek is gedaan naar de individuele situatie van de cliënt (keukentafelgesprek).
- Met dit normenkader kan een verantwoord niveau van een schoon, opgeruimd en georganiseerd huishouden worden gerealiseerd. Aandachtspunt is dat persoonlijke opvattingen van cliënten of hulpen soms anders zijn dan waarop dit normenkader is gebaseerd. In deze is dan het normenkader leidend, omdat deze op basis van onderzoek bij en met vele cliënten en in afstemming met diverse deskundigen tot stand is gekomen.

3

Kan ik het normenkader toepassen in mijn gemeente?

Iedere gemeente kan het normenkader gebruiken door het te verankeren in het beleid. De gemeente bepaalt uiteraard haar eigen beleid ten aanzien van de Huishoudelijke Ondersteuning voor haar inwoners. Dat doet zij op grond van de Wmo 2015. Dit normenkader is gebaseerd op de algemene beleidsuitgangspunten die meerdere gemeenten toepassen (zie bij vraag 4). Als een gemeente hiervan substantieel afwijkt, kan dat tot gevolg hebben dat het normenkader niet meer van toepassing is.

4

Welke uitgangspunten moet ik in het beleid verankeren?

Het normenkader is gebaseerd op de volgende uitgangspunten. Die moeten in het beleid worden vastgelegd. Deze teksten zijn *voorbeelden* die we in meerdere gemeenten zijn tegengekomen.

- Definitie van het resultaat:
Een huis is schoon en leefbaar indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen.
Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.
- De afbakening van de ruimtes waarop de voorziening betrekking heeft:
De inwoner moet gebruik kunnen maken van een schone woonkamer, slaapvertrekken, de keuken, sanitaire ruimtes en gang/trap.
- De afbakening van activiteiten die onder de voorziening vallen en welke niet:
Het schoonmaken van de buitenruimte bij het huis (ramen, tuin, balkon, etc.) maken geen onderdeel uit van Huishoudelijke Ondersteuning.
- De normering van de voorziening:
Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp, maken we gebruik van het HHM-normenkader.
- De mogelijkheid om voor bijzondere situaties af te wijken van het normenkader:
Wanneer cliënten als gevolg van hun (medische) beperkingen onvoldoende ondersteund worden door de basisvoorziening schoon huis, kunnen aanvullende maatwerkmodules ingezet worden. Dit zijn bijvoorbeeld een hoger niveau van hygiëne of schoonhouden realiseren, het klaarzetten van maaltijden en beschikken over schone kleding.

5

Welke vorm van bekostiging kan ik toepassen bij het normenkader?

Voor de bekostiging van de Huishoudelijke Ondersteuning zijn verschillende modellen denkbaar. Die hebben in de kern steeds twee componenten: een 'p' (een reëel uurtarief) en een 'q' (het aantal uren dat bekostigd wordt). Doorgaans wordt de 'p' eenmalig bepaald en periodiek bijgesteld. Over de 'q' kunnen verschillende afspraken worden gemaakt, variërend van declaratie van feitelijk geleverde inzet, tot een normatief bepaald aantal, bijvoorbeeld gebaseerd op het gepresenteerde normenkader.

Reëel uurtarief (p)

De gemeente is gehouden om voor de maatschappelijke ondersteuning een reëel tarief te betalen. De AMvB 'Reële Prijs Wmo 2015' die sinds de zomer van 2017 van kracht is, beschrijft op basis van welke parameters (kostprijsbestanddelen) het tarief tot stand komt. Het begrip 'reëel' weerspiegelt daarbij de (goede) prijs- kwaliteitverhouding. Wanneer een tarief 'reëel' is, is niet in de AMvB bepaald, dat is en blijft een keuze van de gemeente. Belangrijke toetssteen hierbij is dat het tarief tot stand komt in een transparant proces naar/met de aanbieders en dat het tarief herleidbaar en herkenbaar is.

Op grond van onze ervaringen, denken wij dat de discussie over de juiste parameters van een kostprijsmodel voor Huishoudelijke Ondersteuning en de passende waarden daarbij, inmiddels is uitgekristalliseerd. Ook op dit punt is naar ons inzicht, net als bij normtijden, geen aanvullend onderzoek nodig.

Aantal uren (q)

Hierbij ligt het voor de hand om aansluiting te zoeken bij het normenkader en daarmee bij de uren die de cliënt krijgt toegekend. Daardoor ontstaat balans tussen het belang van de aanbieder en dat van de cliënt en is er volstrekte duidelijkheid over de omvang van de inzet en daarmee over de rechtspositie van de inwoner.

6

Wat is het doel van het normenkader?

Met dit normenkader willen we gemeenten helpen om inwoners, die dit nodig hebben, passende Huishoudelijke Ondersteuning te bieden. Deze handreiking maakt de daarvoor benodigde kennis toegankelijk voor iedereen. Gemeenten kunnen zo kostenefficiënt komen tot Huishoudelijke Ondersteuning die voldoet aan de eisen die de Centrale Raad in mei 2016 stelde aan de onderbouwing van normtijden.

7

Hoe is het normenkader tot stand gekomen?

Gemeenten bieden hun inwoners ondersteuning in de vorm van Huishoudelijke Ondersteuning op grond van de Wmo 2015. De Centrale Raad van Beroep (CRvB) deed op 18 mei 2016 vier uitspraken waarin zij kritisch was over de keuzes die gemeenten hierbij tot dan toe maakten. Dit had betrekking op de onderbouwing van de omvang van de ondersteuning en op de positie van de inwoner ten opzichte van de professional.

Naar aanleiding van deze uitspraken herzagen veel gemeenten hun beleid. Bureau HHM en KPMG Plexus onderbouwden met onderzoek de benodigde omvang van de ondersteuning. Zowel gezamenlijk als apart hebben beide bureaus een groot aantal gemeenten geadviseerd op basis van deze onderzoeken. Met name het onderzoek dat we hebben uitgevoerd voor de gemeente Utrecht is in veel gemeenten overgenomen als basis voor het eigen beleid.

In meerdere gevallen heeft de rechtbank en uiteindelijk ook de CRvB (10 december 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3835) het onderzoek dat door bureau HHM en KPMG Plexus is uitgevoerd, beoordeeld als 'objectief, onafhankelijk en deugdelijk'. Daarmee voldoet het aan de criteria die eerder door de Raad zijn gesteld en kan het worden benut voor onderbouwing van de in te zetten omvang van de Huishoudelijke Ondersteuning door een gemeente.

Bureau HHM en KPMG Plexus ontwikkelden in opdracht van verschillende gemeenten een nieuwe actuele maatstaf voor de Huishoudelijk Ondersteuning, passend bij het beleidskader van de betreffende gemeenten². Deze gemeenten vullen het resultaatgericht werken ieder op een andere manier in. De kern van de aanpak was steeds de combinatie van tijdbestedingsonderzoek, professionele ervaringen, onafhankelijk experts en cliëntinterviews. Hiermee bepaalden we de benodigde activiteiten, frequentie van uitvoering en de tijdbesteding hieraan die nodig zijn voor het behalen van de resultaten die met de voorzieningen Huishoudelijke Ondersteuning worden beoogd³.

² Het empirisch onderzoek is uitgevoerd in Utrecht, Amsterdam, Haarlem, Hoorn, Emmen en nog een (anonieme) gemeente. Het rapport dat we voor Utrecht hebben opgesteld, is door de CRvB als 'deugdelijk' bestempeld. De onderzoeken in andere gemeenten zijn op overeenkomstige wijze uitgevoerd.

³ Een uitgebreide beschrijving en toelichting op de uitgevoerde onderzoeken is desgewenst beschikbaar.

Voor enkele activiteiten, die in de praktijk zeer weinig voorkomen en die we daarom in de onderzoeken in 2016/2017 niet in voldoende aantallen hebben kunnen onderzoeken, blijven we gebruikmaken van de normtijden zoals die in de CIZ-richtlijn zijn opgenomen. Ook omdat de deskundigen in de verschillende expertgroepen hebben aangegeven dat voor deze onderdelen nog steeds sprake is van relevante normtijden vanuit de CIZ-richtlijn. Dit betreft met name het voeren van de regie over het huishouden, advies/instructie/voorlichting en de verzorging van maaltijden.

In het verlengde van deze onderzoeken hebben wij vanuit HHM in de periode najaar 2016 tot op heden voor enkele tientallen gemeenten/regio's de uitkomsten in de lokale praktijk getoetst.

Op basis van het onderzoek in meerdere gemeenten en toetsing van de uitkomsten in een groot aantal andere gemeenten en regio's, concluderen wij dat de tijdnormen die we in deze handreiking beschrijven, breed toepasbaar zijn en daarmee de oude CIZ-richtlijn op die onderdelen kunnen vervangen.

8

Houdt dit normenkader stand in geval van bezwaar en beroep?

Als gemeenten de in deze handreiking gepresenteerde norm voor de toekenning van huishoudelijke hulp onder de Wmo 2015 onverkort overnemen en verankeren in hun beleid, verwachten wij dat dit juridisch stand zal houden in geval van bezwaarzaken. Bureau HHM biedt geen definitieve juridische zekerheid, daarvoor kunnen individuele zaken te veel onvoorziene omstandigheden bevatten. Bureau HHM kan op generlei wijze aansprakelijk worden gesteld door de gebruiker van deze norm c.q. deze handreiking.

9

Moet mijn gemeente aanvullend onderzoek doen om het normenkader te kunnen toepassen?

Ten behoeve van het toetsen van uitkomsten van de elders uitgevoerde onderzoeken voor een bepaalde gemeente, analyseerden wij steeds eerst het lokale beleid. Dat is vertaald naar de uitkomsten van het onderzoek elders. Die uitkomsten toetsten we vervolgens bij lokale stakeholders. Soms met onafhankelijke experts, soms met vertegenwoordigers van cliënten en cliëntenorganisaties en steeds met professionals die de lokale praktijk van Huishoudelijke Ondersteuning goed kennen. Zo ontwikkelden we onafhankelijke lokale normenkaders, zonder aanvullend empirisch onderzoek te doen. Voortschrijdend inzicht heeft ertoe geleid dat we in het normenkader 108 uur op jaarbasis presenteren in plaats van de 105 uur op jaarbasis die is gevonden in het allereerste onderzoek in Utrecht. Daarbij bleek steeds dat de cijfermatige basis van de uitgevoerde onderzoeken kon worden gebruikt om te komen tot een normenkader dat specifiek is afgestemd op de lokale beleidskeuzes van die gemeente. Er is veelal wel sprake van enige verschillen in het beleid tussen gemeenten. Reden daarvan is dat het normenkader ruimte biedt voor individuele verschillen.

Gemeenten kunnen dit normenkader overnemen als het aansluit op het lokale beleid. Aanvullend onderzoek is dan ook niet noodzakelijk. Het verdient echter wel aanbeveling dat zowel beleid als normenkader worden besproken met lokale stakeholders. Daarmee ontstaat draagvlak voor de toepassing ervan en kunnen eventueel lokale factoren worden onderkend die tot aanpassing van het normenkader voor deze gemeente kunnen leiden.

10

Kan ik het normenkader toepassen per week?

Ja, dat kan. Bij vraag 2 presenteerden wij het normenkader uitgedrukt in uren per jaar. Gemeenten kunnen kiezen om een andere tijdseenheid te hanteren (zoals minuten per week). Bijlage 1 bevat het normenkader in een tabel op basis van minuten per week. Iedereen kan met deze informatie het normenkader ook terugrekenen naar elke andere denkbare variant. Daarbij moet echter wel worden bedacht dat door afronding verschillen kunnen ontstaan. Een normenkader uitgedrukt in decimalen lijkt ons niet wenselijk. Daarom zijn beide tabellen afgerond op hele uren per jaar en op hele minuten per week. Wij adviseren te rekenen vanuit de tabel in 'minuten per week'. Indien bij doorrekenen naar andere eenheden decimalen ontstaan, is ons advies om steeds naar boven af te ronden. Daarmee wordt een eventuele marge in het voordeel van de inwoner toegepast.

11

Kan ik losse onderdelen uit het normenkader gebruiken?

Dit kan alleen als bedoeld wordt op de verschillende resultaatgebieden uit de Huishoudelijke Ondersteuning. Alle activiteiten en beïnvloedende factoren zijn per resultaatgebied gebundeld onderzocht. Zij vormen een logisch en samenhangend geheel. Dus een gemeente kan ervoor kiezen om alleen het normenkader voor 'schoon en leefbaar huis' over te nemen, zonder het kader voor het resultaat 'wasverzorging', bijvoorbeeld omdat hiervoor een algemene voorziening is ingericht. Dit kan wanneer deze keuze in het beleid is verankerd.

Tijden per activiteit als losse onderdelen gebruiken raden wij af. Deze tijden zijn gebaseerd op tijdbestedingsonderzoek naar de verschillende activiteiten en een veelheid van verschillende omstandigheden en uitgevoerd door meerdere professionals. Om tot het normenkader te komen is hierbij uitgemiddeld. Dat betekent dat de tijden per activiteit niet mogen worden beschouwd als uitvoeringsnormen voor de praktijk. En dat losse activiteiten dus ook niet uit het normenkader kunnen worden gehaald.

12

Is het normenkader voor elke cliënt op maat?

Het vertrekpunt bij het ontwikkelen van dit normenkader was steeds een 'gemiddelde cliëntsituatie'. Door de vele individuele casuïstiek die we in de verschillende onderzoeken tegenkwamen, hebben we een scherp beeld van de gemiddelde cliënt die huishoudelijke hulp krijgt. Op basis van deze gemiddelde cliëntsituatie krijgen de normtijden een algemeen karakter en wordt voorkomen dat op alle mogelijk denkbare uitzonderingen apart beleid moet worden ontwikkeld. De gemiddelde cliëntsituatie is als volgt omschreven:

Gemiddelde cliëntsituatie:

- een huishouden met 1 of 2 volwassenen zonder thuiswonende kinderen;
- wonend in een zelfstandige huisvestingssituatie, gelijkvloers of met een trap;
- er zijn geen huisdieren aanwezig die extra inzet van ondersteuning vragen;
- de cliënt kan de woning dagelijks op orde houden (bijvoorbeeld aanrecht afnemen, algemeen opruimen) zodat deze gereed is voor de schoonmaak;
- de cliënt heeft geen mogelijkheden om zelf bij te dragen aan de activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- er is geen ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers bij activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- er zijn geen beperkingen of belemmeringen aan de orde bij de cliënt die maken dat de woning extra vervuult of dat de woning extra schoon moet zijn;
- de woning heeft geen uitzonderlijke inrichting en is niet extra bewerkelijk of extra omvangrijk.

Niet iedere cliënt past in deze omschrijving van de gemiddelde cliëntsituatie. Voor cliënten waarbij de gemiddelde situatie niet van toepassing is, kunnen invloedsfactoren worden meegewogen. Deze staan in het normenkader als 'meer inzet' of 'minder inzet'. Daarmee wordt voor iedere cliënt maatwerk gerealiseerd.

Let op dat de aanwezigheid van deze kenmerken niet automatisch leidt tot meer inzet. Het is steeds de vraag aan de toegang of een kenmerk leidt tot extra vervuiling of vraagt om een extra niveau van schoon, waardoor meer inzet nodig is.

De volgende invloedsfactoren kunnen maken dat meer of minder ondersteuningstijd nodig is:

a. Kenmerken cliënt

- **Mogelijkheden cliënt zelf:** de fysieke mogelijkheden van de cliënt om bij te dragen aan de uit te voeren activiteiten. Dit hangt af van het kunnen bewegen, lopen, bukken en omhoog reiken, het vol kunnen houden van activiteiten, het kunnen overzien wat moet gebeuren en daadwerkelijk tot actie kunnen komen. Ook speelt hier de trainbaarheid en leerbaarheid van de cliënt mee.
- **Beperkingen en belemmeringen van de cliënt,** die gevolgen hebben voor de benodigde inzet. De hoeveelheid extra ondersteuning die nodig is, is leidend, niet de problematiek als zodanig. Voorbeelden zijn Huntington, ALS, Parkinson, dementie, visuele beperking, revalidatie, bedlegerig, psychische aandoeningen, verslaving/alcoholisme e.d. Dit kan op twee manieren uitwerken:
 - Het kan nodig zijn extra vaak schoon te maken of te wassen, doordat meer vervuiling optreedt. Bijvoorbeeld als gevolg van rolstoelgebruik, ernstige incontinentie, overmatig zweten, (ernstige) tremoren, besmet wasgoed (bijvoorbeeld bij chemokuur of Norovirus).
 - Het kan nodig zijn de woning extra goed schoon te maken. Ter voorkoming van problemen bij de cliënt voortkomend uit bijvoorbeeld allergie, astma, longemfyseem, COPD.
- **Ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers:** de hoeveelheid ondersteuning die wordt geboden vanuit mantelzorgers, het netwerk van de cliënt en eventuele vrijwilligers, waardoor minder professionele inzet vanuit de gemeente noodzakelijk is omdat een deel activiteiten door niet-professionals wordt gedaan.

b. Kenmerken huishouden

- **Samenstelling van het huishouden:** het aantal personen en de leeftijd van leden in het huishouden. Als sprake is van een huishouden van twee personen, is niet persé extra inzet nodig. Dit is bijvoorbeeld wel het geval als zij gescheiden slapen, waardoor een extra slaapkamer in gebruik is. Het kan ook betekenen dat er minder ondersteuning nodig is, omdat de partner een deel van de activiteiten uitvoert (gebruikelijke zorg⁴).
De aanwezigheid van een kind of kinderen kan leiden tot extra noodzaak van inzet van ondersteuning. Dit is mede afhankelijk van de leeftijd en leefstijl van de betreffende kinderen en van de bijdrage die het kind levert in de huishouding

⁴ Gebruikelijke zorg is de normale, dagelijkse zorg die partners, ouders, inwonende kinderen en/of andere huisgenoten elkaar geven.

(leeftijdsafhankelijk). Als er kinderen zijn, zijn er vaak ook meer ruimtes in gebruik. Een kind kan eventueel ook een bijdrage leveren in de vorm van mantelzorg en daarmee de benodigde extra inzet beperken of opheffen. Bij een kind kan ook sprake zijn van bijzonderheden (ziekte of beperking) die maken dat extra inzet van ondersteuning nodig is.

- **Huisdieren:** door de aanwezigheid van een of meer huisdieren in het huishouden, kan door meer vervuiling extra inzet nodig zijn dan in de norm is opgenomen. Dit staat nog los van de verzorging van huisdieren. Een huisdier veroorzaakt niet altijd extra benodigde inzet (goudvis in een kom, een niet verharende hond, etc.). Een huisdier heeft vaak ook een functie ten aanzien van participatie en eenzaamheidsbestrijding. Met de cliënt moet in voorkomende gevallen overleg plaatsvinden over aantal of aard van huisdieren en welke gevolgen hiervan wel of niet 'voor rekening' van de gemeente komen.

c. Kenmerken woning

- **Inrichting van de woning:** extra inzet nodig door bijvoorbeeld extra veel beeldjes of fotolijstjes in de woonkamer of een groot aantal meubelstukken in de ruimte. Het gaat in dit geval om de extreme situaties, waarin de inrichting een aanzienlijke extra ondersteuning vergt. Ook hierbij kan nader overleg met de cliënt zijn aangewezen over wie wat doet in het huishouden.
- **Bewerkelijkheid van de woning:** extra inzet nodig door bouwkundige en externe factoren, bijvoorbeeld de ouderdom van het huis, de staat van onderhoud, de aard van de wand-of vloerafwerking, de aard van de deuren, schuine wanden, hoogte van de plafonds, tocht en stof, eventuele gangetjes en hoekjes.
- **Omvang van de woning:** een grote woning kan, maar hoeft niet persé meer inzet te vragen. Een extra grote oppervlakte van de in gebruik zijnde ruimtes kan meer tijd vergen om bijvoorbeeld stof te zuigen, maar kan het stofzuigen ook makkelijker maken omdat je makkelijk overal omheen kunt werken. Een extra slaapkamer die daadwerkelijk in gebruik is als slaapkamer vergt wel extra tijd.

N.B. Er zijn cliëntsituaties denkbaar die niet passen in het normenkader. Deze zijn zo uitzonderlijk dat hiervoor geen algemene normstelling mogelijk is. Wij adviseren daarom in de toegang te bepalen welke ondersteuningsbehoefte er in deze cliëntsituaties is. Een voorbeeld is de wasverzorging voor een huishouden met drie of meer personen.

13

Is 'x' minuten voor 'dweilen' wel voldoende?

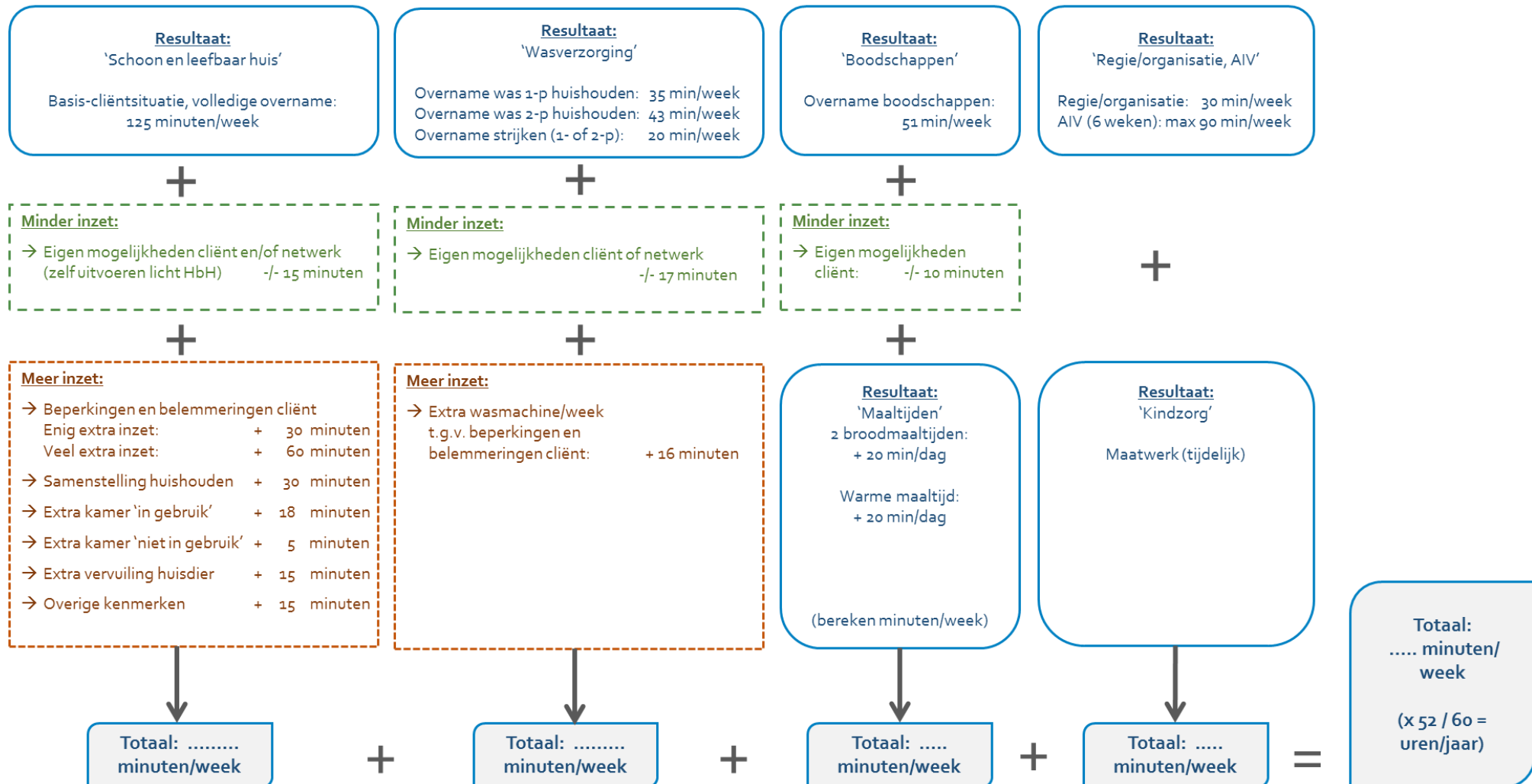
De tijden per activiteit vormen samen het normenkader. Deze afzonderlijke tijden zijn geen uitvoeringsnormen. Een activiteit kan in het ene huishouden meer tijd kosten dan in het andere. Maar gemiddeld genomen is de totale tijd per resultaatgebied voldoende om de activiteiten uit te voeren met de benodigde frequentie. Hierbij horen enkele opmerkingen.

Ten eerste: de genoemde tijden zijn strikt voor de uitvoering van de activiteit. De tijd die nodig is om bijvoorbeeld de dweil te pakken, een sopje te maken en weer op te ruimen, zit in de indirecte tijd. Dit is integraal onderdeel van het normenkader. Ten tweede: in het normenkader is gecorrigeerd met een 'weegfactor'. Dit is het percentage huishoudens waarbij de activiteit moet worden uitgevoerd. Bij dweilen is dat het aantal huishoudens met een harde vloer, omdat vloerbedekking niet gedweild wordt. De tijd voor dweilen in de woonkamer is dus gecorrigeerd voor het feit dat dit niet in elke huiskamer nodig is.

Het is niet relevant om te kijken naar de tijden voor afzonderlijke activiteiten, omdat dit niets zegt over hoe lang dit in een specifiek huishouden duurt (dit zijn geen instructietijden voor de uitvoering). De tijden voor de activiteiten gezamenlijk vormen een normenkader dat in de gemiddelde cliëntsituatie (zie vraag 12) voldoende tijd biedt om alle activiteiten uit te voeren.

Bijlage 1. Normenkader in minuten per week

Normenkader Huishoudelijke Hulp (in minuten per week)

Bijlage 2. Normenkader: activiteiten en frequenties

Woonruimten						
Schoon en leefbaar huis		 Woonkamer	 Slaapkamer(s)	 Keuken	 Badkamer en toilet	 Hal
Categorie schoonmaakactiviteiten	Afnemen nat en droog 	- Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Zitmeubels afnemen (droog/nat) - Radiatoren reinigen	- Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen	- Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen	- Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen	- Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen
	Stofzuigen en dweilen 	- Stofzuigen - Dweilen	- Stofzuigen - Dweilen	- Stofzuigen - Dweilen		- Stofzuigen - Dweilen - Trap stofzuigen (binnenshuis)
	Ramen en gordijnen 	- Gordijnen wassen - Lamellen.luxaflex reiniging - Ramen binnenzijde wassen	- Gordijnen wassen - Lamellen.luxaflex reiniging - Ramen binnenzijde wassen	- Gordijnen wassen - Lamellen.luxaflex reiniging - Ramen binnenzijde wassen	- Gordijnen wassen - Lamellen.luxaflex reiniging - Ramen binnenzijde wassen	
	Bed verschonen 		- Bed verschonen - Matras draaien			
	Keuken schoonmaken 			- Keukenblok en -apparatuur (buitenzijde) - Afval opruimen - Keukenkastjes (binnenzijde) - Koelkast (binnenzijde) - Oven/magnetron - Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooit) - Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - Bovenkant keukenkastjes - Tegelwand (los van keukenblok)		
	Sanitair schoonmaken 				- Badkamer schoonmaken (incl. stofzuigen en dweilen) - Toilet schoonmaken - Tegelwand badkamer afnemen	
	Opruimen 	Opruimen	Opruimen			

Tabel 1. Activiteiten benodigd voor een schoon en leefbaar huis.

Ruimte	Basisactiviteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Stof afnemen hoog incl. luchtfilters	1 x per 2 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
Slaapkamer(s) 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per 6 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 2 weken
	Bed verschonen of opmaken	1 x per 2 weken
Keuken 	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
	Keukenblok (buitenzijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventuele tafel	1 x per week
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	1 x per week
	Afval opruimen	1 x per week
	Afwassen	1x per week
Sanitair 	Badkamer schoonmaken (inclusief stofzuigen en dweilen)	1 x per week
	Toilet schoonmaken	1 x per week
Hal 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per week
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Trap stofzuigen (binnenshuis)	1 x per week
	Dweilen	1 x per week

Tabel 2. Frequenties benodigd voor een schoon en leefbaar huis (basisactiviteiten).

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Zitmeubels afnemen (droog/nat)	1 x per 8 weken
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
Slaapkamer(s) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Matras draaien	2 x per jaar
Keuken 	Gordijnen wassen	2 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	3 x per jaar
	Keukenkastjes (binnenzijde)	2 x per jaar
	Koelkast (binnenzijde)	3 x per jaar
	Oven/magnetron (grondig schoonmaken)	4 x per jaar
	Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooit)	1 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - niet vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Bovenkant keukenkastjes	1 x per 6 weken
	Tegelwand (los van keukenblok)	2 x per jaar
Sanitair 	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Tegelwand badkamer afnemen	4 x per jaar
	Gordijnen wassen	1 x per jaar

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequenties
Hal 	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar

Tabel 3. Frequentie benodigd voor een schoon en leefbaar huis (incidentele activiteiten).

Activiteit	Frequenties*	
	Wasgoed sorteren	1x per week
	Behandelen van vlekken	5x per 2 weken (indien nodig)
	Was in de wasmachine stoppen (incl. wasmachine aanzetten)	5x per 2 weken
	Wasmachine leeghalen	5x per 2 weken
	Sorteren naar droger of waslijn	5x per 2 weken
	Was in de droger stoppen	5x per 2 weken
	Droger leeghalen	5x per 2 weken
	Was ophangen	5x per 2 weken
	Was afhalen	5x per 2 weken
	Was opvouwen	5x per 2 weken
	Was strijken	1x per week
	Was opbergen/opruimen	5x per 2 weken

Tabel 4. Activiteiten en frequenties benodigd voor de wasverzorging

* In een tweepersoonshuishouden wordt uitgegaan van een frequentie van 5x per 2 weken voor de was, in een eenpersoonshuishouden is dat 2x per week.

Onderdeel	Activiteit	Frequentie
	Het opstellen van boodschappenlijst	1x per week
	Het doen van de boodschappen	1x per week
	Het opruimen van de boodschappen	1x per week

Tabel 5. Activiteiten en frequenties benodigd voor de boodschappen

Onderdeel	Activiteit	Frequentie
	Broodmaaltijden: tafel dekken, eten en drinken klaarzetten (1 maaltijd op tafel, 1 maaltijd in de koelkast), afruimen, afwassen of vaatwasser inruimen/uitruimen	1x per dag*
	Opwarmen maaltijd: maaltijd opwarmen, tafel dekken, eten en drinken klaarzetten, afruimen, afwassen of vaatwasser in/uitruimen	1x per dag*

Tabel 6. Activiteiten en frequenties benodigd voor de maaltijden

* Of minder als de cliënt hierin een deel van de week zelf of met behulp van het netwerk kan voorzien.

Onderdeel	Activiteit
	Was verzorgen
	Kamers opruimen
	Eten maken
	Tasjes school
	Aankleden
	Wassen
	Eten geven
	Structuur bieden
	Meer tijd huishoudelijke taken
	Brengen naar school/crèche
	Naar bed brengen
	Afstemming met andere hulp/informele zorg
	Afstemming/sociaal contact (aankomst, vertrek, administratie, contact met cliënt)

Tabel 7. Activiteiten voor verzorgen van minderjarige kinderen

Onderdeel	Activiteit
	Advies, instructie en voorlichting
	Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van de activiteiten gericht op een schoon en leefbaar huis en de was-verzorging Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van activiteiten gericht op boodschappen en maaltijden

Tabel 8. Activiteiten voor advies, instructie en voorlichting